

ชีวิตและผลงาน ครูมนัส ปิตีสานต์

มนัส ปิตีสานต์

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พันจ่าอากาศเอก มั่นส ปิตีสานต์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕

ณ เมรุวัดธาตุทอง พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

หมายรับสั่งที่.....๑๙๙๘๓.....

สำนักพระราชวัง

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘

พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิติสานต์ จ.ภ. อายุ ๔๗ ปี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรมเนื่องจากทางเดินหายใจอุดตัน ณ โรงพยาบาลสินแพทย์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๔.๑๖ น.

วันจันทร์ ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๗.๓๐ น. ขอรับพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ณ ศาลาพิชานนท์ วัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหีบลายก้านแย่งประกอบศพ

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิติสานต์ เพื่อทราบ
	ขอรับกลองน้ำหลวงพระราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ไปปฏิบัติ.

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๑๙๙๙๐.....

สำนักพระราชวัง

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลตำรวจตรี ชัยทัต บุญข้า เชิญพวงมาลาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ไปวางที่หน้าหีบศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิติสานต์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ณ ศาลาพิชานนท์ วัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วันพุธ ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๘.๐๐ น.
แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิติสานต์ เพื่อทราบ.

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๑๙๙๙๗.....

สำนักพระราชวัง

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิพย์พัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายชูชาติ ดุษฎีกุลม เชิญพวงไปวางที่หน้าหีบศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ณ ศาลาพิชานนท์ วัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๗.๓๐ น.
แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ เพื่อทราบ.

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๒๒๙๘.....

สำนักพระราชวัง

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพ พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๙ เวลา ๑๗.๓๐ น. พระราชทานเพลิง

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ เพื่อทราบ

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๒๒๙๙.....

สำนักพระราชวัง

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ ในการพระราชทานเพลิงศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๙ เวลา ๑๕.๐๐ น. เชิญหีบศพออกตั้งบำเพ็ญกุศล ณ ศาลาวัดธาตุทอง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหีบลายก้านแย่งประกอบศพ เวลา ๑๘.๓๐ น. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม

วันอาทิตย์ ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๙ เวลา ๐๙.๓๐ น. บำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานในการออกเมรุ พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนากัณฑ์ ๑ แล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายพรพระ รับพระราชทานบิณฑบาตอาหาร และบังสุกุล

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปบังสุกุล เชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๗.๓๐ น. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิรยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปในการพระราชทานเพลิง

วันจันทร์ ที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๙ เวลา ๐๗.๐๐ น. พระราชทานผ้าไตร และภัตตาหารสามบาท ในการเก็บอัฐิ

แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์
	เพื่อทราบ

พลอากาศเอก

(สถิตยพงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

หมายรับสั่งที่.....๒๓๐๐.....

สำนักพระราชวัง

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิรยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานเพลิงศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ จ.ภ. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๙ เวลา ๑๗.๓๐ น.

แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์
	เพื่อทราบ

พลอากาศเอก

(สถิตยพงษ์ สุขวิมล)
เลขาธิการพระราชวัง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕ และอดีตข้าราชการสังกัดกองดุริยางค์ทหารอากาศ กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรม ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ หีบลายก้านแย่งประกอบศพ ในวันจันทร์ที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ และพระราชทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ ในวันพุธที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ ศาลาพิชานนท์ วัดธาตุทอง ทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพ แก่พันจ่าอากาศเอกมนัส ปิตีสานต์ ณ เมรุ วัดธาตุทอง ในวันอาทิตย์ที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๙ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยฉันทวิถี ดวงวิญญาณของพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ได้ด้วยประการใดในสัมปรายภพ คงมีความปลาบปลื้มเป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าผู้เป็นบุตร ธิดาและสมาชิกในครอบครัว ขอพระราชทานกราบถวายบังคม แทบบ้างพระยกุลบาท ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีเมตตาต่อผู้วายชนม์ตลอดมา และจะเทิดทูนไว้เหนือเศียรเกล้า เป็นสรรพสิริมงคลแก่วงศ์ตระกูลสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้าบุตร ธิดาและครอบครัวปิตีสานต์

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕ และอดีตข้าราชการสังกัดกองดุริยางค์ ทหารอากาศ กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรม สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพวงมาลาลาวงหน้าหีบศพแก่ พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ณ เมรุวัดธาตุทอง ในวันพุธที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยฉันทวิधि ดวงวิญญาณของพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ได้ด้วยประการใดในสัมปรายภพ คงมีความปลาบปลื้มเป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าผู้เป็นบุตร ธิดาและสมาชิกในครอบครัว ขอพระราชทานกราบถวายบังคม แทบบื้องพระยุคลบาท ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีเมตตาต่อผู้วายชนม์ตลอดมา และจะเทิดทูนไว้เหนือเศียรเกล้า เป็นสรรพสิริมงคลแก่วงศ์ตระกูลสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าบุตร ธิดาและครอบครัวปิตีสานต์

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบฝ่าละอองพระบาทว่า พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕ และอดีตข้าราชการสังกัดกองดุริยางค์ทหารอากาศ กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรม สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดจรัสสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการนิพริยพัฒน์ รัฐสิมคุณการปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพวงมาลาวางหน้าทึบศพแก่ พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ณ เมรุวัดธาตุทอง ในวันจันทร์ที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานเพลิงศพ พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ณ เมรุวัดธาตุทอง ในวันอาทิตย์ที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๙ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์ และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยฉันทวิธีถึงดวงวิญญาณของ พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ได้ด้วยประการใดในสัมปรายภพ คงมีความปลาบปลื้มซาบซึ้งเป็นล้นพ้นในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าผู้เป็นบุตร ธิดาและสมาชิกในครอบครัว ขอพระราชทานกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีเมตตาต่อผู้วายชนม์ตลอดมา และจะเทิดทูนไว้เหนือเศียรเกล้า เป็นสรรพสิริมงคลแก่วงศ์ตระกูลสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าบุตร ธิดาและครอบครัวปิตีสานต์

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานโล่และเข็มเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕
แก่พณโจอาภาศเอกมนัส ปิติสานต์ ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๔
จตุตถดิเรกคุณาภรณ์ (จ.ภ.)

คำประกาศเกียรติคุณ

นายมนัส ปิตีสานต์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล)

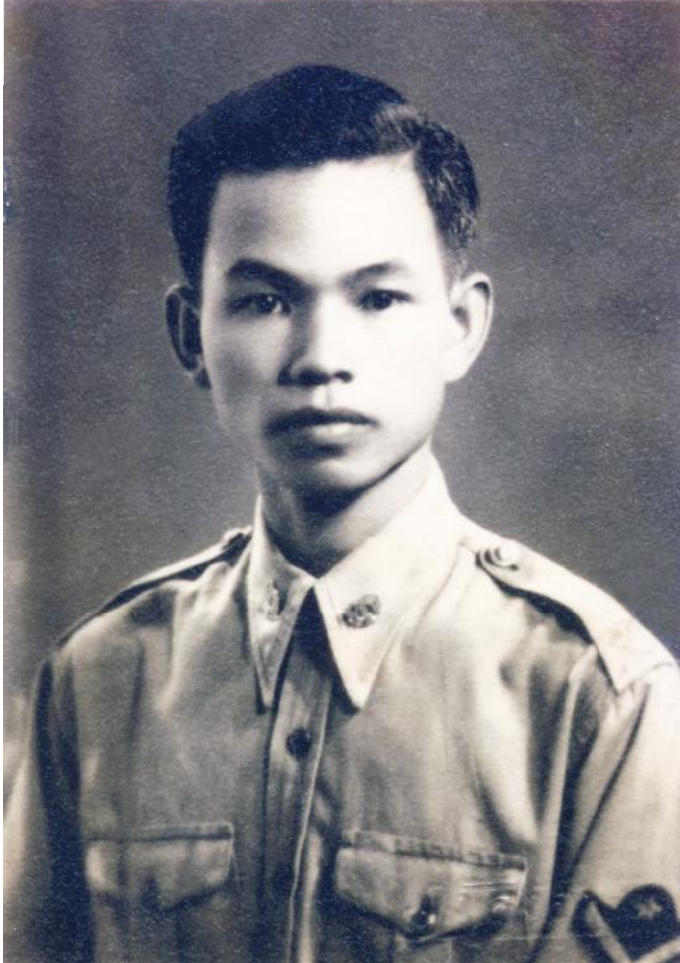
นายมนัส ปิตีสานต์ ปัจจุบันอายุ ๘๔ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ ที่จังหวัดนนทบุรี จบการศึกษาจากโรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ เป็นศิษย์พระเจนดุริยางค์ (ปิติวาทะกร) เรียนรู้ดนตรีสากลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จนมีความสามารถในการบรรเลงไวโอลิน เปียโน เข้ารับราชการในกองดุริยางค์กองทัพอากาศ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๘๖ จนถึงเกษียณอายุราชการในยศพันจ่าอากาศเอก ทำหน้าที่ควบคุมวงและเรียบเรียงเสียงประสานวงดนตรีของกองดุริยางค์ สอนทฤษฎีและปฏิบัติดนตรี เขียนตำราดนตรีสากล ได้ก่อตั้งวงดนตรีกระซิบมิตรร่วมกับครูสง่า อารัมภีร ครูปรีชา เมตไตรย์ ทำหน้าที่นักไวโอลินประจำวงเล่นดนตรีประกอบละครเวทียุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองและพัฒนาผลงานต่อมาจนเป็นวงดนตรี บันทึกแผ่นเสียงเพลงไทยสากล เพลงประกอบภาพยนตร์ เพลงประกอบละครโทรทัศน์ โดยได้สร้างสรรค์ทำนอง-คำร้อง และเรียบเรียงเสียงประสานด้วยตนเอง เกิดผลงานจำนวนนับร้อยๆ เพลงที่อยู่ในความนิยมของผู้คนผ่านการบันทึกแผ่นเสียง การเผยแพร่ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลายาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ ล้วนเป็นบทเพลงที่สร้างชื่อเสียงให้นักร้องเพลงไทยสากลจำนวนมากมากระทั่งทุกวันนี้

นายมนัส ปิตีสานต์ เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างเพลงดนตรีในการสื่อสารจินตนาการถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวในบทเพลงอย่างชัดเจน ใช้ภาษาสละสลวยงดงาม รู้จักการยอวรรณกรรมพื้นบ้านขนาดยาวมาเป็นบทเพลงที่มีใจความเรียบง่าย เนื้อหากระชับ ประดิษฐ์บทเพลงที่ไพเราะกินใจ ลีลาดนตรีหลากหลาย ออกแบบเสียงประกอบที่สร้างเสริมบรรยากาศของเพลงได้อย่างน่าสนใจ ผลงานเด่นๆ ด้านเพลงไทยสากล อาทิ เพลงเสนาหา เหมือนคนละฟากฟ้า ระฆังใจ เปลวไฟรัก คีนั่น ไม่มีเสียงเรียกจากใจ ฯลฯ ส่วนเพลงละครโทรทัศน์ที่อยู่ในความทรงจำของสังคมไทย มีทั้งละครแนวรักโรแมนติก ละครแนวสยองขวัญ ละครแนววรรณคดีจักรๆ วงศ์ๆ และละครชุดจาก

วรรณกรรมร่วมสมัย อาทิ ดาวพระศุกร์ พิภพจักราช ขุนแผนผจญภัย หุ่นไล่กา กฎแห่งกรรม แม่นาคพระโขนง บอบผิฟ้า กระสือ ห้องหุ่น นางเสียว ซ่อนกลิ่น สียอดกุมาร ขวานฟ้าหน้าดำ สิงห์ทอง เจ้าหญิงแดงอ่อน สิงห์ไกรภพ ฯลฯ ซึ่งเพลงละครโทรทัศน์เหล่านี้ ได้นำเสนออย่างมีชีวิตชีวา จดจำง่าย สามารถครองใจประชาชนอย่างแนบแน่น ทั้งผู้ฟังรุ่นผู้ใหญ่และผู้ฟังวัยเยาว์ แม้กระทั่งเลยช่วงเวลาออกอากาศไปแล้ว ก็ยังได้รับความนิยมกลับมาร้องเล่นกันอยู่เสมอทุกยุคทุกสมัย และเมื่อเวลาผ่านไป เพลงเหล่านี้ก็กลายเป็นหนึ่งในประวัติศาสตร์สังคมไทยที่ทุกคนระลึกถึงความสุขครั้งอดีตได้เป็นอย่างดี จากผลงานจำนวนมากที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความสุขส่วนรวมของสังคมไทย ความตั้งใจในการอุทิศตนเพื่อศิลปะ และการดำรงตนเป็นครูผู้ให้มาโดยตลอด

นายมนัส ปิตีสานต์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕

บนเส้นทางชีวิตมนัส ปิติสานต์

มนัส ปิติสานต์ เกิดเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ ที่ อ. บางบัวทอง จ. นนทบุรี บิดาชื่อ “มูล” มารดาชื่อ “จำเริญ” ปิติสานต์ บิดาเป็นข้าราชการฝ่ายปกครองและนักกฎหมาย ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน เป็นบุตรคนที่ ๔ จากพี่น้องรวม ๗ คน (เดิมชื่อ “มะลิ” แต่มาเปลี่ยนชื่อเป็น “มนัส” หลังจากเข้ามาเป็นนักเรียนดนตรีแล้วช่วงหนึ่ง) มีพี่น้องเรียงรายชื่อดังนี้

- ๑. นายมงคล ปิติสานต์
- ๒. น.ส. มาลี ปิติสานต์
- ๓. นายสมาน ปิติสานต์
- ๔. นายมนัส ปิติสานต์
- ๕. นายสมัย ปิติสานต์
- ๖. น.ส. สมร ปิติสานต์
- ๗. นายกมล ปิติสานต์

เมื่อบิดาซึ่งรับราชการเป็นปลัดอำเภอ สังกัดกระทรวงมหาดไทย ต้องย้ายไปทำงานที่ อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ จึงย้ายบ้านตามบิดาเข้าเรียนระดับประถมที่โรงเรียนสตรีป้อมพลองไฟฟ้า ระดับมัธยมที่โรงเรียนมัธยมวัดทรงธรรม อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ ซึ่งเป็นโรงเรียนเดียวกันกับ ธนิต ผลประเสริฐ และสุริฐ พุกกะเวส ที่เป็นเพื่อนรุ่นพี่ แล้วย้ายมาเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๓ ที่ โรงเรียนเนติศึกษา ราชวัตร

ในวัยเด็กมีความใฝ่ฝันอยากเป็นนักกฎหมายเจริญรอยตามบิดา แต่เมื่อเรียนถึงชั้น ม.๓ ก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขึ้น ทำให้การเรียนในสายสามัญต้องหยุดชะงักลง พี่ชายจึงพาไปสมัครเป็นนักเรียนดนตรีที่กองตรวจทหารอากาศ (ต่อมาก็คือ กองดุริยางค์ทหารอากาศ) จบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาซีฟ รุ่นที่ ๑ เป็นศิษย์ดนตรีรุ่นแรกของโรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ รุ่นเดียวกันกับ สง่า อารัมภีร ปรีชา เมตไตรย์ ชลหมู่ ชลานุเคราะห์ ทิฆา โพธิเวส อารี สุขะเกศ ประเสริฐ จุลละเกศ ฯลฯ

หลังจากเรียนจบก็ได้บรรจุเข้าทำงานที่กองดุริยางค์ทหารอากาศ มีตำแหน่งเป็นพลทหารดุริยางค์ มีหน้าที่ฝึกซ้อมดนตรีไปแสดงในงานของทางราชการกองดุริยางค์ทหารอากาศ ดูแลการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนดุริยางค์รุ่นใหม่ จนได้เลื่อนยศเป็น พันจ่าอากาศเอก จนถึงเกษียณอายุราชการ

ครูมนัส ปิติสานต์สมรสกับแสงจันทร์ ปิติสานต์ มีบุตรธิดาทั้งสิ้น ๕ คน ดังนี้

- ๑. ส.อ. มาดี ปิติสานต์ (เสียชีวิต)
- ๒. นายพัลลภ ปิติสานต์
- ๓. ร.ต. พงษ์พันธ์ ปิติสานต์
- ๔. นายพงษ์พร ปิติสานต์ (เสียชีวิต)
- ๕. นางพรสุข ปิติสานต์

หลานทั้งสิ้น ๗ คนดังนี้

- ๑. นายสรดิษฐ์ ปิติสานต์ (ต่อ)
- ๒. น.ส. ลดา มาศ ปิติสานต์ (แต่งค์แก้ว)
- ๓. นายพรรษา ปิติสานต์ (ต้น)
- ๔. นายสาโรจน์ ปิติสานต์ (ตึก)
- ๕. นายไกรวิชญ์ ปิติสานต์ (ต๊อด)

- ๖. นายชนะ เกิดเอี่ยม (ต๊อน)
- ๗. นายโชคดี เกิดเอี่ยม (เต็นท์)

เหลนทั้งสิ้น ๓ คนดังนี้

- ๑. นายพรภวิชัย ปิติสานต์ (โต)
- ๒. เด็กชายชีวา เกิดเอี่ยม (ดินดิน)
- ๓. เด็กชายชวิน เกิดเอี่ยม (ตุ่นตุ่น)

พ.ศ. ๒๔๘๓ พระเจนดุริยางค์ ได้มารับราชการประจำอยู่กับกองดุริยางค์ กองทัพอากาศ มีการจัดตั้งวงดนตรีของกองทัพอากาศขึ้นเพื่อบรรเลงในงาน ราชการต่างๆ พ.ศ. ๒๔๘๕ จึงเปิดการเรียนการสอน หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพโรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ เป็นหลักสูตร ๕ ปี วิชาที่เรียนแบ่งเป็นวิชา สามัญระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ วิชาทฤษฎีโน้ตสากล วิชาการประสานเสียง และ การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ตั้งอยู่ในบริเวณกองดุริยางค์ทหารอากาศและกอง ภาพยนตร์ทหารอากาศทุ่งมหาเมฆ โดยมีผู้บริหารและอาจารย์ดังนี้

นาวาเอกขุนสวัสดิ์ ทิฆัมพร	ผู้อำนวยการกองภาพยนตร์ทหารอากาศ
นาวาอากาศตรีโพธิ์ ศานติกุล	ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารอากาศ
อาจารย์พระเจนดุริยางค์	สอนวิชาทฤษฎีโน้ตสากล วิชาการประสานเสียง และการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล
อาจารย์หม่อมหลวงทรงสวางค์ ทิฆัมพร	สอนวิชาภาษาไทย และ ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ผู้ปกครอง
อาจารย์อำนวย กลัสณีมิ (ครูเนรมิต)	สอนวิชาคณิตศาสตร์
อาจารย์ทวี ณ บางช้าง (ครูมารุฒ)	สอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์
อาจารย์สวัสดิ์ วาทยะกร	สอนวิชาภาษาอังกฤษ

บททดสอบแรกและวีรกรรม

กองตำรวจทหารอากาศเปิดรับสมัครนักเรียนดนตรีโดยกำหนดอายุ ๑๖ ปี แต่เด็กชายมะลิ อายุเพียง ๑๕ ปีเท่านั้น เมื่อต้องเผชิญหน้ากับพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยะกร) ประมาจารย์ทาง ดนตรีสากล ท่านได้ถามว่า “เธอรักดนตรีหรือ ? ทำอะไรเป็นบ้าง ?” เด็กชายมะลิตอบว่าร้องเพลง “บ้านไร่นาเรา” ได้ ช่วงเวลานั้นภาพยนตร์ “บ้านไร่นาเรา” ที่ผลิตโดยกองภาพยนตร์ทหารอากาศ กำลังโด่งดัง พระเจนดุริยางค์จึงทดสอบให้ร้องและให้เรื่อตรีโพธิ์ ศานติกุล เล่นเปียโนประกอบ ปรากฏว่าร้องเพลงยังไม่ทันจบ พระเจนดุริยางค์ก็หันไปสั่งการทันทีว่า “โพธิ์....รับไว้เลย” มะลิจึง ได้กลายเป็นนักเรียนดนตรีรุ่นที่ ๑ ของกองดุริยางค์ทหารอากาศ

ด้วยความคิดถึงบิดาที่ต้องย้ายไปรับราชการต่าง จังหวัด มะลิจึงมักจะแอบ “หนีเรียน” ทุกเทอม เทอมละ ๑๐-๑๕ วัน เพื่อไปหาพ่อ โดยให้กำนันเซ็นรับรองว่าป่วย เป็นไข้มาลาเรีย แต่ที่น่าประหลาดใจคือ ถึงแม้จะขาดเรียน บ่อยแค่ไหน ผลการสอบกลับออกมาได้ที่ ๑ หรือที่ ๒ ของ รุ่นเสมอ

เรื่อตรีโพธิ์ ศานติกุล

วีรกรรมของนักเรียนมะลิ ความเก่งที่สวนทางกับเวลาเรียน ทำให้พระเจนดุริยางค์สงสัย จนต้องเรียกตัวไปพบ เมื่อมะลิไปถึง พระเจนดุริยางค์แกล้งปล่อยให้นินร่อครึ่งชั่วโมงขณะท่าน เล่นเปียโน ก่อนจะเงยขึ้นมาถาม

“เธอมาทำไม ?” “ท่านอาจารย์เรียกให้ผมมาพบ” มะลิตอบ “ไม่ใช่...ฉันให้นางมะลิมาหาฉัน” พระเจนดุริยางค์แย้ง “ผมชื่อ มะลิ” เมื่อได้ยินดังนั้น พระเจนดุริยางค์ถึงกับปล่อยเสียงหัวเราะออก มาจนท้องแข็ง และถามด้วยความแปลกใจว่า “อะไร!...ผู้ชายทำไมชื่อมะลิ?” ก่อนจะเข้าสู่คำถาม สำคัญที่จีใจดำ่ว่า “เธอลอกใครที่เธอสอบ?... ผลสอบของเธอสอบได้ที่ ๑ มาตลอดทุกเทอม แต่ใน ประวัติเธอก็หนีเรียนมาตลอดทุกเทอมเหมือนกัน แล้วเธอเอาเวลาที่ไหนไปเรียน ?” แทนที่จะกลัว เด็กชายมะลิตอบกลับบรมครูอย่างฉะฉานและมั่นใจว่า...

“ท่านอาจารย์ครับ...วิชาดนตรีไม่ใช่เรื่องยาก วิชาดนตรีมีแค่ตัวโน้ต เสียงของตัวโน้ต ชื่อ ตัวโน้ต... ภาษาไทยสิครับยากกว่า”

แนวคิดมองดนตรีเป็นเรื่องง่าย ที่มีเพียงตัวโน้ตเพียงแค่ ๗ เสียง (หรือ ๑๒ เสียงเมื่อรวม ครึ่งเสียง) รวมสิ่งประกอบอื่นๆ ก็มีไม่มาก แค่เสียงของตัวโน้ต, ชื่อตัวโน้ต, บรรทัดห้าเส้น,

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และกฎแฉประจำหลัก ตายตัวอยู่เพียงเท่านี้ แต่ภาษาไทยซับซ้อนกว่า ยากกว่ามาก เพราะมีทั้งพยัญชนะและสระมากมายที่ต้องจดจำและนำมาประสมกัน ตรรกะที่ชัดเจนทำให้พระเจนดุริยางค์ประทับใจและเอ่ยปากชมว่า “ถ้าทุกคนคิดอย่างเธอ วิชาดนตรีก็ง่าย” แต่ก็ยังทดสอบให้ไล่บันไดเสียงทั้งเมเจอร์และไมเนอร์ และทดสอบการฟังเสียงแล้วให้ออกเสียงตาม ซึ่งมะลิสสามารถทำได้อย่างถูกต้องแม่นยำทุกเสียง เมื่อเห็นถึงพรสวรรค์อันหาตัวจับยาก พระเจนดุริยางค์จึงเอ่ยปากชวนว่า “มะลิ.....เธอมีเวลาไหม ? ถ้าเธอมีเวลาวันเสาร์ – อาทิตย์ เธอมาหาฉันที่บ้านฉันจะสอนการดนตรีขั้นสูงให้”

นับตั้งแต่นั้นมา มะลิ หรือ มนัส ก็ได้เข้าไปเรียนดนตรีขั้นสูงที่บ้านของพระเจนดุริยางค์ในวันหยุดยาวนานถึง ๔ ปี ได้รับการถ่ายทอดวิชาทฤษฎีดนตรี การสร้างทำนองเพลง การใส่ชีวิตและอารมณ์ลงไปในตัวโน้ต และที่สำคัญที่สุด พระเจนดุริยางค์เป็นผู้เลือกเครื่องดนตรี “ไวโอลิน” ให้มนัสเป็นผู้เล่น โดยให้เหตุผลว่า ไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่เล่นยาก ผู้เล่นต้องเป็นคนที่มีความละเอียด อ่อนไหว และหัวใจในการรับรู้ ซึ่งตรงกับตัวตนของครุมนัสอย่างที่สุด

เมื่อต้องเป็นนักดนตรี ชีวิตในกองดุริยางค์ทหารอากาศ

ครุมนัสเล่าว่า “ผมไม่อยากเรียนวิชาดนตรี เพราะสมัยโน้นมันต่ำต้อย เป็นอาชีพตั่นกิ้นรำกิ้น เขาดูถูกทั้งนั้น เราก็เลยคิดว่าจะออก แต่พอบอกว่าไม่ได้ เพราะก่อนหน้านี้เอาชื่อผมไปสักหมายเป็นพลสำรอง ถ้าไม่กลับจะผิดกฎัยการศึกษา พอชีวิตมาทางนี้ ผมก็เริ่มเอาจริง อย่างเวลาเห็นพวกครูๆ เขาไปเล่นดนตรีข้างนอก ได้เงินพิเศษ ก็อยากทำอยากได้ก็เลยฝึกไวโอลิน ฝึกเครื่องดนตรีต่างๆ จนได้อย่างครู และเมื่อเป็นนักดนตรีใจเราก็ไม่หยุดแล้ว เห็นครูไปเล่นดนตรีประกอบละครวิทยุ มีประกาศชื่อว่าใครเล่นดนตรี ก็อยากมีชื่อเสียงก็เอาบ้างก็ตามไป”

“เรื่องของความชอบดนตรีมันก็พอดีกับที่ผมชอบอ่านหนังสือประเภทกาพย์กลอนอยู่แล้วครูสองคนก็ช่วยกันเพาะบ่ม อย่างท่านพระเจนฯ จะสอนทุกสิ่งทุกอย่าง สร้างทำนองจากเสียงให้เข้ากับอารมณ์เพลงทุกรูปแบบ ส่วนหม่อมหลวงทรงสอางค์ ทิฆัมพร ท่านสอนภาษาไทยวิธีการเขียนคำร้อง เขียนบทกวีต่างๆ ว่าหัวใจของเพลงๆ หนึ่งควรอยู่ตรงไหน ควรใช้อย่างไรมันต้องมีที่เดียวเพื่อความเด่น จะไปใช้สะเปะสะปะไม่ได้”

พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยะกร)

รวมหัวกันตั้งวงดนตรี

พ.ศ. ๒๔๙๐ ครุมนัสกับเพื่อนคือ สง่า อารัมภีร และ ปรีชา เมตไตรย์ ได้ร่วมกันตั้งวงดนตรีไทยสากลขึ้นชื่อว่า “วงกระชับมิตร” (ครุมนัส ใช้คำว่า รวมหัวกันตั้งวงดนตรี) นักดนตรีร่วมคณะหมุนเวียนเปลี่ยนอีกหลายคนซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันไปดังนี้

มนัส ปิติสานต์	บรรเลง ไวโอลิน
สง่า อารัมภีร	บรรเลง แอคคอร์ดียน
ปรีชา เมตไตรย์	บรรเลง เปียโน
สมพร ศิริสัมพันธ์	บรรเลง ไวโอลิน
จำนงค์ สวัสดิกิจ	บรรเลง ฟลูต
วงศ์ เกิดคล้าย	บรรเลง แซกโซโฟน และ คลาริเน็ต
สันต์ โตเจริญ	บรรเลง ดับเบิลเบส
ทิฆา โพธิเวส	บรรเลง กลอง
สุเมธ อินทร	บรรเลง ดับเบิลเบส
พูน เรืองนาม	บรรเลง แซกโซโฟนเทนเนอร์

“เราอัดเพลงด้วย วงแจ๊ส คือวงที่ใช้แซก ทรัมเป็ต ทรัมโบน อัดแล้วมันดัง คนฟังก็เริ่มเบื่อหน่ายกับเสียงของวงดนตรีที่ดังมาก พี่แจ้วก็เลยเรียกผมไปว่าเราจะตั้งวงดนตรีขึ้นสักวงเป็นวงที่ใช้ไวโอลิน ฟลูต แทนวงที่ใช้เครื่องลมต่างๆ ก็คิดกันว่าเราควรจะใช้เปียโน แอคคอร์ดียน ไวโอลิน ๒ คัน ฟลูต เบส กลองเป็นวงเล็กๆ พี่แจ้วก็บอกว่า ให้ชื่ออะไรดี ทุกคนก็คิดกันในที่สุด พี่แกก็คิดแล้วว่าในเมื่อทุกคนเป็นมิตร ก็ให้ชื่อวงไหนวงกระชับมิตร รับจ้างอัดแผ่นเสียง งานเยอะมาก เป็นที่น่าดีใจนักดนตรีจะได้มีเงิน”

วงนี้มีนักดนตรีร่วมคณะรวมกันถึง ๑๐ คน บรรเลงเครื่องดนตรีสากลแบบเต็มรูปแบบ โดยมีสง่า อารัมภีร เป็นหัวหน้าวง เล่นแอคคอร์ดียน ปรีชา เมตไตรย์ เล่นเปียโน มนัส ปิติสานต์ เล่นไวโอลินร่วมกับสมพร ศิริสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีเครื่องเป่าอย่างฟลูต แซกโซโฟน คลาริเน็ต รวมถึงดับเบิลเบสและกลองเป็นเครื่องให้จังหวะหน้าที่ในการบรรเลงอาจสลับสับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและเหตุการณ์

นอกจากการบรรเลงไวโอลินแล้วมนัส ปิติสานต์ ยังรับหน้าที่เป็นผู้ช่วยของสง่า อารัมภีร ในการช่วยแก้ไขเพลง ทั้งคำร้องและทำนองเพื่อปรับแต่งให้สมบูรณ์ก่อนที่นักร้องจะทำการบันทึกเสียง ทำให้มาตรฐานเพลงของวงมีความประณีตสูง

กระชับมิตร สร้างชื่อ

ในระยะนั้นที่ถนนสายเอเชียเพิ่งสร้างเสร็จรถยนต์เดินทางได้สะดวก วงกระชับมิตรเช่ารถบัส บขส. ๑ คัน เพื่อขนเครื่องดนตรีและยกทีมเดินทางข้ามจังหวัดไปแสดงตามสถานที่ต่างๆ บางทีก็ได้รับงานไปจัดรายการ ออกอากาศสดทางสถานีโทรทัศน์ในต่างจังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น เชียงใหม่ ลำปาง และสงขลา (หาดใหญ่) สลับสับเปลี่ยนไปแสดงทุกเดือน เดือนละ ๑ ครั้ง ซึ่งเป็นรายการประจำที่ออกอากาศอย่างต่อเนื่องยาวนานหลายปี ทำให้ชื่อเสียงของวงเป็นที่รู้จักไปทั่ว

การเดินทางทัวร์แต่ละครั้งจะมีนักร้องระดับตำนานของประเทศ ไม่ว่าจะเป็น สุเทพ วงศ์กำแหง ธานินทร์ อินทรเทพ ทนงศักดิ์ ถักติเทวา วิเชียร ภูโชติ โฉมฉาย ฉัตรวิไล และ ดาวใจ ไพจิตร ร่วมเดินทางไปด้วยเสมอ

สมาชิกวงดนตรีกระชับมิตร

จากซ้าย ครูแจ้ว-สง่า อารัมภีร์ ครูสันต์ โตเจริญ ครูปรีชา เมตไตรย์ ครูมนัส ปิติสานต์

ออกรายการโทรทัศน์

ถ่ายกับครูทิวา โพธิเวส (คนซ้าย)

ร่วมแสดงใน รายการสุเทพโซ่

จากซ้าย ครูแจ้วสง่า อารัมภีร์ นักร้องสาวและมนัส ปิติสานต์

ส่วนนักร้องชื่อดังที่เคยร่วมงานในรายการโทรทัศน์ก็มีหลายท่าน เช่น เพ็ญศรี พุ่มชูศรี รวงทอง ทองลั่นทม เป็นต้น

ด้วยฝีมือการเล่นดนตรีสากลที่แม่นยำ การประพันธ์เพลงที่ไพเราะ และการเดินสายส่งมอบความสุขผ่านหน้าจอโทรทัศน์ทั่วประเทศอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ “วงดนตรีกระชับมิตร” เป็นวงดนตรีไทยสากลที่โลดโผนและครองใจแฟนเพลงในยุคนั้นได้อย่างสมบูรณ์แบบ

นอกจากงานในวงดนตรีแล้วมนัส ปิติสานต์ ยังมีงานพิเศษ โดยรับสอนทฤษฎีดนตรีสากลให้กับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานที่สถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเป็นกรณีพิเศษ และยังรับงานสอนทฤษฎีดนตรีสากลให้กับโรงเรียนต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนพดุงดรุณีโปรงใจ โรงเรียนพดุงดรุณี และโรงเรียนศรีอักษร การสอนทฤษฎีดนตรีสากลให้กับนักเรียนในโรงเรียนต่างๆ ทำให้ครูมีความถนัดและเชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎี สำหรับด้านการปฏิบัติ ครูสอนปฏิบัติให้กับกองดุริยางค์ทหารอากาศเท่านั้น

รับจ้างเล่นดนตรี ไปบรรเลงไวโอลินตามห้องอาหาร

มนัสยังทำงานรับจ้างเล่นดนตรี ไปบรรเลงไวโอลินตามห้องอาหาร เช่น ห้องอาหารปิ่นอนงค์ ห้องอาหารบ้านเรา และห้องอาหารคุ้มเจ้าหลวง ไปรับจ้างเล่นดนตรีที่โรงละคร โรงภาพยนตร์ต่างๆ เช่นเฉลิมไทย เฉลิมนคร ศรีอยุธยา เฉลิมบุรี และโรงละครนาครเกษมซึ่งเป็นโรงละครหญิงล้วน (เป็นการแสดงละครร้อง โดยรู้จักกับแม่เลื่อนหัวหน้า คณะละครร้อง ได้ค่าตอบแทนครั้งละ ๑๓ บาท)

และความร่าร่าใจ ก็กลายเป็นแรงผลักดันให้ท่านแต่งเพลงถึงผู้หญิงคนนี้รวมแล้วมากกว่า ๓๐ เพลง ตัวอย่างบทเพลงที่โด่งดัง เช่น

“**ระซังใจ**” เพลงนี้แต่งขึ้นในช่วง ๑ ปี ที่รอคอยหญิงสาวบรรลุนิติภาวะตามที่เธอขอ ก่อนที่ฝ่ายหญิงจะถูกบังคับให้แต่งงานในที่สุด ครุมนัสได้แรงบันดาลใจจากหญิงชราที่ตีระซังบนภูผิงคราชนิเวศน์ ที่ต้องการ “ตีระซังให้ดังไปถึงสวรรค์” ทำให้ครุมนัสคิดว่า “เราจะตีระซังให้ดังไปถึงคนรักให้ได้” โดยมีท่อนที่ร้องว่า “ฉันฝากความรักกับระซังขานมนต์ข่านตริงใจ... จงสั่งระซังใจ เธอให้ยินถึงกัน” เพื่อหวังให้เสียงแห่งความรักนี้ดังกังวานไปถึงหัวใจของเธอ

แผ่นเสียงผลงานเพลงของสุเทพ วงศ์กำแหง

“**คืนนั้น**” แต่งจากจินตนาการในคืนฤดูหนาวที่เกะลอย สวนลุมพินี เมื่อวงดนตรีบรรเลงเพลง “ค่ำแล้วในฤดูหนาว” หญิงสาวได้เปลวเอนศรัทธาขอขบที่ไหล่ของครุมนัส ด้วยความรู้สึกโรแมนติก ทว่าเนื้อเพลงท่อนที่ร้องว่า “เธอสะอื้นเพราะเป็นคืนแรกของกันและกัน...” กลับทำให้เกิดเสียงซุบซิบและข่าวลือว่าทั้งคู่มีอะไรกันแล้ว ซึ่งครุมนัสได้ออกมายืนยันอย่างสุภาพบุรุษว่า ในความเป็นจริงท่านไม่เคยมีอะไรกันเลยกับเธอเลยตลอดเวลาที่คบกัน มันเป็นเพียงการแต่งเพลงไปตามอารมณ์ของจินตนาการเท่านั้น

รวมถึงเพลงดังอย่าง “**ไม่มีเสียงเรียกจากใจ**” “**เปลวไฟรัก**” และ “**เพื่อเธอที่รัก**” ซึ่งเป็นเพลงที่เกิดขึ้นเมื่อครุมนัสทราบว่าฝ่ายหญิงกำลังจะเข้าพิธีวิวาห์กับผู้ชายที่ผู้ใหญ่เลือกให้ ครุมนัสได้นำเนื้อเพลงที่ อิศรา บรรจงสวัสดิ์ แต่งไว้มาปรับแก้เนื้อหาและใส่ทำนองให้เป็นเหมือนอนุสรณ์แห่งความรักที่จบสิ้นลง เพลงนี้แสดงถึงความเสียสละและการยอมรับความจริงอย่างปวดร้าวโดยเห็นแก่ศีลธรรมเหนือสิ่งอื่นใด ครุมนัส ปิติสานต์ เขียนเล่าเอาไว้ในที่มาแห่งอารมณ์เพลงว่า

“..ผมขอชื่นชม ผู้เขียนคำร้องเพลงนี้ คือ คุณอิสรา บรรจงสวัสดิ์ ผู้ซึ่งสามารถทำให้ผมมีอารมณ์ร่วมในการใส่ทำนองเพลง เนื้อหาของเพลงโดนใจของใครหลายคน และเป็นแง่คิดที่ดี ที่สอนให้คำนึงถึงศีลธรรมอันดีงาม ไม่ทำตามใจตนเอง ผมชื่นชมการเขียนเพลงที่ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยรู้ว่าเพลงเป็นสื่อที่มีอิทธิพลกระทบกับจิตใจของผู้คน เพลงสามารถชี้นำและสร้างกระแสนิยมให้ผู้คนได้...เมื่อเพลง เพื่อเธอที่รัก ได้รับความนิยมจากผู้ฟัง ผมจึงตั้งใจที่ได้เห็นสภาพสะท้อนของจิตใจของคนไทย ที่ยังคงไว้ซึ่งจริยธรรมอันดีงาม”

แม้จะไม่ได้ครองคู่กัน แต่ความรักของทั้งสองพัฒนาไปสู่ความเป็นมิตรแท้ ฝ่ายหญิงยังคงมาเยี่ยมเยียนและรับประทานข้าวกับक्रमนัสในวันเกิดอยู่เสมอ จนกระทั่งเวลาผ่านไปหลายสิบปี ในวัย ๗๐ ปี เธอล้มป่วยหนักด้วยโรคไวรัสลงตับ ก่อนจะสิ้นลมหายใจ คำขอสุดท้ายของเธอคือการได้ฟังเพลง “เพื่อเธอที่รัก” ที่क्रमนัสแต่งให้

क्रमนัส ปิติสานต์ เล่าอีกว่า เมื่อแต่งเพลงนี้แล้ว ก็ตั้งใจจะเลิกแต่งเพลง แต่เธอคนนั้นได้มาขอพบ แล้วให้กำลังใจว่า ขอให้แต่งเพลงต่อไปอย่าได้หยุดหรือเลิก ท่านเคยกล่าวถึงมุมมองความรักของท่านไว้อย่างลึกซึ้งว่า

“ความรักไม่ใช่เรื่องของกามารมณ์ เป็นเรื่องของใจต่อใจ ซื่อสัตย์ต่อกัน จริงใจต่อกัน ถึงต่างจะแต่งงานกันไปก็ยังคงรักกันอยู่”

หลากหลายอารมณ์ของบทเพลงรัก

นอกจากจะแต่งเพลงที่ผู้ชายร้องเพื่อสื่อถึงหญิงคนรักแล้ว ครวมนัสยังสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรักจากมุมมองของ “ผู้หญิง” ได้อย่างงดงาม เช่น เพลง **“ฝนรักฝนเศร้า”** เพลงนี้ขับร้องโดยคุณสวลี ผกาพันธุ์ จินตนาการถึงความรู้สึกของหญิงสาวที่คิดถึงชายคนรักในยามที่ฝนตกพรา สะทอนความเหงาและความอ้างว้างได้อย่างจับใจ แสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพของक्रमนัสในการเข้าถึงอารมณ์ความรักที่หลากหลายมิติ

แม้หลายเพลงจะมาจากชีวิตตัวเอง แต่ก็มีเพลงที่มาจากความรักของคนอื่น เมื่อจงรัก จันทรคณา (ลูกชายของพรานบุรพ์) ได้เขียนคำร้องที่ได้แรงบันดาลใจจากความรักที่ผิดหวังของเพื่อนนักเรียนช่างกล แล้วนำมาให้क्रमนัสช่วยแก้ไขและใส่ทำนองให้ เป็นเพลง **“เหมือนคนละฟากฟ้า”** ซึ่งเดิมตั้งใจจะให้สุเทพ วงศ์กำแหง เป็นผู้ขับร้อง แต่สุเทพแนะนำให้เป็นฮานินทร์

ด้วยความถนัดในเพลงแนวอกหักक्रमนัสได้ใส่ท่วงทำนองร้าวรานลงไป และเมื่อได้น้ำเสียงของฮานินทร์ อินทรเทพ ซึ่งขณะนั้นยังเป็นมือใหม่จึงมีทั้งความเกร็งและกลัว ร้องหลายรอบก็ยังใช้ไม่ได้จนนักดนตรีเริ่มบ่น จนแข็งใจร้องเที่ยวหลังเหมือนจะร้องให้ จงรัก จันทรคณา เล่าว่า “พี่เทพฟังแล้วว่า ‘พี่ว่าใช้ได้นะ เสียงไทย ๆ ชนิดบอดแตกแบบนี้ ได้อารมณ์ตรงกับเนื้อหาเพลงดี... จงรัก ว่ามัย’ แล้วก็ได้ผลสมจริง ตามที่พี่เทพคาด” เพลงนี้ก็ได้โด่งดังเป็นพลุแตก จนคว่ำรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานมาครองได้สำเร็จ

“เสนาหา” เพลงรักอมตะข้ามกาลเวลา

क्रमนัส ประพันธ์เพลง **“เสนาหา”** ทั้งคำร้องและทำนอง ในคำคืนศรัทธาเทวาริมบึงแก่นนคร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ (บันทึกเสียงครั้งแรกโดยคุณสุเทพ วงศ์กำแหง พ.ศ. ๒๕๐๙) ครั้งที่ไปทำงานเป็นครูสอนดนตรีที่สถานีโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ จ. ขอนแก่น สมัย รัชศักดิ์ วัฒนพานิช เป็นอธิบดี และมีบ้านพักอยู่ที่ริมบึง คีฬหนึ่งในช่วงเดือนธันวาคม อากาศกำลังหนาว พระจันทร์ลอยเด่นเต็มดวงสวยงาม จึงเกิดอารมณ์อยากเขียนเพลง ในท่วงทำนองของคนที่มีหวังในเรื่องความรัก เวลานั้นยังไม่ได้ตั้งชื่อ เมื่อบันทึกแผ่นเสียงจึงใช้คำจากรรคสุดท้ายคือ คำว่า ‘เสนาหา’ มาเป็นชื่อเพลง

ท่านเขียนเล่าเอาไว้ในที่มาแห่งอารมณ์เพลง ในหนังสือมหกรรมดนตรี เพลงไทยยุคทอง ของ ๑๒ ครูเพลง ว่า “...เพลงนี้ลอยลมมาจริงๆ เหมือนอย่างเนื้อเพลงที่ว่า...ความรักเอ๋ยเจ้าลอยลมมาหรือไร...เป็นความรู้สึกนั้นจริงๆ ความรักลอยลมมากระทบใจ แล้วไหลออกมาเป็นบทเพลงนี้เพียงไม่กี่บรรทัด แต่คำจำกัดความของความรักนั้น มันคือความรู้สึกอย่างนั้นจริงๆ...ผมขอยืนยัน”

อานันท์ นาคคง บันทึกคำของक्रमนัสไว้ว่า “ไม่เคยคิดเลยว่าเพลงนี้จะกลายเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟัง เพราะเป็นการเขียนที่ใช้ภาษาง่าย ๆ มาก ๆ เลย เป็นเรื่องของคำถาม เป็นเรื่องของการระบายอารมณ์ความเจ็บปวด ที่เราถูกทิ้งไว้ แล้วก็ไปเจอคนที่มาใส่ใจ เราก็ไม่แน่ใจว่าชีวิตของศิลปินอย่างเราจะมีคนใส่ใจ เพราะความเป็นศิลปินเรารู้สึกต่ำต้อย และเมื่อเขามาสนใจ ให้ความสนิทสนม เป็นปัญหาที่ต้องถามตัวเอง ก็เลยเขียนขึ้นมาถามว่าที่มาเนีย จริงใจหรือ แล้วนำความเจ็บปวดที่เจ็บต่อนั้นใส่เข้าไป ‘ส่งสารใจฉันบ้าง วานอย่าสร้างรอยซ้ำ ซ้ำเป็นรอยสอง รักแรกซ้ำ น้ำตานอง ถ้าเป็นสอง ฉันคงต้องขาดใจตาย’ ... เป็นความรู้สึกส่วนตัว และนึกถึงว่าคงยังมีอีกหลายคนคล้ายเรา ก็เขียนว่า ‘ความรักเอ๋ยเจ้าลอยลมมาหรือไร มาดลจิตมาดลใจเสนาหา’ ถามเลยว่า ‘รักนี้จริงจากใจหรือเปล่า หรือเ้าเราให้เฝ้าร่ำหา หรือแกล้งเพียงแต่แลตา ยั่วอุราให้หลงลำพอง’”

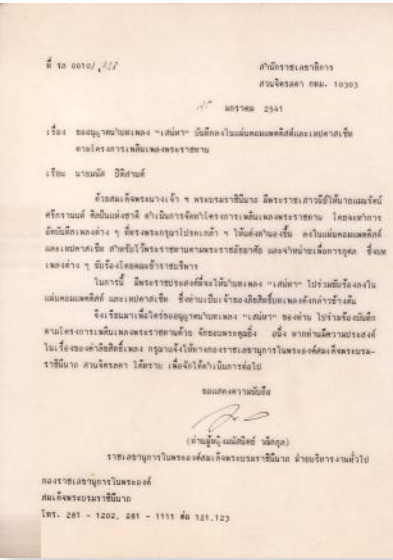
แล้วเพลงเสนาก็กลายเป็นหนึ่งในเพลงรักอมตะของไทย ดังที่อานันท์ นาคคง เขียนไว้ว่า “...‘ความรักเอ๋ย เจ้าลอยลมมาหรือไร’ เป็นคำถามที่มนุษย์ทุกยุคทุกวัยเคยถามหัวใจของตนเอง และท่วงทำนองของเพลงนี้ทำให้คำถามนั้นกลายเป็นเสียงที่ลอยอยู่เหนือกาลเวลา “เสนาหา” คือบทเพลงที่ข้ามภพ ข้ามจากยุคแผ่นเสียงสู่ยุคดิจิทัล ข้ามจากห้องรับแขกในบ้านไม้สมัยก่อน สู่อาคารไอเกะในเมืองใหญ่ ข้ามจากเวที และโทรทัศน์ขาวดำ ไปสู่เวทีคอนเสิร์ตที่เต็มไปด้วยแสงไฟ แต่ไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนไปอย่างไร เมื่ออินโทรเพลงดังขึ้น ผู้คนยังหยุดนิ่งเหมือนเดิม หยุดเพื่อทบทวนหยุดเพื่อรู้สึก และหยุดเพื่อซื่อสัตย์กับหัวใจตนเอง

เสนาหาไม่ได้ยิ่งใหญ่เพราะท่วงทำนองซับซ้อน หากยิ่งใหญ่เพราะมันเปิดพื้นที่ให้คนธรรมดาได้ร้องความรักของตนเองออกมาอย่างไม่เคอะเขิน เสนาหาเป็นเพลงข้ามวัฒนธรรม ไม่ใช่เพราะ

มันถูกแปลเป็นหลายภาษา หากเพราะอารมณ์ของมันไม่ต้องการคำแปล ความคิดถึง ความรัก ความหลงใหล ความสูญเสีย นั่นคือภาษาที่มนุษย์ทุกวัฒนธรรมเข้าใจ คนไทยในต่างแดน เมื่อถูกถามถึงเพลงไทยที่รักที่สุด มักเอ่ยชื่อเพลงนี้ด้วยรอยยิ้มบาง ๆ เพราะมันไม่ได้เป็นแค่เพลง หากเป็นสะพานเชื่อมตัวตนกับบ้านเกิด เป็นเสียงที่พากลับไปสู่ภพหนึ่งของชีวิต ภพที่ยังอ่อนโยน ภพที่ยังเชื่อในความรัก และนั่นคือพลังแท้จริงของครุมนัส”

ขณะที่ ธนชัย อุชชิน หรือ ป๊อด วงโมเดิร์นด็อก อีกหนึ่งนักร้องนักดนตรีที่นำเพลงเสนาหาไปต่อยอดในภาษาของตนเอง ให้มุมมองว่า “ข้ามมาปีที่ผมทำเพลงนี้คือ ๒๕๕๑ ประมาณ ๔๔ ปีต่อมา ผมคิดว่าการทำเพลงนี้เป็นการนำพาบทเพลงคลาสสิกให้ยังมีชีวิตอยู่กับสังคมในปัจจุบันนะครับ คือทำให้มันอยู่ได้และอยู่ร่วมกับคนปัจจุบัน แล้วก็ขยายกลุ่มผู้ฟังที่อาจจะไม่ได้สัมผัสกับเพลงนี้มาก่อน ก็ทำให้เพลงถูกพูดถึง เป็นที่รู้จักมากขึ้นถ้าภาษาบ้านๆ คือต่ออายุ เปรียบเหมือนกับคลอง ถ้าไม่มีเรือวิ่ง ไม่ใช้งาน มันจะตันเขินไปเรื่อย ๆ ดนตรีบทเพลงต่างๆ ถ้ามันถูกฟัง หรือถูกทำอะไรสักอย่างหนึ่ง มันจะมีชีวิตต่อ จะทำงานต่อได้ผ่านกาลเวลา

เสน่ห์ของความเป็นลูกกรุงเมื่อ ๔๔ ปีก่อน เมื่อมารวมกับเพลงเสนาหาในเวอร์ชันของโมเดิร์นด็อก ที่ปรับเข้ามาภาษาของอีกยุคหนึ่ง ผมได้รับเสียงตอบรับจากผู้คนที่มาทักทายมาว่า เขาประทับใจมาก ทุกคนชื่นชม แพนเพลงชอบ ตัวผมเองก็ชอบมาก รู้สึกว่าเราทำได้ถึงจิตวิญญาณที่เราต้องการ เห็นชัดว่าเพลงนี้ยังทำงานกับหัวใจของคนอยู่ในยุคปัจจุบันได้อยู่ และนั่นคือ การรักษาคคุณค่าของเพลงเอาไว้ได้ เพลงนี้ผมรู้สึกได้ถึงพลังที่ครูใส่ออกมาอยู่ในเพลง แบบที่เรียกว่าถ่ายทอดจากใจสู่ใจ ซึ่งจะอยู่ในใจผู้คนอย่างไม่มีกาลเวลา ผมคิดว่าผลงานศิลปะที่ออกมาจากหัวใจ และวิญญาณจะมีพลัง มีคุณค่าที่เข้าถึงผู้คนได้ตลอดไป”

ริชาร์ด เคลย์เดอร์มอม (Richard Clayderman) นักเปียโนชาวฝรั่งเศส ผู้ได้รับฉายาว่า “The Prince of Romance” ได้คัดเลือกเพลงเสนาหาไปไว้ในอัลบั้ม Thailand Mon Amour ในปี ๑๙๘๘ (๒๕๓๑) เป็นอีกหนึ่งความภูมิใจของครุมนัสและครอบครัว

ครั้งหนึ่งบทเพลงนี้ได้รับเกียรติอย่างสูงสุด เมื่อได้ถูกคัดเลือกให้ร่วมในโครงการเฟลิมเพลงพระราชทานในปี ๒๕๔๑

ชีวิตและผลงาน ครุมนัส ปิติสานต์

เสนาหาข้ามภพ เสนาหาข้ามวัฒนธรรม : เสนาหาอาเซียน – เจ้าพระยาสุอิระวดี โดย อานันท์ นาคคง

ในมิติของภาษาและมานุษยวิทยาเสียง “เสนาหา” มีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น ประชาณัฐภาษาไทยอธิบายว่าคำนี้ยืมมาจากภาษาสันสกฤต เสนห (เส-น-หะ) ซึ่งแปลว่า “สิ่งที่ติดแน่น” หมายถึงน้ำมันหรือยางเหนียวๆ ที่เมื่อติดสิ่งใดแล้วเช็ดออกได้ยาก เมื่อนำมาเปรียบกับความรัก จึงหมายถึงความชอบพอที่ติดแน่นในดวงใจ ดังยางเหนียว เช่นเดียวกับท่วงทำนองของครูที่ติดแน่นอยู่ในใจคนไทยมาทุกยุคสมัย

ในอัลบั้ม “เสนาหาอาเซียน” (Cinta ASEAN) ของวงกอไฟ เมื่อพ.ศ. ๒๕๕๙ ผมไปกราบขออนุญาตนำเพลงนี้มาเป็นเพลงเอกของอัลบั้ม และกราบขอเสียงไวโอลินของครูไปเป็นศิริมงคลแก่งานชิ้นนี้ ความเมตตาของครูยังคงแผ่กว้างถึงกาลต่อมา เมื่อผมได้ร่วมทำงานละครโทรทัศน์ “จากเจ้าพระยาสุอิระวดี” (From Chao Phraya to Irrawaddy) ทางสถานีไทยพีบีเอส คุณชาติชาย เกษนัท ผู้กำกับและผู้เขียนบท เกิดศุภณุญาตาว่า ภาพละครจะเดินทางไปอย่างไร แต่พอเอาเสียงจากคลิปกดนตรีทดลอง (ขอม้ามองโกเลียและกีตาร์ เพลงเสนาหาที่ผมทำขึ้น) มาวางแทนการบรรยายกลายเป็นว่าเสียงดนตรีเล่าเรื่องต่างๆ ได้ชัดมาก

คำถามที่ครุมนัสตั้งไว้ในเพลงว่า “ความรักเอ๋ย เจ้าลอยลมมาหรือไร” และ “รักนี้จริงจากใจหรือเปล่า” กลายเป็นพลังขับเคลื่อนละครได้อย่างวิเศษ ผมพาตัวแทนทีมงานมาเรียนปรึกษากับครูเพื่อขออนุญาตใช้เพลงอย่างเป็นทางการ ครูก็เมตตาด้วยความเป็นครูจริงๆ ในที่สุด สองปีผ่านไป เสียงเพลงเสนาหาทำหน้าที่เป็นเสน่ห์หล่อเลี้ยงละครที่เราสัมผัสได้แม้หลับตา ฟังด้วยหัวใจก็สัมผัสได้ บทเพลงเสนาหาเติบโตกลายเป็นดนตรีธีมหลัก thematic song ในการทำงานละครสร้างสรรค์ ทั้งภาคสกอร์ออร์เคสตราที่ใช้เป็นซาวนด์แทร็กในส่วนต่างๆ ของละคร ภาคดนตรีรีคอร์ดที่ใช้เป็นทีเซอร์-โฆษณาประชาสัมพันธ์ และบทสรุปที่งดงามมากคือ ภาคดนตรีอาเซียนร่วมสมัยที่นำมาเป็นบทเพลงปิดท้าย ending credit ฝีมือการเรียบเรียงเสียงประสานชั้นเยี่ยมของครูนิค ชัยภักดิ์ ภัทรจินดาที่จัดวางเสียงเครื่องดนตรีไทย เมียนมาร์ และดนตรีสากลอยู่ร่วมกันได้อย่างลงตัว

เรายังได้ทดลองนำบทร้องเสนาหาไปแปลงโฉมใหม่เป็นภาษาพม่า ได้รับความนิยมนมาก ไม่ต่างจากความสำเร็จของละคร การเดินทางของเพลงเสนาหาจากปี ๒๕๐๗ สู่ปี ๒๕๖๔ จึงเป็นบทพิสูจน์ถึง “จินตนาการไม่รู้จบ” ของครูที่ก้าวข้ามพรมแดนอย่างแท้จริง

ครุมนัสเอ่ยชมแด่าง (Daung) ที่ถ่ายทอดบทเพลงเสนาหาฉบับพม่าว่า ใช้เสียงที่สื่อความรู้สึกภายในออกมาได้อย่างจริงใจไม่เสแสร้ง ครูชื่นชมแดงโม สยาภา สิงห์ชู ที่มีความจริงใจในการร้องเพลง ทำให้คุณค่าของเพลงสื่อไปถึงคนฟังได้โดยยังคงเป็นตัวของตัวเอง ค้นพบเสียงของตัวเองจริงๆ เพลงเดียวกันนี้มีคนเป็นร้อยเป็นพันที่ขับร้องอยู่แล้ว แต่ไม่กี่คนที่จะมีเสียงของตัวเอง มีแนวทางของตัวเอง ไม่ใช่แค่ร้องเพราะถูกโค้ชสอนหรือครูสั่งให้ทำ

ครูเอ่ยถึงคำสอนของพระเจนดุริยางค์ คนที่สร้างครุมา ท่านกล่าวว่า **“เราต้องร้องเพลงให้เป็นตัวเอง ไม่ใช่เกาะกระดาดโน้ต ร้องไปตามตัวโน้ตที่เขียนจนคิดอะไรนอกจากนั้นไม่เป็น ตำราเป็นเพียงแนวทาง แต่ศิลปินจริง ๆ ต้องหาเสียงของตัวเองให้เจอ อย่าไปเกาะแค่ตำราหรือยึดแต่คำสั่งของครูเท่านั้น”**

เจ้าตำนาน เพลงละคร

จุดเริ่มต้นที่ทำให้ครุมนัสนัก้าวเข้าสู่การเป็น “เจ้าตำนาน เพลงละคร” คือ เมื่อพันเอก พยุง พึ่งศิลป์ (ฉันทศาสตร์โกศล) ผู้บุกเบิกวงการโทรทัศน์ไทย ผู้ก่อตั้งบริษัท รัชฟิล์มทีวี จำกัด และผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ชุด ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ททบ.๕) ในยุคแรก ได้ขอเกมสั่งให้ครุมนัสนัแต่งเพลงประกอบให้ละครเรื่อง “พิภพมัจจุราช”

ครุมนัสน ให้สัมภาษณ์กับไกรฤกษ์ ศรีสุรินทร์ ว่า “พยุง พึ่งศิลป์ กับครูเหมือนเพื่อนกัน วันหนึ่งเขาเดินมาหา ผมนั่งอยู่ใต้ต้นไทรหน้าช่องห้า แกบอก..นัสเขียนเพลงให้ผมหน่อย ..ไม่เอา ผมไม่เขียน พี่แจ้ว (ครูสง่า อารัมภีร) เขียน (ประจำ) อยู่แล้ว เขาบอก เฮ้ย! คนละแบบ... นัสถนัดสากล เอาแบบสากลใหม่ๆ นะ ละคร เรื่องพิภพมัจจุราช.. แล้วพิภพมัจจุราชมันเป็นยังไง มันมีอะไร...เขาบอกไม่รู้...ไม่รู้จะให้เขียนยังไง...ไม่รู้ละ นัสนึกถึงพญายมก็แล้วกัน (หัวเราะ) แล้วเอาเงินมายัดให้หกพัน บอกอีก ๗ วัน เจอกัน”

ท่านนั่งรถแท็กซี่เหมาไปที่องค์พระปฐมเจดีย์ และแต่งเพลงจบภายในวันเดียวโดยนึกถึงท่านพญายม สุวรรณ และสุวาน แล้วเพลงพิภพมัจจุราช ก็เป็นเพลงติดหูทันทีที่ออกอากาศ หลังจากนั้นตามมาด้วยเพลงหุ่นไล่กา และอีกมากมายเกือบ ๖๐ เพลง (เท่าที่ค้นพบเวลานี้ ดูรายชื่อเพลง หน้า ๑๖๗) แทบทุกเรื่องถ่ายทอดเสียง ขับร้องโดย ประภาสรี ศรีคำภา ซึ่งเป็นนักร้องทำงานอยู่กับครุมนัสนัที่กองดุริยางค์ทหารอากาศ

เพลงละคร “ผี” สร้างโอกาสการเป็นสถาปนิกแห่งเสียง

นอกจากจะเป็นปรมาจารย์เพลงรักแล้ว ครุมนัสนั ปิตีสานต์ยังได้รับการยกย่องให้เป็นนักแต่งเพลงละครสยองขวัญ “เพลงผี” อันดับหนึ่งของเมืองไทย ความล้าหน้าของท่านคือ การผสมผสานเสียงร้อง เสียงพูด เสียงหัวเราะ เสียงกรีดร้อง เสียงสัตว์ เช่น เสียงหมาหอน หรือเสียงตุ๊กแก จังหวะแปลกๆ เสียงพายุ หรือเสียงเอฟเฟกต์ต่างๆ มาเข้ากับเครื่องดนตรี ในลักษณะที่ปัจจุบันเรียกว่า “การออกแบบเสียง (sound design)” ส่งผลให้เกิดความน่าสะพรึงกลัวในจิตใจ

ของผู้ฟังผู้ชมละคร ในยุคที่โทรทัศน์ไทยยังเพิ่งเริ่ม งานเพลงประกอบละครของครุมนัสนัจึงถือว่าล้ำหน้ามาก บทเพลงและท่วงทำนองช่วยเสริมให้ภาพเคลื่อนไหวบนหน้าจอ ยังมีชีวิต มีจิตวิญญาณมากขึ้น เพลงกลุ่มละครสยองขวัญนี้มีมากมายที่โดดเด่นได้แก่

“แม่นาคพระโขนง” จากบังกะโลผีคู่ สู่เพลงเท่กล่อมลูกสุดขลัง เมื่อครุมนัสนัได้รับโจทย์ให้แต่งเพลงนี้ เพื่อสร้างจินตนาการและสมาธิ ครุมนัสนัลงทุนขับรถไปพักที่บังกะโลของสถานพักฟื้นกรมตำรวจ อำเภอบางละมุง ซึ่งขึ้นชื่อเรื่อง “ผีคู่” ถึงขั้นที่ท่านเคยต้องเดินตะโกนทำทนายผีที่ทำให้บ้านพักสั่นมาแล้ว ในคืนที่แต่งเพลงแม่นาค ท่านลงมือเขียนเพลงไปถึง ๒ ร่าง (ร่างแรกคือพ่อมารักแม่นาค และร่างที่สองคือแม่นาครักพ่อมารัก) แต่จิตเบื่องลึกลับ คำนวณว่า “ไม่ใช่” จนกระทั่งจิตของท่านเกิดจินตนาการเห็นภาพยานาคกำลังอุ้มลูกจึงตกผลึกได้ว่าความรักที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือ “ความรักของแม่” ท่านจึงนำทำนองเพลงไทยเดิมชื่อ “เขนง” มาดัดแปลงเป็นทำนองเท่กล่อมลูกที่โหยหวน และวังเวงในลีลาปี่พาทย์มอญประโคนศพ ร้องว่า “ไอ้ละเห่ ..ไอ้ละทีก...” แล้วจิตก็บอกว่า “ใช่...ใช่...ใช่” ความขลังของเพลงนี้ทำให้นักร้องคู่บุญอย่างประภาสรี ศรีคำภา ถึงกับหวาดกลัวและต้องจูดรูปขออนุญาตย่านาคก่อนทำการบันทึกเสียง

“بوبผีฟ้า” เสียงโหยหวนจากมนต์ขลังแดนอีสาน เป็นอีกหนึ่งผลงานที่ตรึงแน่นในความสัมพันธ์ ทันทีที่ได้รับโจทย์ละคร ครุมนัสนัถึงขั้นนั่งรถไฟไปที่หมู่บ้านชาวส่วย จังหวัดสุรินทร์ เพื่อฟังเสียงดนตรีพื้นเมืองและดูการรำบวงสรวงผีฟ้าของชาวบ้าน หลังจากชิมข้าวบรยากาศมนต์ขลัง ท่านก็แต่งเสร็จในระหว่างเดินทางกลับ “ผมแต่งบนรถไฟ ตอนนั้นนั่งรถไฟออกมาจากสุรินทร์... เขียนเสร็จบนรถไฟ ถึงกรุงเทพฯ เข้าใช้ได้เลย”

ครุมนัสนัได้นำสำเนียงแบบเขมรและพื้นบ้านอีสานมาผสมผสานกับวงปี่พาทย์จังหวะสนุกสนานในลีลาผีฟ้าเข้าทรง แบ่งเนื้อเพลงเป็นสองส่วนคือ “ผีฟ้า” ที่คอยช่วยเหลือคน และ “ผีبوب” ที่คอยกินเลือด พร้อมแทรกบทพูดโหยหวนชวนชนลูกไว้ตอนท้ายเพลง จนทำให้ภาพของยายแก่بوبผีฟ้าที่แลบลิ่นแพล็บๆ กลายเป็นฝันร้ายของเด็กไทยยุคนั้น

ห้องหุ่น และ กระสือ: การทดลองทางเสียงที่ล้ำสมัย สำหรับเพลง ห้องหุ่น ท่านออกแบบเสียงให้ผีเสียงหัวเราะ “หิ หิ หิ” เสียงลม เสียงตุ๊กแก และเสียงกรีดร้อง ผสมผสานกับการใช้ดนตรีสากลที่เล่นคอร์ดให้ความรู้สึกลึกลับ ส่วนเพลง กระสือ ท่านใช้เสียงลมพายุคร่ำครวญและเสียงสุนัขหอน มาผสมผสานกับการขับร้องเข้ากับจังหวะดนตรีเดินร่ำสมัยใหม่ ซึ่งถือว่ามีความทันสมัยและก้าวหน้ามากในขณะนั้น

ปรากฏการณ์ ดาวพระศุภ

เพลงประกอบละคร “ดาวพระศุภ” ถือเป็นหนึ่งในผลงานชิ้นเอกที่สร้างชื่อเสียงและรายได้ให้กับครุมนัส ปิติสันธ์ เริ่มต้นจากความคิดที่ครุมนัสบอกเล่าอย่างถ่อมตัวว่า “ทำเล่นๆ กับบริษัทแผ่นเสียงทองคำ เพื่อรวมเพลงละคร” แต่ความ “ทำเล่นๆ” นี้กลับกลายเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ เพราะดาวพระศุภถือเป็น เพลงประกอบละครโทรทัศน์เพลงแรกที่ถูกนำมาบันทึกเสียงลงในเทปคาสเซ็ทเพื่อวางจำหน่ายตามแผงทั่วประเทศ ซึ่งในยุคนั้นยังไม่มีใครกล้าทำมาก่อน

“ผมมีเพื่อนคนหนึ่งชื่อ เล้ง เป็นเจ้าของบริษัททำเทป วันหนึ่งขณะที่กินเหล้ากันอยู่ ผมก็บอกเล้งว่า เพลงดาวพระศุภมันดังมากนะ เราเอาเพลงมาขายกันดีกว่า แต่เล้งก็บอกว่ามันเสียงนะ เราก็บอกว่าอย่าคิดมาก ออกสัณนิธแล้วเอากำไรมากินเหล้ากัน โดยเราก็ไม่คิดว่าเล้งเขาจะทำ เสร็จแล้วเขาก็ทำ โดยรวมเพลงของผมมาชุดหนึ่ง หน้าปกครั้งแรกเป็นเจ้าหญิงแต่งอ่อน ออกไป ๕๐๐ ม้วน ครบ ๓๐ วันขายได้ ๒๕๐ ม้วน ซึ่งถือว่าน้อยมาก แต่ขณะที่กินอยู่ เมียเล้งก็กระหืดกระหอบมาเลย แล้วก็บอกว่า เฮียๆ กลับบริษัทด่วนมีออเดอร์เพลงดาวพระศุภมาเป็นหมื่นๆ ม้วนเลย เล้งก็เลยบอกว่าเลิกกินเหล้าวันนี้ ก่อนออกก็บอกว่าเมื่อคนอยากได้ดาวพระศุภก็ต้องเปลี่ยนปก ผมก็เลยต้องไปหาคุณหญิงอรุณบมฤดี ยมาภัย เชื้อไหมศรีขายดิบขายดี เล้งยิ้มเป็นเลย และตั้งแต่นั้นมาหลายๆ บริษัทถึงจะเริ่มทำเพลงละครออกขายเหมือนกัน”

ความไพเราะและมนต์ขลังของเพลงนี้ ทำให้มันกลายเป็นสัญลักษณ์ประจำเรื่องดาวพระศุภไปโดยปริยาย ไม่ว่าจะถูกนำมาสร้างใหม่ เป็นภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์อีกครั้งในยุคต่อๆ มา ผู้สร้างก็ยังคงต้องใช้เพลงต้นฉบับที่ครุมนัสประพันธ์ไว้เป็นเพลงนำทุกครั้งที่ไป นี่จึงเป็นความภาคภูมิใจที่ครุมนัสกล้าพูดได้อย่างเต็มปากว่า “สำหรับเพลงนี้ ผมประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ”

ความสำเร็จของเพลงดาวพระศุภ ไม่ได้หยุดอยู่แค่อยอดขาย แต่ยังส่งผลให้ครุมนัส ปิติสันธ์ ควารางวัลอันทรงเกียรติอย่าง “รางวัลเมขลาทองคำ” สาขาเพลงประกอบละครโทรทัศน์ยอดเยี่ยม ปี ๒๕๒๖ มาครองได้สำเร็จ

ครุมนัส ปิติสันธ์ รับรางวัลเมขลา เพลงดาวพระศุภ จากคุณไพฑูรย์ ศุภวารีนายกสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยฯ ในปี ๒๕๒๖

เพลงละครพื้นบ้าน เพลงเด็ก ความทรงจำที่สร้างรอยยิ้มได้เสมอ

ทุกเช้าวันหยุดสุดสัปดาห์เด็กๆ ในยุคนั้นจะต้องเฝ้าหน้าจอเพื่อรอชมละครจักรๆ วงศ์ๆ และละครแนวผจญภัย ที่แปลงมาจากรรณกรรมพื้นบ้านหรือวรรณคดีโบราณ เป็นละครที่ผลิตเพื่อเยาวชน และเพลงประกอบละครฝีมือครุมนัส คือ หนึ่งในความทรงจำที่สดใสของเด็กยุคนั้น ที่ร้องตามกันได้แทบทุกเพลง ด้วยคำร้องร้องง่ายๆ ภาษากระชับ สำนวนทันสมัย เพลงเด่นๆ เช่น เพลงขุนแผนผจญภัย เพลงขวานฟ้าหน้าดำ เพลงสียอดกุมาร เป็นต้น

ครุมนัสให้สัมภาษณ์กับ นิตยสาร ค.คน ว่า “เพลงละครมันมีความแตกต่างจากเพลงทั่วไป คือ ทุกสิ่งเกิดจากการสมมติ ไม่ได้เกิดจากความเป็นจริงที่สัมผัสมา เป็นสิ่งที่ไม่เห็นไม่รู้ แต่โชคดีที่เรามีครูดี ทำให้มีพื้นฐานที่ดี ทั้งการสร้างเนื้อร้อง สร้างทำนอง เหมือนกับคนทำอาหารให้กิน เราจะต้องทำรสชาติอย่างไรถึงจะอร่อย ซึ่งกรณีของเพลงละคร หลักก็คือ ต้องมีทำนอง เนื้อหา และจังหวะที่ทำให้ผู้ฟังฟังแล้วต้องอยากฟังอีก เช่นเพลงผี ท่านอาจารย์พระเจนดุริยางค์เคยสอนว่า คั่นคู่เสียงเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าใช้คั่นคู่เสียงที่หนักแน่นมันจะไม่โยยหวานเท่าไร ต้องใช้คั่นคู่เสียงที่เป็นไมเนอร์ ถึงจะทำให้เกิดความวังเวง น่ากลัว ส่วนเพลงเด็ก ผมก็นึกถึงความสนุกอย่างเดียว คือต้องนึกว่าเด็กเขาร้องเพลงอย่างไร ฟังเพลงอย่างไร อย่างขวานฟ้าหน้าดำ ขึ้นมาต้องสะกิดหูเลย ฉะนั้นเวลาแต่งเพลงละครจึงรู้สึกทำทนายอยู่เสมอ เพราะผมจะคิดอยู่ตลอดว่า ต้องทำให้ดีกว่าที่ทำมาแล้ว ทำนองต้องไม่เหมือน คำร้องไม่เหมือน และต้องเข้ากับเนื้อหา ไม่ใช่ละครเดินอย่างเพลงเดินอีกอย่าง”

แสงจันทร์อันอบอุ่นในชีวิตจริง

เรื่องราวความรักและความผูกพันระหว่าง क्रमนัส ปิติสานต์ และ คุณแสงจันทร์ ปิติสานต์ ผู้เป็นภรรยา อาจไม่ได้ถูกนำมาแต่งเป็นบทเพลงอาวรณ์เหมือนรักครั้งแรก เพราะเป็นความรักที่มั่นคง เป็นจริง และเต็มไปด้วยการให้เกียรติ क्रमนัสสมรสกับคุณแสงจันทร์ร่วมกันสร้างครอบครัวที่อบอุ่นตั้งแต่อายุ ๒๘ ปี ในขณะที่ยังมียศเป็นเพียงจำอากาศเอก ยุคสมัยที่อาชีพนักดนตรียังถูกมองว่า “เดินกินรำกิน” และไม่ได้มีรายได้มากมายนัก क्रमนัสรับรู้และซาบซึ้งใจเสมอถึงความเสียสละของภรรยา เคยกล่าวอย่างหนักแน่นว่า ท่านให้เกียรติภรรยามากที่สุดเสียสละทุกอย่างเพื่อมาตระกัณท์ลำบากอยู่กับนักดนตรีจนๆ อีกทั้งยังต้องรับภาระหนักเลี้ยงดูลูกๆ ทั้ง ๕ คน จึงตั้งมั่นว่าจะไม่ทำให้ภรรยาเสียใจอย่างเด็ดขาด

ความที่क्रमนัสประพันธ์เพลงรักแนวโรแมนติกที่หวานซึ้งและบาดลึกไว้มากมาย หลายคนจึงมักตั้งข้อสังเกตและคาดเดาไปว่า ท่านต้องเป็นคน “เจ้าชู้” แน่ๆ แต่เมื่อถูกถามถึง क्रमนัสในฐานะสุภาพบุรุษนักเลงเพลงรัก ตอบคำถามนี้ด้วยว่า... “ผมมีภรรยาคนเดียวผมเจ้าชู้รีไปล่ะ... แต่เพลงนะ เขียนถึงใคร ถ้าเขาฟังเขาก็ต้องรู้”

แม้ในบั้นปลายชีวิตที่ลูกๆ โตและมีครอบครัวกันไปหมดแล้ว क्रमนัสก็ยังใช้ชีวิตอย่างมีความสุข เรียบง่าย และมีสุขภาพจิตดีเยี่ยม ความรักระหว่างक्रमนัสและคุณแสงจันทร์จึงไม่ใช่ความรักที่หวือหวาเหมือนในนิยาย แต่เป็นความรักที่ยั่งยืน รักที่หยั่งรากลึก แข็งแกร่ง และยืนหยัดอยู่บนรากฐานของความเข้าใจและการให้เกียรติ

“ก๊อนดิน” ของขวัญจากครู

ในวันจบการศึกษา อาจารย์ ม.ล. ทรงสอาด ติชมพรได้เรียกक्रमนัสไปพบและมอบของขวัญชิ้นเล็กๆ ที่ห่อกระดาษไว้เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม พร้อมกับบอกว่า “มนัส...ครูให้ของขวัญเธอนะถึงมันไม่มีราคาแต่มันมีคุณค่า”

เมื่อक्रमนัสกลับบ้านและแกะห่อของขวัญออกดู ก็พบว่าของขวัญชิ้นนั้นคือ “ก๊อนดิน” क्रमนัสสามารถเข้าใจถึงเจตนารมณ์อันลึกซึ้งของอาจารย์ได้ทันที ท่านตีความก๊อนดินนั้นว่า อาชีพนักดนตรีมักถูกสังคมดูแคลนว่าเป็นพวก “เดินกินรำกิน” เปรียบเสมือนก๊อนดินที่ดูไร้ราคา แต่ก๊อนดินนั้นจะเกิดคุณค่ามหาศาลก็ต่อเมื่อเรานำมันไปใช้ “ปลูกพืช” เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต ของขวัญก๊อนดินชิ้นนี้จึงเป็นเครื่องเตือนใจสำคัญที่ทำให้क्रमนัสไม่เคยย่อท้อต่อคำดูถูกในอาชีพนักดนตรี และตั้งปณิธานที่จะใช้ปัญญาความรู้ทางดนตรีของท่าน สร้างสรรค์ผลงานและเป็น “ครู” ผู้ถ่ายทอดวิชาดนตรีเพื่อสร้างคุณค่าให้กับสังคม

ความเป็น “क्रमนัส” ที่สถิตในหัวใจตลอดกาล

ความยิ่งใหญ่ของศิลปินแห่งชาติที่ชื่อ มนัส ปิติสานต์ ไม่ได้วัดจากจำนวนผลงานนับร้อยเพลง หรือรางวัลอันทรงเกียรติเพียงอย่างเดียว แต่วัดจากการที่ท่านเป็น “ครู” ที่มอบความรักและความเมตตาให้กับศิษย์ทุกรุ่น แม้ในยามบั้นปลายชีวิต

“ผมสอนดนตรีให้ลูกศิษย์มามากมาย ทั้งโรงเรียนผดุงดุริณี โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนศรีอักษร ไม่มีใครลืมผมเลยสักคน พวกเขายังคงหาเวลามาเยี่ยมเยียนกันอยู่เสมอ เมื่ออายุได้ ๖๐ ปี ก็เกษียณราชการ แต่ก็ยังสอนให้กับลูกศิษย์อยู่ โดยให้เขามาเรียนกันที่บ้าน มาแต่ตัวอย่างเดียว ไม่เสียค่าเรียนค่าอะไร พอวันที่เราเลิกสอนก็ใจหายเหมือนกันนะ พวกเขาก็เศร้ากันได้แต่บอกลูกศิษย์ว่าเมื่อใดก็ตามที่คิดถึงครูก็ให้มาหาและมาถาม

จากนั้นมาผมอยู่บ้านไม่ได้เหงา เดี่ยวเขาก็พาไปสังสรรค์ไม่ขาด แต่มันก็อาจเหงาไม่เหงาเมื่อบ้างเพราะทุกวันนี้ผมไม่มีไวโอลินแล้ว ผมให้ลูกศิษย์ที่เขาสนใจมาเรียนกับผมไปเสียหมด เมื่อเขามาเรียนกับเรา พอเราเลิกสอนแล้ว เขาไม่มีไวโอลินเล่น ถ้าจะขายมันก็คงไม่เหมาะ เพราะก็สอนเขาฟรีอยู่แล้ว ยิ่งถ้าเราเก็บไว้มันก็เท่านั้น ก็เลยให้เขาเอาไว้มันไปเล่น ไว้มันพัฒนาฝีมือ

ผมคิดอย่างนี้นะว่าเขามาเรียนกับเราเขาอาจจะได้ความรู้ไปแต่เพียงเท่านั้น หากขาดอุปกรณ์ไว้มันผมมันก็ไม่มีประโยชน์ คิดว่าสิ่งที่ไม่เล่นแล้วเราจะเก็บไว้กับตัวทำไม ให้ไว้กับคนที่เขาสามารถสร้างประโยชน์จากมันได้ไม่ดีกว่าหรือ ครั้นจะให้เขาไปซื้อเขาก็คงจะลำบาก เพราะไวโอลินดีๆ ตัวหนึ่งก็หลายหมื่นบาทอยู่ หากจะไปเล่นไวโอลินถูกๆ ฟังเสียงแล้วมันก็จะเสียอารมณ์ เสียงมันเหมือนคนบิบบองร้องเพลง มันใช้ไม่ได้ เมื่อเขาได้เรียนจากเราแล้ว ก็ให้เขาได้เล่นกับไวโอลินดีๆ จะดีกว่า เชื่อไหมว่าเมื่อให้เขาไปแล้วก็รู้สึกสบายใจเหลือเกินว่าเขาต้องรักไวโอลินตัวนี้”

คุณอาพันธ์ นาคคง ศิลปินศิลปาธร ได้กล่าวยกย่องक्रमนัสไว้อย่างงดงามและกินใจที่สุดว่า “ศิลปินบางคนฝากชื่อไว้ในหอเกียรติยศ แต่क्रमนัสฝากเสียงเพลงไว้ในหัวใจ”

ทุกคำร้อง ทุกท่วงทำนอง ของบทเพลงจากฝีมือक्रमนัส ปิติสานต์ จะยังคงล่องลอยและฝังแน่นอยู่ในหัวใจของทุกคนไปชั่วกาล รวมถึงความรักและความเมตตาของครูที่จะยังคงอยู่ในหัวใจศิษย์ทุกคน

มนัส ปิติสานต์ ถึงแก่กรรม ณ โรงพยาบาลสินแพทย์ ศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร เมื่อ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ สิริอายุ ๙๗ ปี ๕ เดือน ๒๐ วัน

รายการสุเทพโซ่ มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ EP.1 เฉลิมกรุงทีวี : ฟังการพูดคุยรำลึกความหลังของชีวิตและการทำงานรวมถึงฟังเพลงเสนาหาจากสุเทพ วงศ์กำแหง

รางวัลเกียรติยศ Lifetime Achievement Award จากบริษัท ลิขสิทธิ์ดนตรี (ประเทศไทย) จำกัด (MCT) ในงาน MCT Awards เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อเชิดชูเกียรติในฐานะครูเพลง ผู้มีผลงานยอดเยี่ยมและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์มาอย่างยาวนาน

ส่วนหนึ่งของโล่ขอบคุณจาก หน่วยงานต่างๆ ที่ครุมนัสไปช่วยงาน

ข้อมูลอ้างอิง

กาญจนา อินทรสุนานนท์. (๒๕๕๔).องค์ความรู้ครูเพลง: กรณีศึกษาครุมนัส ปิติสานต์. ทุนวิวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

คีตา พญาไท. (๒๕๕๕). ตำนานครูเพลง เพลงไทยสากลลูกกรุง. แสงดาว.

นฤชัย อักษรมี. วิเคราะห์สังคมวัฒนธรรม เพลงผีไทยสมัยนิยม : กรณีศึกษาเพลงละครในโทรทัศน์โดย มนัส ปิติสานต์. สาขาวิชา สังคีตวิจัยและพัฒนา. มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๕๖

บพิตร เค้าหั่น, เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี และไพศาล สุวรรณน้อย. (๒๕๖๐). การถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีของพระเจนดุริยางค์ไปสู่ลูกศิษย์ กรณีศึกษา พันจ่าอากาศเอกมนัส ปิติสานต์ และพันตำรวจโท ทิมา โพธิเวส. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. ๑๒, ๑ (กรกฎาคม-ธันวาคม): ๕๐-๕๘.

ภูพิสิฐ หอมรูปพรหม. (๒๕๕๔). แก่น เนื้อหา รูปแบบการประพันธ์คำร้องและทำนอง บทเพลงรักอมตะของไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2475-2530 [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช]. TDC Database. <https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show...>

สุทธิโชค จรรยาอังกูร. มนัส ปิติสานต์ ผู้สร้างสรรค์งานด้วยวิญญานและจิตสัมผัส. คอลัมน์ คนน่าสนใจ นิตยสาร ค.คน ฉบับที่ ๙๙ เดือนมีนาคม ๒๕๕๗

อภิชัย ศักดิ์สุภา, นาวาอากาศเอก. (๒๕๕๘). พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติประจำปี ๒๕๕๕. <http://atatat9.blogspot.com/2015/08/blog-post.html?m=1> (ปัจจุบันเป็นพลอากาศตรี อภิชัย ศักดิ์สุภา)

ยอดมนุษย์คนธรรมดา <https://www.facebook.com/THENORMALHERO> เผยแพร่ เมื่อ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘

ครุมนัสกับหลานสาวคนแรก ลดา มาด ปิติสานต์

(ซ้ายไปขวา) พัลลภ ปิติสานต์ พรสุข ปิติสานต์ พงษ์พันธุ์ ปิติสานต์

กับหลานสาว แต่งค์กั๊ว ลดา มาด ปิติสานต์ และเหลน ๒ คน (ด้านซ้าย) ตุ่นตุน ขวิน เกิดเอี่ยม (ด้านขวา) ดินดิน ชีวา เกิดเอี่ยม

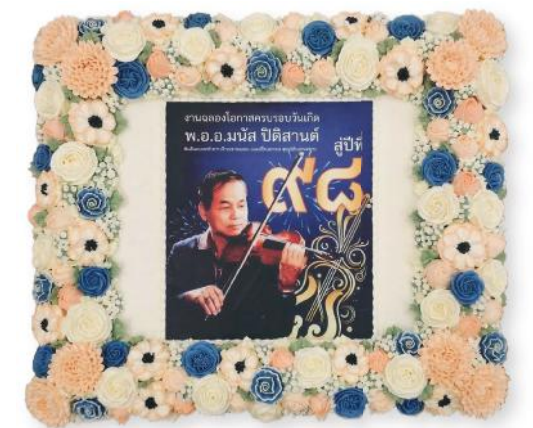

กับลูกสาวคนเล็ก พรสุข ปิติสานต์

งานฉลองโอกาสครบรอบวันเกิดปีที่ ๙๘ พ.อ.อ.มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

“ไม่เสแสร้งแกล้งพูด วันนี้ได้พบทุกท่านเพื่อนเก่าและเพื่อนใหม่ รู้สึกอบอุ่น
เป็นสุข เป็นสุขที่สุดในชีวิต ๙๘ ปี ผมขอขอบพระคุณ คุณๆ ทุกท่านที่อยู่ใน
ห้องนี้และนอกห้อง ที่มาเป็นกำลังใจให้กับคนชรา (ชรา) อายุ ๙๘ มนัส
ปิติสานต์ ซึ่งไม่เคยพบบรรยากาศแบบนี้มาก่อนเลย ขอขอบคุณมากครับ”

ช่างภาพ : จิรภาส จักรทุม

งานแถลงข่าวมอบลิขสิทธิ์เพลงฯ

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ อาคารเอนกประสงค์ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ช่างภาพ : จิรภาส จักรทุม

งานฉลองวันเกิดสูปีที่ ๙๘ ครุมนัส ปิตีสานต์ และแถลงข่าวการมอบลิขสิทธิ์เพลงทั้งหมดให้แก่ บริษัท โคลิเซียม พร-คอมน์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

“พี่และครอบครัวดีใจที่มีคนเห็นคุณค่าในผลงานของพ่อ และขอขอบคุณทางคุณพรพิมลที่เข้ามา รับช่วงดูแลเรื่องลิขสิทธิ์ผลงานเพลงให้พ่อ เพราะตลอดชีวิตเก่าสิบกกว่าปีที่ผ่านมา พ่อตั้งใจจะไม่มอบ ให้ใคร อยากเก็บเป็นมรดกให้พี่ในฐานะลูกสาวคนเดียวเป็นคนดูแลเอง แต่ก็ห่วงว่าพี่จะถูกเอาเปรียบ เพราะพี่เป็นคนนอกวงการ จึงได้คิดถึงเรื่องการมอบลิขสิทธิ์ให้คนอื่น พ่อท่านทราบว่าคุณพรพิมล มีศรัทธาและความสนใจ คุณพ่อจึงเป็นคนคุยเองและถูกชะตากับมันใจว่าคุณพรพิมลจะดูแลสานต่อ ผลงานของท่านได้ ที่สำคัญที่สุดคือจะไม่เอาผลงานของพ่อไปปรับเปลี่ยนใช้ในแบบที่ผิดไป จากเดิม พ่อใช้เวลาไม่นานจึงตัดสินใจมอบลิขสิทธิ์ทั้งหมดให้ทันที พ่อเป็นคนทั้งรักทั้งห่วงและภูมิใจ ในผลงานของท่านมาก” ...พรสุข ปิตีสานต์

วันมอบลิขสิทธิ์เพลงที่บ้านซอยเฉลิมพระเกียรติฯ ๕ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ (จากซ้าย) พัลลภ ปิตีสานต์ พรสุข ปิตีสานต์ พรพิมล มั่นฤทัย และครุมนัส ปิตีสานต์

ด้วยความอาลัยอย่างสุดซึ้ง

พรพิมล มั่นฤทัย ในนามบริษัท โคลิเซียม พร-คอมน์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด รู้สึกสำนึกในพระคุณและเป็นเกียรติ อย่างสูงยิ่ง ที่ได้รับความเมตตาและความไว้วางใจจาก ครุมนัส ปิตีสานต์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕

ตลอดช่วงชีวิตอันยาวนานของท่าน ครูได้เก็บรักษาและดูแลลิขสิทธิ์บทเพลงไทยสากลทั้งหมด ไว้ด้วยตนเอง ด้วยความรัก ห่วงเห่น และความรับผิดชอบต่อคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมอย่างมั่นคง เสมอมา

ภายหลังจากที่พรพิมลได้จัดงานวันเกิดให้ครุมนัส ในวาระครบรอบ ๙๘ ปี เพื่อแสดงความเคารพและเชิดชูเกียรติแด่ท่าน ซึ่งในโอกาสเดียวกันนั้นมีการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการ ครุมนัสได้ ประกาศเจตนารมณ์ต่อสาธารณชนในการมอบลิขสิทธิ์บทเพลงทั้งหมดให้พรพิมลเป็นผู้ดูแลและ สืบสานต่อไป ด้วยความไว้วางใจและความตั้งใจที่มอบให้ พรพิมลจะเป็นผู้ดูแลรักษาคุณค่าเพลง ทั้งหมดของท่านสืบไป

ผลงานของครุมนัส ล้วนเปี่ยมด้วยความไพเราะ งดงาม และมีความลึกซึ้ง ทั้งในด้านบท ประพันธ์และทำนอง สะท้อนจิตวิญญาณของครูเพลงอย่างแท้จริง โดยเฉพาะบทเพลง “เสน่หา” และ บทเพลง “เหมือนคนละฟากฟ้า” ขับร้องโดยธานินทร์ อินทรเทพ ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำ พระราชทานประเภทนักร้องชายรองชนะเลิศ ในปี ๒๕๐๗ โดยมีครุมนัส ปิตีสานต์ และครูจงรัก จันทรคณา เป็นผู้ประพันธ์คำร้องและทำนองที่มีความงดงาม ละเมียดละไม ถ่ายทอดอารมณ์ ความรัก ความผูกพัน และความอ่อนโยนอย่างลึกซึ้ง กลายเป็นบทเพลงอมตะที่ประทับอยู่ในหัวใจ ของผู้ฟังชาวไทยมาทุกยุคทุกสมัย

พรพิมลขอปณิธานว่า จะดูแล รักษา และสืบสาน คุณค่าแห่งบทเพลงเหล่านี้ ด้วยความเคารพ ซื่อสัตย์ และตระหนักถึงเจตนารมณ์ของครู เพื่อให้ความไพเราะและคุณค่าของผลงานทั้งหมดนี้ เป็นที่รู้จักและคงอยู่คู่สังคมไทย ตลอดไป ทุกยุคทุกสมัย พร้อมชื่อเสียงอันทรงเกียรติของครุมนัส ปิตีสานต์ ตลอดกาล

ด้วยความอาลัยและสำนึกในพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้

พรพิมล มั่นฤทัย
เจ้าของลิขสิทธิ์ผลงานเพลง
ครูชาติ อินทรวิจิตร และครุมนัส ปิตีสานต์

นึกถึง พ่อ

พ่อในความทรงจำของลูกๆ เมื่อวัยเยาว์คือ ภาพของพ่อที่เดินทางอยู่เสมอ พ่อมักต้องไป ออกงาน ไปแสดงตามที่ต่างๆ สมัยนั้นแทบทุกงาน ต้องเป็นการแสดงสด นักดนตรีต้องตระเวนไป จังหวัดนั้นจังหวัดนี้ พี่ตึก (ลูกชายคนที่สอง) เป็นคนเดียวที่ชอบขอตามพ่อไปด้วย

“มันสนุกดีที่ได้เห็นอะไรแปลกๆ ใหม่ๆ พ่อก็ไม่ว่าอะไร ขอตามไป แก้ก็ให้ไป” ผมจึงเป็นลูก คนหนึ่งที่ได้เห็นภาพพ่อในฐานะนักดนตรีที่ใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนๆ ฝูงในวงการ และเข้าใจว่าพ่อมีความสุขอย่างไรเวลาที่อยู่ในบรรยากาศแบบนั้น เมื่อพ่ออายุมากและมาอยู่กับผมที่บ้าน เวลาพา พ่อออกไปรับประทานข้าวนอกบ้าน ร้านอาหารที่มีนักร้องร้องเพลง พ่อจะชอบนั่งฟัง มีความสุข ไม่ค่อยอยากกลับ บางทีสามทุ่มแล้ว พ่อจะบอกว่า อยู่ต่ออีกนิด หรือบางทีก็ขึ้นไปร้อง ไปสนุกกับ เขาบนเวทีด้วยก็มี

พ่อเป็นคนที่ทำอะไรตามตารางเวลาเป๊ะ บ่ายสามโมงอาบน้ำ เขาก็จะรอแล้ว ตึกไปอาบน้ำ กัน ผมจะเป็นคนอาบน้ำให้พ่อ พอสี่โมงเย็นกินข้าว ก็ต้องเวลานี้

ในความทรงจำของจ๋อม ลูกสาวคนเล็ก พ่อชอบกินอะไรเดิม อย่างชอบซุซุข้าวโพด ก็จะ กินตลอด พ่อเป็นคนใจดี ใครขออะไรก็ให้ แยกชอบจับมือและบอกให้ ดูแลตัวเองนะ พ่อจะเป็นห่วง จ๋อมเสมอ

คิดถึงปู่

อาจารย์มนัส คุรุมนัส หรือ คุณมนัส หลากหลาย คำที่ผู้คนต่างใช้เรียกขานบุคคลนี้ “มนัส ปิติสานต์” คนๆ นี้คือ คนเดียวกันที่เป็นทั้ง พ่อ ปู่ ตา และทวดของหลานๆ หรือบางทีก็เป็นคุณตาใจดี ยิ้มง่าย ชวนคุยเก่งของคน แปลกหน้าที่เพิ่งพบเจอกัน เพราะเรื่องคารมดีนี้ปู่ไม่เคย เป็นรองใคร ยิ่งถ้าให้คุยเรื่องวันวาน หรือเล่าเรื่องผลงาน ที่สร้างสรรค์มา บอกเลยว่า คุยได้เป็นวัน ไม่มีเหนื่อย

แต่ถึงเกิดและโตไม่ทันในช่วงวัยที่ปู่ได้ไปออกทีวี หรือฉเด็ดตามงานเพลงต่างๆ แต่ผลงานและความเป็นศิลปินนั้นไม่เคยหายไปจากตัวของปู่เลยสักนิด และเชื่อว่าบทเพลงและชื่อของ ปู่จะยังคงอยู่ตลอดไป เพราะสิ่งที่ปู่ถ่ายทอดออกมา นอกจากเสียงเพลง เนื้อร้อง ทำนองที่จับใจ ผู้ฟัง ยังมีสิ่งสำคัญที่อยู่ในผลงานทุกชิ้น นั่นคือ ความเคารพในตนเอง เคารพในผลงาน และการ เคารพในอาชีพของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้แต่ดั้งคิดว่า เป็นสิ่งที่ยากมากสำหรับคนทำงานสร้างสรรค์ เพราะผู้คนมักมองเห็นผลลัพธ์เป็นอันดับแรก ทำให้อาจถูกตัดสินได้ง่ายๆ บางคนจึงรู้สึกท้อกับ อาชีพและไม่มั่นใจในงานของตน น้อยคนนักที่จะคำนึงถึงเบื้องหลังและระหว่างทางในการ สร้างสรรค์ผลงานแต่ละชิ้นนั้นต้องผ่านอะไรมาบ้าง แต่ปู่มีทั้งความเคารพในตนเอง และภูมิใจใน ผลงานทุกชิ้น ผลงานและความเป็นศิลปินจึงฉเด็ดอยู่ทุกวันนี้ นั่นคือ สิ่งที่หนูสัมผัสได้เสมอมา

ทุกครั้งที่ได้ยินเพลงของปู่ข้างนอก หรือบางครั้งบังเอิญไปเจอคนรุ่นใหม่กำลังเสพผลงาน ของปู่ หรือแค่รู้จักบทเพลงของปู่ หนูจะแอบอมยิ้มคนเดียว มีบ้างที่จะบอกเพื่อนๆ ว่าเพลงนี้ปู่แต่ง บ้างก็โปรโมทอ้อมๆ ผ่านการแชร์ลงโซเชียลมีเดีย เพราะหนูมีความภูมิใจที่อยากจะอวดชาวโลก ให้รับรู้ ว่า หนูมีปู่เป็นศิลปินสุดเจ๋งนะ และที่สำคัญคือไม่ยากให้เพลงเหล่านี้หายไปเลยสักนิด อยากให้บทเพลงอยู่นานๆ เป็นบทเพลงอมตะ ผู้ฟังทุกคนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บทเพลงนี้ยังอยู่ รวมถึงที่ขาดไม่ได้คือ นักร้องศิลปินทุกท่านที่ร่วมถ่ายทอดบทเพลงเหล่านี้ เพราะครั้งหนึ่ง ปู่เคยกล่าว ไว้ว่า ‘บทเพลงเป็นเพียงกระดาษ ถ้าขาดคนร้อง...’

หนูดีใจที่มีโอกาสได้ใช้เวลาและมีความทรงจำดีๆ ร่วมกับปู่ หากวันไหนหนูคิดถึง ก็จะเปิด รูปดู เปิดคลิปกู และเปิดเพลงฟังนะจ๊ะ ท้ายนี้ หนูหวังว่าปู่จะไปเล่นดนตรีอยู่บนฟ้าอย่างมีความสุข ไร้ล้อยลมาหากันบ้างนะปู่จ๋า :-)

แต่จ๋า หลานปู่
ลดา มาศ ปิติสานต์

อาลัยรัก... จากใจ

อนุสรณ์เสนาหา

ความรักเอย เจ้าลอยลม มาหรือไร...
มาดลจิต มาดลใจ เสนหา
รักนี้จริงจากใจ หรือเปล่า...

เมื่อ ๑๕ ปีที่แล้ว พ.ศ. ๒๕๕๓ อาตมาบังเอิญได้ยินเสียงเปียโนและซิมบรเรลงคู่กันในเพลง เสนหา ฟังแล้วให้รู้สึกว่ ชีวิตคนเราต้องพบ ต้องเจอ ต้องจากกับความรัก ความสุข และความทุกข์ จนทำให้อยากรู้ว่าผู้แต่งเพลงนี้เป็นใคร คนๆ นี้ช่างนำเสนอสารมาก จนต้องค้นประวัติเพลง จึงได้รู้ว่าใครเป็นผู้แต่งเนื้อหาและทำนอง เมื่อตามหา ก็ได้พบกับเจ้าของเพลงคือ คุณพ่มนัส ปิติสานต์ ตอนที่ได้พบท่าน เห็นสายตาของท่านในวัย ๘๒ ปีขณะนั้น รู้สึกสงสารและเป็นห่วงท่านมาก อาตมา จึงให้ความรักนับถือเสมือนโยมพ่อตั้งแต่นั้นมา และได้ติดต่อกับท่านทางโทรศัพท์เป็นระยะๆ มา โดยตลอด ได้มีโอกาสพาท่านไปทำบุญใส่บาตร ไปรับประทานอาหาร พูดคุยเรื่องต่างๆ เพื่อให้ท่านมีความสุขกายสุขใจ ถึงโยมพ่อจะอายุมาก แต่ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่มีเมตตาสูง สุภาพเรียบร้อย มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์

การจากไปของคุณพ่มนัสในวัย ๘๗ ปี ถือว่าเป็นบุญ เป็นมงคลกับลูกหลานเพราะเป็นการ จากไปตามวัย ตามอายุ ลูกหลานไม่แข่งจากไปก่อน ไปตามลำดับ ถือว่าเป็นมงคล ท่านไม่ทำให้ ลูกหลานต้องเศร้า ต้องทุกข์

สิ่งที่คุณพ่อท่านฝากไว้กับลูกหลานและคนรุ่นหลัง คือความเป็นอมตะของเนื้อหาและทำนอง เพลง ดังเช่นเพลงเสนาหาที่ติดแน่นผูกพันลึกซึ้งมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๗ จนถึงปัจจุบัน

ชื่อเสียงและบุญกุศลที่คุณพ่มนัส ปิติสานต์ ท่านได้กระทำและสะสมไว้ ขอดวงวิญญาณ ของท่านไปสู่สัมปรายภพที่สมบูรณ์ ลูกหลานและผู้ที่น่าเพลงของพ่อไปใช้จนเกิดชื่อเสียง เกิดทรัพย์ และความสุขในชีวิต ได้โปรดทำเปตดาพลี รำลึกถึงคุณพ่มนัส ปิติสานต์ ด้วย แล้วจะเกิดสุข สมบูรณ์ตลอดไป

พระครูชิรรัตนสุนทร

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงวัดหงส์รัตนาราม ราชวรวิหาร
ประธานกรรมการมูลนิธิศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

คำไว้อาลัย พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕

พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕ เป็นผู้มีความสามารถในการประพันธ์เพลง และการสื่อสารจินตนาการ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องราวในบทเพลงอย่างชัดเจน ใช้ภาษาสละสลวยงดงาม สามารถย่อวรรณกรรม พื้นบ้านขนาดยาว มาเป็นบทเพลงที่มีใจความเรียบง่าย เนื้อหากระชับ ประพันธ์บทเพลงที่ไพเราะ ก็นใจ ลีลาดนตรีหลากหลาย ออกแบบเสียงประกอบที่สร้างเสริมบรรยากาศของเพลงได้อย่างน่า สนใจ ผลงานเด่นๆ ด้านเพลงไทยสากล อาทิ เสน่ห์เหมือนคนละฟากฟ้า ระฆังใจ เปลวไฟรัก คีน นั้น ไม่มีเสียงเรียกจากใจ ฯลฯ ส่วนเพลงละครโทรทัศน์ที่อยู่ในความทรงจำของสังคมไทย มีทั้ง ละครแนวรักโรแมนติก ละครแนวสยองขวัญ ละครแนววรรณคดี จักรๆ วงศ์ๆ และละครชุดจาก วรรณกรรมร่วมสมัย อาทิ ดาวพระศุกร์ พิกพมัจจุราช ชุนแผนผจญภัย หุ่นไล่กา กฏแห่งกรรม แม่นาคพระโขนง ปอบผีฟ้า กระสือ ห้องหุ่น สางเขียว ซ่อนกลิ่น สียอดกุมาร ขวานฟ้าหน้าดำ สังข์ทอง เจ้าหญิงแดงอ่อน สิงห์ไกรภพ ฯลฯ ซึ่งเพลงละครโทรทัศน์เหล่านี้ ได้ถูกนำเสนออย่างมี ชีวิตชีวิตชีวา จดจำง่าย สามารถครองใจประชาชนอย่างแนบแน่น ทั้งผู้ฟังวัยผู้ใหญ่ และผู้ฟัง วัยเยาว์ แม้กระทั่งเลยช่วงเวลาออกอากาศไปแล้ว ก็ยังได้รับความนิยมกลับมาร้องเล่นกันอยู่ เสมอทุกยุคทุกสมัย และเมื่อเวลาผ่านไป

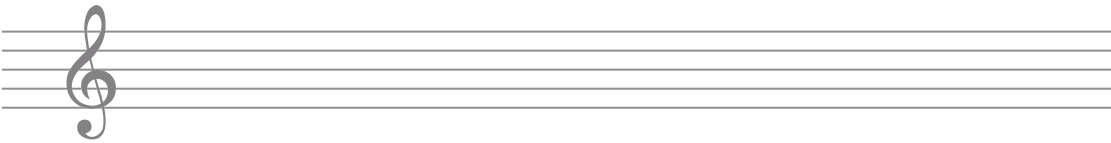
เพลงเหล่านี้ ก็กลายเป็นหนึ่งในประวัติศาสตร์สังคมไทยที่ทุกคนระลึกถึงความสุขครั้งอดีต ได้เป็นอย่างดี โดยท่านมีความตั้งใจในการอุทิศตนเพื่อศิลปะ และการดำรงตนเป็นครูผู้ให้มาโดย ตลอด ผลงานของท่านได้สร้างชื่อเสียงให้แก่วงการเพลงไทยสากลจำนวนมาก จนกระทั่งทุกวันนี้

ด้วยคุณูปการและความทุ่มเทตลอดชีวิตของท่าน พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ กรมส่งเสริม วัฒนธรรมขอแสดงความอาลัยต่อการจากไป และน้อมรำลึกถึงคุณงามความดี รวมถึงผลงานอัน ทรงคุณค่าของท่านไว้ตราบนานเท่านาน ขออำนาจแห่งคุณความดีที่ท่านถือปฏิบัติมาตลอดชีวิต โปรดดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านได้ไปสถิตเสวยสุขในทิพย์วิมานสุคติสถานใน สัมปรายภพด้วยเทอญ

ยuthika อิศรางกูร ณ อยุธยา
อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ชีวิตและผลงาน ครูมนัส ปิตีสานต์

คำไว้อาลัย พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๕

ผมมีความชื่นชมในผลงานเพลงอันเป็นอมตะที่พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ที่ได้สร้าง ไว้และในฐานะผู้ก่อตั้งศิลปินแห่งชาติ มีความยินดีเมื่อท่านได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงดนตรีสากล เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕

ผมได้มีโอกาสได้รู้จักและแสดงความเคารพกับ พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ เมื่อคุณ งามล ทัพคัลไลย นักแต่งเพลง ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมรุ่นของผมที่โรงเรียนศิลปศึกษา เตรียมมหาวิทยาลัย ศิลปากร ได้นำไปพบและสนทนากับท่าน ทำให้ได้รับความรู้จากเบื้องหลังความเป็นมาของเพลง บางเพลง

ด้วยจินตนาการที่ลึกซึ้งและ การบรรยายเนื้อหาสาระของเพลงที่มีความหมาย ประกอบกับ ทำนองและดนตรีที่ไพเราะ บทเพลงของ พันจ่าอากาศเอกมนัส ปิตีสานต์ จึงมีคุณค่าและยั่งยืนทั้ง ในวงการเพลงและต่อสังคมไทย

ขอบุญกุศล คุณความดี และ ผลงาน ที่พันจ่าอากาศเอก มนัส ปิตีสานต์ ได้สร้างสมไว้ตลอด ชีวิตของท่าน จงเป็นพลวัตปัจจัยน้อมนำส่งท่านสู่สุคติในสัมปรายภพ ผมขอแสดงความอาลัยและ ระลึกถึงท่านด้วยความชื่นชมและความเคารพยิ่ง

นายชวน หลีกภัย
รูป้านครศิลปิน (ผู้ก่อตั้งศิลปินแห่งชาติ)
อดีตนายกรัฐมนตรี

ครุมนั้สกับกองดุริยางค์ทหารอากาศ

เมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๘ บริษัท โคลิเซียมได้จัดงานฉลองวันเกิดสู่ปีที่ ๔๘ ให้ครุมนั้ส ปิติสานต์ ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นับเป็นโอกาสสำคัญที่วงดุริยางค์ทหารอากาศได้รับเชิญให้ไปบรรเลงเพลงของท่านในงานนี้ด้วย ก่อนจะเริ่มการบรรเลง นักดนตรีในวงทุกคนได้นำพวงมาลัยไปกราบครุมนั้สด้วยมุทิตาจิต ท่านขึ้นมาที่เครื่องแบบแล้วพูดกับพวกเราว่า “นี่แหละ...ผมเกิดมาจากสินี” แวตาและใบหน้าของครุมนั้สบ่งบอกชัดเจนว่า ท่านมีความสุขมาก นั่นเป็นครั้งหนึ่งในชีวิตที่พวกเราเล่นดนตรีอย่างอึดอ้อมหัวใจเป็นที่สุด

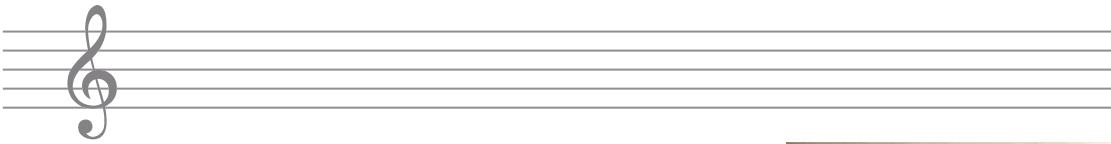

พันจ่าอากาศเอกมนั้ส ปิติสานต์ หรือครุมนั้ส เป็นปูชนียบุคคลสำคัญของกองดุริยางค์ทหารอากาศ ท่านเป็นนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศรุ่นแรกภายใต้การอำนวยการสอนโดยศาสตราจารย์พระเจนดุริยางค์ ซึ่งในสมัยนั้นจะเรียกกันว่า นักเรียนดนตรีทหารอากาศ โดยนักเรียนรุ่นแรกนี้ต่อมาได้เป็นครูเพลงคนสำคัญของวงการดนตรีในประเทศไทยหลายท่าน อาทิ น.ท. ปรีชา เมตไตรย์ น.ท. อารี สุขะเกศ พ.ต.ท. ทิฆา โพธิเวส และอาจารย์ชลหมู่ ชลานุเคราะห์

ครุมนั้สเป็นนักเรียนดนตรีที่สอบได้ที่หนึ่งมาโดยตลอดและเป็นนักดนตรีที่มีฝีมือยอดเยี่ยม ท่านได้ร่วมเล่นดนตรีกับ ครูสง่า อารัมภีร และครูปรีชา เมตไตรย์ เพื่อประกอบละครคณะศิวารมณั้ และต่อมา ท่านยังได้รวบรวมนักดนตรีในกองดุริยางค์ทหารอากาศก่อตั้งขึ้นเป็น “วงดนตรีกระซิบมิตร” ซึ่งมีชื่อเสียงระดับแถวหน้าของประเทศไทยในสมัยนั้น และภาพจำเกี่ยวกับครุมนั้สที่ชัดเจนมากของชาวดุริยางค์ทหารอากาศก็คือ ท่านเป็นนักแต่งเพลงประกอบละครโทรทัศน์ที่โด่งดัง เช่น สี่ยอดกุมาร แม่นาคพระโขนง ปอบผีฟ้า ฯลฯ ซึ่งมักจะขับร้องโดย “ป้าภาศ” น.ท.หญิง ประภาศรี ศรีคำภา นอกจากนี้ท่านยังมีผลงานเพลงมากมายเป็นที่ประจักษ์ ทั้งบทเพลงประจำสถาบันของหน่วยงานต่างๆ ในกองทัพอากาศและบทเพลงไทยสากลทั่วไป จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕

ครุมนั้สจากไปแล้วด้วยกายสังขาร แต่คุณงามความดีของท่านจะยังเป็นที่จดจำและเป็นแบบอย่างของศิลปิน นักดนตรี นักแต่งเพลง ที่ชาวดุริยางค์ทหารอากาศยกย่องชื่นชมด้วยความภาคภูมิใจตลอดไป และในวาระสุดท้ายแห่งชีวิตของครุมนั้ส กองดุริยางค์ทหารอากาศจึงพร้อมใจกันจัดวงโยธวาทิตมาบรรเลงรับเสด็จ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ องค์ประธานในพิธีพระราชทานเพลิงศพ และจัดวงห้สดนตรีมาบรรเลงผลงานเพลงของครุมนั้ส ให้ผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานได้รับฟังเพื่อรำลึกและเชิดชูแด่ท่านในฐานะศิลปินแห่งชาติที่กำเนิดมาจากกองดุริยางค์ทหารอากาศ เครื่องแบบสีที่ครุมนั้สไม่เคยลืม

ด้วยจิตคารวะของลูกหลานชาวกองดุริยางค์ทหารอากาศ

ความทรงจำถึง... มนั้ส เพื่อนผู้ไม่เคยห่างกาย

ผมกับมนั้ส เราเป็นเพื่อนรักที่โตมาด้วยกันตั้งแต่เป็นนักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ แม้ผมจะเป็นน้องเล็กที่สุดในรุ่น ส่วนมนั้สแก่กว่าผม ๓-๔ ปี แต่เราก็สนิทกันมากจนเรียกกันอย่างสนิทใจว่า “นั้ส” กับ “ไอ้เถร”

ถ้าจะพูดถึงความเก่งกาจ มนั้สคือที่สุดมาแต่ไหนแต่ไร ในห้องเรียนของท่านอาจารย์พระเจนดุริยางค์ มนั้สคือคนที่ตอบคำถามได้อย่างเฉียบคมและฉะฉานจนเพื่อนๆ ยอมรับ ในขณะที่ผมเองก็มุ่งมั่นในสายการเล่นดนตรีจนเรากลายเป็นคู่หูที่ตัวติดกันเสมอ ไปไหนไปกัน จนคนในวงการดนตรียุคนั้นมักจะแซวพวกเราว่า “ไอ้สนั้สที่หนึ่ง ไอ้เถรที่สอง” จากเด็กชายสองคนที่เริ่มต้นเล่นไวโอลินเคียงข้างกัน วันเวลาได้นำพาให้มนั้สก้าวไปเป็นนักประพันธ์เพลงผู้ยิ่งใหญ่ ส่วนผมเลือกเดินในสายงานควบคุมวงดนตรี แม้บทบาทจะต่างไป แต่ผมบอกได้เต็มปากเสมอว่า ผมชื่นชมในความอัจฉริยะของเพื่อนคนนี้อย่างที่สุด มนั้สคือนักประพันธ์เพลงที่เก่งจริงๆ

วันนี้เพื่อนเดินทางล่วงหน้าไปก่อนเหลือไว้เพียงผลงานและมิตรภาพอันงดงาม ผมขอส่งความรักและความระลึกถึงนี้ให้เพื่อนเดินทางสู่ภพภูมิที่ดี ขอขอบคุณสำหรับความเป็นเพื่อนที่มีให้กันเสมอมา

พันตำรวจโท ดร. ทิฆา โพธิเวส

อาลัยรัก... จากใจ ไพรัช สังวริบุตร ถึง “ครูมนัส ปิติสานต์”

ผมและคาราวีดีโอมีความผูกพันกับครูมนัสอย่างลึกซึ้ง ครูคือผู้อยู่เบื้องหลังความยิ่งใหญ่ของเพลงละครที่เป็นตำนานหลายต่อหลายเรื่อง ความเป็นอัจฉริยะของครูไม่ได้เกิดจากพรสวรรค์เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจาก “จิตวิญญาณ” ที่เข้าถึงแก่นแท้ของเรื่องราว

เบื้องหลัง “بوبผีฟ้า” : บทเพลงที่แลกรมาด้วยการค้นหา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ผมได้ให้ว๊านให้ครูช่วยแต่งเพลง “بوبผีฟ้า” ในช่วงแรกครูบอกว่ายังไม่ออก จึงตัดสินใจนั่งรถไฟไปถึงจังหวัดสุรินทร์ เพื่อลงพื้นที่หาข้อมูลเกี่ยวกับ “หมู่บ้านผีฟ้า” ครูศึกษาภาษาส่วยและการรำรำจริง แม้ในตอนแรกจะยังไม่เกิดแรงบันดาลใจ แต่ระหว่างนั่งรถไฟกลับขณะที่ครูกำลังจมอยู่ในห้วงความคิด (และแรงกริມจากสุราเบาๆ) ทันใดนั้นเสียง “ผีฟ้าเอ๋ย...” ก็แว่วดังขึ้นมาในโสตประสาท

ครูเคยเล่าให้ฟังว่า ตอนนั้นเหมือนมีสื่อสัมผัสบางอย่างบอกว่าผีฟ้านั้นชอบความสนุก ชอบอาหารที่สวยงาม และที่สำคัญที่สุดคือท่อนที่กลายเป็นตำนานสยองขวัญคือคำตอบที่แว่วมาว่าผีฟ้า “อยากได้เลือด” แม้ตอนแรกครูจะกังวลว่าคนฟังจะโกรธหรือไม่ แต่ปรากฏว่ามันคือจุดพีคที่ทำให้เพลงนี้กลายเป็นอมตะมาจนถึงปัจจุบัน

“แม่นาคพระโขนง” : บทเพลงจากนิมิต

อีกหนึ่งผลงานที่แสดงถึงความทุ่มเทของครู คือเพลง “แม่นาคพระโขนง” ครูไปนั่งแต่งเพลงนี้ที่บางละมุงเพื่อให้ได้บรรยากาศชายทะเล ครูเขียนออกมาถึงสองเวอร์ชัน จนกระทั่งกลางดึกคืนหนึ่งมีลมพัดผ่านใบหูและมีความรู้สึกว่สิ่งทีเขียนมาทั้งสองเวอร์ชันนั้น “ยังไม่ใช่”

ครูจึงนึกถึงภาพแม่นาคอุ้มลูกที่วัดมหาบุศย์ แล้วตัดสินใจเปลี่ยนเนื้อหาให้เน้นไปที่ “ความรักที่มีต่อลูก” โดยใช้ทำนองไทยเดิมเข้ามาร้อยเรียง เมื่อเขียนเสร็จครูบอกว่ารู้สึกทันทีว่า “นี่แหละคือสิ่งที่ใช่” แม้แต่นักร้องในตอนนั้นยังหวาดกลัวต่ออาถรรพ์จนไม่กล้าร้อง จนต้องมีการจัดรูปขอขมาและขออนุญาต จึงสามารถบันทึกเสียงผ่านพ้นไปได้ด้วยดีเพียงการร้องแค่สองรอบ

มรดกทางดนตรีที่ฝากไว้ให้แผ่นดิน

ผลงานเพลงโด่งดังที่ครูมนัส ปิติสานต์ ได้แต่งให้คาราวีดีโอ เช่น

بوبผีฟ้า : “ผีฟ้าเอ๋ย หมู่เฮาเดินรำ ผีฟ้าเอ๋ย หมู่เฮาตำข้าว (เลือด... ข้าวอยากได้เลือด)”

กระสือ : “กระสือ..กลางวันมันเป็นหญิง มีทุกสิ่งธรรมดาธรรมดา ยิ้มแย้มช่างเจรจา งามสง่าน่าขีดเซยชม”

ตุ๊กตา : “หนูอยากกลับบ้าน ช่วยหนูด้วย ช่วยหนูเถิดหนา หนูเกิดมาช่างมีกรรม...”

ขวานฟ้าหน้าดำ : “ขวานฟ้าหน้าดำ..เกิดมาตามบัญชาสวรรค์ มีขวานไว้ปราบอธรรม ..

ขวานฟ้าหน้าดำ หน้าดำเพราะกรรมทำมา...”

สี่ยอดกุมาร : “สี่กุมารหาญกล้า ตรี คทา จักร์ สังข์ ปราบไปทั่วทั้งไตรจักร ยักษ์มาร มิกล้าต่อกร”

ดาวพระศุกร์ : “คืนนี้เป็นคืนเดือนแรม มองนภาไม่แจ่ม แลแอร์่ม แคแสงดารา..”

บทเพลงดราม่ากินใจที่สะท้อนชีวิตและสังคมได้อย่างสละสลวย

การจากไปของครูมนัส ปิติสานต์ ในครั้งนี้ จึงเป็นการสูญเสียบุคลากรที่มีคุณค่าที่สุดท่านหนึ่งของวงการบันเทิงไทย แต่ผมเชื่อมั่นว่า...ตราบใดที่เสียงเพลง “ดาวพระศุกร์” “بوبผีฟ้า” หรือ “สี่ยอดกุมาร” ยังคงดังก้องอยู่ ครูจะยังคงอยู่ในความทรงจำและมีชีวิตอยู่ผ่านบทเพลงเหล่านั้นตลอดกาล

ด้วยความเคารพและอาลัยยิ่ง

ไพรัช สังวริบุตร

“นัส..แต่งเพลงให้พี่หน่อย” เสียงคำสั่งเกมxor้องของท่าน ผอ.รัชฟิล์มทีวี พุดกับผมที่ทีวีช่อง ๕ สนามเป้า **‘พิภพมัจจุราช’** แต่งเป็นเพลงในจังหวะสนุกๆ ได้ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ ท่านพุดอีกสองสามประโยค พร้อมหยิบเงินส่งให้ผม ๓,๐๐๐ บาท นี่เป็นค่าใช้จ่าย และเสริมก่อนเดินเข้าสถานีโทรทัศน์ว่า หนังสืออาทิตย์นี้ เพลงต้องเสร็จวันพฤหัสบดี...”

นี่เป็นข้อความส่วนหนึ่งจากคำไว้อาลัยที่คุณลุงมนัสเขียนไว้ในหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพของคุณพ่อ พันเอกพยุห จันทศาสตร์โกศล (พยุห พึ่งศิลป์) เมื่อพ.ศ. ๒๕๕๗ และเมื่อมีโอกาสได้พบกัน คุณลุงมนัสก็เล่าต่อว่า พิภพมัจจุราชเป็นเพลงประกอบหนังทีวีเพลงแรกที่คุณลุงแต่ง ซึ่งทั้งเพลงและหนังเรื่องนี้ได้รับความนิยมมากจนได้ออกอากาศต่อเนื่องทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ ยาวนานถึง ๗ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๑-พ.ศ. ๒๕๑๘) จากนั้นคุณลุงก็ยังได้แต่งเพลงหนึ่งเพลงละครให้กับรัชฟิล์มอีกมากมายหลายเรื่อง อาทิ **หุ่นไล่กา ลูกกรอก เกล็ดมรกต อนิลทิศา ฝันกลางฤดูฝน รักในสายหมอก ฟากสวนสีชมพู บ่วงเสน่ห์หา** ฯลฯ

แต่ละเพลงคุณลุงได้นำนักร้องแถวหน้าในยุคนั้นมาเป็นผู้ถ่ายทอด ซึ่งหลายเพลงยังเป็นเพลงที่ติดหูผู้คนมาจนทุกวันนี้ รวมทั้งเพลงละครที่คุณลุงแต่งให้กับค่ายอื่นๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน จนได้รับฉายาว่า “เจ้าพ่อเพลงละคร” ไม่นับเพลงที่คุณลุงแต่งขึ้นเพื่อบันทึกเสียงให้ค่ายเพลงต่างๆ อย่าง **เสน่ห์หา** ที่กลายเป็นเพลงขึ้นหิ้งและได้รับการบันทึกเสียงใหม่โดยนักร้องหลากหลายรุ่นจนถึงปัจจุบัน

ความพิเศษในเพลงของคุณลุงนั้น นอกจากความไพเราะของภาษาและท่วงทำนองแล้ว แต่ละเพลงยังสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และปรัชญาของชีวิตเอาไว้อย่างแนบเนียน แสดงถึงความรับผิดชอบของศิลปินต่อสังคม ซึ่งคุณลุงมนัสมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในจิตวิญญาณ ยังได้ฟังเบื้องหลังของการสร้างสรรค์เพลงของคุณลุงก็ยิ่งรู้สึกศรัทธาถึงความละเอียดและความตั้งใจ เพราะก่อนลงมือแต่งเพลง คุณลุงจะต้องหาข้อมูลเพื่อมาสร้างแรงบันดาลใจ บวกกับความเป็นนักดนตรี ทำให้ผลงานของคุณลุงมีความสมบูรณ์แบบทั้งด้านวรรณศิลป์ คีตศิลป์ และมีที่มาที่ไป อีกทั้งเนื้อหายังมีความทันสมัยเหนือกาลเวลา

“มองดูโลกซิเจริญไกล มีน้ำมีไฟมีดีกงาม มองดูกายคนเด่นงามดี มองดูใจซิกลับเลวทราม...” เพลงประกอบภาพยนตร์ทีวี **“หุ่นไล่กา”** (ออกอากาศจำนวนทั้งหมด ๕๕๒ ตอน เป็นเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒-พ.ศ. ๒๕๒๒)

ผ่านไปกึ่งศตวรรษแล้ว แต่สิ่งที่คุณลุงบอกไว้ในเพลงยังไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงต่อให้อีกเป็นสิบเป็นร้อยปี สัจธรรมนี้ก็จะยังคงอยู่ เช่นเดียวกับชื่อของ มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ ที่จะจารึกอยู่ในโลกเพลงตราบนานเท่านาน

กราบลาคูณลุงด้วยความเคารพและอาลัยอย่างที่สุดค่ะ

ละลิตา จันทศาสตร์โกศล

ทายาทผู้ก่อตั้ง รัชฟิล์มทีวี

“มนัส ปิติสานต์ ครูเพลงที่จากไป”

บางท่านในวงการเพลง อาจจะไม่รู้ว่าผมกับ อ.มนัสรู้จักสนิทสนมกันมานานตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ ตอนที่ผมมาอยู่กับพี่เทพ (สุเทพ วงศ์กำแหง) ใหม่ ๆ ต่อไปนี้ผมจะเรียก อ.มนัสว่า พี่นัสนะครับเพื่อความสะดวก

ผมกับพี่นัสสนิทสนมกันตั้งแต่ก่อนจะเริ่มร้องเพลง “เหมือนคนละฟากฟ้า” ซึ่งเป็นทำนองของแถ่ เนื้อร้องเป็นของ “จงรัก จันทดณา” หลังจากนั้นเราก็ไปออกรายการทีวี ตามหัวเมืองใหญ่ ๆ เช่น ลำปาง ขอนแก่น หาดใหญ่สมัยนั้นดนตรีต้องเล่นสด พี่นัสก็จะไปด้วยตลอดเพราะแถ่ สีไวโอลิน

จนมาถึงขอนแก่น จึงแต่งเพลง “แก่นนคร” ที่ผมร้องไว้ อ้อ! ก่อนถึงเพลง “แก่นนคร” มีเพลงหนึ่งดังก่อน คือเพลง “คืนคำรัก” คงจำกันได้แน่ครับ หลังจากนั้นถึงจะมาถึงเพลง “เสน่หา” ที่พี่เทพร้อง

ผลงานเพลงของพี่นัสจะเป็นเพลงประกอบละครและภาพยนตร์ที่วิมากมาย ผลงานทางเทปและแผ่นเสียงจึงน้อย

ผมกับพี่นัสสนิทสนมกันเพราะบ้านอยู่ชอยเดียวกันด้วย ตั้งแต่สมัยผมมีภรรยาคนแรกและลูกคนแรก ระยะหลัง ๆ ก็ไม่ค่อยได้พบกันบ่อยนัก เพราะต่างคนก็มีการะที่ต้องทำ จนก่อนที่แถ่จะเสียชีวิตไม่กี่เดือน คุณพรพิมลได้จัดงานที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เชิญผมไปร้องด้วยและซื้อลิขสิทธิ์เพลงของพี่นัสทั้งหมดซึ่งผมก็เห็นด้วยที่ผลงานของพี่นัสจะได้เผยแพร่ให้คนรุ่นหลังได้รู้จักยิ่ง ๆ ขึ้นไป

“พี่นัสครับ ๘๗ ปี ของพี่ถือว่ายืนยาวมาก” พี่นัสคงมีความสุขกับเพลงต่างๆ ของพี่ซึ่งมีคุณค่ามาก

“ด้วยความระลึกถึง”

รณินทร์ อินทรเทพ

นายกสมาคมนี้กร้องแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ครุดนตรีของชีวิต ผู้สร้างจินตนาการไม่รู้จบ

การจากไปของ ครูมนัส ปิติสานต์ ไม่เพียงแต่เป็นการสูญเสียบุคคลากรชั้นครูของวงการดนตรีไทยสากล แต่เป็นการปิดตำนานสถาปนิกทางเสียง ผู้รังสรรค์มิติใหม่ให้กับประวัติศาสตร์ความบันเทิงไทยมานานกว่าหกทศวรรษ

สำหรับผม ความผูกพันที่มีต่อครูไม่ได้เริ่มต้นในวันที่ได้พบหน้า แต่เป็นสายใยทางเสียงที่ถักทอผ่านบทเพลงของครูซึ่งล่องลอยอยู่หน้าจอโทรทัศน์ทุกเมื่อเช้าวินมาตั้งแต่วัยเยาว์ ในความทรงจำ ครูมนัสคือ “จินตนาการที่ไร้ตัวตน” ท่วงทำนองที่ครูฝากไว้ในละครโทรทัศน์เปรียบเสมือนครุดนตรีคนแรกที่บ่มเพาะสุนทรียภาพทางเสียงให้กับผม ไม่ว่าจะเป็นเพลงละครอมตะอย่าง ขุนแผนผจญภัย หุ่นไล่กา ดาวพระศุกร์

ผมได้ยืมเพลงครูมนัส ผมจดจำเม็ดทรายรายละเอียดของเสียงเพลงครู กระทั่งซาวนด์เอฟเฟคที่ฝากไว้ในเพลงต่างๆ ก่อนที่จะพบกับครูมนัสตัวจริง ท่วงทำนองเหล่านี้กลายเป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่นำทางผมเข้าสู่โลกของการเรียนรู้ดนตรีอย่างลึกซึ้ง

จุดเปลี่ยนสำคัญเกิดขึ้นเมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อผมได้มีโอกาสเข้าไปกราบครูครั้งแรก โดยการแนะนำของป้าแต่ม รศ. ดร. กาญจนา อินทรสุนนานนท์ ศิษย์คนหนึ่งของท่าน เพื่อเรียนเชิญครูมาเป็นศิลปินเกียรติยศในรายการ “บางกอกมิวสิคฟอรั่ม” Bangkok Music Forum ครั้งที่ ๒ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เมื่อเสาร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ภายใต้ชื่อหัวข้อ “เพลงรัก เพลงเด็ก เพลงผี เพลงดี ครูมนัส ปิติสานต์ จินตนาการไม่รู้จบ” เพื่อเสวนาและสาธิตเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท่าน

ผมกราบเรียนครูว่า บรรดาผลงานเพลงครูจำนวนมากมานั้น ผมผูกพันมาตั้งแต่เด็ก จดจำได้ชัดเจนทุกเพลง และบอกว่าไม่ต้องห่วงเรื่องการสาธิตดนตรี ผมมีวงดนตรีของตัวเองชื่อ “วงกอไฟ” ยินดีรับบรรเลงเพลงของครูทุกๆ เพลง สุดแต่แต่ครูจะเห็นสมควร สุดท้ายครูเปิดโอกาสให้ผมและเพื่อนๆ วงกอไฟนำงานของท่านไปจัดการได้เต็มที่ แม้ว่าครูจะไม่รู้จักวงดนตรีวงนี้มาก่อนเลยก็ตาม ไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเป็นวงดนตรีแนวใด เล่นดนตรีสไตล์อะไร แต่ผมคิดว่าท่านเชื่อมั่นอะไรบางอย่างจากที่ผมคุยถึงเพลงของท่าน...เห็นได้ชัดถึงความเป็นครูผู้มีน้ำใจอันงามและความเปิดกว้างของท่านกับคนต่างรุ่นต่างสิ่งแวดล้อม

วันนั้นเป็นครั้งแรกที่ผมได้พบกับ “ตัวตน” และ “ความไร้ตัวตน” หลังท่วงทำนองอันยิ่งใหญ่ และเป็นจุดเริ่มต้นของความผูกพันต่อเนื่องยาวนานจนวาระสุดท้าย หลังจากงานครั้งนั้นวงกอไฟได้รับใช้ครูอีกหลายวาระ หลายเวที เช่น การไปเผยแพร่ในรายการ “ดนตรีวิถีศิลป์” ทางสถานีไทยพีบีเอส หรืองานเชิดชูเกียรติครูที่หอภาพยนตร์แห่งชาติ แต่ครั้งที่เรานำเพลงครุมาเล่น ครูก็ให้เกียรติมาดูการซ้อม แนะนำวิธีการตีความเพลง ทำให้พวกเราได้เรียนรู้ความรู้สึกนึกคิดของครูผ่านบทเพลงอย่างลึกซึ้ง ความปราดเปรื่องเชิงดนตรี ความเมตตาที่ครูมีให้ได้กลายเป็นรากฐานที่นำไปสู่โปรเจกต์สำคัญอีกหลายชิ้นในเวลาต่อมา

การที่วงกอไฟได้ทำหน้าที่สืบสานงานเพลงอมตะของครูให้โลดแล่นในสังคมร่วมสมัย ทำให้พวกเราได้ประจักษ์ว่า ทุกบทเพลงที่เคยคุ้นหู มิได้เป็นเพียงท่วงทำนองที่ผ่านมาแล้วผ่านไป แต่แฝงไว้ด้วยจิตวิญญาณและครรลองแห่งความดีงามที่ครูจงใจฝากไว้เป็นมรดกแก่แผ่นดินและในหัวใจของคนรุ่นหลังสืบไป

สำหรับวงกอไฟและผม การเปลี่ยนผ่านจากความเลื่อมใสในเสียงดนตรีมาสู่ความผูกพันอันแน่นแฟ้น มิตรภาพที่ร้อยเรียงผ่านตัวโน้ตได้เติบโตเป็นความรักความเคารพ ที่ประคองกันไปจนถึงวาระสุดท้ายของลมหายใจท่าน ขอกราบขอบพระคุณความรักเมตตาของครูและกราบผลงานเพลงที่สร้างแรงบันดาลใจให้เราได้เติบโตในจินตนาการ จากวัยเยาว์สู่วัยหนุ่มสาว จากความสนุกสนาน ความฝัน การผจญภัย ความกลัว ความตาย ความลึกลับ จนถึงสิ่งที่เรียกว่าความรัก

ภาพจำที่ผมมีอาจลิมเลือน คือเหตุการณ์ครั้งที่ครุมนัสเป็นผู้เจิมเสียงไวโอลินให้กับอัลบั้ม “เสนหาอาเซียน” (Cinta ASEAN) ของวงกอไฟ อัลบั้มนี้เกิดขึ้นท่ามกลางกระแสการก้าวเข้าสู่ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (AEC) ในปี ๒๕๕๙ ซึ่งเต็มไปด้วยวาทกรรมทางเศรษฐกิจและการเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นหนึ่งเดียวเพื่อการแข่งขัน แต่วงกอไฟในฐานะนักดนตรีไร้พรมแดนได้ตั้งคำถามถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้ความแตกต่างหลากหลายและใช้ดนตรีเป็นสื่อกลางสะท้อนมุมมองที่แตกต่าง คอนเซ็ปต์ของอัลบั้ม คือการนิยามความรักที่แผ่กว้าง ไม่ได้จำกัดเพียงรักระหว่างหนุ่มสาว แต่ขยายไปสู่ความรู้สึกร่วมทางศีลธรรม ความเคารพในรากเหง้า สิทธิของผู้อื่น และการแบ่งปันที่ไม่มีผลประโยชน์ วงกอไฟเลือกเพลง “เสนหา” ของครุมนัส ปิติสานต์ มาเป็นแรงบันดาลใจหลักและชื่ออัลบั้ม

ผมไปกราบขออนุญาตนำเพลงนี้มาเป็นเพลงเอกของอัลบั้ม และกราบขอเสียงไวโอลินของครูไปเป็นศิริมงคลแก่งานชิ้นนี้ แม้จะไม่มีซีโวล์ก็ไม่ว่า จะที่ตัวโน้ตก็ได้แล้วแต่ครูจะเมตตา ครุมนัสในวัย ๘๘ ปี แม้จะ “เลิกเล่นดนตรี” และมอบไวโอลินคู่ใจให้ผู้อื่นไปจนหมดสิ้นแล้ว แต่ด้วยหัวใจครูที่เปี่ยมด้วยเมตตา หัวใจที่ไม่เคยหยุดส่งพลังความรัก ท่านตัดสินใจเดินทางไปร่วมงานกับชาว

กอไฟ ณ ห้องบันทึกเสียงโอเชียน ดิจิตอล สตูดิโอ ใช้ไวโอลินที่ได้รับความนิยมเคราะห์ชั่วคราวจากอาจารย์ชูศักดิ์ ทองสิมา เพื่อบรรเลงเพลงเสนหาเจิมให้กับอัลบั้มของพวกเรา ครูสีไวโอลินนำในช่วงต้นเพลง (Intro) ซึ่งเป็นท่วงทำนองที่ครูประพันธ์ขึ้นเอง เสียงไวโอลินงามๆ ในวันนั้นคือพลังรักที่ครูยังคงส่งต่อให้โลกใบนี้อย่างไม่มีวันหมดไหม้

เมื่อผมได้ร่วมทำงานละครโทรทัศน์ “จากเจ้าพระยาสุอิระวดี” (From Chao Phraya to Irrawaddy) กับทางสถานีไทยพีบีเอส เพลงเสนหาซึ่งเป็นเพลงประกอบกลายเป็นพลังขับเคลื่อนละครได้อย่างวิเศษ แล้วเรายังได้นำบทร้องเสนหาไปแปลเป็นภาษาพม่า ก็ได้รับความนิยมมากไม่ต่างจากกระแสความสำเร็จของละคร การเดินทางของเพลงนี้จากปี ๒๕๐๗ สู่ปี ๒๕๖๔ จึงเป็นบทพิสูจน์ถึง “จินตนาการไม่รู้จบ” ของครูที่ก้าวข้ามพรมแดนอย่างแท้จริง

ผมประทับใจกับคำที่ว่าความสำเร็จของละครเรื่องนี้ สิ่งที่ครูถือว่าสำคัญที่สุด คือ “การทำให้คนเรารักกัน” “ทำให้คนยอมรับกัน อยู่ร่วมกันได้ ไม่ทำลายกัน” นั้นแหละ ยิ่งใหญ่กว่ารางวัลใดๆ ครูยังเป็นครูอยู่เสมอ ท่านยังเตือนพวกเราอีกว่า อย่าได้ไปหวนไหวหลงใหลกับชื่อเสียงเกียรติยศหรือรางวัล สุดท้ายเราทุกคนก็คือเมื่อดิน ถ่อมตัวให้เป็นอย่างดิน ทุกคนมีดินเป็นบ้าน เป็นที่เกิด เป็นเส้นทางให้เดิน ครูให้กำลังใจว่าไม่ต้องหวนไหวว่าจะเป็นที่ถูกเหยียบย่ำ ถูกสุนัขปัสสาวะรด หรือฝนตกกลายเป็นโคลนสกปรก จะสมมติไปเป็นอะไรก็ตาม ก็ต้องย้อนกลับไปสู่เมื่อดินนั้นแหละ คำสอนของครุมนัส ปิติสานต์ คือสัจธรรมแห่งชีวิตที่ติดแน่นอยู่ในความทรงจำของเราตลอดไป และเราจะกลับไปสู่อุดินนั้นเสมอ

และนั่นคือพลังแท้จริงของครุมนัส ท่านไม่ได้แต่งเพลงเพื่อให้ตนเองโด่งดัง มีชื่อเสียง มีรายได้ ท่านแต่งเพลงเพื่อให้มนุษย์ได้รู้สึกถึงสิ่งที่อยู่ข้างใน เพลงของท่านจึงไม่เพียงอยู่ในประวัติศาสตร์หากอยู่ในลมหายใจของผู้คน

วันนี้เจ้าของบทเพลงจากไปแล้ว แต่เสนหายังลอยลมอยู่ ลอยผ่านเวลา ลอยผ่านแผ่นดิน ลอยผ่านวัฒนธรรม ลอยผ่านความตาย ศิลปินบางคนฝากชื่อไว้ในหอเกียรติยศ แต่ครุมนัสฝากเสียงไว้ในหัวใจ และตราบใดที่ยังมีใครสักคนร้องเพลงนี้ด้วยความจริงใจ เสนหา ก็จะยังพาเราเดินทางข้ามภพ ข้ามวัฒนธรรม และข้ามความเจียบงันของกาลเวลาไปด้วยกันอย่างสง่างาม

แล้วพบกันใหม่นะครับครู กราบระลึกถึงด้วยรักยิ่ง

อานันท์ นาคคง

ศิลปินศิลปารธร (ดนตรี) พ.ศ. ๒๕๖๒ และหัวหน้าวงดนตรีกอไฟ

ภาพนี้...คือหนึ่งในช่วงเวลาที่หัวใจของผมหยุดนิ่งไปชั่วขณะ เป็นห้วงวินาทีเล็กๆ แต่มีความหมายยิ่งใหญ่เกินกว่าจะบรรยายด้วยถ้อยคำใดให้ครบถ้วน

วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๗ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ผมได้นั่งคุกเข่าอยู่ตรงหน้าพันจ่าอากาศเอก มนัส ปิติสานต์ ครูมนัส...หรือ “ปุ่นัส” ของผม ผู้ประพันธ์เพลงมาร์ชพระหฤทัยฯ บทเพลงที่หล่อหลอมจิตวิญญาณของศิษย์พระหฤทัย

มาหลายรุ่น ผู้ที่สร้างเสียงดนตรีให้กลายเป็นความทรงจำอันงดงามของโรงเรียนและชีวิตของผม

มือที่เต็มไปด้วยรอยเหี่ยวย่นตามกาลเวลา ค่อยๆ จับพวงมาลัยดอกมะลิอย่างอ่อนโยน สัมผัสอบอุ่นนั้นวางลงบนศีรษะของผมด้วยความรักและเมตตา แวตาของท่านเต็มไปด้วยความปรารถนาดี รวากับกำลังส่งต่อพรอันล้ำค่า เป็นภาษาของหัวใจที่ไม่ต้องเอ่ยคำพูดใดก็เข้าใจกันได้

ในห้วงเวลานั้น ผมรู้สึกถึงความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ แม้ครูจะไม่ใช้ครูของผมก็ตาม เป็นความผูกพันระหว่างผู้สร้างสรรค์บทเพลงกับผู้เติบโตมาในเส้นทางครูในรั้วพระหฤทัยคอนแวนต์ พร้อมบทเพลงมาร์ชพระหฤทัยฯ นั้น รู้สึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่ยากจะหาสิ่งใดมาเทียบ น้ำตาแห่งความซาบซึ้งเอ่อคลอโดยไม่รู้ตัว

ผมได้ก้มหัวลงอย่างเคารพ ไหว้ครูผู้ประพันธ์เพลงมาร์ชโรงเรียนของผม ผู้เป็นศิษย์ของพระเจนดุริยางค์ผู้ประพันธ์เพลงชาติไทย ไหว้ศิลปินแห่งชาติผู้สร้างแรงบันดาลใจ และไหว้ผู้เสมือนปู่ผู้เปี่ยมด้วยความเมตตาที่มีต่อลูกหลาน

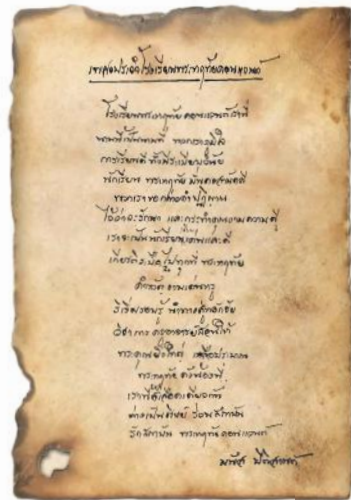
ไม่เคยคิดเลยว่า...ช่วงเวลานั้นจะกลายเป็นหนึ่งในบทตอนสุดท้ายขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ แต่ผมโชคดีเหลือเกินที่ได้มีโอกาสรับพรจากมือของท่าน ได้สัมผัสความอบอุ่นจากหัวใจของครูมนัสด้วยตนเอง

ภาพนี้จึงไม่ใช่เพียงภาพถ่าย แต่คือความทรงจำที่ผมจะเก็บรักษาไว้ชั่วชีวิต เป็นบทบันทึกแห่งความรัก ความกตัญญู และความผูกพัน ระหว่างครูคนหนึ่ง...กับครูผู้ยิ่งใหญ่ของหัวใจตลอดกาล

ครูสุรกานต์ ดะห์ลัน

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ฝ่ายบริหารทั่วไป
และครูที่ปรึกษาชมรมเด็กหลังเลนส์ โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

บรรณาธิการหนังสืออนุสรณ์ครบรอบ ๗๕ ปี สถาปนาโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๕๕
ผู้บันทึกเรื่องของ พ.อ.อ. มนัส ปิติสานต์ ผู้ประพันธ์เพลงมาร์ชพระหฤทัยฯ
ในหนังสืออนุสรณ์โรงเรียนเป็นครั้งแรกเป็นครั้งแรก

ผมได้พบครูมนัส ปิติสานต์ ครั้งแรก ที่ลานรัชกาลที่ ๙ ชั้น ๑ อาคารสมเด็จพระเทพรัตนฯ โรงพยาบาลรามาธิบดี วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กับนักร้องนักดนตรีจิตอาสาที่มาร้องเพลงเพื่อรับบริจาคมอบให้มูลนิธิรามาธิบดี ท่านมาชมผู้ที่เรียนร้องเพลงและมาออกเวทีที่ลานนี้

เมื่อได้คุยกับท่าน ก็ทราบว่าท่านเป็นโรคตาบางอย่าง ผมจึงเรียนท่านขอตรวจตาให้หลังงานแสดงเสร็จ เนื่องจากโรคตาของท่านเป็นชนิดเรื้อรัง นัดตรวจเป็นระยะๆ จึงได้มีโอกาสนิททกับท่านช่วงโควิดระบอบ ท่านก็ป่วยหนัก ๒ ครั้ง. ครั้งแรกล้มเมื่อ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซ้อมสะโพกหัก รักษา รพ.

ใกล้บ้าน เนื่องจากมีอาการปวดและเดินลำบาก เมื่อมีอาการหอบ เข้ารักษา รพ.ใกล้บ้านอีกครั้งพบว่ามึลึมเลือดอุดตันและน้ำท่วมปอดเมื่อ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ ย้ายมารักษาต่อที่รพ.รามาธิบดีเมื่อ ๑๘ กันยายน และได้รับผ่าตัดซ่อมสะโพกเทียม เมื่อ ๒๒ กันยายน ปีเดียวกัน ถ้านึกถึงช่วงเวลาโควิด เป็นสถานการณ์ที่ยุงยากมาก ๆ ตั้งแต่การรับย้าย การพักใน รพ. ที่ต้องเข้มงวด หลังฝีกกายภาพก็ได้กลับบ้านในวันที่ ๒๓ กันยายน

ต่อมา ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ ท่านป่วยหนัก ติดโควิดลงปอด นอนที่ ICU รพ. รามาธิบดี จนหมอที่ดูแลแจ้งกับผมว่า ให้บอกญาติเตรียมใจ แต่ด้วยบุญบารมีสิ่งอัศจรรย์ก็เกิดขึ้น จากทрудหนักกลับค่อยๆ ดีขึ้นจนถอดเครื่องช่วยหายใจ และสามารถกลับบ้านได้วันที่ ๒๔ ตุลาคม

ครูมนัสได้มาตรวจติดตามโรคตากับผม และโรคหัวใจกับคุณหมออักษฎาญ์ ที่รพ.รามาธิบดีเป็นระยะๆ บางครั้งก็ต้องมาฉุกเฉินที่ รพ.รามาธิบดี เป็นครั้งคราว จนค่ำวันที่ ๑๙ ธันวาคม ท่านมีอาการหยุดหายใจ ลูกๆ ได้รับนำเข้าโรงพยาบาลสินแพทย์ ใกล้บ้าน และได้ถึงแก่กรรมเช้ามีดวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ สิริอายุ ๙๗ ปี ๕ เดือน ๒๐ วัน

โดยส่วนตัว ผมประทับใจในความเป็นสุภาพบุรุษของครู ถ้าใครได้สัมผัสใกล้ชิดแล้วจะรู้สึกได้ถึงใจเย็น มีอารมณ์ขัน ที่สำคัญ ท่านเมตตา มีความเป็นครู ท่านได้กรุณาแนะนำทั้งการร้องเพลงและแต่งเพลงให้ผม เมื่อผมร้องเพลงเล่นทำให้ฟัง ครูแนะนำว่า เพลงเล่นหา ขึ้นว่าความรักเอ๋ย ส่วนใหญ่จะร้องไม่ถูก คำว่า ‘ความ’ และ ‘รัก’ เป็นเสียงสั้น ส่วนใหญ่จะร้องลากเสียง ครูบอกให้ผมใช้การออกเสียงเอื้อน ฮึม ต่อท้าย คือ ความ... ฮึม รัก... ฮึม เอ๋ย ครูบอกว่าคนอื่นร้องไม่ถูกช่างเขา เพลงมันดังแล้ว คุณหมอร้องให้ถูกแล้วกัน

ครูแนะนำผมว่า ถ้าจะเขียนเพลง มีทำนองก่อนจะเขียนง่าย ท่านยังบอกว่าเอาทำนองเพลงที่ท่านแต่งไว้แล้วก็ได้ หรือที่ไม่มีลิขสิทธิ์แล้วมาลองดู ผมลองเขียนเพลงแรกคือ สดุดีองค์ราชัน โดยใช้ทำนองลาวเสียงเทียน เมื่อเสร็จนำไปให้ครูอ่าน ท่านชมว่าเขียนได้ดี คุณหมอไปเอาภาษานี้มาได้ยังไง คือเนื้อเพลงจะมีความสำคัญ ตรงที่พระองค์ท่านรับสั่งว่า ทรงสืบสานและต่อยอด ใส่เข้าไปได้ในเนื้อเพลง ส่วนอีกหลายๆ คำ เช่น ทรงทำนุบำรุงพระศาสนา ตอนนั้นบังเอิญผมดูข่าวพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปยกฉัตรที่อุบลก็เลยได้คำนี้ออกมา ต่อจากชาวนี่ก็เป็นชาวที่ทรงมีพระราชสาส์นแสดงความยินดีกับประเทศต่างๆ ทำให้ได้คำว่า ผูกมิตรไมตรีกับชาตินานา และท่านก็แนะนำว่าดนตรีควรเป็นแบบไหน

ต่อมาผู้ใหญ่ท่านหนึ่งได้ให้ดุริยางค์กองทัพบกช่วยบันทึกเสียงออกมา และทางดุริยางค์กองทัพอากาศ และกองทัพอากาศก็ได้จัดทำด้วย อีกเพลงคือ รำลึกพระพันปีหลวง ทำนองลาวครวญ ซึ่งดุริยางค์กองทัพอากาศได้จัดทำออกมาทั้งแบบไทยสากล และไทยเดิม ท่านชมว่า ดีมาก จะทำให้น่าฟังเพลงไทยเดิมกลับขึ้นมาได้อีก

ผมจึงขอซื้อครูเป็นผู้ร่วมประพันธ์ ทั้ง ๒ เพลง เพราะถือว่าท่านเป็นผู้แนะนำชี้ทางให้ผมที่จริงเมื่อแรกที่พบท่าน ตัวท่านตั้งใจว่าจะไม่แต่งเพลงอีกแล้ว เมื่อผมช่วยดูแลรักษาและได้สนทนาแลกเปลี่ยนกันเรื่องเพลง ท่านก็บอกว่า ‘ผมอยากเขียนเพลงขึ้นมาพร้อมกับคุณหมอสักเพลงหนึ่ง’ เมื่อผมทำขึ้นมาเองแล้วก็ให้ท่านช่วยชี้แนะ ท่านก็พอใจมาก ท่านว่า ผลงานนี้เป็นของคุณหมอท่านมีส่วนแค่ ๕% แต่ผมบอกว่า ๕% ก็ต้องมีชื่อครู เพราะว่า ผมเขียนมาได้นี้ เพราะครูเป็นคนชี้แนะให้ผม และโดยส่วนตัว ผมอยากให้มันเป็นผลงานของท่านในช่วงบั้นปลายชีวิต

ท้ายนี้ผมขออุทิศบุญกุศลจากการได้ทำความดีทั้งทางโลกและธรรม ขอให้ท่านสุภาพภูมิที่ดียิ่งๆ ขึ้นไป

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ. พรชัย สิมะโรจน์
แพทย์เฉพาะทางจักษุ โรงพยาบาลรามารับดี

รำลึกพระพันปีหลวง
(ทำนองลาวครวญ)

ประพันธ์ : ศ.เกียรติคุณ นพ. พรชัย สิมะโรจน์
ครู มนต์ ปิติสานต์ (ศิลปินแห่งชาติ)
เรียบเรียง : จ.ส.อ.โกศล โชติพัฒน์

E♭ G7 C♯m A° B♭

E♭ C♯m F♯m B♭ E♭ B♭

8 E♭ C♯m F♯m B♭ E♭ G♯m/D C♯m C7

14 F♯m B♭ E♭ C♯m F♯m B♭ E♭ G♯m/D C♯m

21 C7 F♯m B♭ E♭ C♯m F♯m

26 B♭ E♭ G♯m/D C♯m C7 F♯m B♭ E♭ C♯m

33 F♯m B♭ E♭ G♯m/D C♯m C7 F♯m

39 B♭ E♭ C♯m F♯m B♭

43 E♭ G♯m/D C♯m C7 F♯m

47 B♭ E♭ C♯m F♯m B♭ E♭

ไอ้พระ พัน

ปี ช น นี องค์รา ชัน เป็น เว ลา พระ องค์จาก โลก สู ส วรรค์ ปวง ข้าฯ สุต อา

— ลัย พระ ทรง เมต ตา ช่วย เหลือ— ปวง ชน— ทรง ตาม รอย พระ เจ้า อยู่ ทั่ว ภู มิ พล

ปวง ประ ชา แสน สุข ใจ— ตี ล ปา ชีพ ผ้า ไทย ป่า รัก น้ำ อีก บ้าน เล็ก ใน ป่า

ใหญ่— ทรง อ นุ รักรั— โชน ไทย ให้ ยัง— ยืน องค์รา ชัน ทรง สืบ

สาน— โครม การ ดี ของ องค์ พระ ชน น นี ปวง ไทย สุต อา— วรรณ

ชีวิตและผลงาน ครูมนต์ ปิติสานต์

สดุดีองค์ราชัน*

อ้าองค์พระราชา ทรงพระนาม
พระวชิราลงกรณ์
ขอน้อมนบถวายพระพร
วันทาแด่องค์พระทรงศรี
ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอด
โครงการที่ดี ขององค์พระราชบิดา
พระองค์ให้ มีพระทัยมุ่งมั่น
ทรงเป็นมิ่งขวัญของปวงประชา

*ทำนุบำรุงพระศาสนา
ผูกมิตรไมตรี กับชาตินานา
ภัยร้ายคุกคามหมู่ปวงประชา
พระทรงเมตตา ช่วยเหลือเกื้อกูล
พระราชินีให้ คู่พระทัย ราชัน
สององค์คู่ขวัญ ขอทรงพระเจริญ
.. ดนตรี..

พระราชินีให้ คู่พระทัยราชัน
สององค์คู่ขวัญ ขอทรงพระเจริญ

ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ.

รำลึกพระพันปีหลวง**

โอ้พระพันปี ชนนี้ องค์ราชัน
เป็นเวลา พระองค์ จากโลก สู่สวรรค์
ปวงข้าฯ สุดอาลัย

พระทรงเมตตา
ช่วยเหลือ ปวงชน
ทรงตามรอย พระเจ้าอยู่หัว ภูมิพล
ปวงประชา แสนสุขใจ

* “ศิลปิน ผ้าไทย ป่า รัก น้ำ
อีกบ้านเล็ก ในป่าใหญ่
ทรงอนุรักษ์ โชนไทย ให้ยั่งยืน”

องค์ราชัน ทรงสืบสาน
โครงการดี ขององค์ พระชนนี
ปวงไทย สุด อา..วรณ์
ร้องซ้ำ *

ฟังเพลงรำลึกพระพันปีหลวง

*ทำนอง ลาวเสียงเทียน

**ทำนอง ลาวครวญ

คำร้อง ศ. เกียรติคุณ นพ. พรชัย สิมะโรจน์ มนัส ปิติสานต์
ดนตรี ขับร้อง ดุริยางค์กองทัพไทย

ผมในฐานะแพทย์ผู้มีโอกาสได้ดูแลรักษา
คุณตา มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติตลอดระยะเวลา
หลายปีที่ผ่านมา รู้สึกผูกพันและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่
ได้รู้จักและดูแลคุณตาในช่วงหนึ่งของชีวิต ไม่เพียงมี
โอกาสดูแลรักษาคุณตาในบทบาทของแพทย์กับผู้ป่วย
เท่านั้น ยังมีโอกาสได้รับรู้และซึมซับหัวใจของความ
เป็น “ครู” และ “ศิลปิน” ที่คุณตาถ่ายทอดออกมาอย่าง
ชัดเจน ผ่านการบอกเล่าจากคุณตาและครอบครัวว่า
ยามคุณตาได้ไปพบปะ พูดคุย และร่วมขับร้องบทเพลง
กับลูกศิษย์ สีน้าและแววตาของคุณตาเต็มเปี่ยมไป
ด้วยพลังและความสุข รวากับบทเพลงและเสียงดนตรีนั้นช่วยเยียวยารักษาความเจ็บป่วยทางกาย
ให้ทุเลาลงได้อย่างน่าอัศจรรย์

บทเพลงอันทรงคุณค่าที่คุณตาได้ประพันธ์ไว้ เป็นศิลปะที่เปี่ยมด้วยคุณค่าและความหมาย
สร้างความไพเราะ หล่อหลอมจิตใจและความรู้สึกของผู้คนมาหลายยุค หลายสมัย แม้คุณตาจาก
ไป แต่ผลงานเหล่านี้จะยังคงอยู่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าอยู่ในความทรงจำของลูก
หลาน ศิษย์ และคนรุ่นหลังตลอดไป

อีกภาพหนึ่งที่ผมประทับใจอย่างมาก คือความรักในครอบครัวและความกตัญญูของลูกๆ
ที่มักพาคุณพ่อ ซึ่งคือคุณตามนัส มาพบแพทย์เพื่อติดตามการรักษากันพร้อมหน้า เป็นภาพของ
สายใยความผูกพันที่ของครอบครัวอบอุ่น และสะท้อนถึงชีวิตที่ท่านได้ปลูกฝังถ่ายทอดคุณค่าที่
งดงามไว้ให้กับลูกหลาน

ขอแสดงความอาลัยอย่างยิ่งต่อการจากไปของคุณตามนัส ปิติสานต์ แม้กายจะลาลับ แต่
ผลงานที่ท่านสรรค์สร้างด้วยแรงกายแรงใจ ทุกน้ำเสียงในบทเพลง ความดีและความทรงจำที่ท่าน
มอบไว้จะยังคงอยู่ในใจของศิษย์ ผู้ฟัง และผู้ที่เคยได้รู้จักท่านตลอดไป

ด้วยความเคารพและอาลัยยิ่ง

นพ. อัมภานุร พูลพิทยาร
อายุรศาสตร์โรคหัวใจ รพ.รามาริบัติ

จุดเริ่มต้นที่ทำให้ผมรู้จักคุณลุง มนัส ปิติสานต์ ชายรูปร่างพอม ผมสั้น เรียบร้อย เล่าถึงอุบัติเหตุที่ทำให้ผิวหน้าที่แขนขาดเจ็บ ระหว่างการเย็บแผล เราพูดคุยกันเรื่อยเปื่อยไปจนถึงเรื่องดนตรี ประวัติศาสตร์วงการดนตรีไทย พระเจนดุริยางค์ และเรื่องต่างๆ ก็พรั่งพรูออกมามากมาย แล้วผมจึงค้นพบว่า กำลังเย็บแผลศิลปินแห่งชาติอยู่

คุณลุงเล่าว่า แต่งเพลงเอาไว้หลายเพลง เช่น เพลงเสนาหา น้องพยาบาลอายุน้อยคนหนึ่ง ยังนึกไม่ออกว่าเป็นเพลงไหน พวกเราจึงขอให้คุณลุงร้องให้ฟัง...และปรบมือ (แม้คุณลุงยังไม่ได้รับปากรับคำใดๆ แต่พวกเราก็ปรบมือขอบคุณไปก่อนแล้ว แกรมบังคับเล็ก ๆ) “...ความรักเอ๋ย เจ้าลอยลมมาหรือไร...” แค่เพียงไม่กี่คำ ไม้ก็โน้ต ก็สามารถทำให้พวกเราจำเพลงรักระดับประเทศนี้ได้ทันที ผมรู้สึกโชคดีเหลือเกินที่ได้ฟังเพลงนี้จากผู้ประพันธ์ จากศิลปินแห่งชาติ นับเป็นการเย็บแผล ทำแผลที่มีความสุขสุนทรีย์สุดในชีวิตผมเลยก็ว่าได้

คุณลุงยังได้เล่าเรื่องราวที่มาของเพลงเสนาหา และเพื่อเธอที่รัก ที่ทำให้ผมกลับเอาไปขบคิดต่อทั้งคืน เห็นภาพชีวิตของคุณลุงในวันที่ทำเพลงต่างๆ วันที่ประสบความสำเร็จ มีความรัก หรือพานพบเรื่องเศร้าเสียใจ แววดาขณะที่เล่าเรื่องราวและบุคคลในบทเพลง สะท้อนความรู้สึกราวกับเรื่องเหล่านั้นเพิ่งเกิดขึ้น จนผู้ฟังสัมผัสรับรู้ได้

ทุกครั้งที่แวะเวียนมาโรงพยาบาล คุณลุงจะยกมือสวัสดีทุกคนที่แผนกอย่างนอบน้อมสุภาพ จนพวกเราต้องชิงพนมมียอกรอมาแต่ไกล ไหว้ทักทายก่อนคุณลุง ด้วยความน่ารักและความทรงจำที่ยังดีมาของคุณลุง ทำให้ผมอยากมีเวลาในการตรวจรักษานานๆ เพื่อฟังเรื่องเก่าของเพลงนั้น เรื่องเล่าของคนนี้ บางครั้งตรวจสอบสินาทิตี แต่คุยไปชั่วโมงหนึ่งก็มี

“วันนี้คุณหมอใส่เสื้อสีขาว” เวลาที่ผมใส่ชุดผ่าตัดสีเขียวยอดอ่อน คุณลุงมักจะยกนิ้วโป้งชมด้วยประโยคนี้เสมอ ที่แม้ผมจะเคยพยายามแก้ว่ามันเป็นสีมีทจะลาแต่ก็ตาม คุณลุงชอบสีชุดนั้นมาก ออกปากชมซ้ำหลายๆครั้ง จนถ้ารู้ว่ามินัด ก็จะพยายามใส่ชุดสีนี้เอาใจคุณลุง

จริงๆ แล้วผมอาจเคยเจอคุณลุงมาก่อนแล้วนับครั้งไม่ถ้วน เพราะบ้านในวัยเด็กผมอยู่แค่ซอยถัดไปจากบ้านคุณลุง เรามีความทรงจำร่วมกันเกี่ยวกับเพื่อนบ้านหลังนั้นหลังนี้ แต่อาจเป็นเรื่องดีที่คุณลุงจำผมวัยนั้นไม่ได้ เพราะคงจะรำคาญเด็กแบบผมที่ปั่นจักรยานร่วนวายผ่านหน้าบ้านบ่อยๆ

สิ่งหนึ่งที่ผมพยายามทำหลังจากที่ได้รู้จักกับคุณลุง คือ การตามหาแผ่นเสียงไวนิลที่บ้านทึกรวมผลงานเพลงของคุณลุง ตั้งใจว่าจะเอาไปขอลายเซ็น เก็บเป็นที่ระลึก ความพยายามนั้นกินเวลา

เป็นปี แผ่นเสียงอายุหลายสิบปีนั้นหายากมาก จนวันหนึ่งผมได้แผ่นเสียงแผ่นนี้มาจริงๆ เป็นแผ่นรวมผลงานเพลงที่มีเสียงไวโอลิน โดย มนัส ปิติสานต์ ตั้งใจไว้ว่าจะเดินไปที่บ้านของคุณลุง เอาแผ่นเสียงไปให้เจ้าของผลงานชื่นชม และเซ็นเป็นที่ระลึก วันต่อมาหลังห่อพัสดุมาถึง ผมได้พบกับลูกๆ ของคุณลุง คุยกันและวางแผนกันว่า จะพาคุณลุงมาตรวจที่โรงพยาบาลในวันศุกร์

วันศุกร์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ตามนัดหมาย...ผมเตรียมแผ่นเสียงที่ตามหามาเป็นปี พร้อมปากกาให้คุณลุงเซ็นและเพิ่งสังเกตว่าใส่ชุดผ่าตัดสีเขียวยอดอ่อนมาโดยไม่รู้ตัว ผมได้เจอคุณลุงในวันนั้นจริงๆ แต่เป็นในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อน สถานการณ์ที่ไม่มีใครต้องการให้เกิดขึ้นกับคนที่รัก...ไม่มีคำทักทายเรื่องสีชุดเหมือนทุกครั้ง

แผ่นเสียงถูกวางทิ้งไว้บนโต๊ะทำงานจนข้ามวัน...ผมนำแผ่นเสียงแผ่นนั้นกลับบ้านโดยปราศจากลายเซ็น

ผมเชื่อว่า คนเราไม่ได้จากไปไหน แค่เปลี่ยนสถานะ จากคนที่เรารัก กลายเป็นความทรงจำที่ยังคงมีชีวิตต่อไป トラบที่เราไม่ลืมกัน

ด้วยความทรงจำที่ระลึกถึง

นพ. กิตติศักดิ์ คุณวุฒิรักษ์

ศัลยแพทย์ โรงพยาบาลสินแพทย์ ศรีนครินทร์

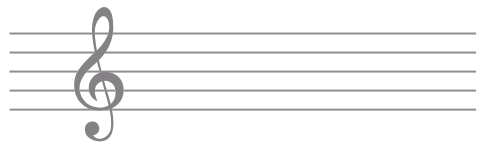

ขอกราบอาลัยต่อการจากไปของ ครูมนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ปี ๒๕๕๕ ผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นบูรพาจารย์ที่สร้างสรรค์คุณูปการอันยิ่งใหญ่แก่วงการเพลงไทย ผลงานเพลงอมตะและเพลงประกอบละครอันทรงคุณค่าที่ครูได้ฝากไว้ จะยังคงตราตรึงในใจของลูกศิษย์และคนไทยตลอดไป ขอให้ดวงวิญญาณของครูไปสู่สุคติในสัมปรายภพอันสงบด้วยเทอญ

ด้วยรักและอาลัย

นาง ศรีสุภาวงศ์ อินทร์ไทร

นายกสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการ

เมื่อพูดถึงตำนานเพลงในละคร ผู้ที่ชอบดูละครโทรทัศน์ และรักในบทเพลงจะต้องนึกถึง **“พันจ่าอากาศเอกมนัส ปิติสานต์”** เพราะท่านได้ประพันธ์บทเพลงกำกับละครไว้มากมายหลายเรื่องและเป็นที่คุ้นในความทรงจำของผู้ที่ทันดูละครในยุคนั้น เช่น “ดาวพระศุภร์” “หุ่นไล่กา” หรือ “พิภพมัจจุราช” ฯลฯ และนอกเหนือจากเพลงดังในละครแล้ว

ท่านยังได้ประพันธ์บทเพลงที่ไพเราะและเป็นที่จดจำ สร้างความสุขให้กับผู้ที่ชอบร้อง หรือชอบฟังบทเพลง “ไทยสากล” ที่มีความหมายกินลึกเข้าไปในหัวใจของผู้ฟังอีกนับร้อยร้อยเพลง ซึ่งถ้าหากจะเขียนชื่อบทเพลงที่ท่านได้ประพันธ์ไว้ทั้งหมด คงต้องใช้เนื้อที่กระดาษอันยาวเหยียด และหากจะทำเป็นหนังสือเพลง ก็คงเป็นหนังสือเพลงที่หนานับร้อยร้อยหน้า ดังนั้นจึงจะกล่าวถึงชื่อบทเพลงเพียงบางเพลง ที่มีผู้ชอบร้องและชอบฟังไว้เพียงไม่กี่บทเพลง เช่น “คืนคำรัก” “เปลวไฟรัก” “เหมือนคนละฟากฟ้า” “เพื่อเธอที่รัก” และที่อดที่จะกล่าวถึงไม่ได้คือ “เสนหา” ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของนักร้องและนักฟังเพลงทุกคน หลายบทเพลงที่ท่านประพันธ์จากประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาของตัวท่านเอง แล้วนำมาแปรเปลี่ยนเป็นบทเพลงที่กินลึกเข้าไปถึงหัวใจของท่าน รวมถึงหัวใจของผู้ร้องและผู้ฟัง

คุณครุมนัส ได้รับรางวัลเชิดชูผลงานมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเพลงซึ่งทำให้ศิลปินที่นำบทเพลงของท่านไปร้องและได้รับรางวัล “แผ่นเสียงทองคำ” เช่น เพลง “เหมือนคนละฟากฟ้า” ขับร้องโดย “อานินทร์ อินทรเทพ” และส่วนที่เป็นรางวัลของตัวท่านเอง เช่น รางวัล “เมขลา” จากเพลงประกอบละครยอดเยี่ยม **“ดาวพระศุภร์”** ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และรางวัลซึ่งเป็นที่ภาคภูมิใจและความคาดหวังของศิลปินทุกท่านคือ **“ศิลปินแห่งชาติ”** ในสาขาศิลปะการแสดง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕

คุณครุมนัส มีเอกลักษณ์คือ ใบหน้าของท่านจะมีรอยยิ้มอยู่ตลอดเวลา ซึ่งให้ความอบอุ่นอย่างประหลาดต่อทุกคนที่ได้พบกับท่าน และเรื่องทีอดจะกล่าวถึงไม่ได้ คือท่านไม่เคยสงวนสิทธิ์ในการที่ศิลปินนักร้องจะนำบทประพันธ์เพลงของท่านไปร้องในที่ใด เมื่อใดก็ได้ โดยท่านไม่เคยเรียกร้องค่าลิขสิทธิ์แต่อย่างใดทั้งสิ้น

ช่วงหลังนี้ สุขภาพของคุณครุมนัสอ่อนแอลงไปบ้าง เหล่าลูกศิษย์ต่างก็ช่วยกันดูแลและชักชวนให้ท่านออกไปนอกสถานที่เพื่อผ่อนคลายความเหงา ท่านมีความสุขเสมอเมื่อได้อยู่ท่ามกลางลูกศิษย์ของท่าน บางครั้งถึงกับไม่ยอมกลับบ้านเมื่อพวกเราจะทำให้ท่านกลับไปพักผ่อน “ยังไหว ยังไหว สบาย” มักจะเป็นคำที่พวกเราได้ยินจากท่านเป็นประจำ

ถึงแม้เหล่าลูกศิษย์จะพยายามช่วยกันดูแลท่านเป็นอย่างดี แต่ทุกอย่างก็ต้องเป็นไปตามวิสัยสังสาร ในที่สุด **“คุณครุมนัส”** ก็ได้จากพวกเราไปอย่างสงบเมื่อเวลา ๐๔.๑๖ นาฬิกา ของเช้า

วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งนับเป็นการสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของวงการเพลงและการแสดง ซึ่งท่านเป็น **“ปูชนียบุคคล”** ของวงการอย่างแท้จริง

ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกได้โปรดรับเอาดวงวิญญาณของ **“พ่อครุมนัส ปิติสานต์”** ไปสู่สุคติยังสัมปรายภพ และมีความสุขบนสรวงสวรรค์ตราบถ้วนวันรันดร์

ด้วยความเคารพรักอาลัยอย่างที่สุด

นายศักดิ์ชัย เตชะวิเศษ

ผู้พิพากษาศมทบศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครปฐม

ด้วยความอาลัยยิ่ง

ผมและเพื่อน ๆ ในชมรมรักษ์เพลงชรินทร์ เราเป็นกลุ่มคนรักเพลงลูกกรุงที่ได้ร่วมทำกิจกรรมเผยแพร่ผลงานเพลงของคุณชรินทร์ นันทนาคร และเพื่อน ๆ ศิลปินของคุณชรินทร์อย่างต่อเนื่อง มาเป็นเวลายาวนานนับสิบปี

ครุมนัส ปิติสานต์ อัจฉริยะบุคคลทางด้านดนตรีที่เป็นอีกหนึ่งซึ่งสร้างคุณูปการมากมายให้กับประวัติศาสตร์วงการดนตรีของไทยตั้งแต่ยุคแรกเริ่ม โดดเด่น ด้านการแต่งเพลงประกอบละครทีวี ฟุ่่นไล่กา พิภพมัจจุราช ปลาบู่ทอง รวมถึง เพลงลูกกรุงอีกมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทเพลง “เสน่หา” และเพลง “เหมือนคนละฟากฟ้า” ขับร้องโดย ธาณินทร์ อินทรเทพ ได้รับแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ปี ๒๕๐๗ เพลงรักที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังทุกยุคสมัย ท่านเป็นครูเพลงที่มี จิตใจงดงาม พวกราบมีโอกาสดำทำกิจกรรมสนับสนุนผลงานเพลงของท่าน ในช่วงเวลาที่ผ่านมาหลายครั้ง ได้สัมผัสถึงความเมตตาที่ท่านมีต่อแฟนเพลง รวมทั้งลูกศิษย์ทุกคน

การจากไปของครุมนัส นับเป็นการสูญเสียบุคคลสำคัญยิ่งของวงการเพลงไทย แต่ผมมั่นใจว่า ผลงานของท่านจะยังคงสร้างความสุขให้กับนักฟังเพลงไปอีกนานเท่าอนาน ขอให้คุณงามความดี และความสุที่ท่านได้สร้างไว้เมื่อครั้งมีชีวิตอยู่ โปรดนำดวงวิญญาณของท่าน ไปสู่สรวงสวรรค์ในสัมปรายภพด้วยเทอญ ด้วยความอาลัยยิ่ง

ธีรชัย งามนรารัต
ประธานชมรมรักษ์เพลงชรินทร์
นาทองเทอเรส บาร์ แอนด์ เรสเตอรองค์

รำลึกถึงครุมนัส ปิติสานต์

ก่อนหน้าที่ครูเสียชีวิต ก็ได้เจอกันแบบเต็มอิมในงานที่คุณพรพิมล มั่นฤทัยจัดให้ที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ไม่นึกว่าจะเป็นครั้งสุดท้ายที่ผมได้เจอกับครุมนัส ปิติสานต์

ตลอดระยะเวลากว่าห้าสิบปีในการเป็น “นักข่าวบันเทิง” คนหนึ่ง ผมได้เจอเจอครูหลายต่อหลายครั้ง จะเป็นงานแสดงดนตรีของวง “กระซิบมิตร” ที่ครูร่วมก่อตั้งกับลุงแจ้ว-สง่า อารัมภีร์ และครูปรีชา เมตไตรย์ที่ไปแสดงผลงานเพลงในสถานที่ต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเจอกันหลังเวทีมากกว่าไปนั่งชมอยู่ด้านหน้า มีการได้พูดคุยกันถึงเรื่องต่างๆ บางทีก็ล้อมวงคุยและเฮฮาอย่างสนุกสนานตามประสาคนวงการบันเทิง

“มีประโยชน์อันอันใด ที่หัวใจเรารักกันปานจะกลืน...” เนื้อร้องที่ครูจงรัก จันทรคณา แต่ง โดยทำนองนั้นเป็นของครุมนัส ขับร้องโดย ธาณินทร์ อินทรเทพได้รับพระราชทานแผ่นเสียงทองคำครั้งที่ ๑ ซึ่งจัดโดยสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เพลงนี้ผมได้ยินที่ไรไม่ได้นึกถึงเพื่อนรักธาณินทร์ผู้ขับร้องหรือครูจงรักผู้แต่งคำร้อง แต่นึกถึงครุมนัสผู้ให้ทำนองทุกทีไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร ช่างไพเราะเสนาะโสตของตัวเองอย่างยิ่ง

อีกเพลง “เสน่หา” เพลงที่ครุมนัสแต่งไว้กว่าห้าสิบปี ต้นฉบับขับร้องโดยสุเทพ วงศ์กำแหง ภายหลังมีผู้นำมาร้องบันทึกเสียงอีกหลายคน ที่ดังสุดเห็นจะเป็นการร้องของ นั้ดดา รียกาญจน์ จนแฟนเพลงที่ชื่นชอบเพลงนี้มาก ๆ นึกว่าเธอขับร้องมาตั้งแต่ต้น

และอีกมากมายหลาย ๆ สิบหรือร้อยเพลงที่เป็นผลงานของครุมนัส ที่สร้างชื่อเสียงอีกทางคือผลงานของครุมนัสที่แต่งให้หนังโทรทัศน์รุ่นเก่าในอดีต จำได้แม่นคือเพลง “พิภพมัจจุราช” กับอีกหลายเพลงละครและหนังทีวีของรัชฟิล์มทีวีที่แพร่ภาพทาง ททบ.ช่อง ๕ ยุคขาวดำ ฯลฯ

ครุมนัสยังมีความจำได้แม่นแม้จะอายุมากขึ้น ท่านเจอผมที่ไหนมักจะยกมือโบกให้ผมก่อนที่จะเข้าไปสวัสดีท่าน ประกติผมมักจะไม่ได้ไปพูดคุยกับท่านตามประสานักข่าว เห็นเวลาท่านนั่งเฝ้าการทำงานของท่านต้องใช้ความเฝ้าบ ใช้สติ มีพื้นฐานของอารมณ์ก่อนจะเริ่มทำงาน เสียงไวโอลินจากฝีมือของท่านจึงสร้างความเป็นอมตะและไพเราะยิ่ง สร้างความจดจำให้แก่ผู้ฟังเพลงได้ทุกยุคทุกสมัย

คิดถึงครูครับ มนัส ปิติสานต์
นคร วีระประวดี

ด้วยรักและอาลัยจาก เพื่อนศิลปินแห่งชาติ

กราบอาจารย์มนัส ด้วยความรักอาลัยยิ่ง

ดิฉันรู้จักอาจารย์มนัสมานานกว่า ๖๐ ปี ให้ความนับถือเป็นครูเพลงของดิฉัน ท่านได้แต่งเพลงให้ดิฉันร้องคือเพลงเปลวไฟรัก และเพลงรักระทมใจ เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมพอสมควร

อาจารย์มนัสได้สร้างประโยชน์ให้กับสังคมด้วยเสียงเพลง ทำให้ผู้คนได้มีความสุข
ขอให้อาจารย์มนัสได้ไปสู่สุคติในสัมปรายภพชื่อนิรันดรเถิด

ด้วยความอาลัยยิ่ง

จินตนา สุขสถิตย์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

(ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๔๗

มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ “เพชรน้ำเอก” ที่ไม่อวดแสง

ผมเป็นนักร้องเพลงฝรั่ง แนวสนุก คือทั้งร้อง และเต้น ในนาม “กุงกาติน” อยู่วงดนตรี ดุริยะโยธิน ของ กองดุริยางค์ทหารบก (ดย.ทบ.) ได้ รู้จักกับมนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ, เมื่อ สุเทพ วงศ์กำแหง ศิลปินแห่งชาติ, เพื่อนนักร้องร่วมสมัย ขวนผมไปร้องเพลงกับ วงดนตรีลูกฟ้า, เมื่อปี ๒๕๔๘ ได้ช่วยราชการ กองดุริยางค์ทหารอากาศ (ดย.ทอ.) จนถึงปี ๒๕๐๐

ที่วงดนตรีลูกฟ้า นอกจาก สุเทพ ผมได้พบเพื่อนร่วมงาน อีกหลายคน เช่น เพ็ญศรี, สวลี, นริศ, ชรินทร์, ซาลิ, อติเรก, วิเชียร ภูโชติ, ประชุม พุ่มศิริ, ธรรมบุญ ปุงคานนท์, สง่า อารัมภีร, ปรีชา เมตไตรย์ และ มนัส ปิติสานต์

มนัส ปิติสานต์ เป็นนักดนตรี เล่นไวโอลินฝีมือดี ประจำอยู่วงจุลดุริยางค์ของ (ดย.ทอ.) เล่นแต่เพลงคลาสสิก สมองของเขา มีแต่ตัวโน้ตต่างๆ ที่ผสมกันเป็นเพลงอมตะของโลก เราจะพบกันเมื่อมีงาน แต่ไม่ได้คุยกันบ่อยนัก ช่วงปี ๒๕๔๘ เขายังเล่นแต่ดนตรี ยังไม่ได้แต่งเพลง

ปี ๒๕๐๒ มีนักศึกษาเตรียมแพทย์จุฬาฯ ปี ๑, มาสมัคร ฝักร้องเพลงกับผม ความใกล้ชิด ทำให้ใจเราผูกพันกัน ผมมีครอบครัวแล้ว จึงแต่งเพลงห้ามใจเธอและผม ด้วยเพลง “ทำนบหัวใจ” ตั้งใจสนับสนุนให้เธอได้ร้องอัดแผ่นเสียง

เธอไม่กล้าร้อง กลัวเพลงจะไม่ดัง ขอให้ผม นำไปให้นักร้องที่มีชื่อเสียงเป็นผู้ร้อง ถ้าเพลงดัง จะได้เป็นอนุสรณ์ ผมจึงนำเพลง ทำนบหัวใจ ไปให้ รวงทอง ทองลั่นธม ศิลปินแห่งชาติ ร้องอัดเสียงในแผ่นครั้ง เมื่อปี ๒๕๐๓

เมื่อเพลง ทำนบหัวใจ เผยแพร่ออกมา กำลังได้รับได้รับความนิยมมาก ในช่วงปี ๒๕๐๓-๒๕๐๕ ก็มีเพลง ชื่อ เพื่อเธอที่รัก ร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง ศิลปินแห่งชาติ ออกมาร้องตอบรับเพลง ทำนบหัวใจ แบบหญิงชายร้องปลอบใจกันในเรื่องความรัก ที่มีประเพณีขวางกัน และก็ดังมากในยุคนั้น

จากการสอบถาม ได้ข้อมูลว่า เพลง เพื่อเธอที่รัก เกิดขึ้นจากการแต่งคำร้องของ อิสรา บรรจงสวัสดิ์ นักแต่งเพลงใหม่ ที่ได้ฟังเพลง ทำนบหัวใจ แล้วโดนใจ มีอารมณ์ร่วมที่จะเขียนเพลงปลอบใจ หญิงคนเศร้า คนนั้น

อิสรา บรรจงสวัสดิ์ (เสียชีวิตนานแล้ว) เคยเป็นศิษย์ เรียนไวโอลินกับครูมนัส ปิติสานต์ ได้นำเพลง เพื่อเธอที่รัก ไปให้ ครูมนัส พิจารณา ครูมนัส เห็นโครงสร้างของเพลงดี จึงปรับปรุง

และแต่งทำนองเพลงใหม่อย่างไพเราะ แล้วมอบให้ สุเทพ วงศ์กำแหง นำไปร้องบันทึกเสียง เป็นเพลงดังอมตะ ต่อมามีการบันทึกเสียงใหม่อีกหลายเวอร์ชัน

ชื่อของ ครูมนัส ปิติสานต์ เป็นที่สนใจของผู้รักการแต่งเพลงน้องใหม่ ชื่อ จงรัก จันทรคณา ได้นำเพลง “เหมือนคนละฟากฟ้า” ที่ตนเองแต่งไว้ ไปให้ ครูมนัส ตรวจสอบพิจารณา ได้รับการปรับปรุงคำร้อง และแต่งทำนองให้ใหม่ แล้วนำไปให้ธานินทร์ อินทรเทพ ร้องอัดเสียง เผยแพร่ เมื่อปี ๒๕๐๖

ปี ๒๕๐๖ ธานินทร์ อินทรเทพ กำลังเป็นนักร้องดาวรุ่ง ที่โด่งดังขึ้นมาจากเพลง “รักเอย” เมื่อได้ร้องเพลงดีอย่าง เหมือนคนละฟากฟ้า เลยดังระเบิดแบบทะลุฟ้า และได้รับพระราชทานแผ่นเสียงทองคำในการร้องเพลงนี้ เมื่อปี ๒๕๐๗ ได้งานแผ่นเสียงทองคำครั้งที่ ๑

จากการเป็นนักดนตรี มาเป็นนักแต่งเพลงดัง ชื่อ มนัส ปิติสานต์ ได้ร่วมงานกับบริษัทที่ซื้อเพลงทำแผ่นเสียง และบริษัทผลิตละครทางทีวี ซึ่งเขาได้ แต่งเพลงอัดแผ่นเสียง แต่งเพลงให้ละครทีวีดังทุกเพลง เช่น ปลาบู่ทอง, ดาวพระศุกร์, พิภพมัจจุราช, ฯลฯ

ช่วงปี ๒๕๔๘-๒๕๐๐ เราได้เคยเป็นเพื่อนร่วมงานกัน ในวงดนตรีลูกฟ้า และ วงดนตรี ชื่นชุมนุมนศิลป์ ถึง ๓ ปี แต่พูดคุยกันน้อยมาก วันเวลาผ่านไป เมื่อเพื่อนมีผลงานโดดเด่น ก็ไม่เคยคุยอวดผลงานของตัวเอง เพื่อนเป็นเช่น “เพชรน้ำเอก” ที่ไม่เคยอวดแสง

แต่กระทรวงวัฒนธรรม ได้สัมผัสประกายแสงแห่งเพชรในงานด้านดนตรีกรรมของเพื่อน โดยมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้ มนัส ปิติสานต์ เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง พุทธศักราช ๒๕๕๕ สมศักดิ์ศรีในผลงานที่เพื่อนสร้างไว้อย่างมีคุณภาพ

ขอเทพยดา ได้โปรดรับ มนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ ชาวดิน เป็นเทพแห่งศิลปินชาวฟ้า ณ พิมานเพลง แห่งสวรรค์ ด้วยเถิด

นคร ถนอมทรัพย์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทยสากล - ประพันธ์และขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๕๔

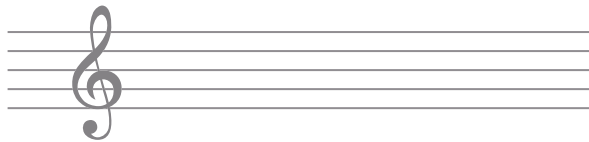

รู้ทั้งรู้ ว่าคนเรา ต้องจำพราก
ต้องลาจาก ไปตาม ชีวิตวิถี
มีเกิด แก่ เจ็บตาย ทุกชีวิ
มีอาจหนี ได้พ้น ทุกคนไป
แต่ไม่วาย เสียใจ เสียดายนัก
ครุมนัส ที่เคารพรัก มาท่างหาย
ขอดวงวิญญาณ ของครู อยู่สุขสบาย
สุดติใน สัมปราย-ภาพเทอญ

วิรัช อยู่ถาวร

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีสากล) พุทธศักราช ๒๕๖๐

ผมรู้จักเพลง “เสน่หา” ตั้งแต่ยังไม่รู้ชื่อท่านผู้ประพันธ์เพลงนี้เลย มารู้ทีหลังว่าท่านชื่อ พ.อ.อ.มนัส ปิติสานต์ ทีหลัง และทราบว่าเป็นนักดนตรีสีไวโอลินเหมือนครูเอื้อ สุนทรสนาน แห่งวงสุนทราภรณ์ ความที่ท่านเป็นนักดนตรีและแต่งเพลงได้ดีนั้น เพราะท่านรู้ระยะของเสียงว่าอยู่ประมาณไหนของท่วงทำนองที่เหมาะสม กล่าวคือมีครบทั้งต่ำ กลาง และสูง มีความกลมกลืนในทำนองที่จดจำง่าย ความหมายของเพลงก็ฟังแล้วสะเทือนใจและมีความรักในอารมณ์ของเพลง ในยามที่ท่านได้เล่าเรื่องราวให้เราฟัง ฟังแล้วได้รตรรสยิ่งนัก ท่านเป็นคนใจเย็นสุขุมและมีความเมตตาสูงมาก ท่านได้จากพวกเราไปอย่างสงบ แต่ความรู้สึกของการสูญเสียบุชณียบุคคลซึ่งมีคุณูปการต่อวงการเพลงอย่างเหลือล้นทำให้รู้สึกใจหาย เสียใจ และอาลัยยิ่ง

ผมเองรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณท่านมาก ที่ได้นำเพลงหลายเพลงของท่านมาร้องในงานต่าง ๆ นานามาแล้ว และเป็นส่วนหนึ่งของการได้เลี้ยงชีพของผมอีกด้วยจนถึงปัจจุบันนี้ ผมขออาราธนาให้ดวงวิญญาณของท่านจงขึ้นสู่สรวงสวรรค์ในสัมปรายภพครับ

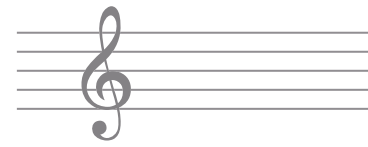
ด้วยความเคารพและอาลัย

วินัย พันธุรักษ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(ขับร้อง - ดนตรีไทยสากล) พุทธศักราช ๒๕๖๒

ชีวิตและผลงาน ครุมนัส ปิติสานต์

ขอไว้อาลัยกับครุมนัส ปิติสานต์ ด้วยความรักและเคารพยิ่ง ครูเป็นผู้ที่มีแต่ความใจดี อ่อนโยนละไมตลอดเวลา กับผู้คนที่พบเจอ ครูเป็นคนดีมีน้ำใจ สมถะและถ่อมตัว ครูเป็นอีกคนหนึ่งที่น่าเดินตามและเอาเป็นตัวอย่าง ทุกคนจึงรักและเคารพครูเป็นอย่างยิ่ง ขอให้ครูหลับให้สบายอยู่บนสวรรค์และภพภูมิที่สูงส่งนะค่ะ

ด้วยรักและอาลัยครุค่ะ

รุ่งฤดี แฝงพ่องใส (เพ็ญเจริญ)

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๖๓

แต่คุณน้ำด้วยความอาลัย

หนูได้อัดแผ่นเสียงครั้งแรกก็เพราะพี่แจ้ว สง่า อารัมภีร และพี่แจ้วก็ให้หนูร้องเพลงอัดแผ่นเสียงอีกหลายเพลง ทำแผ่นลองเพลย์ไป ๒ ชุด พี่แจ้วให้หนูมาอัดเพลงหุ่นไล่กาที่เป็นไตเติ้ลหนังทีวีที่มีน้ำใจ ปรีชา เมตไตรย์ เป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสานและได้มาเจอกับน้านัสเพราะน้าเป็นผู้แต่งเนื้อเพลง

ผู้สร้างหนังเรื่องนี้ คือ ผู้พันพุง ฉันทศาสตร์โกศล หนังเรื่องนี้ฉายอยู่ ๑๐ ปี ด้วยจำนวน ๕๕๒ ตอน เริ่มฉาย ๕ มกราคม ๒๕๑๒ ถึง ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๒ ถือว่าเป็นภาพยนตร์ทีวีที่ฉายนานที่สุดของรัชฟิล์มทีวี หนูภูมิใจมากที่ได้มีโอกาสอัดเพลงนี้ และเป็นเพลงเดียวที่ใช้ตั้งแต่เริ่มออกอากาศจนถึงวันสุดท้ายที่หยุดออกอากาศ

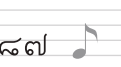
หนูอาจจะไม่ได้ร้องเพลงอื่นๆ ของน้าอีก แต่หนูก็ใช้เพลงอีกหลายเพลงของน้าร้องในที่ทำงาน หนูมีความสุขที่เป็นคนหนึ่งที่ได้อัดเพลงของน้าและเพลง “หุ่นไล่กา” หนูก็ยังร้องมาจนถึงเดี๋ยวนี้ และนักร้องประกวดรายการ The Golden Song ก็เอาเพลงนี้มาร้องประกวดอีก เด็กรุ่นใหม่ก็เลยได้รู้จักเพลงนี้เพิ่มขึ้น

ขอให้น้ามีความสุข อยู่บนที่ที่ทุกคนก็จะต้องไปเมื่อถึงเวลา

ด้วยความเคารพค่ะ

สุดา ชื่นบาน

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง
(ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๖๓

ดิฉันได้ไปเรียนนาฏศิลป์ที่ไทยทีวีช่อง ๔ บางขุนพรหม ที่เรียกกันว่า “ศิษย์นาฏศิลป์ไทยทีวี” นอกจากเรียนรำแล้ว ยังได้มีโอกาสเรียนขับร้องเพลงไทยเดิม โดยได้ร้องเพลงในรายการเพลินเพลงกับณพนธ์ คุณจำนง รังสิกุล ได้กรุณาให้ไปอัดเสียงร้องเพลงหม่กับคุณครูหลายท่านซึ่งจะใช้ในการแสดงประกอบละครเรื่อง “ศรอนงค์” มีเพลงนางแก้ว ขุนพลแก้ว และม้าแก้ว ขณะนั้นดิฉันมีอายุ ๑๖ ปี

วงดนตรีที่บรรเลงให้คือวงกระซิบมิตร โดยมีครูสง่า อารัมภีร, क्रमนัส ปิติสานต์, ครูทิวา โพธิเวส และครูดนตรีอีกหลายท่าน

ดิฉันได้พบนักดนตรีสีไวโอลินคนแรกในชีวิตคือक्रमนัส ลักษณะท่านใจดี มีเมตตา จากนั้นเมื่อดิฉันได้รับมอบหมายให้แสดงละครเรื่อง “แผลเก่า” क्रमนัสก็เป็นผู้สีไวโอลินให้ดิฉันร้องเพลง “ขวัญของเรียม” และ “สังเียม” ท่านให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจในการร้องเพลงของดิฉันโดยตลอด

ดิฉันได้มีโอกาสจัดรายการเพลงชื่อ “ดาวประดับใจ” ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ ได้เชิญครูสง่า क्रमนัส และครูปรีชา เมตไตรย์ ทั้งสามท่านเป็นผู้ร่วมกันตั้งวงดนตรีกระซิบมิตรมาบรรเลงดนตรีเดือนละ ๑ ครั้งติดต่อกันเป็นเวลา ๓ ปี จนได้จัดรายการเพลง “ที่นี่..มี..ดาวประดับใจ” เป็นการแสดงสดบนเวทีต่างๆ เริ่มจากสถาบันปรีดี พนมยงค์ ศาลาเฉลิมกรุง โรงมหรสพหลวง หอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ สถาบันคึกฤทธิ์ และหอเล็กศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ครูสง่า क्रमนัส และครูปรีชามาร่วมบรรเลงเพลงทุกครั้ง

จัดรายการ “ที่นี่..มี..ดาวประดับใจ” ได้ประมาณ ๕๐ ครั้ง क्रमนัสบอกว่าครูจะหยุดสีไวโอลินแล้ว จะสอนผู้ที่อยากเรียนร้องเพลงที่ฟาร์มจระเข้สมุทรปราการ แต่ท่านกรุณาเขียนโน้ตเพลงให้เฉพาะ piano ขึ้นเดียว โน้ตขึ้นอื่นๆ ให้นักดนตรีแต่ละชิ้นใส่รายละเอียดเอง เนื่องจากบ้านท่านและดิฉันใกล้กัน ดิฉันนำเทปเพลงไปให้ท่านตอนเช้า ประมาณบ่าย ๒ โมงท่านก็โทรมาให้ไปรับโน้ตที่เขียนเสร็จแล้ว โน้ตที่ครูเขียนสวย เป็นระเบียบมาก

ความกรุณาของท่านที่มีต่อดิฉันตั้งแต่อายุ ๑๗ ปีจนถึงเกือบ ๘๐ ปี มีมากเกินจะบรรยายได้หมด เวลาเชิญครูไปร่วมพบปะสังสรรค์รับประทานอาหารกับลูกศิษย์ทั้งนักร้องนักดนตรี ในวงสนทนาจะมีผู้ไปฟังครูพูดถึงประวัติของแต่ละเพลง และความรู้อื่นๆ ครูจะเล่าอย่างละเอียด ไม่เบื่อที่จะเล่าซ้ำแล้วครั้งเล่า ความจำครูเป็นเลิศ ไม่แปลกใจเลยว่าทำไมลูกศิษย์ถึงไปห้อมล้อมฟังครูเล่าอย่างตั้งใจ ดิฉันดีใจที่ได้เชิญครูร้องเพลง “เสนหา” ที่สังคีตศาลา ผู้ที่ได้ฟังในวันนั้นปลื้ม

และประทับใจที่ผู้ประพันธ์เพลงได้ร้องเพลง “เสนหา” ที่ท่านแต่งจนดังไปทั่ว ไม่ใช่แต่ในประเทศไทยเท่านั้น

ระยะหลังถึงแม้สุขภาพของครูจะไม่ค่อยแข็งแรง แต่ครูก็เต็มใจ อยากไปทุกงานที่ถูกเชิญครูจากไปด้วยความเสียใจ เสียตาย และอาลัยของทุก ๆ คน แต่เพลงของครูยังตราตรึงอยู่ในหัวใจของผู้ที่รักเพลงลูกกรุงไม่เสื่อมคลาย

กราบครูเป็นครั้งสุดท้าย โดยได้นำดนตรีวงกระซิบมิตรไปบรรเลงพร้อมนักร้อง ทั้งนักร้องอาชีพและลูกศิษย์ที่ครูสอน นำเพลงของครูไปร้องให้ครูฟังในวันสุดท้ายของการสวดพระอภิธรรม

กราบครูด้วยความรัก เคารพ ในความกรุณาของครูอย่างหาที่สุดไม่ได้ค่ะ

นันทวัน เมฆใหญ่ สุวรรณปิยะศิริ

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

(ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์) พุทธศักราช ๒๕๖๗

ผมกับक्रमนัส ปิติสานต์ รู้จักและได้ร่วมงานกันมาประมาณ ๕๐ ปี ที่ทีวีสีดาวดำช่องสี่ บางขุนพรหม เคยได้รับเกียรติบันทึกเสียงในเพลง “ขุนแผนผจญภัย” จนต่างคนต่างกันไปทำงานตามถนัดจึงห่างกันไประยะหนึ่ง จนกระทั่งช่วงหลัง ได้ไปร่วมสังสรรค์กับบรรดาลูกศิษย์ของท่าน ที่ร้านอาหาร คริวสุทธิพันธุ์ คลองธัญญะ ได้ฟื้นฟูความหลังครั้งหนุ่มๆ กันอย่างสนุกสนาน

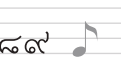
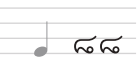
ครูมีอายุ ๘๗ ส่วนผมอายุ ๘๕ ห่างกัน ๑ รอบ แต่ครูยังแข็งแรงกว่าผมมาก ครั้งหนึ่งมีการพนันกันว่าระหว่างครูกับผม ใครจะเดินถึงเวทีจับไมค์ร้องได้ก่อนกัน ผลปรากฏว่า ครูร้องไปเกือบครึ่งเพลงแล้ว ผมเพิ่งได้จับไมค์

เราได้พบปะกันบ่อยครั้งจนผมมาทราบว่า ท่านเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาล และเสียชีวิตเมื่อวันที่ ๒๐ เดือนมกราคม ๒๕๖๔ สิริมาได้ ๘๗ ปี จึงเสียใจและตกใจมากครับ ขอให้ดวงวิญญาณของครูไปสู่สุคติ และขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งมา ณ ที่นี้ด้วยครับ

นฤพนธ์ ดุริยพันธุ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

(ดนตรีไทย-ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๖๗

ด้วยรักและอาลัย จากเพื่อนพี่น้องพี่ ในวงการ

อาลัยคุณครู มนัส ปิติสานต์ ที่เคารพอย่างยิ่ง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ กองดุริยางค์ทหารอากาศ พุ่มหามาเมฆ ได้เปิดรับสมัครนักร้อง ดิฉัน น.ส.ประภาศรี หรือ น.ส.ประภาส ศรีคำภา ชื่อในขณะนั้น ได้รับข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียง ทหารอากาศว่า ทางกองดุริยางค์ทหารอากาศ พุ่มหามาเมฆ เปิดรับสมัครนักร้อง ดิฉันก็เลยสนใจ เพราะว่าร้องเพลงได้อยู่แล้ว ก็เลยชวนเพื่อนให้พาไปสมัคร ไปหาทั้งวัน ก็หากองดุริยางค์ทหารอากาศไม่เจอ ไปถามที่วิทยุการบินว่ากองดุริยางค์ทหารอากาศอยู่ที่ไหน เขาก็บอกว่าอยู่ติดกับที่นี่แหละ รั้วเดียวกัน กว่าจะเจอก็ประมาณสี่โมงเย็น ทุกคนที่กำลังจะกลับบ้านกัน

โชคดีคณะกรรมการรับสมัครซึ่งมีคุณครูมนัสเป็นคนหนึ่งที่เป็นคณะกรรมการรับสมัคร ทุกคนบอกว่าธรรมาคุณครูมนัสท่านกลับแล้ว เจอท่าน ท่านก็บอกว่าปิดรับสมัครไปแล้ว ก็ได้คัดเลือกไว้แล้ว ๓ คน จากผู้สมัครทั้งหมด ๒๐๐ คน ท่านก็บอกว่าไหนๆ มาแล้วก็ร้องให้ฟังซิ ร้องกับเปียโน ร้องหลายเพลง ท่านก็ฟังแล้วท่านบอกกรรมการอีกคนหนึ่งว่าให้รับคนนี้แหละ ท่านได้ยกเลิกผู้ที่คัดเลือกไว้ทั้ง ๓ คน เอาแค่ ๑ คน ท่านบอกว่าให้เอาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียน บ้านมาเลย

ดิฉันเป็นคนจังหวัดขอนแก่น ขณะนั้นยังเรียนอยู่ที่วิทยาลัยเกริก ก็เลยลาออก ดิฉันได้กลับไปจังหวัดขอนแก่น การคมนาคมก็ไม่สะดวก ต้องใช้โทรเลขตามตัวมารับราชการเป็นนักร้องที่ กองดุริยางค์ (พ.ศ. ๒๕๑๑) เป็นต้นมา คุณครูมนัสท่านก็คงเห็นว่า ประภาศรี ร้องเพลงเสียงดี ท่านก็เลยอบรมสั่งสอนวิธีการร้องเพลง แนะนำวิธีใช้เสียง อักษรทุกอย่าง เพราะท่านเป็นนักแต่งเพลง อยู่แล้ว ท่านคงคิดอยู่แล้วว่า ประภาศรี ควรจะร้องเพลงประกอบโทรทัศน์ดีกว่า ท่านก็เลยแต่ง เพลงแรกให้ร้องเกี่ยวกับเพลงประเภทผีๆ

เพลงแรกคือเพลง ห้องหุ่่น ท่านบอกว่าคนที่ร้องเพลงเสียงเย็นๆ หวานไม่ค่อยมีในสมัยนั้น ต่อมาก็เป็นเพลง แม่นาคพระโขนง, ปอบผีฟ้า, สางเขียว, ซ่อนกลิ่น และก็มีเพลงผีอีกหลายๆ เรื่อง เพลงที่ทำให้คนรู้จักประภาศรีมากขึ้นก็คือเพลง ดาวพระศุกร์, ดอกโศก, คมพยาบาท แล้วก็มีเพลง เกี่ยวกับละครพื้นบ้านที่รู้จักทางช่อง ๗ สี ก็คือ สียอดกุมาร, สิงห์ไกรภพ, ขวานฟ้าหน้าดำ ทางช่อง ๕ คือเพลง เรื่องรู้รักชาติ, เจ้าหลง, เจ้าหญิงแดงอ่อน, สังข์ทอง ทางช่อง ๓ คือเพลง เจ้าหญิงขันทอง, ชะนีน้อย คุณครูแต่งเพลงให้ประภาศรีร้องประมาณ ๔๐ กว่าเรื่อง

ต่อมาก็มีนักจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับผี คือ คุณกพล ทองพลับ สนใจก็เลยตามหาคนร้องว่า เป็นใคร มาจากไหน แต่แล้วก็ตามจนเจอ เขาก็เชิญไปออกรายการวิทยุ ต่อมาก็เป็นโทรทัศน์ แล้ว

เขาก็ได้เชิญประภาศรีและคุณครุมนัสไปออกรายการด้วยกันหลายรายการเหมือนกัน ทั้งช่องไทย PBS แต่คนก็ไม่ค่อยจะรู้จักประภาศรีเท่าไร แต่ก็มีใจมากที่ได้ร้องเพลงที่คุณครูแต่ง

ด้วยคุณงามความดีของคุณครู มนัส ปิติสานต์ ท่านเป็นคนดี ใจดี ไม่เคยคิดจะร้ายใคร มีความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความเป็นอัจฉริยะของท่าน ท่านจึงได้รับโปรดเกล้าเป็นศิลปินแห่งชาติ คุณครุมนัสท่านเปรียบเสมือนญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งทีประภาศรีเคารพนับถือมาก ขอให้ดวงวิญญาณของท่านจงไปสู่สุคติค่ะ

ด้วยความอาลัยยิ่ง
นาวาอากาศโทหญิง ประภาศรี ศรีคำภา

รักนี้จริงจากใจ

ด้วยความรำลึกถึง ครุมนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล) ผู้ซึ่งได้อุทิศชีวิตให้แก่บทเพลง และสร้างคุณูปการอันยิ่งใหญ่แก่วงการดนตรีไทย ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา

ครุมนัสในความทรงจำของดิฉัน เป็นทั้งนักประพันธ์เพลงผู้เปี่ยมพรสวรรค์ ผลงานของท่านได้กลายเป็นบทเพลงอมตะที่อยู่ในความทรงจำของคนไทยทุกยุคสมัย อาทิ ‘เสนาหา’ ‘เหมือนคนละฟากฟ้า’ ‘ระฆังใจ’ ‘คืนนั้น’ ‘ไม่มีเสียงเรียกจากใจ’ ‘เพื่อเธอที่รัก’ ‘เปลวไฟรัก’ ‘ฝนรักฝนเศร้า’ ‘คืนคำรัก’ ‘เธอก็รู้’ และ ‘ฝันกลางฤดูฝน’

นอกจากนี้ ครุมนัส ยังมีผลงานเพลงประกอบละครโทรทัศน์ที่เข้าถึงทุกครัวเรือน เป็นที่คุ้นเคยในสังคมไทย อาทิ ไม่ว่าจะเป็น ‘พิภพมัจจุราช’ ‘กระสือ’ ‘หุ่นไล่กา’ ‘อมฤตาลัย’ ‘บอบผีฟ้า’ ‘แม่นาคพระโขนง’ ‘สิงห์ไกรภพ’ ‘สียอดกุมาร’ ‘แก้วนพเก้า’ ‘ขุนแผนผจญภัย’ ‘ห้องหุ่น’ ‘ดาวพระศุภกร’ ‘ช่อนกลืน’ ‘กฎแห่งกรรม’ ‘ละอองดาว’ ‘จินดาสมุทร’ ‘เจ็ดสุริยัน’ ‘จุดเจ็บในดวงใจ’

บทเพลงเหล่านี้ ยังทำให้ละครหลายเรื่องประทับอยู่ในความทรงจำของผู้ชมตลอดมา

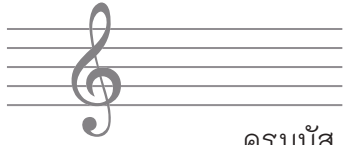
บทเพลงของครุมนัสได้รับเกียรติจากศิลปินนักร้องชั้นนำของประเทศในหลายยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นสุเทพ วงศ์กำแหง, ธาณินทร์ อินทรเทพ, วิเชียร ภูโชติ และศิลปินคุณภาพอีกหลายท่าน ที่ได้นำผลงานของท่านไปถ่ายทอดด้วยความประณีต ความร่วมมือระหว่างครูผู้ประพันธ์และศิลปิน ผู้ขับร้องได้ก่อเกิดผลงานที่งดงาม เป็นทั้งศิลปะและความทรงจำร่วมของสังคมไทย ทั้งนี้ ดิฉันดีใจที่ได้ทราบว่าบทเพลงอันทรงคุณค่าของครุมนัสอยู่ภายใต้การดูแลลิขสิทธิ์มีอาชีพของคุณพรพิมล มั่นฤทัย แห่งโคลีเซียมฟิล์ม และมีความสุขใจว่าบทเพลงของครุมนัสจะได้รับการสืบทอดให้คงอยู่ตลอดไป

จากที่ดิฉันได้มีโอกาสได้ร่วมงานกับท่าน ดิฉันสัมผัสได้ถึงบุคลิกอันสุภาพ นุ่มนวล อ่อนโยน ในขณะที่มีความเป็นระเบียบในฐานะที่ท่านเป็นทหารอากาศด้วยค่ะ ทำให้ดิฉันยังมีความศรัทธาและความเคารพมากขึ้นอีกด้วย และมั่นใจว่าท่านเป็นที่รักของทุกคน โดยไม่ต้องสงสัยเลยว่า รักนี้จริงจากใจหรือเปล่า ตามวรรคทองในเพลงเสนาหา อันโด่งดังของท่าน

ในวาระสุดท้ายนี้ ดิฉันขอน้อมส่งดวงวิญญาณของครุมนัส ปิติสานต์ ด้วยความเคารพรัก ขอให้ครูได้พักผ่อนอย่างสงบในสัณปรายภพ ดิฉันเชื่อว่าคุณงามความดีพร้อมทั้งบทเพลงอันไพเราะและทรงคุณค่าอย่างยิ่งของครู จะดำรงอยู่เป็นมรดกทางใจของแผ่นดินไทยตลอดไปค่ะ

ดร. นิตยา อรุณวงศ์ (โฉมฉาย อรุณฉาน)
เลขาธิการสมาคมนักร้องแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ครูมนัส ปิตีสานต์ จากไปเมื่อ ๒๐ ธันวาคม ๖๘ ตามอายุชัย ครูเป็นสุภาพบุรุษ นักเพลง ภาพที่เห็นจนเจนตาคือรอยยิ้มบนสีหน้า ไม่เคยเห็นครูโกรธใครเลย ใครมาขอใช้ลิขสิทธิ์ เพลง ครูก็ให้ บทเพลงเป็นพันๆ เพลง ล้วนมีความหมายและโดนใจคนฟังทั้งสิ้น ทั้งเพลงทั่วๆ ไป และเพลงที่แต่งประกอบละคร ขอดวงวิญญาณ ของครูสถิต ณ สรวงสวรรค์ชั้นฟ้าค่ะ

**กราบครูด้วยความอาลัยยิ่ง
จิตติมา เจือใจ**

การที่ได้ cover เพลงเสนหานี้เป็นความรู้สึกสุดยอดมาก เป็นอีกครั้งที่ได้ร้องเพลงที่ไพเราะ มากๆ ของอาจารย์มนัส ปิตีสานต์ ‘เสนหา’ คือตำนาน ‘เสนหา’ คือเพลงแห่งชาติ ‘เสนหา’ คือเพลง สำคัญของชีวิตนั้ดดา วียกาญจน์ จากอดีตถึงปัจจุบัน นั้ดดาและครอบครัว มีความภูมิใจเป็นอย่าง มาก กราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงในความเมตตาที่อาจารย์มอบโอกาสทองให้ได้บันทึก บทเพลง “เสนหา” ที่พิเศษนี้ นั้ดดาจะเก็บความภูมิใจนี้ไว้เป็นมงกุฎแห่งความสำเร็จของชีวิตค่ะ

นั้ดดา วียกาญจน์

ฝันกลางฤดูฝน

ในราวปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นยุคที่ไม่มีการบันทึกเทปรายการทีวีใดได้อันเนื่องมาจากยังไม่มี เครื่องมือที่ทันสมัยในเมืองไทย ในช่วงนั้นศิลปินนักร้องนักแสดงและดนตรีถ้าจะต้องไปออกตาม หัวเมืองต่างจังหวัด เช่น ขอนแก่น หรือลำปาง หรือหาดใหญ่ จำเป็นต้องเดินทางไปแสดงเอง เป็นการแสดงสด และช่วงเวลานั้นดิฉันเริ่มหัดเป็นนักร้องใหม่ ก็มีหน้าที่ที่จะต้องไปแสดงการร้อง เพลงตามหัวเมืองเหล่านี้ อาจารย์มนัสท่านเป็นครูเพลงที่มีความเมตตาต่อเหล่านักร้องทุกคน เป็น ผู้มีอัธยาศัยไมตรีดีงาม เป็นคนใจเย็น แม้บางครั้งร้องเพลงก็ยังไม่ค่อยเก่ง อาจจะมีผิดพลาด ซ้อม แล้วซ้อมอีก ท่านก็ให้อภัยและให้กำลังใจ โดยส่วนตัวภูมิใจและเคารพท่านมาตลอด

ต่อมาราวปี ๒๕๑๗ ท่านเรียกให้ไปร้องเพลงชุดฝันกลางฤดูฝน ซึ่งเป็นเพลงดังในละครสมัย นั้นอย่างมาก เป็นที่นิยมกันกว้างขวาง แม้ทุกวันนี้แฟนเพลงก็ยังชอบกันเสมอ เวลาผ่านมายาวนาน ได้พบท่านตามงานต่างๆ บ้าง ก็ดีใจมาก ด้วยดิฉันมีความรำลึกถึงท่านด้วยความรักความห่วงใน เรื่องสุขภาพของท่าน เมื่อประมาณหนึ่งปีที่ผ่านมา ได้เรียนเชิญท่านและลูกสาวของท่านมารับ ประทานอาหารที่ร้านของดิฉัน ที่สุขุมวิท ๗๑ เราได้พูดคุยสนทนากันถึงเรื่องต่างๆ รวมทั้งเพลง ดาวพระศุกร์ของท่าน ว่าท่านแต่งเพลงมีดาวฟ้า/ดาวใจ นั้น เพราะในช่วงที่ท่านแต่งเพลงนี้ท่าน นึกถึงดาวใจขึ้นมาพอดี แม้เราจะไม่ได้พบกันเลยก็ตาม เราก็อึ้งงมใจ ท่านเป็นผู้ที่มีความจำดีเลิศ พุดชด้อยชดคำมาก ซึ่งเป็นบุคลิกที่สง่างามของท่านเสมอมา

แต่ในวันนี้เราไม่มีท่านอีกแล้ว ก็รู้สึกเสียใจ ใจหาย ว่าท่านจากเราไปแล้วจริงๆ หรือนี้ แต่ ในที่สุดเราก็ต้องยอมรับในพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย คือเรื่อง ธรรมดา ไม่มีใครสามารถหนีพ้น และถึงแม้วันนี้ท่านจากไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับมา แต่ผลงาน เพลงอันยิ่งใหญ่ของท่านยังอยู่ ดังก้อง กล่อมฟ้าเมืองไทยไปอีกนานแสนนาน เมื่อท่านยังมีชีวิต อยู่แต่ไหนแต่ไรเป็นที่ยอมรับว่าท่านอาจารย์มนัสเป็นคนที่ใจบุญสุนทาน มีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ไม่เคยนิทาว่าร้ายใคร ตั้งใจสร้างผลงานเพลงไพเราะ ชาบซึ่ง ให้ความสุขกับผู้ร้องและผู้ฟังมา ตลอดชีวิต ขอให้ผลบุญที่ท่านสร้างสมมา จงส่งผลให้ดวงวิญญาณของท่านขึ้นสู่สุคติสัมปรายภาพ ด้วยเถิด

ด้วยความรักความเคารพและความอาลัย

ดร. ดาวใจ ไพจิตร สุจริตกุล

ปริญญาเอก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจากไปของน้ามนัสนับเป็นความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ของวงการเพลงไทย เพราะน้ามนัสคือศิลปินแห่งชาติ ผู้สร้างสรรค์บทเพลงจำนวนมากที่ทรงคุณค่า งดงามด้วยถ้อยคำและท่วงทำนอง สะท้อนอารมณ์และวัฒนธรรมของไทยได้อย่างลึกซึ้ง เชื่อได้ว่าคงไม่มีใครที่จะไม่เคยได้ยินเพลงของน้ามนัส อย่างเช่น เสนหา, เพลวไฟรัก, ฝันกลางฤดูฝน และอื่นๆ นอกจากนั้น น้ามนัสยังแต่งเพลงประกอบละครพื้นบ้านที่โด่งดัง ไม่ว่าจะเป็นเพลงพิภพมัจจุราช, หุ่นไล่กา และอีกมากมาย เรียกได้ว่าบทเพลงของน้ามนัสไม่เป็นเพียงงานศิลปะแต่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ยังคงก้องอยู่ในหัวใจของผู้ฟังตราบนานเท่านาน

นอกจากเป็นศิลปินผู้ยิ่งใหญ่แล้ว น้ามนัสยังเป็น “ครู” ผู้เปี่ยมด้วยเมตตา ถ่ายทอดวิชาความรู้ ประสบการณ์ และจิตวิญญาณแห่งความเป็นศิลปินให้แก่ลูกศิษย์จำนวนมาก

นับว่าเป็นโชคดี ที่ตั๋ยได้มีโอกาสใกล้ชิดน้ามนัส ได้มีโอกาสร่วมสอนการขับร้องเพลงไทยสากลกับน้ามนัส น้ามนัสให้ความเมตตากับตั๋ยเป็นอย่างสูง ตลอด ๓๐ ปีที่ได้รู้จักน้ามนัส ทุกครั้งที่พบกันน้ามนัสจะบอกเสมอว่า “ตั๋ย อย่าลืมนสอนลูกศิษย์ให้ร้องเพลงไทยให้ชัดถ้อยชัดคำ ให้ร้องเพลงโดยใส่ความรู้สึกและอารมณ์เพลง น้าเป็นห่วงว่าความสวยงาม ความชัดเจนของเพลงจะหายไป...”

สิ่งที่น้ามนัสบอก น้ามนัสไม่ต้องห่วงนะคะ ตั๋ยน้อมรับมาสานต่อเต็มกำลังความสามารถ และตั๋ยกราบขอบพระคุณ สำหรับกำลังใจที่ให้ตั๋ยเสมอมา สำหรับตั๋ยแล้วน้ามนัสเปรียบเสมือนพ่อในวงการเพลง การจากไปของน้ามนัส โดยส่วนตัวนั้นนับว่าเป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่สำหรับตั๋ย

แม้วันนี้น้ามนัสจากพวกเราไป แต่คุณูปการ ความดีงาม และผลงานอันทรงคุณค่าจะยังคงอยู่คู่แผ่นดินไทย น้ามนัสจะเป็นแรงบันดาลใจแก่ศิลปินรุ่นหลังและเป็นที่รำลึกถึงด้วยความเคารพรักตลอดไป

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและบุญกุศลทั้งหลาย ดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของน้ามนัสไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยค่ะ

รำลึกถึง น้ามนัส ปิติสันธ์ ด้วยความรักและอาลัยยิ่ง
อุมพร บัวพึ้ง

“คืนนั้น”

คืนหนึ่งใน VIP ภัตตาคาร โดยการบริหารงานของครูสุเทพ วงศ์กำแหง กับ พี่เชอรี่ (พี่สาวลิพกาพันธ์) สองศิลปินแห่งชาติ ในยุคปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ครูมนัส ปิติสันธ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้มาเยี่ยมเยียนครูสุเทพ นั้นเป็นครั้งแรกที่ผมได้มีโอกาสพูดคุยอย่างเป็นกันเองกับครูมนัส ซึ่งก่อนหน้านี้ก็ได้พบกับท่านเสมอๆ ในรายการเพลง “สามสมัย” และ “เกียรติศิลปิน” ณ ที่จัดรายการเพลงทั้ง ๒ รายการนี้ โดยพี่ชัชฎาพร รักษาเวศ จากสถานีโทรทัศน์ช่อง ๗ สี เพราะผมไปร้องเพลงและครูมนัสเล่นดนตรีในวงกระซิบมิตร แต่ก็ไม่ได้มีโอกาสได้พูดคุยกัน เพิ่งจะมีโอกาสใน “คืนนั้น”

จากการพูดคุยกับครูมนัส ได้เพิ่มเติมเสริมแต่งเคล็ดลับการร้องเพลงให้ผมพอสมควร ซึ่งแปลกแยกมาจากการสอนอบรมของครูสุเทพ ซึ่งเป็นความรู้อีกหนึ่งอย่างที่ผมได้มาใช้ในการร้องเพลงจนทุกวันนี้ ขอกราบขอบพระคุณดวงจิตวิญญาณครูมนัส ปิติสันธ์ (ศิลปินแห่งชาติ) อีกครั้งในความเมตตาตามอบสิ่งดีๆ ที่มีคุณค่าในอาชีพร้องเพลงให้กับผมในคืนนั้น

ด้วยความเคารพศรัทธายิ่ง
พรหมเทพ เทพรัตน์

ถ้านึกถึงครูบาอาจารย์ ที่เมื่อได้พบท่านคราใดเราจะได้เห็น
ครูในใบหน้าที่ยิ้มแย้มในทุกครา ดูเย็นทุกครั้งที่ได้อยู่ใกล้ครู

ดิฉันได้มีโอกาสสอนลูกศิษย์ เราเรียกลูกศิษย์กลุ่มนี้ด้วยชื่อ
LS จาก Like Station คลื่นวิทยุของ อสมท ต้องไล่เรียงตั้งแต่สมัย
คุณสุเทพ วงศ์กำแหง ยังเป็นนายกสมาคมนักร้องฯ และสมาคมนัก
ร้องฯ ได้ร่วมกับ อสมท. จัดให้มีการเรียนการสอนร้องเพลงโดยมี
พวกเราที่เป็นนักร้องและเป็นผู้สอนกันหลายท่าน อาทิ คุณวินัย
พันธุ์รักษ์, คุณอุมาพร บัวพึ่ง, คุณโฉมฉาย อรุณฉาน, คุณจิตติมา
เจือใจ, คุณจิรวุฒิ กาญจนะพลิน และดิฉัน ทิพวัลย์ ปิ่นภิบาล ใน
ครั้งแรกจะมีคุณนันทวัน เมฆใหญ่ สุวรรณหิยาศิริ และครูพิมพ์ปฏิภาณ พิงธรรมจิตต์ ด้วย

เรามีการเรียนการสอนกันถึง ๑๐ รุ่น ในแต่ละรุ่นมีนักเรียน ๓๐ ท่าน ไม่ต่ำกว่านี้ เมื่อจบ
กันแล้วเราจะมีคอนเสิร์ตเล็กๆ กัน แต่ความสนุกไม่เคยเล็กลง นักเรียนขยันกันมาก หลังจาก
โครงการจบลงด้วยเหตุผลจำเป็นบางอย่าง กลายเป็นเหตุให้นักเรียนของเราเกิดมีสังคัมเล็กๆ ที่
ไม่เล็กอีกตามเคย พวกเขาจัดคอนเสิร์ตกันเพราะความสนุก และอีกเหตุผลก็คือ ครูมนัสผู้ใจดี เป็น
ผู้หนึ่งที่ได้รับเชิญมาชมคอนเสิร์ตอยู่บ่อยๆ และเหตุผลก็คือครูไม่เคยคิดค่าลิขสิทธิ์เพลงกับ
คอนเสิร์ตพวกเรา นักเรียนและครูๆ ทั้งหลายก็เลยจัดคอนเสิร์ตเพื่อครูเสียเลย (รวมทั้งครูเพลง
ท่านอื่นด้วย)

จวบจนครูมนัสเริ่มป่วย พวกเราเลยจัดคอนเสิร์ตเพื่อครูกันมาหลายครั้งโดยใช้เพลงของ
ครูเป็นหลัก เพราะเพลงของครูมีมากมาย อีกทั้งเพลงจากละครโทรทัศน์อีกหลากหลาย ให้นักเรียน
มีเรื่องราวมาเป็นริ้วมาประกอบเพลงที่ร้องกันอย่างสนุกสนาน ในวัย ๙๘ ของครู พวกเราทราบ
ว่าย่อมมีโรคร้ายและความร่วงโรยตามวัยมาเยี่ยมเยือนอยู่เป็นธรรมดา แต่ดิฉันก็ยังอดคิดไม่ได้ว่า
ครูน่าจะยังอยู่ดูนักเรียนที่รักครูมากมายได้ทำคอนเสิร์ตดีๆ ให้ครูได้ปลื้มใจกับผลงานของท่าน
เองอีกนานๆ ...ได้รับไลน์จากเพื่อนๆ ในคืนที่ครูจากพวกเราไป รู้สึกอาลัยเป็นอย่างยิ่ง และวันที่มา
รดน้ำครู เหมือนครูนอนหลับเฉยๆ ใบหน้าไม่หมองสีกนิด แล้วยังดูเหมือนยิ้มน้อยๆ ราวกับจะบอก
พวกเราว่า ไม่ต้องห่วงครูนะ ...

กลับไปกับเพลงไพเราะของครูนะคะ เราจะร้องเพลงของครู เหมือนครูกำลังนั่งฟังเราอยู่
หน้าเวทีนะคะ ...ความรักเอ๋ย เจ้าลอยลมมา (ไป) หรือไร ...กราบครูค่ะ

ทิพวัลย์ ปิ่นภิบาล (โพธิ์ทองนาค)

สิ้นครูเพลง มนัส ปิติสานต์
หลากหลายรัก หวานเศร้า คล้ำรัญจวน
ไม่มีเสียงเรียกจากใจ ให้ครวญหา
เพราะ ฝนรักฝนเศร้า ไม่บรรเทา
ท่านจากไป เหมือนคนละฟากฟ้า
เหมือนสิ้นเสียง ระฆังใจ ให้ชื่นชม
เหมือนฝันกลางฤดูฝน จนหม่นหมอง
ละอองดาว กฎแห่งกรรม จงผ่อนคลาย
ขอ พิภพมัจจุราช ท่านกลายกลับ
ให้แฟนเพลงชื่นชมสมอรุณา

โลกเบิกบานพลันเหงาเศร้ากำสรวล
ไม่มีแล้ว ลมหวาน ขวนขวบเขา
ไม่มีแม่คำอาลาพาหงอยเหงา
ทำให้ ดาวพระศุกร์ เราเฝ้าทุกข์ตรม
เพราะสิ้นแล้ว เสน่หา พาชื่นชม
จึงตรอมตรม เปลวไฟรัก มาพักทวย
คืนคำรัก ช่อนกลืน ครองไร้จุดหมาย
เพียง เพื่อเธอที่รัก กลายกลับคืนมา
คืนครูเพลงผู้ล่วงลับให้บรรดา
โปรดคืนคนบนฟ้ามาอีกที...

หลากหลายบทเพลงไพเราะของครูมนัส ปิติสานต์
ศิลปินแห่งชาติ ..เล็ก (อรวี สัจจานนท์) ได้มีโอกาสสืบสาน
โดยบันทึกผลงานของครูไว้หลายบทเพลงด้วยกัน อาทิ
ระฆังใจ เพื่อเธอที่รัก ไม่มีเสียงเรียกจากใจ เหมือนคนละ
ฟากฟ้า คืนคำรัก ฯลฯ นอกเหนือจากที่บันทึกเสียงแล้ว
บทเพลงอื่นๆ ยังได้นำไปขับร้องด้วยความรักเรื่อยมา...

เมื่อเดือนกรกฎาคมปีที่แล้ว (๒๕๖๘) เพิ่งมีงาน
ฉลองวันเกิดให้กับครู เห็นครูมีรอยยิ้ม มีความสุข ยัง
พลอยชื่นใจ มีความสุขไปด้วย ...มาวันนี้ครูท่านจากไป
แล้ว คงเหลือไว้แต่ผลงานบทเพลงไพเราะให้ระลึกถึง
...อรวี สัจจานนท์ ในฐานะเป็นหนึ่งในผู้สืบสาน บทเพลง
ของครู จะทำหน้าที่อย่างดีที่สุดในการส่งต่อบทเพลงอัน
ทรงคุณค่าของครู ให้คงอยู่ คู่แผ่นดินไทยสืบไป...

อรวี สัจจานนท์

ถ้าพูดถึง ครุมนัส ปิติสานต์ (ศิลปินแห่งชาติ) ก็ต้องนึกถึง วงดนตรีกระซิบมิตร วงดนตรีชื่อดังในอดีตที่ครูเป็นผู้ร่วมก่อตั้ง ประกอบด้วยครูสง่า อารัมภีร์ (แอดคอเดียน) ครูปรีชา เมตไตรย์ (เปียโน) ครุมนัสเล่นไวโอลินและแต่งเพลง เพลงร้องเพลงละครเวทีให้กับวง ซึ่งก็คือคณะศิวารมณของหม่อมหลวงทรงสอางค์ ทิฆัมพร จนมาเป็นวงกระซิบมิตรในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ผมโชคดีที่ได้มีโอกาสร่วมงานกับวงกระซิบมิตร ร่วมกับครูเพลงทั้งสามท่าน ผมเล่นในตำแหน่ง Vibraphone (ระนาดไฟฟ้า)

สำหรับผม ครุมนัสเป็นคนมีความรู้ความสามารถทั้งในเรื่องดนตรีและการแต่งเพลง มีเพลงดังหลากหลายเป็นที่ยอมรับของประชาชน คนฟังมาอย่างยาวนาน ในช่วงที่ร่วมงานกันครูเป็นคนใจดี โอบอ้อมอารีย์ ครูเป็นคนมองโลกในแง่ดี เป็นที่รักใคร่ของคนรอบข้างและบุคคลทั่วไป

การสูญเสียครุมนัส ปิติสานต์ นับว่าเป็นการสูญเสียบุคลสำคัญทางด้านเพลงและดนตรี ด้วยผลบุญที่ครูสร้างสมมาอย่างยาวนานย่อมส่งผลให้ครุมนัสได้พบสุขอันเป็นนิรันดร์ในสัมปรายภพด้วยเทอญ

กราบลาครูด้วยความเคารพรัก

จิรวุฒิ กาญจนะพลิน

ผมขอแสดงความอาลัยอย่างสุดซึ้งต่อการจากไปของ ครุมนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ผู้เป็นตำนานครูเพลง ครูได้ฝากผลงานเพลงอมตะไว้มากมายอาทิเช่น เสน่ห์, เหมือนคนละฟากฟ้า และ ดาวพระศุกร์ เป็นต้นซึ่งล้วนเป็นบทเพลงทรงคุณค่าที่ยังคงตราตรึงอยู่ในหัวใจของผู้ฟังตราบจนปัจจุบัน ครูเป็นทั้งนักดนตรีและนักแต่งเพลงผู้เปี่ยมด้วยความสามารถ ไม่แปลกที่บทเพลงของครูจะมีความหลากหลาย ร่วมสมัยโด่งดังมาถึงปัจจุบันจนเป็นที่ยอมรับของผู้ฟังทั่วประเทศ

ท้ายนี้ ผมขอกราบอาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก โปรดดลบันดาลประทานพรให้ดวงวิญญาณของครูไปสู่สุคติ อันเป็นสุคติสถานทิพย์วิมานด้วยเทอญ

ด้วยรักและอาลัยยิ่ง

พ.ต.อ. ภูริวัจน์ บุญสุยา

ศิลปินโกลเด้นของ

ชีวิตและผลงาน ครุมนัส ปิติสานต์

ความรู้สึกของลูกๆ ที่มีต่อคุณพ่อปรีชา เมตไตรย์ และคุณอามนัส ปิติสานต์ ทั้งสองท่านเป็นเพื่อนที่รักกันมากมานาน ตั้งแต่ดิฉันเป็นเด็กๆ จะเห็นคุณพ่อปรีชาและคุณอามนัส ทำงานด้วยกัน เพราะเป็นทหารอากาศ อยู่ในที่ทำงานเดียวกัน จะไปงานคู่กัน ไม่ว่าจะอัดเพลง อัดเสียง หรือไปงานออกทีวีด้วยกัน ทั้งสองท่านใจเย็นทั้งคู่ มีอารมณ์เป็นศิลปิน จะรักงานมากๆ เป็นชีวิตจิตใจ เพราะอารมณ์ของศิลปิน คุณพ่อจะเล่นเปียโน หรือคุณอามนัสไวโอลิน ต่างก็มีความรักเพื่อน ห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดเวลา

มีผลงานเพลงมากมาย มากกว่า ๕๐ ปี เพลงที่ได้รับรางวัลคือ เพลงเสน่ห์ ที่ทุกคนรู้จักกันเป็นอย่างดี และยังมีผลงานร่วมกันมากกว่า หนึ่งในเพลง ได้ประพันธ์เพลงให้ “มูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ด้วยกิจกรรมทางศาสนา” ชื่อผลงาน “หลวงพ่อบึงของบึงชน” ตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ ซึ่งปีนี้ครบรอบ ๓๐ ปี พอดี สมาชิกมูลนิธิฯ ร่วมกันขับร้องเพลงนี้ ให้แก่การจากไปของคุณอามนัส ปิติสานต์ ด้วยความรักและอาลัย สมาชิกจะเก็บเพลงนี้ไว้ในความทรงจำตลอดไป

ด้วยความรักและอาลัย

ลูก หลาน ตระกูล เมตไตรย์

ครั้งเมื่อพวกเรา นักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศเรียนอยู่ที่รร.ดุริยางค์ทหารอากาศชั้นปีที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ในวิชาสโตนประสาท ได้มีโอกาสรับความรู้จากครู ซึ่งได้ยินชื่อเสียงของครูมามากในด้านการประพันธ์เพลง พวกเราต่างรู้สึกซาบซึ้งในความโชคดียิ่งใหญ่

ครูสอนด้วยหลักแห่งความเมตตา รวมถึงถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้อย่างเต็มความสามารถ พวกเรามีความสุขในการเรียน ครูไม่เคยดุว่า ซึ่งตลอดเวลาครูจะพูดด้วยน้ำเสียงที่สงบเย็น ไพเราะเสมอ ความรักและความอบอุ่นที่เป็นอัตลักษณ์เด่น ไม่เคยเลือนหายไปจากใจของเหล่าศิษย์เลย

พวกเราขอน้อมกราบสำนึกในพระคุณของคุณครุมนัส ปิติสานต์ ไว้ในหัวใจตลอดไป ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้โปรดอภิบาลดวงวิญญาณของคุณครูได้เสวยสุขในชั้นภพที่สูงด้วยเทอญ

นักเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ รุ่น ๑๗/๒๕๒๑

นาวาอากาศเอก (พิเศษ) สำเลา พิศมัย

และนาวาอากาศเอก (พิเศษ) สาธิต มีชูโกชน

อานัส

ครูมนัส ปิติสานต์ ผมเรียก “อานัส”... ชายผิวขาว หน้าตาดี ยิ้มเก่ง พูดจาสุภาพ เจอะเจอคุ้นเคยกับท่านมาตั้งแต่ผมยังเป็นเด็ก อาเป็นศิษย์ของอาจารย์พระเจนดุริยางค์ รุ่นแรก ที่กองดุริยางค์ทหารอากาศ รุ่นเดียวกับพ่อผมครูแจ้ว-สง่า อารัมภีร์ เดิมชื่อ มะลิ สมัยโน้นชายใดที่มีชื่อคล้ายชื่อผู้หญิง ทางการให้เปลี่ยนชื่อ อาจึงเปลี่ยนเป็น มนัส

อานัสเคยเขียนไว้ในหนังสือของพ่อผมตีพิมพ์เมื่อปี ๒๕๔๒ ว่า “พ.ศ. ๒๔๙๐ พี่แจ้วก่อตั้งวงดนตรีกระซิบมิตร” และยังเคยเล่าให้ฟังอีก ตอนนั้นพี่แจ้วมาชวนตั้งวงดนตรีเพื่อรับงานบรรเลงทั่วไปชื่อ วงกระซิบมิตร มีผ้าผืนใหญ่ติดหน้าสแตนด์ประจำวงคือ สีน้ำเงินเข้มปักเป็นรูปมือเช็ดแฮนด์หน้าพิณตัวใหญ่ ที่ต้องเช็ดแฮนด์ก็เพราะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ฝ่ายสัมพันธมิตรชนะ จึงใช้รูปเช็ดแฮนด์มาเป็นสัญลักษณ์ของวง นักดนตรีรุ่นแรกที่ผมจำได้มี พ่อ ครูแจ้ว-สง่า อารัมภีร์ หัวหน่าว เล่นแอ็คคอเดียน ครูปรีชา เมตไตรย์ ดีดเปียโน ครูสันต์ โตเจริญ เล่นเบส ครูมนัส ปิติสานต์ สีไวโอลิน ครูสมพงษ์ (จ๋านามสกุลไม่ได้) เคยเห็น เคาะกังสดาล

วงกระซิบมิตรรับงานบันทึกแผ่นเสียง งานรื่นเริงสังสรรค์ รวมถึงบรรเลงในรายการเพลงทางทีวี บรรเลงประกอบละครที่แสดงทางโทรทัศน์ ทั้งทีวี.ช่อง ๔ บางขุนพรหม ช่อง ๕ สนามเป้า และช่อง ๗ ย่านตลาดหมอนิจิต

อานัสยังเขียนไว้ในหนังสือของพ่อผมอีกว่า “ปี ๒๔๙๒ พี่แจ้วช่วยให้ผมเป็นนักแต่งเพลง” อาเคยเล่าให้ฟัง ในช่วงหนึ่งของชีวิตที่ผิดหวังจากความรัก เข้าทำนอง ออกหัก รักคุด ตระอมตรมใจ ตอนนั้นอากินเหล้าจนการงานบกพร่อง พี่แจ้วเห็นเข้าก็บอก กินเหล้ามันไม่ว่า แต่อย่าเมามายจนเสียงานการ ทำไมไม่เอาความทุกข์ ความรู้สึกที่พบเจอมาแต่งเป็นเพลง ไม่นานหลังจากนั้นเนื้อร้องกับทำนองเพลงแสนเพราะพริ้งก็เกิดขึ้น ...ความรักเอย เจ้าลอยลมมาหรือไร มาดลจิตมาดลใจ เสนหา... จบด้วยท่อนสุดท้ายสะเทือนใจยิ่ง ...สงสารใจฉันบ้าง วานอย่าสร้าง รอยซ้ำซ้ำเป็นรอยสอง รักแรกช้ำน้ำตานอง ถ้าเป็นสอง ฉันคงต้องขาดใจตาย...

กลั่นออกมาจากหัวใจจนเพลง เสนหา โด่งดังไปทั่วประเทศ สร้างชื่อเสียงให้อานัสคนแต่งและอาเทพ-สุเทพ วงศ์กำแหง คนร้อง ลอยติดลมบนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ผลงานของอานัสเป็นที่นิยมของแฟนเพลงยังมีอีกมาก ทั้งเพลงแต่งเพื่อบันทึกแผ่นเสียง เพลงประจำภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็น พุ่นไล่กา พิกพมัจจุราช และอื่นๆ อีกหลายร้อยเพลง ศิลปินผู้สร้างศิลปะ แม้ร่างกายจะจากไป แต่ผลงานของท่านยังคงปรากฏอยู่ในโลกดนตรีตราบนิรันดร์

ด้วยรัก - เคารพยิ่ง
บุรพา อารัมภีร์ - เตี้ย

ชีวิตและผลงาน ครูมนัส ปิติสานต์

ก่อนที่จะมาเป็นสมาชิกใหม่ของครอบครัว อารัมภีร์ จำรู้จัก “ครูมนัส ปิติสานต์” (ศิลปินแห่งชาติ) จากผลงานอมตะ เช่น ‘เพลงเสนหา’ จากเสียงร้องของคุณสุเทพ วงศ์กำแหง ‘เพลงฝนรักฝนเศร้า’ จากเสียงร้องของคุณสวลี ผกาพันธุ์ ‘เพลงเหมือนคนละฟากฟ้า’ ที่คุณธานินทร์ อินทรเทพ ขับร้อง ฯลฯ สมัยยังเด็ก เพลงที่จำชอบมากและมักจะทำเสียงใหญ่ๆ

ห้าวๆ ร้องเพลงนี้ คือ ‘เพลงพิภพมัจจุราช’ เป็นเพลงประกอบละครโทรทัศน์ชื่อเดียวกัน ก็เป็นผลงานของครูมนัส ปิติสานต์

หลังจากจำเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวอารัมภีร์ ความรักใคร่สนิทสนมที่อานัสมีต่อครอบครัวอารัมภีร์มาเป็นเวลายาวนานได้ถ่ายทอดมาถึงจำด้วย คำที่จำเรียกขานครูมนัสก็เปลี่ยนไปเป็น ‘อานัส’ ตามที่พี่เตี้ย บุรพา อารัมภีร์ เรียกมาตั้งแต่เด็ก อานัสที่จำรู้จักเป็นชายร่างเล็ก อารมณ์ดี ใจเย็น อานัสเล่าถึงลุงแจ้วและป้าอุ๊ดี หรือ ครูสง่า และป้าวิภา อารัมภีร์ บุพการีของพี่เตี้ยให้จำฟังบ่อยครั้ง เป็นเรื่องราวความรักความผูกพันภายในครอบครัวอารัมภีร์ นิสัยใจคอสมัยหนุ่มๆ สาวๆ ของลุงแจ้วและป้าอุ๊ดี ฯลฯ

หลายปีที่ผ่านมาจำได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุ ‘ภาษาไทยในเพลง’ ของราชบัณฑิตยสภา ออกอากาศวันละเพลง ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นอกจากวิเคราะห์ถ้อยคำ สำนวนภาษาในเพลงที่เลือกมาแต่ละวัน จำยังต้องร้องเพลงนั้นๆ เองโดยไม่มีดนตรีประกอบ เนื่องจากเจ้าของรายการเกรงปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์ ไม่ยินยอมให้เปิดเทปหรือซีดีเพลง เมื่อจำขออนุญาตนำเพลงของอานัสมาใช้ในรายการวิทยุ อานัสไม่เพียงอนุญาตอย่างเต็มอกเต็มใจ ยังกรุณาอัดผลงานเพลงจำนวนมากของท่านใส่ซีดีแนบมากับกระดาษที่มีลำดับรายชื่อเพลงตรงกัน ส่งเป็นพัสดุไปรษณีย์มาให้จำถึงบ้าน จำต่อเพลงของอานัส นำมาร้องและอธิบายการเลือกใช้คำและความหมายของถ้อยคำในรายการ มีทั้งเพลงของผู้หญิง ผู้ชาย และเพลงประกอบละครที่อานัสแต่งไว้จำนวนไม่น้อย

แม้วันนี้อานัสจะจากไปสู่ภพสงบบางแล้ว จำยังรำลึกถึงความเมตตาและน้ำใจไมตรีของอาเสมอมา

กราบลาอานัสด้วยความเคารพรักเป็นครั้งสุดท้าย
‘จำ’...ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ญาดา อารัมภีร์

ในนามของ วิชัย ปุญญะยันต์ ศิษย์คนหนึ่งที่เคยพนับถือ “ครูมนัส ปิติสานต์” มานานกว่า ๕๐ ปี

เพราะทุกท่วงทำนอง ทุกถ้อยคำ จากปลายปากกาของครูไม่ได้เป็นเพียงบทเพลง แต่คือคุณค่า คือความงดงาม คือแรงบันดาลใจของผมตลอดมา และครู...ยังสอนให้รู้จักหัวใจของคนตรี สอนให้ฟังซึ่งลึก เล่นด้วยความจริงใจ และยังเป็นผู้มีพระคุณ ที่ทำให้ผมได้นำบทเพลงจากปลายปากกาของครูมาประกอบอาชีพนักดนตรีเสมอมา

แม้วันนี้บทแห่งชีวิตจะจบลงแต่บทเพลงของครูจะยังคงบรรเลงอยู่ในหัวใจและจะอยู่กับผม...ตลอดไป

ด้วยรักและอาลัย
วิชัย ปุญญะยันต์

ด้วยความรัก ความเคารพ และอาลัยยิ่งแด่..ครูมนัส ปิติสานต์ (ศิลปินแห่งชาติ)

นับว่าเป็นการสูญเสีย ครั้งยิ่งใหญ่กับการจากไปของครูมนัส (ครูผู้มีเมตตา, ครูผู้ให้, ครูผู้สร้าง)

ผมได้มีโอกาสเข้าไปกราบครูเพื่อขอเพลงมาใช้ในคอนเสิร์ตของผม ครูมีเมตตากับผมมาก ได้ให้ข้อคิด ข้อติชม คำแนะนำในการสร้างเพลง สร้างทำนอง-เนื้อร้อง และเรื่องเล่าต่างๆ จากประสบการณ์ของครูที่ทำให้เกิดบทเพลงฮิตมากมาย

ผมเชื่อว่าวันนี้...ครูได้จากไป ก็แค่เพียงกาย แต่จิตวิญญาณ และผลงานการประพันธ์เพลงมากมายของครู ที่ทรงคุณค่า จะอยู่ในความทรงจำ และในใจของคนไทยตลอดกาลครับ

ผมขอให้ดวงวิญญาณของครูไปสู่ภูมิที่ดี เดินทางสู่สวรรค์อย่างสงบครับ

หนึ่ง จักรวาล เสาธงยุติธรรม

นนท์ปัญญาเป็นนักแต่งเพลงรุ่นหลังครูมนัส ปิติสานต์ ได้มีโอกาสไปเยี่ยมเยียนครูที่บ้านของท่านอย่างต่อเนื่องมาหลายปีจนใกล้วันที่ท่านจะจากไป วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ได้ไปเยี่ยมท่านเหมือนที่เคย แต่ครั้งนี้ไม่คิดว่าจะเป็นครั้งสุดท้ายที่ได้กราบครู

ครูมนัส ปิติสานต์ ท่านเป็นครูเพลงที่มีความเมตตาให้กับบรรดาลูกศิษย์ลูกหาของท่านเป็นอย่างมาก ทุกครั้งที่ท่านได้พูดคุยกับลูกศิษย์ในเรื่องของเพลงท่านตั้งใจส่งต่อความรู้ที่มีให้ลูกศิษย์ของท่านเสมอ ด้วยเพราะท่านเป็นที่เคารพรักของลูกศิษย์แม้บั้นปลายชีวิต ท่านก็ยังต้องออกงาน

สังคมอยู่และท่านไม่ค่อยจะปฏิเสธคำเชิญของใคร แม้ครอบครัวคนที่บ้านจะเป็นห่วงด้วยเพราะท่านอายุมากสุขภาพร่วงโรยไปตามเวลา

ครูมนัสท่านเป็นครูเพลงที่ไม่ถือตัว มีบุคลิกที่สุ่มและสุภาพ

ครั้งหนึ่งได้มีโอกาสไปร่วมงานเดียวกันกับท่าน เมื่อไปถึงงานท่านยกมือไหว้คนกลุ่มใหญ่ในงานทันที ทำเอาลูกศิษย์ยกมือไหว้ท่านไม่ทัน ท่านหันมาพูดสอนเราอีกด้วยว่ายิ่งสูงยิ่งต้องทำตัวให้เล็ก เหมือนก่อนดินถึงดูไม่มีค่า แต่ก็ให้ชีวิตพืชได้แพร่พันธุ์เลี้ยงคนทั้งโลกได้

วันนี้ไม่มีครูมนัส ปิติสานต์ ศิลปินแห่งชาติ ผู้เป็นเสาหลักเป็นตำนานเพลงของวงการเพลงลูกกรุง แต่ความทรงจำดีๆ ในวันที่มีท่านอยู่ จะยังคงทำให้ทุกคนระลึกถึงท่านทุกครั้งที่ได้ฟังเพลงที่ท่านประพันธ์ฝากฝีมือไว้ในแผ่นดิน เสนหา เหมือนคนละปากฟ้า เพื่อเธอที่รัก คีนคำรัก ฝนรัก ฝนเศร้า ระวังใจ ฯลฯ

ขอดวงวิญญาณครูมนัส ปิติสานต์ สู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

นนท์ปัญญา สุครโยธิน

เสนาหา ภาษาเรือค

ผมได้รู้จักครุมนั้สจจริง ๆ เพราะเพลงเสนาหา ผมได้ยินได้ฟังเพลงนี้มาตั้งแต่เด็ก ทั้งเวอร์ชันของอาสุเทพ ของคุณศรีไศล เพลงนี้เข้ามาในชีวิตผมอีกทีตอนอยู่มหาวิทยาลัยปี ๑ (๒๕๓๓) เมื่อสมัครเป็นนักร้อง CU Band ครับ เขามีโจทย์มาให้ทุกคนร้องเพลงเสนาหา

หลังจากนั้น ช้ามเวลามาช่วงที่เป็นวงโมเดิร์นด็อกแล้ว ปี ๒๕๔๙ พวกเราได้ไปร่วมเป็นหนึ่งใน การแสดงศิลปะร่วมสมัย “รามเกียรติ์ ตอน นางลอย นาฏกรรมแห่งรัก แอนด์ โรล” (Ramakien : A Rak Opera) ในงานซัมเมอร์ เฟสติวัล ที่ ลินคอล์น เซ็นเตอร์ เมืองนิวยอร์ก เราจะต้องบรรเลงเพลงประกอบกับการแสดงที่ต้องเลือกเพลงให้เข้ากับบทบาทของคุณพิเชษฐ์ กลั่นชื่น ผมคิดถึงเพลงเสนาหาขึ้นมาเพราะท่วงทำนองแบบไทย มีภาษากวีแบบไทยที่สวยงาม แสดงความเป็นไทยได้ชัด ผมเลยเลือกเพลงนี้ขึ้นมาขับร้อง ณ เวที นั้น แต่หลังจากจบการแสดงแล้ว ผมรู้สึกว่าจะไม่ยากปล่อยให้เพลงนี้หายไป จึงตัดสินใจบันทึกเสียงลงในอัลบั้มของโมเดิร์นด็อก ชุดที่ ๕ ทิงนองนอย ในปี ๒๕๕๑ ก็เกิดเป็นเพลงเสนาหา เวอร์ชัน โมเดิร์นด็อก ที่ทุกคนได้ยินกัน

และนั่นก็ทำให้ผมได้ไปพบครุมนั้สที่บ้าน เพื่อขออนุญาตแล้วก็ขอลิขสิทธิ์ท่าน เป็นครั้งแรกที่เจอตัวครุจจริง ๆ ตอนนั้นครุน่าจะอายุประมาณเกือบ ๘๐ ปี ...ตื่นเต้นมากนะเพราะว่าเราไม่เคยเห็นท่านเลย แล้วก็ไม่เคยเห็นรูปชัด ๆ ของท่านด้วย พวกเราทั้งวง ๓ คนได้เข้าไปนั่งคุยกับท่านที่โต๊ะ เหมือนจะเป็นโต๊ะอาหาร ซึ่งตอนแรกก็แอบเกร็ง ๆ นิด ๆ เพราะว่าพวกเราก็เป็นแบบพวกเด็กวงเรือค ไม่รู้ว่าท่านจะรู้ภูมิหลังของเราไหม ท่านจะคุยกับพวกเราหรือเปล่า ความรู้สึกท่านจะเป็นอะไร ยังไง เดาไม่ถูก

พอไปถึงจริงๆ เหมือนได้ไปไหว้ครูบาอาจารย์ ไปขออนุญาต ท่านก็อนุญาต ท่านใจดีมาก และที่ประทับใจคือ ครูเมตตาเล่าประวัติของเพลงเสนาหาให้ฟังอย่างละเอียด การได้ฟังจากปากของผู้ประพันธ์เองนี้ ผมรู้สึกว่า มันลึกซึ้งมากแล้วก็เห็นภาพชัด บรรยากาศของบึงแก่นนครที่ครูยืนอยู่ มองท้องฟ้าในยามค่ำคืน เห็นแสงจันทร์ แล้วทั้งหมดทั้งมวลมันพาให้นึกย้อนถึงเหตุการณ์ความรักที่ไม่สมหวัง แล้วคำร้องถ้อยคำต่างๆ ผุดขึ้น ณ ขณะนั้นเลย ซึ่งได้ฟังทำให้เรายังซาบซึ้งกับบทเพลงนี้มากขึ้นเพราะรู้ที่มาที่ไปและเหมือนเราเข้าไปแทนที่ เข้าไปสู่ความรู้สึกของท่านอย่างชัดเจน

อารมณ์หรือช่วงขณะของการที่มีความคิดผุดขึ้นมาในขณะที่เราอยู่ในบรรยากาศหรืออะไรบางอย่าง ในแง่ของคนแต่งเพลงเองด้วยกันจะยิ่งเข้าใจมาก สำหรับผมจะอินมากที่สุดเพราะว่าเราได้รู้ว่าเพลงนี้มันแท้มาก ๆ เป็นเพลงที่ออกมาจากจิตของผู้เขียนและเรื่องราวส่วนตัวที่สุด มันจะมีความลึกซึ้งแล้วก็พลังมากในการถ่ายทอดออกมา อีกทั้งท่วงทำนองดนตรีเพลงนี้ก็ไพเราะ เป็นทำนองที่คลาสสิกตลอดกาล

การที่เราได้เห็นรสนิยม เห็นวิธีการทำเพลงของคนอีกรุ่น คือ เราเห็นความงดงาม เห็นสุนทริยะของแต่ละยุคสมัย การถ่ายทอดอารมณ์จิตวิญญาณซึ่งมีความลึกซึ้งสะท้อนออกมาจากยุคสมัยของเขา แล้วกลายเป็นพื้นฐานให้กับคนรุ่นหลัง อย่างผมก็ได้สัมผัส ได้ซาบซึ้งกับงานชิ้นดีของคนรุ่นครูทั้งามทั้งในแง่ของตัวภาษาและตัวทำนอง แล้วได้ศึกษา ได้ต่อยอดสร้างสรรค์ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของยุคสมัยเราออกมา ก็เพื่อที่จะส่งต่อไปให้กับคนรุ่นต่อไปด้วย

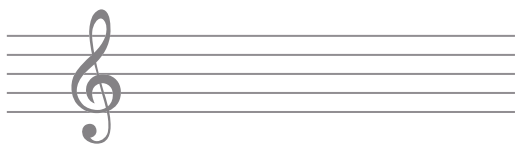
แต่ละรุ่นก็มีภาษาในแบบของตัวเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นผม โมเดิร์นด็อก หรือครุมนั้ส มันคือวิธีการเดียวกัน คือ เลือกเอาศิลปะในการคุยกับโลก มันคุยกับโลกจริงๆ มันไม่ได้คุยกับแค่คนฟังนะ มันคุยกับทุกคนที่มีโอกาสผ่านมาได้ยิน ใครก็ตามที่ฟังหรือแค่ผ่านหูไปก็จะได้รับการสื่อสารอะไรบางอย่างอยู่เสมอ อาจเป็นคุณค่า การเยียวยาจิตใจ สุนทริยภาพ ความงดงามแก่โลก ซึ่งการได้รับสิ่งเหล่านี้จากงานศิลปะต่างๆ ไม่ว่าแขนงไหน ผมคิดว่าเราควรจะมีความรู้สึกซาบซึ้งและขอบคุณ โดยเฉพาะงานชิ้นทิ้ง งานชิ้นครู ซึ่งจะส่งมอบคุณค่าต่อไปเรื่อยๆ แบบไม่มีกาลเวลา

มันไม่ใช่บุญคุณ แต่ผมจะใช้คำว่าารู้คุณ ขอให้พวกเราได้รู้คุณ คือรู้ทั้งคุณค่าของสิ่งนั้น รู้ทั้งคุณของคน ที่สร้าง รู้คุณว่ากว่าจะมีวันนี้ก็ต้องมีวันนี้แหละ มันไม่มีทางที่เราจะเกิดมาแล้วสามารถทำอะไรใหม่ได้เลย เราต้องสร้างอะไรบางอย่างขึ้นมาจากของเดิมที่มีอยู่ เพื่อให้ดีกว่าเดิม ให้เราได้พัฒนาต่อยอดขึ้นไปเรื่อยๆ เพื่อโลก เพื่อความงดงามของโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันของโลก ในนี้ต่อไป

และนั่นคือ สิ่งที่ผมคิดว่าผมอยากบอกกับครุมนั้ส คือ คำว่าขอบคุณ ซึ่งเสนาหาในภาษาดนตรีเรือค เวอร์ชันโมเดิร์นด็อกจะไม่มีทางเกิดขึ้นเลย ถ้าไม่มีเพลงเสนาหาที่เกิดจากชีวิตของครูท่ามกลางแสงจันทร์ในคืนหนาวริมบึง

และขอบคุณความเมตตาของครูที่ไม่มีขีดจำกัดกับคนทุกรุ่น

ป๊อด รนชัย อุชชิน
วงโมเดิร์นด็อก

ฟังเพลงของท่าน ชอบเพลงหุ่นไล่กา
พิภพมัจจุราช ดาวพระศุกร์ ปอบผีฟ้า และเพลง
ประกอบละครโทรทัศน์มากมายมานาน โดยไม่รู้จักผู้ประพันธ์ อีกทั้งเมื่อก่อนไม่ค่อยมีผู้ใดให้ความสำคัญ
สำคัญกับผู้ประพันธ์มากนัก

เพลงไทยที่ฟังเป็นเพื่อนตอนท้องหนังสือจะเป็นเพลงสุนทราภรณ์มาตลอด วันหนึ่งได้ยิน
เพลงคืนคำรัก และเพลงเพื่อเธอที่รัก จากเพื่อนที่กำลังอกหัก ก็เริ่มชอบเพลงลูกกรุง แต่มาทราบ
ทีหลังว่าเป็นงานของท่าน

แล้ววันหนึ่งได้มาอยู่ในแวดวงของเพลงไทยจริงจัง จากที่เป็นคนฟังได้มาเป็นคนจัดให้ผู้อื่น
ฟังทางวิทยุ เริ่มหาเพลงลูกกรุงมาผสมผสานกันให้ได้อารมณ์ต่างๆ จากเสียงเพลง เพลงไทยไพเราะ
มากมายจากนักร้องหลายท่าน มีทั้งหวาน เศร้า ซึ้ง เพลงของท่านซาบซึ้งกินใจเสมอ

เชื่อว่าคนรักเพลงไม่มีใครไม่รู้จักเพลงเสนาหา เพลงที่สุดแสนจะไพเราะทั้งคำร้องและทำนอง
เรื่องความโด่งดังไม่ต้องพูดถึง วันที่โชคดียิ่งมาถึง เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สัมภาษณ์ท่านบน
เวทีแห่งหนึ่ง นึกถึงวลีผู้ใหญ่อยุ่ใจดีขึ้นมาเลย ท่านมีเมตตา ให้ความเป็นกันเอง อ่อนโยน ค่อยๆ เล่า
เรื่องราวของเพลงที่ท่านประพันธ์อย่างมีความสุขต่างๆ บางเพลงเศร้า ท่านก็เล่าอย่างไม่ปิดบัง

ได้มีโอกาสพบท่านเมื่อไหร่ จะเห็นรอยยิ้มบนใบหน้าเสมอ ผู้ใหญ่อยุ่ใจดีมีเมตตา ไม่เคยลืม
แววตาที่อ่อนโยนของท่านเลย ยังคงใจหายทุกครั้งเมื่อนึกว่าจะไม่ได้พบท่านแล้ว ครั้งสุดท้ายที่พบ
ท่าน ท่านยิ้มอบอุ่น พูดว่า “เราแก่แก่เดียวกันนะ” ชอบพระคุณะที่กรุณารับไว้ในแก่แก่ท่าน ท่าน
น่ารักเสมอ ครูมนัส ปิติสานต์ จะอยู่ในความทรงจำของดารณี มณีดิษฐ์ตลอดไปค่ะ

ดารณี มณีดิษฐ์

ชีวิตและผลงาน ครูมนัส ปิติสานต์

หนู่นวายกับคุณลุงใจดี

ครั้งที่หนูต้องร้องเพลง หนึ่งในรอย
ของลุงแจ้ว จึงโทรหาลุงนัส “ร้องเลยๆ เดี่ยว
ลุงเทียบเคียงให้” “เทียบทางมือถือ (โน้ตเกียซีรี่
๒) เนี่ยเลยนะลุง ได้ทราบลุง ลุงฟังชัดแน่นะ”
และระดมคำถามอีกมากมาย ลุงคงได้แต่ยิ้มๆ
พูดเพียงแค่ว่า “ได้ๆ ร้องมาเลยจ้ะ” แล้วลุงก็
เทียบเคียงให้เสร็จอย่างรวดเร็ว สอนเทคนิคการ
ร้องด้วย นั่นเป็นความประทับใจในความเป็น
มืออาชีพที่สุดยอดของลุง ลุงไวใจนักร้องสมัครเล่นมาก ไม่กลัวจะทำให้วงขายหน้า เมื่อบรมครู
นักดนตรีไม่กลัวแล้วลูกศิษย์นักร้องจะกลัวอะไรล่ะ! หลังจากวันนั้นหนูกับลุง ก็ได้เจอกันบ่อยๆ
ตามงานต่างๆ ยังจำได้เหมือนเพิ่งแยกกันอยู่เลย

ลุงยังเล่าเรื่องเพลงปอบผีฟ้าให้ฟังอย่างสนุกกว่า “ทางช่อง ๗ คุณหญิง ไพรัช โทรมาบอก
ให้แต่ง ตอนนั้นลุงไม่มีข้อมูลอะไรเลย ก็นั่งรถไฟไปหาข้อมูลที่สุรินทร์ เพราะเพื่อนบอกว่ามีหมู่บ้าน
ผีฟ้า พอไปถึง ก็ให้เค้ามาร้องเพลงให้ฟัง แต่เพราะร้องเป็นภาษาส่วย ฟังไม่รู้เรื่อง ลุงบอกกลุ่มใจ
มาก แต่งอะไรไม่ได้ คิดว่าเดี๋ยวกลับถึงกรุงเทพฯ จะเอาเงินไปคืนคุณหญิง ก็เลยขึ้นรถไฟกลับ
ตอนขึ้นมาประมาณ ๒ ชม. พอขึ้นครึ่งหลังครึ่งต้นมาสักพัก ผ่านทุ่งนา แถวนั้นมีดมาก ไม่มีหมู่บ้าน
ไม่มีแสงไฟ อยู่ๆ ก็ได้ยินเสียงดนตรีลอยมาตามลมแบบดนตรีประโคนมโหรีเลย (ตอนแรกในเพลง
นั้นแหละ เสียงระนาด) แล้วเนื้อเพลงก็ผุดขึ้นมา...ผีฟ้าเอ๋ย... ลุงเล่าว่า เสียงมันเย็นจนขนลุก คิดว่า
ฝันไปเลยตั้งใจหลับตาฟังอีกที แน่ใจแล้วว่า ไม่หุแว่วแน่ มองออกไปเพื่อหาว่ามีวัด มีงานอะไร
แถวนั้นไหม แต่เพ่งมองไปก็มีแต่ความมืด คิดได้จึงรับหาคะดาศทิวชู่แถวนั้นมาจดโน้ตที่ได้ยิน
ลอยมา แล้วเนื้อเพลงก็พรั่งพรู ถาปตอบเองในหัวเหมือนดังผีฟ้ามาตอบ แต่งเพลงเสร็จเมื่อ
รถไฟมาถึงอยุธยา” พอฟังเรื่องเล่าจบ รู้เลยว่าไม่มีเพลงไหนจะหลอนและน่ากลัวเท่ากับเพลงนี้
ได้แล้วนะลุง

ลุงนัสไม่เคยเบื่อที่จะเล่าเรื่องเก่าๆ ที่หนูอยากรู้ ลุงจะยิ้มๆ แบบใจดีๆ เหมือนเดิม จนวันนี้
ได้ข่าว รีบไปรำลาลุงครั้งสุดท้าย หวังว่าเราจะเจอกันอีกแน่นอนค่ะ ลุงนัส ! ลาก่อนนะค่ะ ลุงที่ใจดี
ของหนู

นัจนันท์ พฤกษ์ไพบูลย์

บทเพลงลูกกรุงที่ผมใช้ในการฝึกฝน เพลงแรกๆ ก็คือเพลงจากปลายปากกาของครูมนัส ปิติสานต์ ไม่ว่าจะเป็นเพลง เสน่หา เขตฟ้าเขตดิน ขาดคุณคงไม่ถึงตาย เป็นต้น บทเพลงเหล่านี้ทำให้ผมได้เริ่มฟังเพลงลูกกรุงอย่างจริงจัง และศึกษาอย่างตั้งใจ เพื่อที่จะต่อยอดไปถึงการขับร้อง และการไปประกวดในเวทีต่างๆ จนทำให้ผมนั้นหลงรักเพลงลูกกรุงขึ้นไปอีกเพราะบทเพลงของครูมนัส ทำให้ผมได้รางวัลชนะเลิศการประกวดร้องเพลงลูกกรุงในหลายเวที ผมรู้สึกรักครูและผูกพันกับบทเพลงของครูทุกๆ บทเพลง

บทเพลงที่ผมชื่นชอบมากๆ ก็คือ เพลงเพื่อเธอที่รัก ผมมีโอกาสดได้ขับร้องเพลงนี้ที่คอนเสิร์ตของครูหนึ่ง จักรวาล และบทเพลงนี้ทำให้ผมได้ทราบเรื่องราวหลายอย่างว่าครูเป็นคนเก่ง เป็นคนโรแมนติก เป็นคนอบอุ่นอย่างอธิบายเป็นคำพูดได้ยาก

มีเหตุการณ์ครั้งหนึ่งที่ผมจำไม่ลืมและรักครูมากๆ เลย นั่นก็คือ ผมได้นำบทเพลงของครูมนัส ไปแข่งขันในรายการ ตอนแรกไม่สามารถร้องได้เพราะยังไม่เคยเรื่องลิขสิทธิ์ ผมเลยโทรไปหาครูมนัสเรื่องลิขสิทธิ์บทเพลง ครูพูดอย่างนุ่มนวลว่า เอาไปร้องได้เลยลูก ชอบคุณที่ช่วยสืบสานเพลงเก่าไว้นะ ผมน้ำตาซึมและรู้สึกปลื้มใจอย่างมาก

แต่ตัวผมนั้นเสียใจมากๆ ที่ไม่มีโอกาสได้เข้าไปหาครูเลยสักครั้ง มีแต่เห็นครูไกลๆ ไม่กล้าเข้าไปขอถ่ายรูปกับครู ผมทำได้แค่ สวัสดีครู แล้วเดินออกมานั่งข้างนอก เพราะรอบข้างครูมีแต่ผู้หลักผู้ใหญ่ ช่วงเช้ามีวันที่ผมทราบว่าครูท่านได้จากไปอย่างสงบ ผมนั้นจุกในอกแบบบอกไม่ถูก เพราะรู้สึกทำไมเราสูญเสียบรมครูเพลงไทยสากลอีกแล้ว ตั้งหลักไม่ทัน เสียใจอย่างสุดซึ้ง

สุดท้ายนี้ พวกผมเหล่าศิลปินรุ่นใหม่ที่ยังรักและผูกพันกับบทเพลงลูกกรุงที่ครูได้ประพันธ์ไว้ ขอสัญญาว่าจะดูแล รักษา อนุรักษ์และสืบสานบทเพลงอมตะที่ครูมนัสรัก ไว้ให้อยู่คู่กับคนไทยตลอดไปครับ

โก๊ะตุลย์
สิบลี พันธ์นันทน์ วังกะทาด

ตั้งแต่วันแรกที่ผมได้รู้จักกับโลกของเพลงลูกกรุง ความหวานซึ่งในบทเพลง “เสน่หา” ของครูมนัส ปิติสานต์ ก็มาลอยลมอยู่ในห้วงแห่งความคำนึงของนักร้องตัวเล็กๆ อย่างผมเสมอมา... เมื่อเติบโต ยิ่งได้รู้ว่าครูได้สร้างเพลง สร้างคน สร้างเรื่องราวอันแสนงดงามน่าประทับใจประดับโลกใบนี้ไว้อีกมากมาย สร้างอัตลักษณ์ของเพลงลูกกรุงให้ปรากฏชัดผ่านกาลเวลา

ผมได้มีโอกาสดูแลครูเพียงช่วงสั้นๆ แต่สัมผัสได้ถึงความรักในโลกแห่งเสียงเพลง ความเมตตาของครูที่มีต่อผู้คน ..ความเป็น “ครู” ด้วยการสร้างแบบอย่าง โดยไม่จำเป็นต้องสอน แม้วันนี้ครูจะจากไป แต่ครูได้ฝากไว้ซึ่งอณูมณีนันมีค่าประดับโลก ลอยลมประโลมใจนักเพลงให้ได้ชื่นชมไปอีกนานแสนนาน

ผมขอเป็นอีกหนึ่งผู้สืบทอดที่จะต่อยอด รักงานของครูให้คงอยู่สืบไป

สพาย The Golden Song
ภาสกรณ์ รุ่งเรืองเดชาภัทร์

การจากไปของครูมนัส ปิติสานต์ นับเป็นความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ของวงการเพลงลูกกรุง ครูคือหนึ่งในผู้สร้างสรรค์บทเพลงที่งดงาม เปี่ยมไปด้วยความรักในเสียงเพลง บทเพลงของครูไม่ได้เป็นเพียงท่วงทำนองที่ไพเราะ หากแต่เป็นมรดกทางศิลปะที่หล่อเลี้ยงจิตใจของผู้ฟัง และเป็นแบบอย่างให้ศิลปินรุ่นหลังอย่างผมได้ศึกษาและยึดถือ

ในฐานะศิลปินรุ่นใหม่ผู้เติบโตมากับบทเพลงลูกกรุง ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้อยู่ในยุคสมัยเดียวกับบรมครูท่านนี้ และได้มีโอกาสรับรู้ถึงคุณค่าของบทเพลงที่ครูได้สร้างไว้ ความรัก ความไพเราะ และจิตวิญญาณของดนตรีที่ครูถ่ายทอดผ่านผลงานนั้น เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ศิลปินรุ่นใหม่อย่างผมยังคงมุ่งมั่นที่จะรักษาและสืบสานเพลงลูกกรุงให้คงอยู่ต่อไป

แม้วันนี้ครูจะจากพวกเราไปแล้ว แต่บทเพลงของครูจะยังคงขับขานอยู่ในความทรงจำของผู้คน และจะยังคงเป็นแสงนำทางให้ศิลปินรุ่นหลังได้เดินตามด้วยความเคารพต่อศิลปะแห่งเสียงเพลง

ผมขอกราบคารวะครูมนัส ปิติสานต์ ด้วยความเคารพอย่างสูง และขอให้ดวงวิญญาณของครูได้พักผ่อนอย่างสงบ

กิตติธัช แก้วอุทัย -รัช เพลงเอก
ผู้เติบโตมากับเสียงเพลงของครู

องค์ความรู้ ครุมนัส ปิติสานต์

ไวโอลินคู่ใจครุมนัส

เรียบเรียงจาก

กาญจนา อินทรสุนานนท์. (๒๕๕๔). องค์ความรู้ครูเพลง: กรณีศึกษาครุมนัส ปิติสานต์. ทุนวิจัย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า ๓๐-๓๕

ปฐมบทการเป็นครู

เมื่อได้รับการบรรจุเข้าทำงานที่กองดุริยางค์ทหารอากาศ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ หน้าที่หลักคือ
เป็นนักดนตรี แต่อีกหน้าที่ซึ่งครุมนัสมีความภูมิใจมาก คือการเป็นครูสอนการบรรเลงดนตรีให้
กับนักเรียนกองดุริยางค์ทหารอากาศ และที่ปรึกษาวิชาการ

นอกจากงานหลักที่กองดุริยางค์แล้ว ครุมนัสยังได้รับเชิญไปสอนตามสถาบันการศึกษา
ต่างๆ นับได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกการเรียนการสอนดนตรีสากลในโรงเรียนเอกชน เช่น โรงเรียน
กรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนพดุงดรุณี โรงเรียนพดุงดรุณีโปรงใจ โรงเรียนศรีอักษร สถานี
โทรทัศน์ในจังหวัดต่างๆ ได้แก่ ขอนแก่น ลำปาง เชียงใหม่ และหาดใหญ่ สถาบันอุดมศึกษา
เช่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และการสอนให้ผู้คนใจทั่วไป
เช่น ชมรมเพลงสันติมิตร จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งสอนทุกวันเสาร์ มีการสอนไวโอลินในช่วงเช้า
และสอนร้องเพลงลูกกรุงและเพลงสุนทราภรณ์ในช่วงบ่าย โดยไม่คิดค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

การสอนของครุมนัส มีทั้งด้านทฤษฎีโน้ตสากล ทักษะการบรรเลง ทั้งไวโอลิน
และเครื่องดนตรีอื่นๆ เช่น เปียโน รวมถึง สอนการประพันธ์เพลงเบื้องต้น ซึ่งมีองค์
ความรู้มากมาย ในงานวิจัยของ รศ. ดร. กาญจนา อินทรสุนานนท์ ได้สรุปเรียบเรียง
เทคนิคการสอนไวโอลินของครุมนัสไว้ดังนี้

เทคนิคการสอนไวโอลินของครุมนัส ปิติสานต์

- เริ่มสอนจากการวางนิ้ว ๓ (นิ้วนาง) ในตำแหน่งการวางนิ้ว (Fist Position)
ให้เสียงตรงก่อน แล้วค่อยวางนิ้ว ๒ (นิ้วกลาง) และ ๑ (นิ้วชี้) ต่อมาตามลำดับ
- วิธีการสอนฝึกการฟังให้เสียงตรงก่อน เพื่อสามารถนำการฟังเสียงมาใช้ในการ
การวางนิ้ว ๑ เพื่อเริ่มต้นการเรียนไวโอลิน
- ต้องวางนิ้ว ๓ ให้ตรงเสียงก่อนเท่านั้นถึงจะยอมให้วางนิ้ว ๒ และนิ้ว ๑
ตามลำดับต่อไป
- การฝึกการฟังเสียง ต้องจำเสียง A (โน้ตลา) ให้ติดหูไว้ก่อน และฝึกต่อไป
จนถึงขั้นได้ยินเสียงแล้วต้องนึกเป็นโน้ตให้ออกทันที
- วิธีการสอนจะใช้วิธีการฝึกคนเป็นกลุ่ม โดยจะหาหัวหน้ากลุ่มจากคนที่มีความ
หรือพรสวรรค์ เวลาเรียนหรือฟังการถ่ายทอด สามารถไปได้รวดเร็ว แล้ว
ให้หัวหน้ากลุ่มทำหน้าที่ช่วยสอนเพื่อนๆ ในการเรียนการสอนอีกครั้งหนึ่ง

การเล่นไวโอลินอย่างถูกวิธี

๑. การเล่นไวโอลินนั้นร่างกายต้องเป็นธรรมชาติ ห้ามเกร็ง โดยส่วนใหญ่แล้วเราจะถูกฝึกให้หนีบไวโอลินมาตั้งแต่แรก พอเริ่มเมื่อยก็จะปล่อยให้ไวโอลินตก แต่ถ้าฝึกให้ถูกต้องตั้งแต่แรกก็จะไม่เกร็ง
๒. ท่ายืนควรจะสบายๆ ไม่เกร็งจนเกินไป ท่ายืนต้องตรง เปิดด้านหน้า ลำตัวไม่บิดหรือเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง เริ่มต้นจากท่าเตรียมพร้อม และรักษาความรู้สึกไว้ตลอด
๓. การใช้ไหล่แล้วแต่ความถนัด ห้ามยกไหล่ สิ่งที่สำคัญก็คือ พื้นฐานที่ง่ายที่สุดต้องดีและถูกต้องก่อน เพราะเมื่อเจอแบบฝึกหัดที่ยากๆ จะยิ่งเกร็ง ห้ามเกร็งส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ปล่อยน้ำหนักศีรษะตามธรรมชาติ หนีบนิดหน่อยพอได้ ข้อสำคัญคือการหนีบไวโอลินโดยไม่เกร็ง วางไวโอลินให้สายไวโอลินขนานกับพื้น ไม่ใช่ตัวไวโอลินที่ขนาน เพราะนั่นเท่ากับว่าสายจะเอียงไปทางหัวไวโอลิน เคล็ดลับก็คือ ให้ลองทิ้งน้ำหนักตัวเอนลงไปข้างหน้า และลองเอนตัวไปข้างหลังเพื่อหาน้ำหนักของร่างกายที่สมดุล
๔. นิ้วโป้งให้ยกขึ้นมาตรงๆ เอนรับคอของไวโอลินโดยสัมผัสที่คอของไวโอลินเบาๆ ไม่ต้องออกแรงกดจนเกร็ง เมื่อกดนิ้ว ๑-๔ มือต้องอยู่ในตำแหน่งที่แน่นอน นิ้วโป้งต้องไม่โยกไปโยกมา
๕. องศาการกดนิ้วมือซ้ายไม่แบนหรือชันจนเกินไปควรเป็น ๔๕ องศา โดยกดตรงแนวกึ่งกลางเล็บเช่นกัน ถ้าเป็นการเล่นเทคนิค Double stop คนส่วนใหญ่มักเข้าใจผิดว่าต้องกดให้แบน ซึ่งจริงๆ แล้วคือการกดในแบบที่กล่าวมา แต่กดให้อยู่ระหว่างสายทั้ง ๒
๖. เทคนิค Vibrato ต้องไม่ทำลายศูนย์กลาง (center) ของตัวโน้ตตัวนั้น แต่เป็นการดึงเสียงลง จะกว้างหรือแคบก็แล้วแต่ความต้องการของผู้เล่น แต่คนส่วนใหญ่มักเข้าใจผิด ว่าเทคนิค Vibrato อยู่กับการโยกนิ้วโป้งแรงๆ

การจับคันชัก

๑. คันชักต้องแน่นแต่ยืดหยุ่น นิ้วโป้งมือขวาต้องงอเข้าด้านใน ถ้านิ้วโป้งงอออกจะทำให้แขนเกร็ง การจับคันชักไวโอลินที่ถูกต้องนั้น บริเวณกึ่งกลางของปลายนิ้วกลางจะอยู่ที่ปลาย Frog ด้านที่ติดกับด้ามคันชัก ตำแหน่งของนิ้วกลางจะตรงกับนิ้วโป้ง ความสามารถของนิ้วก้อยคือการรับน้ำหนักและบังคับทิศทางของคันชัก
๒. เวลาลากคันชักมาจนถึงปลายคันชักนั้น นักไวโอลินส่วนใหญ่จะหักข้อมือเข้ามาจนเกินไป ซึ่งจะทำให้มือและแขนเกร็ง ดังนั้นเวลาลากคันชักจนสุดปลาย นิ้วกลางจะเข้ามาอยู่บนด้ามคันชักเล็กน้อย เพื่อให้ข้อมือไม่หักเข้ามาจนเกินไป เวลาเล่นจะได้ไม่เกร็ง นิ้วก้อยควรอยู่ด้านหลังด้ามคันชักเพื่อเวลาที่ลากคันชักขึ้นนั้นนิ้วก้อยจะได้พลิกกลับขึ้นมาอยู่บนด้ามของคันชักพอดี
๓. การฝึกลากสายเปล่าในช่วงแรกๆ นั้นควรให้หน้าของหางม้าสัมผัสกับสายเต็มๆ การลากคันชักพยายามให้คันชักทำงานมากที่สุด เวลาที่เราลากคันชักนั้น สายไวโอลินจะสั่นเองตามธรรมชาติเช่นเดียวกับเวลาที่เราเล่นโดยการดีดสาย (Pizzicato) แต่เรามักจะไปฝืนมันโดยการออกแรงมากเกินไป
๔. เทคนิคการลากคันชักแบบรัสเซียในยุคปฏิวัตินั้น จะต่างจากเทคนิคของสำนักเยอรมันและฝรั่งเศส ซึ่งองศาของแขนจะเปิดกว่า ทำให้สามารถทำเสียงที่หลากหลายกว่าเทคนิคการเล่นไวโอลินของสำนักเยอรมันและฝรั่งเศสซึ่งให้น้ำเสียงที่เบาๆ พอหลังการปฏิวัติในรัสเซีย นักไวโอลินที่เก่งๆ ต่างพากันอพยพไปอยู่ในยุโรปหรืออเมริกาทั้งหมด ทำให้เทคนิคการเล่นแบบรัสเซียได้รับความนิยมแพร่หลาย คำถามที่ว่าในปัจจุบัน เทคนิคการเล่นแบบไหนดีกว่ากัน ในอดีตยังแบ่งเป็นสำนักต่างๆ นั้นยังพอจะตอบได้ แต่ในปัจจุบันเทคนิคการเล่นนั้นถูกปรับให้เป็นแบบกลางๆ ซึ่งเป็นมาตรฐานไปแล้ว จะไม่ค่อยมีใครเรียกว่าเป็นเทคนิคการเล่นไวโอลินสำนักต่างๆ อีกต่อไปแล้ว
๕. เทคนิคการเล่น Spiccato ที่ถูกต้องนั้นจะต้องวางคันชักที่สายเสียก่อนแล้วถึงจะยก แต่พอเห็นนักไวโอลินที่เก่งๆ ทำเร็วๆ เราอาจจะนึกว่าคันชักดีงออกจากสาย ส่วนเทคนิค Martelé นั้นให้กดคันชักที่สายก่อน พอลากแล้วถึงปล่อย ทั้ง ๒ เทคนิคควรเริ่มจากช้าๆ ไปก่อน
๖. ต้องรู้จักเลือกเทคนิคที่เหมาะสมเพื่อหาเสียงที่ต้องการ (ฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือขวา)

การฝึกไวโอลิน

- ๑. ก่อนเล่นต้องกำหนดอัตราจังหวะ (Set Tempo) ในใจก่อน และต้องรู้สึกไปกับจังหวะตลอดเวลา โดยการเล่นกับจังหวะและรู้สึกกับจังหวะนั้นต่างกัน เช่น ถ้าเราฝึกกับ Metronome ถูกต้องตามจังหวะทุกอย่าง แต่เราไม่รู้สึกไปกับมันซึ่งต่างกับการที่เราฝึกกับ Metronome โดยที่เรารู้สึกถึงจังหวะไปด้วยจะทำให้เราเข้าใจเน้นจังหวะได้ถูกต้อง
- ๒. คมจังหวะให้ได้ก่อน เพราะคนดูจะรับรู้ถึงจังหวะได้ก่อน ถ้าจังหวะสะดุดจะสื่อสารต่อไม่ได้ โดยเฉพาะการเล่นกับนักดนตรีคนอื่น ๆ
- ๓. ควรจะฝึกแบบฝึกหัด Etude, Caprice และเพลงต่างๆ สลับกันไป อาจจะเริ่มจาก Etude ของ Kayser หรือ Mozart ที่ไม่ยากจนเกินไป
- ๔. ใช้แบบฝึกหัด Scale Studies ของ Ivan Glamian (อาจารย์ของนักไวโอลินที่มีชื่อเสียง เช่น Perlman, Zkerman, Rabin) ฝึกด้วยเพิ่มความเร็วของคันชักขึ้นเรื่อยๆ เช่นจาก เซบีด ๑ ชั้น, ๒ ชั้น, โน้ต ๓ พยางค์ และควรใช้ Metronome ควบคู่ไปด้วย อย่าลืมเรื่องการฝึกโดยต้องรู้สึกกับจังหวะไปตลอดเวลา
- ๕. ทำฝึกความยืดหยุ่นข้อมือ ๕ ท่า ซึ่งควรฝึกเป็นประจำทุกวัน ครูบางคนจะสอนแค่ชั่วโมงแรกๆ เท่านั้น หลังจากนั้นจะไม่เน้นอีก ทำให้ข้อมือขาดความยืดหยุ่น ซึ่งต่อไปจะจำเป็นมากในการฝึกในเทคนิคที่สูงขึ้น
- วิธีฝึกคือการจับคันชักในแนวตั้ง ยกคันชักขึ้นลงโดยใช้เพียงข้อนิ้วทั้งหมด (ไม่ใช่ข้อมือ อาจจะใช้มือซ้ายจับมือขวาเอาไว้เพื่อไม่ให้เพลอไปใช้ข้อมือหรือแขนเป็นตัวช่วย) หลังจากนั้นให้ฝึกแบบเดิมแต่เปลี่ยนทิศทางของนิ้วเป็นซ้าย-ขวา (คันชักอยู่ในแนวตั้งตามเดิม), ซ้าย-ขวา (แบบที่ปิดน้ำฝน), หน้า-หลัง (เข้าหาตัวและออกจากลำตัว), หมุนคันชักเป็นวงกลมอยู่กับที่
- ๖. ฝึกลากสายเปล่าไม่ให้เสียงเพี้ยน หลายคนอาจสงสัยว่าการลากสายเปล่าแล้วจะเพี้ยนได้อย่างไร สิ่งที่ทำให้เสียงเพี้ยนก็คือการลากคันชักมือขวาที่ไม่สม่ำเสมอ ทำให้เสียงที่ออกมาเพี้ยนจากเสียงสายเปล่าของมัน ควรฝึกลากสายเปล่าให้เสียงออกมาสม่ำเสมอตลอดคันชัก
- ส่วนการกดนิ้วให้ดูเสียงคู่ (Synchronize harmonic) ของนิ้วที่ ๓ กับ ๔ เมื่อกดนิ้ว ๓ บนสาย ๓ - ๒ - ๑ ให้ดูว่าสายที่อยู่ต่ำกว่าสั่นหรือไม่ ถ้าสายที่อยู่ต่ำกว่าสั่นได้ด้วย แสดงว่าเรากดนิ้วได้โน้ตที่ตรงเสียงของมัน เช่น ถ้ากดโน้ตตัว D นิ้ว ๓ สาย ๒ ให้ดูว่าสายเปล่า

เสียง D สั่นไปด้วยหรือไม่ ส่วนการกดนิ้ว ๔ บนสาย ๔ - ๓ - ๒ นั้นให้ดูว่าสายที่อยู่สูงกว่าสั่นหรือไม่ ถ้าสายที่อยู่ต่ำกว่าสั่นไปด้วย แสดงว่าเรากดนิ้วได้ตรงเสียงของมัน

- ๗. เทคนิคการใช้คันชักเพื่อให้ได้เสียงที่ต้องการมี ๓ แบบ
- ๗.๑ สีเกล็หย่องหรือฟิงเกอร์บอร์ด ซึ่งทำให้เสียงที่สั่งดังและเบาต่างกัน
- ๗.๒ ความเร็วถ้าลากคันชักเร็วเสียงจะดัง ถ้าออกแรงกดน้อยจะเบา ควรจะฝึกเทคนิคคันชักหลายๆ แบบเพื่อดูว่าเสียงที่ได้แตกต่างกันอย่างไร และทดลองไปใช้กับเพลงที่กำลังเล่น เพื่อหาว่าเสียงไหนคือเสียงที่เราต้องการ
- ๘. ฝึกลากสายตั้งแต่โคนจนถึงปลายคันชัก เพื่อขยายขอบเขตการใช้คันชักให้ได้เต็มที่
- ๙. การฝึกแบบฝึกหัดต่างๆ ควรฝึกกับ Metronome ทุกครั้ง
- ๑๐. ฝึกไล่สเกลตั้งแต่โพสิชั่น ๑ - ๓ - ๕ (๒ - ๔ - ๖)
- ๑๑. ในขณะที่เล่นอย่าโยกตัวมากจนเกินไป เพราะจะทำให้สมาธิและสมดุลของร่างกายในขณะที่เล่นเสียไป
- ๑๒. พยายามจำโน้ตให้ได้เพื่อให้สมาธิอยู่กับเพลง ในบทไหนที่เราต้องการจำ ให้หันแฮตนด์โน้ตออกและจดจำโน้ตกับทิศทางการใช้คันชักให้ได้
- ๑๓. พยายามตีความหมายบทเพลง เพราะบางอย่างนั้น ผู้ประพันธ์สามารถบอกได้ด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ แต่บางอย่างก็ไม่สามารถอธิบายได้เลยในตัวโน้ต
- ๑๔. นักดนตรีหลายๆ คนมักจะละเลยความสำคัญของจังหวะยก (Up Beat) อย่าลืมฝึกจังหวะยกด้วย
- ๑๕. ถ้าเมื่อไหร่รู้สึกว่าการใช้คางกดไวโอลิน แสดงว่าไวโอลินอยู่ข้างหน้ามากเกินไป
- ๑๖. ถ้าเห็นโน้ตตัวรัว (Trill) และ (Grace Note) นั้นให้เน้นเสียงของตัวโน้ตตัวหลัง
- ๑๗. การฝึกเรื่อง Intonation ที่สำคัญคือเรื่องครึ่งเสียงกับเสียงเต็มเท่านั้นที่เหลือล้วนพัฒนาไปจากนี้
- ๑๘. จำไว้ว่าทุกอย่างต้องมีทักษะ ต้องอาศัยเวลาในการฝึก ในครั้งแรกๆ อาจจะยังทำไม่ได้ เมื่อฝึกให้ชำนาญแล้วย่อมสามารถทำได้แน่นอน

เพลงลูกกรุง

ผลงาน ครุมนัส ปิติสานต์

ผลงานเพลงในเล่มนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่รวบรวมจาก

- เอกสารส่วนตัว (ต้นฉบับกระดาษ โน้ตเพลง ฯลฯ) ของครุมนัส ที่ครอบครัวเก็บไว้
- งานวิจัยเรื่อง องค์ความรู้ครูเพลง : กรณีศึกษาครุมนัส ปิติสานต์ ของ รศ. ดร. กาญจนา อินทรสุณานนท์
ทุนวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม. ศรีนครินทรวิโรฒ ปี ๒๕๕๔
- ตรวจสอบเทียบจากเสียงร้องต้นฉบับเท่าที่ค้นคว้าได้
- ♦ เพลงที่ไม่สามารถตรวจสอบเทียบจากเสียงร้องต้นฉบับได้

กั๊กกันรัก	๑๒๐	♦ ผู้ที่สวรรค์เมิน	๑๔๔
ขาดคุณคงไม่ถึงตาย	๑๒๑	ฝนรักฝนเศร้า	๑๔๕
ขวากรักในมานใจ	๑๒๒	พิไรรัก	๑๔๖
เขตฟ้าเขตฝน	๑๒๓	เพื่อเธอที่รัก	๑๔๗
คนจน	๑๒๔	มานั่งใจ	๑๔๘
♦ คนอย่างฉัน	๑๒๕	มารักกันดีกว่า	๑๔๙
คมสวาท	๑๒๖	ไม่มีเสียงเรียกจากใจ	๑๕๐
คืนคำรัก	๑๒๗	รอยรักในดวงใจ	๑๕๑
คืนใจ	๑๒๘	ระฆังใจ	๑๕๒
คืนนั้น	๑๒๙	รักระทมใจ	๑๕๓
♦ คืนนั้นวันนี้	๑๓๐	♦ รักอลวน	๑๕๔
♦ ใครเป็นคนผิด	๑๓๑	ละครชีวิต	๑๕๕
♦ เจ็บ	๑๓๒	ศรัทธารัก	๑๕๖
♦ ตอบฉันสักคำ	๑๓๓	♦ สุขของเธอ เศร้าของฉัน	๑๕๗
♦ แต่ก่อนแต่ไร	๑๓๔	♦ สุดเอื้อม	๑๕๘
ทาสรัก	๑๓๕	สูงเกินกัน	๑๕๙
เธอ	๑๓๖	เสน่หาอาลัย	๑๕๙
เธอก็รู้	๑๓๗	เสน่หา	๑๖๐
♦ เธอคือดาวประดับใจ	๑๓๘	หนาวใจ	๑๖๑
เธอเป็นชีวิตของฉัน	๑๓๙	♦ หนุ่มเมืองแคน	๑๖๒
♦ น้ำตาดาว	๑๔๐	เหมือนคนละปากฟ้า	๑๖๓
ปรารถนา	๑๔๑	อนุสาวรีย์รัก	๑๖๔
เปลวไฟรัก	๑๔๒	♦ อ้างว่าง	๑๖๕
♦ ผู้ชายตุ๊กแก	๑๔๓		

เรียงลำดับชื่อตามตัวอักษร

ขาดคุณคงไม่ถึงตาย

ขับร้องโดย ทนงศักดิ์ ภัคดีเทวา

กั๊กหั่นรัก

ขับร้องโดย เพียงพิศ เลิศวิไล

ชีวิตรักหมุนไป
คล้ายดั่งกั๊กหั่นเวียนวน
ชีวิตยามอัปจน
ต้องสู้ทนระทมใจ
เมื่อนึกถึงรักปางหลัง
โศกประดังน้ำตาไหล
ยิ่งคิดมันยิ่งทำให้
ท่วงอาลัยรักเลื่อนราง

* กั๊กหั่นเอ๋ย กั๊กหั่นสวาท
ใจจะขาด ข้ำไม่สร้าง
หมุนวนสุดอ้างว้าง
กั๊กหั่นกรรม กั๊กหั่นเวร
แม้ตัวไกลใจจะห่าง
กั๊กหั่นร้างรักล้ำเคียด
วันหนึ่งคงสิ้นเวร
วันนั้นกั๊กหั่นรักมลาย
(ซ้ำ*)

เพราะผมต่ำกว่าคุณไซ้ไหม
จึงเข้าใจอยู่ตลอดมา
ได้ฟังแต่คำที่บาดอูรา
คุณเสกสรรมาว่า มุ่งพล่าพลาญใจ

มองเห็นค่าต่ำทรมาศักดิ์ศรี
ลืมนิจที่เคยให้ไว้
เกียรติคุณหูกก็ดูผมต่ำเกินไป
เมื่อคิดจะตัดเยื่อใยทำไมต้องประณามผม

* ผมรู้ตัวเหมือนกัน
ว่าตัวผมนั้นขาดความเหมาะสม
เมื่อคุณสิ้นรักภักดี
ทำผมอย่างนี้บาดใจระบม ขมขื่นใจ

ถึงผมต่ำก็เพียงศักดิ์ชั้น
ใจผมนั้นไม่เคยยากไร้
ขาดรักตัวผมคงไม่ขาดใจ
ขาดคุณผมคงจะไม่ถึงตายหอรอกคุณ
(ซ้ำ*)

จากแรงบันดาลใจเรื่องความรักที่ไม่สมหวัง คำร้องในบทเพลงจึงเป็นการตัดพ้อ ประชดตนเอง เช่น
“เกียรติคุณหูกก็ดูผมต่ำเกินไป”
และอีกช่วงหนึ่งที่ว่า

“ผมรู้ตัวเหมือนกัน ว่าตัวผมนั้นขาดความเหมาะสม”

คำร้องเหล่านี้กลั่นออกมาจากใจของครูมนัส ผนวกกับทำนองดนตรีที่แผ่อารมณ์เศร้าทำให้เพลงนี้มี
ความไพเราะมาก

ขวากรักในม่านใจ

คำร้องโดย ประยูร เวชประสิทธิ์
ขับร้องโดย ชรินทร์ นันทนาคร

เจ็บซ้ำจำข่ม ขึ้นชมตรมทรวง
โธ! เธอหลอกลวง หลอกลวงแม่ชายใจซื่อ
เสียขวากรัก ปักใจไม่ยอมยังมีมือ
เธอแกล้งปล่อยข่าวลือ ด้วยถือว่า รักร่วงหล่น

เรียกร้องต้องได้ สิ่งไหนก็ตาม
เพื่อเธอต้องทำ ต้องทำฝืนความยากจน
กลับขบขัน ความเขลาที่เราหลงกล
ทำเหมือนดังเราคน ครึ่งคนไร้ดวงวิญญาณ

เพียงเธอให้ ไม่ตรีจิต ซิดใกล้
เราทอดทูนไว้ ไม่ยอมให้ร้างฉาน
ส่วนเราให้ กลับนำไปแผ่ประจาน
เสริมค่านงคราญ ด้วยการประหารเราสิ้น

* มองฟ้าลอยฟ่อง ล่องฝันทุกครา
โธ! ใจไฟหา ไฟหาคว้าความโสภณ
กว่าจะรู้ ว่ายืนอยู่บนพื้นดิน
กรรมรักก่อเกะกิน
สิ้นใจได้เพียงความลวง (ซ้ำ*)

เขตฟ้าเขตฝน

คำร้องโดย เนรัญชรา
ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

เขตฟ้า เขาเคยว่าไกล
หาใคร จะไปได้ถึง
แต่ฉัน ไม่เคยพรันพริ้ง
เพียงพริบตาหนึ่ง ไปถึงด้วยใจ

เขตนั่น ขอพรรณนา
โสภา กว่าคามเขตไหน
กลับฟ้า ร่วงมาเคลื่อนไป
สอดศรีวิไล ไรยไว้ต่างพรหม

* กลิ่นกรุ่นอุรา นึกหนา
ดอกฟ้า ไร่ในอารมณ
สุดจะหักใจ ไม่ได้ดดม
ขอเพียงเชยชม ไว้แซมผมจอมขวัญใจ

** ไขว่คว้า รุ่งมาโดยแรง
โถ! ลม อย่าแกล้งกวัดไกว
สุดแขน เสียวแกนแก่นใจ
เขตฟ้าเลื่อนไป ใจพินจากฝน
(ซ้ำ*, **)

คุณเนรัญชรา (นามปากกา) ชื่อจริงคือ สติ สติฐิ เป็นผู้แต่งคำร้อง เพลงนี้เปรียบเทียบกับว่าจะไปไหนก็ได้
ในเขตฟ้าแต่ก็เป็นเพียงแค่ในเขตของความฝัน พอตื่นขึ้น ความจริงเป็นอย่างไรรักก็เป็นอย่างนั้น ไม่สามารถ
เปลี่ยนแปลงได้

เพลงนี้มีระดับเสียงสูงมากและต่ำมาก ร้องยาก เป็นลักษณะของการแต่งเพลงอีกแบบหนึ่ง ครูเล่าว่า
“แต่งแกล้งนักร้อง” โดยเฉพาะในช่วงคำว่า

“กลิ่นกรุ่นอุรา นึกหนา
สุดจะหักใจ ไม่ได้ดดม

ดอกฟ้า ไร่ในอารมณ
ขอเพียงเชยชม ไว้แซมผมจอมขวัญใจ”

เพลงนี้เปรียบเทียบความรักที่เจ็บซ้ำเหมือนถูกขวากหนามมาปักในดวงใจ ครูประยูร เวชประสิทธิ์ แต่ง
คำร้องด้วยแรงบันดาลใจที่มีความรักแล้วไม่สมหวัง ครุมนัสใช้เวลาแต่งทำนองเพียงวันเดียวก็เสร็จ ประสพการณ์
ของทั้งสอง ทำให้บทเพลงนี้มีความไพเราะจับใจทั้งทำนองและคำร้อง เช่น

“โธ! เธอหลอกลวง หลอกลวงแม่ชายใจซื่อ เสียขวากรักปักใจไม่ยอมยังมีมือ”

คนจน

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

เกิดเป็นคนจน เหมือนคนไร้ค่า
ประณามหยามว่า เกิดมารกโลกเต็มที
เหมือนสร้างโลกไว้ เพื่อคนมั่งมี
รับรองเศรษฐกิจ ให้เขามีแต่ความสำราญ

เกิดเป็นคนจน คนเขาหยามดูหมิ่น
เหมือนหนักบนผืนดิน มากจนเหลือสุดประมาณ
โถ! มีจน อยู่บนแผ่นดินเช่นกัน
แล้วทำไมเหยียดหยัน ฟาดฟันให้พินาศไป

แม้แต่รัก ของคนจนๆ
ยังไม่พ้น ถูกคนมี ชิงดวงใจ
ยื้อไปไม่ได้ ก็เอาเงินมาใช้
เป็นเหยื่อล่อใจ ชื้อไปชมจนได้

* เกิดเป็นคนจน เหมือนคนไร้โชค
พบแต่ความทุกข์โศก แต่เกิดถึงตราบวันตาย
โถ! คนจน แทบป่นหมดทั้งดวงใจ
เมตตาอยู่ไหน ไม่เคยหลังไถลมาเลย
(ซ้ำ*)

เพลงนี้ครูมนัส แต่งในอารมณ์ที่เปรียบเทียบกับตนเองว่าจน และผู้ที่รักที่หมายปองเป็นคนสวย คนจนนั้น
ดูไร้ค่าไม่มีราคาสำหรับใคร คนจนมีความรักแล้วจึงไม่สมหวัง ถูกคนรวยแย่งความรัก แย่งคนรักไป ดังบทร้อง
ตอนหนึ่งว่า

“แม้แต่รักของคนจนจน
ยื้อไปไม่ได้ ก็เอาเงินมาใช้

ยังไม่พ้น ถูกคนมี ชิงดวงใจ
เป็นเหยื่อล่อใจ ชื้อไปชมจนได้”

• คนอย่างฉัน

ขับร้องโดย ทนงศักดิ์ ภัคดีเทวา

เมื่อจำเป็น ฉันจึงต้องตัดใจ
ปล่อยเธอไป ไปตามปรารถนา
ฉันยอมสละ เธอไปทั้งน้ำตา
แล้วไม่รู้ว่า ตัวฉันจะอยู่อย่างไร

แต่เพื่อเธอ เพื่อเธอไปสู่ความดี
เพื่อชีวี เธอรุ่งโรจน์สดใส
ถึงใจฉันปวด รวดร้าวสักเท่าใด
ขอเธออย่าได้ ใส่ใจเป็นห่วงฉันเลย

* คนอย่างฉัน ความผิดหวังนั้นธรรมดา
ชีวิตเกิดมา ผิดหวังเสียจนเคย
น้ำตามันคั่ง ยากจะหลั่ง ลงมาได้เลย
ที่รักเอ๋ย เป็นสุขเถิดหนา ดวงใจ

** ถ้าวันใด ฉันตายชีพดับวายปราณ
ฝากนงคราญ ทำทานด้วยได้ไหม
ขอมะลิร่วง ไปโรยตรงหัวใจ
ฉันไปเกิดใหม่ จะได้ไปเกิดดี
(ซ้ำ*, **)

เพลงนี้ก็ใช้แรงบันดาลใจจากความรักที่ไม่สมหวังเช่นเดียวกับเพลงอื่นๆ เพลงนี้สื่อว่าจำใจต้องยก
คนรักให้เขาไป จะเจ็บก็ยอมทน ขอเพียงเมื่อตาย เธอผู้นั้นจะนำดอกมะลิมาให้ (เดิมครูมนัส ชื่อว่า “มะลิ”)
จะได้ไปเกิดใหม่ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ดังเนื้อร้องท่อนสุดท้ายบอกเล่าความในใจคือ

“ถ้าวันใด ฉันตายชีพดับวายปราณ
ขอมะลิร่วง ไปโรยตรงหัวใจ

ฝากนงคราญ ทำทานด้วยได้ไหม
ฉันไปเกิดใหม่ จะได้ไปเกิดดี”

คมสวาท

ชีวิตวัยรุ่น ฉันเริ่มรักคุณคนแรก
ใจฉันพลันแตกกระเจิง
โจนลงส่งเวียนความรัก
จมในห้วงปลักความเลิ
ปล่อยกายระเรีง หลงเพลินไป

เป็นรักครั้งแรก ฉันจึงรักเธอคงมัน
ไม่รู้เธอนั้นคือไฟ
ดังแมลงหลงเพลินแสงสี
ถูกเปลวอัคคีเผาไหม้
ร่วงหล่นลงตายอย่างทรมาน

* ว่าดูคุณซึ่ง ดูถึงแก่นใจทั่ว
ฉันจึงปล่อยตัวตามปรารถนา
คมสวาทบาดเรา ร้าวรานอุรา
ต้องกินน้ำตา ขมขึ้นทุกวัน

** ความหลังพันผ่าน ฉันลืมแปลใจไม่ได้
จำฝังใจชั่วกับกลับ
จำความโง่งมไม่ซึ่ง
อ่อนเล่ห์ไม่รู้เท่าทัน
ครั้งหนึ่งเท่านั้น ฉันจำจนตาย
(ซ้ำ*, **)

คืนคำรัก

ขับร้องโดย ธาณินทร์ อินทรเทพ

เมื่อเราพบกัน รักกันนั้นเป็นคราวแรก
หัวใจแทบแตก เจียนแหลกเพราะความระทม
น้ำตารินตก ท่วมอกที่ซ้าระบม
มันชอก มันซ้าขึ้นขม มันเจ็บ มันตรมลึกในฤทัย

ปักใจภิรมณ์ หวังชมรักเราแสนชื่น
หัวใจเต็มตื่น ฉันสร้างวิมานวิไล
ฉันฝันเต็มอ้อม ต็มchimสวรรค์ในใจ
เต็มคำความรักได้ไว้ ย่อมใจว่ารักเราจริง

* แต่แล้ว โอ้! เรา
โง่เขลา เขามีคู่แอบอิง
วิมานสวาท ทิ้งรอยค้างใจประวิง
นี่หรือรักจริง ที่หญิงเขาให้กับชาย

** เมื่อมาพบกัน ขอความรักฉันคืนมา
ขอคืนคำว่า รักชั่วฟ้าดินมลาย
ขอมอบคำใหม่ จากไกลจนชั่ววันตาย
ยอมอยู่อย่างซ้าใจสลาย แต่ไกลจากน้ำใจลง
(ซ้ำ*, **)

เพลงนี้เป็นเพลงแรกที่แต่งเมื่อผิดหวังจากความรักครั้งแรก ก็มีแต่ความเศร้า โดยเข้าใจผิดว่าผู้หญิงเขามีคนอื่นอยู่แล้ว (ความจริงแล้วไม่มีคนอื่น) ครูมนัส เล่าว่าเขียนทั้งคำร้องและทำนองเพลงออกมาจากหัวใจ ด้วยความโกรธ ต่อว่า ตัดพ้อ และตัดขาดจากคนรักดังคำว่า “โอ้! เราโง่เขลา” “นี่หรือรักจริง” และ “ขอคืนคำว่า รักชั่วฟ้าดินมลาย ขอมอบคำใหม่ จากไกลจนชั่ววันตาย”

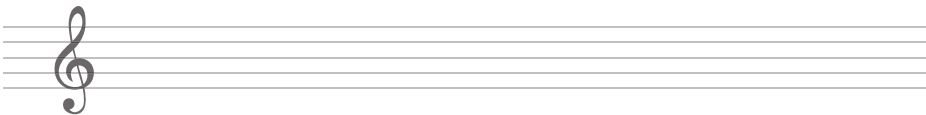
คืนใจ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

(ฮัม) อยู่หนใดที่รัก
อยู่หนใดน้องพี่
ปานฉะนี้ เจ้ายังรัก
เจ้ายังรักพี่นี้ หรือไร

* รักคร่ำครวญหา
ว่าเหวอาลัย
ใจน้องลืมความหลัง
ลืมครั้งคลอเคลียใกล้
จึงแรมหาย ไม่คืนใจ
ปล่อยพี่ไว้ ให้หลงคอย
(ซ้ำ*)

ให้หลงคอย
ให้หลงคอย จนน้อยใจ

เพลงนี้เขียนทำนองก่อนจึงเขียนคำร้อง ใช้เวลาแต่งถึง ๗ วัน ครูเล่าว่าเขียนยาก ทำนองเพลงจะร้อง
ค่อนข้างยาก เพราะจังหวะที่ผิดจากเพลงธรรมดา เวลาร้องต้องใช้เสียงฝืนจังหวะ มีดนตรีรับร้องเป็นช่วง ๆ
แต่ในคำร้องนั้นแสดงอารมณ์ได้ลึกซึ้ง แสดงให้เห็นถึงความคิดถึงอย่างมากที่ต้องพรากจากคนรัก ยังโหยหา
และรอคอย

คืนนั้น

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

เมื่อเธอและฉัน รักกันใหม่ๆ
เธอคงจำได้ ถึงคืนหนึ่งนั้น
คืนที่ความรัก เชื่อมดวงใจเราเป็นดวงเดียวกัน
เธอบอกกับฉัน สุขใจ

สั่งค่าเมื่อรัก รักกันให้มั่น
รักนิรันดร์ トラบหายใจสุดท้าย
คืนนั้นกอดฉัน เธอเคยเอนอิง พักพิงใจกาย
อย่างมีความหมาย คืนนั้น

ตาของเธอ จ้องมองสบตา
มองแล้ว ชบหน้าลงกับอกฉัน
เธอสะอื้น เพราะเป็นคืนแรกของเราและกัน
คืนนั้นฝันคู่เธอ

* ผ่านไปเนิ่นนาน คล้ายวันยังใหม่
แม่นยำเหมือนภาพถ่าย ใจโลเลเสมอ
พอเธอจากไป เหมือนดังดวงใจ ลอยไปตามเธอ
วอนเธออย่าลืม คืนนั้น (ซ้ำ*)

จากประสบการณ์เมื่อครั้งไปนั่งฟังเพลงที่เกาะลอย สวนลุมพินี ในสมัยนั้นมีศาลานเรศวรอยู่ฝั่งสารสิน
ในขณะที่นั่งฟังเพลงนั้น คนรักเอาศีรษะมาชนที่ไหล่ เพียงแค่นี้ครุมนัสก็มีความสุขมาก คนทั่วไปมักเข้าใจผิด
จากคำร้องที่ว่า

“คืนนั้นกอดฉัน เธอเคยเอนอิง พักพิงใจกาย	อย่างมีความหมาย คืนนั้น
ตาของเธอ จ้องมองสบตา	มองแล้ว ชบหน้าลงกับอกฉัน
เธอสะอื้น เพราะเป็นคืนแรกของเราและกัน	คืนนั้น ฝันคู่เธอ...”

แต่จริง ๆ แล้วไม่ใช่ เพราะในสมัยนั้นคนที่รักกันจะถูกเนื้อต้องตัวกันก็ลำบาก แคชนไหล่ก็มากแล้ว

• คีนั่นวันนี้

ขับร้องโดย ลักขณา ม่วงทอง

คีนั่นเหมือนคีนั่น
ฉันยืนที่ริมทะเล
น้ำสงบ ชบที่ริมฝั่งเฉย
รักเอยแสนสุขสันต์

ตรงนี้ฉันเคยมีเธอ
ยืนอยู่เคียงฉัน
ท่ามกลางนวลรังสีจันทร์
ฉันกอดเธอไว้ หัวใจคู่ด้วยไฟสวาท
คีนั่น เหลือมีฉันเพียงผู้เดียว ใจจะขาด

* รักพินาศสลาย
ฉันต้องมาร้องให้กับน้ำทะเล
(ซ้ำ*)

ครูมนัส แต่งทั้งคำร้องและทำนองไปพร้อมๆ กัน โดยจินตนาการว่าคีนั่น
ตนเองยืนอยู่ที่ริมทะเล มีคนรักอยู่ใกล้ๆ ในความคิดคำนึง เพลงนี้เปรียบห้วงเวลาที่
อยู่คนเดียวแล้วคิดถึงคนรัก

• ใครเป็นคนผิด

ขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์

* ฉันหรือคนผิด คิดตรองดูบ้าง
อย่าอ้างฉันบ่อย คอยแต่ว่าร้าย
คล้ายดั่งว่าฉัน ไม่มีจิตใจ
ฉันเลวหรือเปล่า เธอคงรู้ดี
ไม่มีพินไป ก็ใครนะใคร
หลอกลวงน้ำใจ ทั้งใครให้ซ้ำ

** ฉันเสียน้ำตา ช้ำมาเท่าไร
ไม่ตรองคิดบ้าง อ้างแต่ว่าเธอ
มิได้ฆ่าฉัน ฉันเป็นผู้ทำ
ฉันยังร้องไห้ ก็ใครเล่าใคร
มีรักชุ่มฉ่ำ ผู้ใดที่ทำ
ใครเป็นคนผิด โปรดจงคิดตรองดู
(ซ้ำ*, **)

• เจ็บ

ขับร้องโดย ลักขณา ม่วงทอง

ฉันซ่อนความซ้ำไว้ในดวงใจ
ปวดร้าวเท่าไหน มียอมให้เธอเห็น
ความสาวหมองหม่นเกล้าคนเหลือเดน
ไม่จำเป็นที่เธอจะต้องสงสาร

ทั้งเจ็บทั้งซ้ำ ซ้ำจนวางวาย
แต่เธออย่าหมาย เสียดายง่ายจากปากฉัน
เมื่อรักสิ้นเชื้อ เยื่อใยสัมพันธ์
ไม่มีวันจะหันใจไปคืนดี

ขอเป็นผู้แพ้แค่กาย ใจไม่อับจน
ในความเป็นคน ฉันรักตน รักศักดิ์ศรี
เป็นเกมกีฬา ฉันพลาดท่าเสียที
บทเรียนรักคราวนี้ ฉันพบสมการ

ขอซ่อนความซ้ำ ครอบครองดวงใจ
จะจำเรื่อยไป หวังวันใหม่ ฉันกลับเป็นฉัน
ที่แล้วไป ฉันให้รักเธอเป็นทาน
นรกสวรรค์ ฉันจะอยู่อย่างทรนง

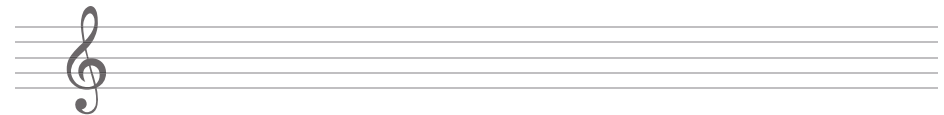
จากประสบการณ์ที่มีความเจ็บจากความรักดังชื่อเพลง และครุมนัสเกิดความมานะและความรักศักดิ์ศรี
ในตนเอง จึงจะขออยู่ห่างคนรักอย่างทรนง ดังคำร้องที่ว่า

“ขอเป็นผู้แพ้แค่กายใจไม่อับจน	ในความเป็นคนฉันรักตนรักศักดิ์ศรี
เป็นเกมกีฬา ฉันพลาดท่าเสียที	บทเรียนรักคราวนี้ ฉันพบสมการ
ขอซ่อนความซ้ำครอบครองดวงใจ	จะจำเรื่อยไป หวังวันใหม่ ฉันกลับเป็นฉัน
ที่แล้วไปฉันให้รักเธอเป็นทาน	นรกสวรรค์ฉันจะอยู่อย่างทรนง”

• ตอบฉันสักคำ

* ตอบฉันสักคำ ได้ไหม
เธอคิดอย่างไร ในตัวฉัน
ระหว่างตัวเขากับฉัน ใครนั้นสำคัญ
อย่าปล่อยให้ฉันงงงัน อยู่เลย

** ตลอดเวลา เธอผิดสัญญา ผิดนัดมาบ่อยบ่อย
แต่ก่อนสักน้อย เรื่องผิดสัญญา เธอไม่เคย
หรือในหัวใจ เธอไม่มีฉัน ไม่มีฉันอยู่เลย
ได้โปรดภิเษย ตอบวจี ฉันนี้สักคำ
(ซ้ำ*, **)

ในความคิดคำนึงถึงคนรักที่ผิดสัญญาไม่มาพบกัน โดยไม่มีเหตุผล หรือคนรักมีใครใหม่ จะได้จากไป
จากเธอ ดังคำร้องในตอนสุดท้ายที่มีความหมายกินใจที่ว่า

“ตลอดเวลา เธอผิดสัญญา ผิดนัดมาบ่อย ๆ	แต่ก่อนสักน้อย เรื่องผิดสัญญา เธอไม่เคย
หรือในหัวใจ เธอไม่มีฉัน ไม่มีฉันอยู่เลย	ได้โปรดภิเษย ถ้าคนใหม่ดีจะได้หนีหน้าไกล”

• แต่ก่อนแต่ไร

ขับร้องโดย ทนงศักดิ์ ภัคดีเทวรา

แต่ก่อนแต่ไร หัวใจเราเคย เคียงกัน
เราคิด เราฝัน สร้างสรรค์ความสุข รื่นรมย์
ฉันรักดวงจันทร์ เธอรักดวงจันทร์
ฉันรักดวงดาว เธอรักดวงดาว
เฝ้าเล่า เฝ้าโลม

รักเราสุขสมจนคนอิจฉา
จู่ๆ มีมารพลาญใจให้เรา ระทม
ซึ้งรัก ซึ้งชม สิ้นรัก สิ้นปรารถนา
ฉันรักดวงจันทร์ เธอรักดวงดาว
ฉันรักดวงดาว เธอรักจันทร์
ลารักลาร้าง

รักเมินเห็นห่าง ร้างไกล
นี่เพราะฤทธิ์ อำนาจเงิน
หลอมใจเป็นอื่น ระริกกระรื้น ไร้อาย
บทเรียนจากเธอ ฉันต้องจำ
จดจำจนตาย คนหลายใจของฉัน

* ได้แต่อาลัย เสียดายดวงใจ เคยเคียง
สำเนียงสำเนียง จากเธอทุกถ้อย รำพัน
จะรักใจเดียว ไม่เหลียวแลใคร
จะรักเนาว์นาน ไม่รักปันใจ
แต่แล้วไร้! ใครเห็นเงินเป็นใหญ่ เกินรัก (ซ้ำ*)

แรงบันดาลใจจากรักครั้งแรก เป็นการตัดพ้อต่อว่าคนรักผ่านทางบทเพลงว่า

“นี่เพราะฤทธิ์อำนาจเงิน หลอมใจเป็นอื่น ระริกกระรื้น ไร้อาย
บทเรียนจากเธอ ฉันต้องจำ จดจำจนตาย คนหลายใจของฉัน”

ซึ่งความจริงแล้วฝ่ายหญิงก็มีความรักอยู่ แต่ขัดด้วยบิดามารดาไม่ได้

ทาสรัก

ขับร้องโดย เพ็ญศรี พุ่มชูศรี

ดวงใจอาวรณ์ สะทอน อกร้าว
ภาพความหลังครั้งเก่า มันคลุกเคล้าหลอกหลอนสันดี
หลับตามองเห็น เหมือนเช่นผ่านเมื่อวันวานนี้
ยังวาบหวนมวนยี่ หัวใจยังมีความปรารถนา

คิดถึงอ้อมแขน ก่อนเคยโอบเคียง
เสียงใจรักร้องเรียก รักเจ้าซาร์รักจากลับคืน
รูปรอยยังตรึง เหมือนประหนึ่งผ่านมาเมื่อคืน
แต่ฉันต้องขมขื่น ทุกคำคืนปวดร้าวดวงใจ

ที่รักจำ คิดบ้างหรือเปล่า
ว่าเราปวดร้าว รักเผาหัวใจฉันไหม
คิดถึงเหลือเกิน ร่ำแต่ร้องไห้
กลักรลืนอยู่ไม่ไหว เสียงหัวใจร่ำๆ เรียกหา

ดวงใจอาวรณ์ สะทอน อกตรม
ภาพความหลังเช่นลมพัดไปแล้ว ไม่หวนกลับมา
ไร้! มีเพียงฉัน หลงเป็นทาสแห่งปรารถนา
ทาสรัก ทาสอุรา ทรมาน อยู่นิจนิรันดร์

ในขณะที่ความรักหวานชื่นแต่จำเป็นต้องจากกัน โดยหัวใจยังเรียกหากัน
เรียกว่าจากกันทั้งรัก นับเป็นความทุกข์ทรมานมาก ครู่จึงถ่ายทอดผ่านคำร้องและ
ทำนองจากใจมาเป็นบทเพลง บทร้องตอนหนึ่งสะท้อนการเปรียบเทียบลมพัดไป
ไม่หวนมา

“ดวงใจอาวรณ์ สะทอน อกตรม
ภาพความหวังเช่นลมพัดไปแล้ว ไม่หวนกลับมา
ใช่มีเพียงฉัน หลงเป็นทาสแห่งปรารถนา
ทาสรัก ทาสอุรา ทรมาน อยู่นิจนิรันดร์”

เธอ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ถ้าเธอ จะคิดถึง จิตใจฉัน
รักเราก็คงไม่ต้องโศกสลด
เจ็บปวดเช่นนี้
คิดดูบ้างสิ นี่กลับไม่เห็นใจกัน

ถ้าเพียง ไม่คิดทูลู้อ้อน
คิดเพียงว่าเธอเลิกละเธอเท่านั้น
เชื่อเหตุผลกัน
ฉันคงไม่ต้องร้องไห้

นี่เพราะเธอ คิดเพียงว่าเธอ
จะต้องเป็นเธอ จะต้องเลิกละเธอว่าใคร
คิดดีง คิดดี้อ คิดถือน้ำใจ
จนมองไม่เห็น หัวใจคนอื่น เขาเป็นเช่นไร

* สุดท้าย เจ็บซ้ำดวงจิตเพียงไหน
เหลือรอยระทมไว้เป็นคูใจ
บาดเป็นรอยไว้
ฉันใจจะขาด แล้วเอ๋ย
(ซ้ำ*)

เพลงนี้เขียนด้วยความโกรธหญิงที่รักไม่เคยคิดถึงใจของครูเลย ไม่ยอมเข้าใจกัน ตั้งแต่ถูกบังคับให้จาก
กัน ยังไม่เคยพบกัน คิดว่าเขาทะนงตัวว่าเขาคือเขา (เป็นคนรวยสูงส่ง) ในคำร้องมีช่วงตัดพ้อต่อว่าต่อขาน ดังนี้

“ถ้าเพียง ไม่คิดทูลู้อ้อน	คิดว่าเพียงเธอเลิกละเธอเท่านั้น
เชื่อเหตุผลกัน	ฉันคงไม่ต้องร้องไห้
นี่เพราะเธอ คิดว่าเพียงเธอ	จะต้องเป็นเธอ จะต้องเลิกละเธอว่าใคร
คิดถึง คิดดี้อ คิดถือน้ำใจ	จนมองไม่เห็น ถึงใจคนอื่น เขาเป็นเช่นไร”

เธอก็รู้

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ฉันเองก็รู้ว่าเธอรักฉัน
สายตาคุณั้น คือหน้าต่างหัวใจ
ไม่คิดจ่านรรจ์ ก็รู้กันได้
เพราะตาของเธอ เผลอบอกความใน

ถึงแม้ว่าเธอ จะซ่อนจะเร้น
ครั้งเดียวที่เห็น เหมือนเช่นอ่านหัวใจ
เสียงหัวใจเต้น ซ่อนเร้นไม่ได้
เพราะในหัวใจ ฉันก็เต้นเหมือนเธอ

* ใจเรา ตรงกันอย่างนี้
จงทอดไมตรี ให้หายละเมอ
อย่าปล่อยให้อรัก ท่วมใจจนเอ่อ
ความรักรอก่อ จะเป็นน้ำตาเอ่อใจ

** เพราะเธอก็รู้ ต่างคน ต่างรัก
แล้วปล่อยให้อรัก ทรมานทำไม
รอช้าไยเล่า ให้รักเผาใจ
ยืงนานเท่าใด ฉันเสียเวลา
(ซ้ำ*, **)

เพลงนี้มีแรงบันดาลใจจากความรักครั้งแรกที่ต่างคนต่างรักกัน โดยไม่ได้บอกกัน แต่ความรักปิดกันไม่
ได้ เพราะสายตาสามารถบอกความรักได้ ดังท่อนที่ว่า

“ฉันเองก็รู้ว่าเธอรักฉัน	สายตาคุณั้น คือหน้าต่างหัวใจ
ไม่คิดจ่านรรจ์ ก็รู้กันได้	เพราะตาของเธอ เผลอบอกความใน”
และในบทสุดท้าย สรุปด้วยคำว่า	
“เพราะเธอก็รู้ ต่างคน ต่างรัก	แล้วปล่อยให้อรัก ทรมานทำไม
รอช้าไยเล่า ให้รักเผาใจ	ยืงนานเท่าใด ฉันเสียเวลา”

คำร้องที่เหมาะสมผนวกกับทำนองเพลงที่ไพเราะเคล้าอารมณ์รัก ทำให้เพลงนี้เป็นที่นิยมมาก

• เธอคือดาวประดับใจ

ขับร้องโดย สาริต (ไม่ทราบนามสกุล)

สุดเขตแดนฟ้าริบไกล
ดาวหนึ่งใจไล่เจ็ดฟ้า
งามเด่นเหนือมวลดารา
เรียกว่าดาวประจำเมือง

ข้างขึ้นข้างแรมเห็นเด่น
เย็นย่ำแสงเริ่มเรือเรือง
สมชื่อของดาวประจำเมือง
ประจำฟ้าทุกรাত্রี

* อยากให้คู่ใจของฉัน
เป็นอย่างดาวนั้นชั่วตาปี
รักเดียวใจเดียวเท่านั้น
เป็นดาวชีวิประจำใจฉัน

** จะขอเป็นฟ้าของดาว
ฟ้าเดียวของดาวเท่านั้น
เป็นหนึ่งในกันและกัน
หนึ่งเดียวเท่านั้นจนวันตาย
(ซ้ำ* , **)

ครูมนัส แต่งโดยมีความหมายที่ต้องการให้คนรักเป็นดาวดวงเดียวที่ประดับอยู่ในใจของตนเท่านั้น และ
ก็พร้อมที่จะปกป้องภัยอันตรายต่าง ๆ ให้เธอผู้นั้น คำร้องที่มีความหมายกินใจในเพลงส่วนหนึ่งคือ

“อยากให้คู่ใจของฉัน	เป็นอย่างดาวนั้นชั่วนาตาปี
รักเดียวใจเดียวเท่านั้น	เป็นดาวชีวิประจำใจฉัน
จะขอเป็นฟ้าของดาว	ฟ้าเดียวของดาวเท่านั้น
เป็นหนึ่งในกันและกัน	หนึ่งเดียวเท่านั้นจนวันตาย”

เธอเป็นชีวิตของฉัน

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ฉัน ยังรักเธออยู่
เสมอ トラบทุกวันนี้
ถึง ผ่านไปหลายปี
จะยังรักเธอ ชั่วนิจนิรันดร์

รัก เธอเหมือนร่างกาย
ต้องการ น้ำและอาหาร
เหมือน หัวใจต้องการ
ลมหายใจ ใช้ฟอกโลหิต

* ถึงคืนวัน ผ่านไปกี่เดือนกี่ปีก็ตาม
รัก ฉันยังดงามคู่ดวงชีวิต
รัก รักเธอไม่ผิดแล้ว
เธอคือดวงแก้ว ประดับใจ

** ฉัน จะรักเธอมัน
และรัก เธอคนสุดท้าย
แม้ หัวใจถือสิทธิ์
เธอเป็นชีวิต ของฉันทีเดียว
(ซ้ำ* , **)

ครูเล่าว่าเพลงนี้ทำนองยาก ครูแต่งขึ้นทั้งทำนองและคำร้องไปพร้อม ๆ กัน มีความหมายที่ลึกซึ้งใน
ความรัก เมื่อคนสองคนรักกัน หวังให้เขาเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของเรา เป็นชีวิตของเรา โดยสัญญาว่าจะรักเขา
มั่นคงและแน่นอน ไม่มีเปลี่ยนแปลง ดังคำร้องท่อนสุดท้ายที่ว่า

“ฉันจะรักเธอมันและรักเธอคนสุดท้าย แม้หัวใจคือสิทธิ์เธอเป็นชีวิตของฉันทีเดียว”

ปรารธนา

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

• น้ำตาดาว

ดาวเอยเคยรุ่งแสงระวี
ครั้งหนึ่งเธอมีคนคอยบูชา
เคยเป็นที่รักที่ปรารธนา
ของชายมากมายเหลือคณา
เฝ้าแลหารักเธอกันทั่ว

เธอลอยดวงเด่นฟากฟ้าระเริง
เหลือสุขมาใจ จนลืมตัว
ระเริงกับรักไม่ห่างศักดิ์ศรี
เพิ่มรอยราศี หมองมัวมองเห็น
ทางชั่วว่าเป็นทางดี

ดาวรุ่งกลับเป็นดาวร่วง
แสงเคยเด่นสรวก กลับพลันริบหรี่
คนเคยขมนิยมว่าดี ต่างเมินหน้าหนี
หมดใจไม่ปรารธนา

ดาวเอยดาวร่วง ร่ำร้องหาใคร
มีประโยชน์อันใดเสียน้ำตา
เธอเคยฆ่าฉันแทบสิ้นชีวา
รับกรรมไปเกิดดารา
ฉันจนปัญญา เช็ดน้ำตาดาว

ฉันรักเธอ รักเธอสุดใจ
สุดห้วงฤทัยใจฉัน
ขอปองเธอ เพียงเธอยึดมั่น

แม้จะต้องโศกศัลย์ ฉันไม่สิ้นศรัทธา
แม้มีเวรกรรมมาพลาใจ
ก็ยังมิคลายปรารธนา
แม้ประเพณีมีขวางหน้า
ฉันยังสร้างศรัทธา รักเธอไม่คลาย

* เพราะเป็นรักเดียวรักแรก
รักไม่รู้แตกสลาย
รักจนแผ่นดินแผ่นฟ้าทลาย
ฝังร่างจมหาย ฉันไม่คลายปรารธนา

** รักด้วยความบริสุทธิ์ใจ
มันคงเหมือนเช่นภูผา
ฝังเป็นรอยจารึกตริงตรา
ไว้บนแผ่นอุราว่าฉันรักเธอ
(ซ้ำ*, **)

เพลงมีความหมายลึกซึ้งเรื่องความรักที่จริงใจ มันคง ด้วยความบริสุทธิ์ใจในรักครั้งแรก ดังคำร้องที่ว่า

“เพราะเป็นรักเดียวรักแรก	รักไม่รู้แตกสลาย
รักจนแผ่นดินแผ่นฟ้าทะลาย	ฝังร่างจมหาย ฉันไม่คลายปรารธนา
รักด้วยความบริสุทธิ์ใจ	มันคงเหมือนเช่นภูผา
ฝังเป็นรอยจารึกตริงตรา	ไว้บนแผ่นอุรา ว่าฉันรักเธอ”

เพลงไฟรัก

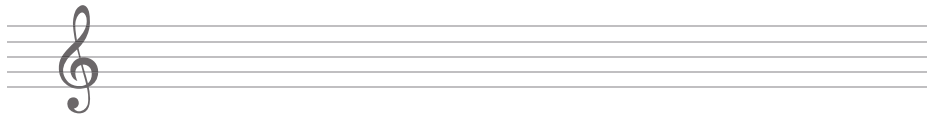
จัดร้องโดย จินตนา สุขสถิตย์

ที่รักจำ
ทำไมร้างราฉันไปเร็วนัก
ดวงใจดวงนี้ยังมีความรัก
ให้เธอเต็มได้ทั้งวันทั้งคืน

เปลวไฟรัก
คอยลนหัวใจทั้งวันให้ตื่น
ลามเลียจนร้อน ร้อนวันร้อนคืน
สุดโศกศัลย์ เธอนั่นเคยรู้ใจ

เยื่อใยเคยมี
ยังชื่นชีวี ยังฝังฤดี ไม่สิ้นใย
ยังคอย ยังคอย เธอหวนมาใหม่
รักฉันเตรียมให้ เต็มฤดี

* ที่รักจำ
 ดับไฟที่รุ่มหัวใจฉันที
 หากปล่อยทิ้งไว้ คงไม่ถึงปี
 หัวใจดวงนี้คงต้องถึงตาย
 (ซ้ำ*)

ครูแต่งโดยเขียนถึงความน้อยใจที่ความรักจากไปเร็วเหลือเกิน ไม่เป็นไปตามที่สัญญากันได้ ใช้เวลาแต่งเพลงนี้นานมากถึง ๕ ปี ตอนจบแต่งไม่ได้สักที จนวันหนึ่งไฟฟ้าดับจึงแต่งตอนจบได้ ดังคำร้องที่ว่า

“ที่รักจำ
หากปล่อยทิ้งไว้ คงไม่ถึงปี
ดับไฟที่รุ่มหัวใจฉันที่
หัวใจดวงนี้คงต้องถึงตาย”

◆ ជួយបង្កើនចំណេះដឹង

ขับร้องโดย อรวรรณ

มีรัก ไปทำไมกัน
เมื่อความรักมัน มีแต่พิษภัย
มีรัก รุ่มร้อนกายใจ
ไปแต่ทำไม ร้อนใจเราเปล่า

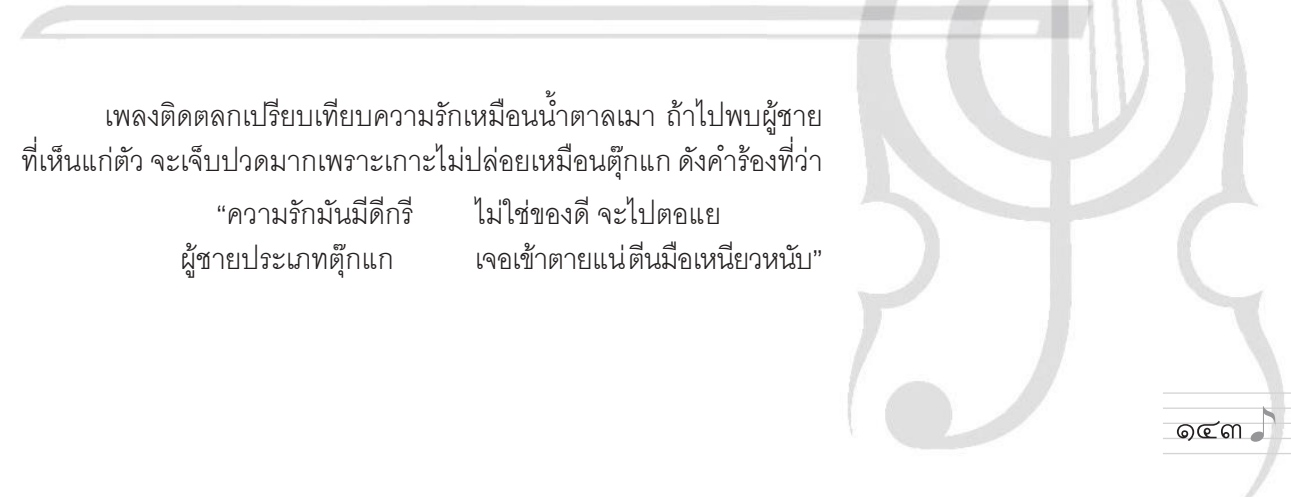
มีรัก ต้องคอยเอาใจ
หากปล่อยเปลือไป จะโดนหนีเรา
ความรัก เหมือนน้ำตาลเมา
ดื่มเอาดื่มเอา แลลบเดียวตาลาย

อยู่คนเดียวดีกว่า
อย่าไปคิดรักใคร
โสดอย่างนี้สบาย
ใจไม่ต้องมีแผล

ความรักมันมีดีกรี
ไม่ใช่ของดี จะไปต่อแย
ผู้ชายประเภทตุ๊กแก
เจอเข้าตายแน่ ตีนมือเหนียวหนับ
(ซ้ำใหม่ทั้งหมด)

เพลงติดตลกเปรียบเทียบความรักเหมือนน้ำตาลเมา ถ้าไปพบผู้ชาย
ที่เห็นแก่ตัว จะเจ็บปวดมากเพราะเกาะไม่ปล่อยเหมือนตุ๊กแก ดังคำร้องที่ว่า

“ความรักมันมีดีกรี ไม่ใช่ของดี จะไปต่อแยะ
ผู้ชายประเภทตุ๊กแก เจอเข้าตายแน่ ตีนมือเหนียวหนึบ”

• ผู้ที่สวรรคต

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ชีวิตของมวลศิลปิน

โดดดิ้นอยู่ในสายธารอารมณ์

ฝันยิ้มสดใส ทั้งที่ใจสุดแสนชื่นชม

หน้าขึ้นอกตรม ทั้งที่ใจตรมน้ำตา

ภาระของตนคือคนแสดง

เหมือนแกล้ง มีเสียงทั้งแข่งและด่า

อยู่บนเวทีเหมือนเป็นราชา

ปิดม่านลงมาดั่งยากจะเชยใจ

เหมือนต้องคำสาป

มีตราบาป ติดไปจนตาย

เมื่อมีความรัก รักกลับซัง

เมื่อมีความหวัง หวังพังมลาย

สวรรคตยังหน่าย เมินหนี

เกิดมามีเวร เหมือนเป็นเดนคน

เสียงบ่น ประณามหยามเราทุกที่

อยากเป็นศิลปิน กินทุกซ์เฮาสี

อย่ารอปรานี เมื่อสวรรคตยังหันเมิน

ชีวิตของศิลปินทุกคนที่โดดเด่นอยู่ในการแสดงบนเวทีที่มีความหรรษาดูดีมาก แต่ในชีวิตจริงเมื่อปิดม่านการแสดง ศิลปินมีความลำบากอย่างแสนสาหัส แม้แต่สวรรคตยังเมิน ดังคำร้องที่ว่า

“ภาระของตนคือคนแสดง

อยู่บนเวทีเหมือนเป็นราชา

และในท่อนสุดท้าย

“เกิดมารับเวร เหมือนเป็นเดนคน

อยากเป็นศิลปิน กินทุกซ์เฮาสี

เหมือนแกล้ง มีเสียงทั้งแข่งและด่า

ปิดม่านลงมาดั่งยากจะเชยใจ”

เสียงบ่นประณามหยามเราทุกที่

อย่ารอปรานี เมื่อสวรรคตยังหันเมิน”

ฝนรักฝนเศร้า

ขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์

ฝนตั้งเค้ามาคราใด

เป็นภาพเตือนใจ เตือนให้นึกถึง ความหลังครั้งหนึ่ง

เมื่อคืนฝนพรำ หวานฉ่ำสุดซึ้ง

ยังตรา ยังตรึง หวานไม่คลาย

เหมือนยังได้คลอเคลียงเธอ

หลับตาละเมอ ท่ามกลางเสียงฟ้า สายฝนพร่างพราว

อ้อมกอดอุ่นๆ ทั่วร่างทั่วกาย

ต้องหลบหน้าอาย ฝนพรำ

* มาบัดนี้ไม่มีเธอ

ฉันต้องละเมอ ฝ้าพรำเพื่อครวญคร่ำ

เธอจากฉันไป ท่ามกลางฝนพรำ

ฝากความซอกซำ ให้ฉันเฝ้าตรม

** ฝนตั้งเค้ามาคราใด

สะกิดแผลใจ น้ำตาอาบไหล่ ร้าวใจเหลือทน

โอ้! ฝนเจ้าขา ข้าปวดกมล

เจ็บจนสุดทนแล้วฝนเอย

(ซ้ำ*, **)

เพลงนี้มีความหมายถึงการจากไปของคนรักท่ามกลางสายฝน มีอารมณ์รักเศร้าอยู่ในบทเพลง ครูเล่าให้ฟังว่า “นั่งอยู่ริมหน้าต่าง เห็นสายฝนไหลตามกระจกเหมือนน้ำตา จึงเขียนเพลงนี้ขึ้นด้วยความคิดถึง” ดังบทเพลงที่ว่า

“มาบัดนี้ไม่มีเธอ

เธอจากฉันไป ท่ามกลางฝนพรำ

ฝนตั้งเค้ามาคราใด

โอ้! ฝนเจ้าขา ข้าปวดกมล

ฉันต้องละเมอ ฝ้าพรำเพื่อครวญคร่ำ

ฝากความซอกซำ ให้ฉันเฝ้าตรม

สะกิดแผลใจ น้ำตาอาบไหล่ ร้าวใจเหลือทน

เจ็บจนสุดทนแล้วฝนเอย”

พิไรรัก

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

เรื่องงามสมนามยอดหญิง
งามพร้อมทุกสิ่ง สมเป็นมิ่งสุดา
พิศโฉมพิลาศ งามบาดใจ บาดตา
งามพร้อมกิริยา โสกาเฉิดฉันท์

มองเธอเพลอสุด ห้ามใจ
เราร้อนเหมือนไฟ สุมใจให้ผูกพัน
เฝ้าครวญฝันเฝ เมื่อไหร่จะเมตตาฉัน
หัวใจคอยสายสัมพันธ์ ทุกวันเฝ้าครวญหา

* คอยมาแสนนาน
คอยรักผูกพัน ไม่เคยสมดังอุรา
คอยรักกานดา คอยกรุณา คอยปรารภนาร่วมใจ
** แม้เธอเมตตาปราณี
ความรักที่มี สัญญาไม่เปลี่ยนใจ
ขอยอมเป็นทาส เธอเป็นหนึ่งในดวงใจ
รักดีชั่วนิรันดร์ไป เพื่อเธอ รักเธอผู้เดียว
(ซ้ำ*, **)

เพลงที่มีอารมณ์รักหวาน ชมคนรักว่าสวยและรอคอยความรักจากเขา โดยมีหวังว่าเขาคงปรานีรับ
รักเรา จากคำร้องที่ว่า

“เรื่องงามสมนามยอดหญิง พิศโฉมพิลาศ เรื่องามบาดใจ บาดตา และในตอนสุดท้าย	งามพร้อมทุกสิ่ง สมเป็นมิ่งสุดา งามพร้อมกิริยา โสกาเฉิดฉันท์”
“แม้เธอเมตตาปราณี ขอยอมเป็นทาส เธอเป็นหนึ่งในดวงใจ	ความรักที่มี สัญญาไม่เปลี่ยนใจ รักดีชั่วนิรันดร์ไป เพื่อเธอ รักเธอผู้เดียว”

เพื่อเธอที่รัก

คำร้องโดย อิศรา บรรรจงสวัสดิ์
ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

มานประเพณี ที่กันขวางขวาง
ยังมีหนทาง เปิดทางให้สักหน
ทำนบหัวใจ ยากไร้ ก็ไม่ทันทน
ถ้าเราสองคนจะมีเหตุผล ก็ซึมซิดได้
ห่างไกลเพียงไหน ก็ไม่อาจพ้น
มือเราสองคน เอื้อมคว้ามายังแอบไว้
แต่เราสองคน สุดคิดเลือกทำตามใจ
พบกันสายไป จึงต้องห้ามใจ ทั่วๆ สุดรัก

ศีลธรรมเหนือสิ่งอื่นใด
แย่งของรักใคร บาปใจนัก
ยอมซ้ำอุรา ใช้นั้นจะสิ้นรัก
ฉันยอมอกหักเพื่อเธอที่รัก ชื่นใจ

* สู้ทนดับไฟสวาทดวงนั้น
ก็ยังเหลือควัน คิดถึง คิดถึงไม่วาย
คิดถึงเหลือเกิน ปานนี้เธอคงร้องไห้
เสียดายเสียดาย ฉันไม่อาจช่วยขับหยาดน้ำตา
(ซ้ำ*)

ครูมนัส แต่งคำร้องร่วมกันกับ อิศรา บรรรจงสวรรค์ ครูเล่าให้ฟังว่าแต่งเพลงนี้ให้กับความรักของครูเป็น
เพลงสุดท้าย ในความรักนั้นต้องมีศีลธรรม ถ้าขาดศีลธรรมก็สามารถทำได้ทุกอย่าง แต่เพราะศีลธรรมจึงต้อง
เสียสละเพื่อเธอที่รัก ดังคำร้องที่ว่า

“ศีลธรรมเหนือสิ่งอื่นใด ยอมซ้ำอุรา ใช้นั้นจะสิ้นรัก	แย่งของรักใคร บาปใจนัก ฉันยอมอกหักเพื่อเธอที่รัก ชื่นใจ”
การเปรียบเทียบเป็นบทกลอนที่ไพเราะและมีความหมายที่กินใจมากกว่า	
“สู้ทนดับไฟสวาทดวงนั้น คิดถึงเหลือเกิน ปานนี้เธอคงร้องไห้	ก็ยังเหลือควัน คิดถึง คิดถึงไม่วาย เสียดายเสียดาย ฉันไม่อาจช่วยขับหยาดน้ำตา”

มานั่งใจ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

เธอรักฉัน อย่างไร
รักแล้วทำไม ทิ้งไปไม่คืนไม่ชม
หัวใจเคยเปี่ยมด้วยความรัก
นับวันจะหักด้วยความระทม
ที่เธอทัณฑ์มา ด้วยความขมขื่น

ฉันซ้ำๆ หัวใจ
ไม่รู้วันใด หัวใจจะสิ้นสุดสิ้น
เพราะเธอถือสิทธิ์ เปลี่ยนทางรัก
มียอมหันหัก กลับใจรักคืน
ให้รักคนอื่น เขาขึ้น เขาเซย

เธอชอบปั่น แบ่งใจ
ไม่รักค่าแห่งใจ บ้างเลย
เธอลืม เธอลืม หรือตั้งใจ
มีใคร มีใคร ชิดขึ้นเซย
เธอจึงยอมเฉย หลับตา

* ฟังฉันวอนสักครั้ง
เพราะฉันนี้ยังรักเธอ รักอยู่เรื่อยมา
หรือใจมีมานั่งบงไว้
หรือเลือกทางใหม่ โปรดจงหวนมา
ให้ฉันดูหน้า ลาฉันสักคำ
(ซ้ำ*)

แรงบันดาลใจในการแต่งคือ “ความคิดถึง” เมื่อจากกับคนรักแล้ว ครุ่นมีความรู้สึกว่เธอเฝ้ายนหายไปเลย
จึงตัดพ้อ ขอเพียงเห็นหน้าคนรักสักครั้ง ดังคำร้องว่า

“ฟังฉันวอนสักครั้ง เพราะฉันนี้ยังรักเธอ รักอยู่เรื่อยมา
หรือใจมีมานั่งบงไว้ หรือเลือกทางใหม่ โปรดจงหวนมา
ให้ฉันดูหน้า ลาฉันสักคำ”

มารักกันดีกว่า

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ไหนบอกผมซิ ว่ารัก
ผมเองเฝ้ารักดี รักคุณเหลือหลาย
ขออย่าซ้อง มัวคิดเหนียมอาย
คุณเป็นจอมใจ ที่ผมปรารถนา

ผมเฝ้าแอบรัก แอบฝัน
รักคุณเท่านั้น ด้วยใจสุดบูชา
ฝันสลาย รักหวนมูรา
รักกันดีกว่า เชื่อผมเถิดนะคุณ

* คุณ จงโปรดเมตตา
กรุณา นึกว่าเอาบุญ
อย่าแกล้ง ให้ผมว่ารุ่น
ผิดจากคุณ ไม่ขอรักใคร

** รักสร้างชีวิต สุขสันต์
แม้มัวพลัดวัน ร่างกายก็ร่วงโรยไป
รักวัยรุ่น มีพลังใจ
มารักกันไว้ ดีกว่านะคุณ
(ซ้ำ* , **)

เพลงนี้เป็นเพลงสนุก ครูแต่งเมื่อนึกถึงตอนมีความรักใหม่ๆ โดยมีนัยความหมายว่า เมื่อรักกันแล้วไม่
ยอมบอกกัน อย่ามัวช้า ตอนนี้เป็นวัยรุ่น ถ้าแก่แล้วก็จะแย่ ดังคำร้องท่อนสุดท้าย

“รักสร้างชีวิตสุขสันต์ แม้มัวพลัดวัน ร่างกายก็ร่วงโรยไป
รักวัยรุ่น มีพลังใจ มารักกันไว้ ดีกว่านะคุณ”

ไม่มีเสียงเรียกจากใจ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ไม่มีเสียงเรียก จากดวงใจฉัน
ไม่มีสัมพันธ์ต่อกัน เหมือนก่อน
ไม่มีความหมาย จากใจแห่งรัก ว่าจะอาวรณ์
ความหลังครั้งก่อน มั่นหมดความหมาย

ไม่มีรักอยู่ในดวงใจฉัน
ยืงนานนับวัน สิ้นความฝันใฝ่
ที่เธอฆ่าฉัน เจ็บปวดสุดแสน สุดทรมานใจ
ฉันลืมไม่ได้ トラบตาย ขอจำ

* ขอจำ จำจนวันตาย
จำคนหลายใจ ร้อยเล่ห์ลวงคำ
ฉันเกือบเสียคน เพราะคนใจดำ
ฉันเกือบถลำ สิ้นความเป็นคน

** ไม่มีเสียงเรียก จากดวงใจฉัน
ไม่มีสัมพันธ์ เก้าค่างมกล
ให้มันจางหายสิ้นไปเกิดหนา อย่ามากังวล
ไม่ขอรักคน ที่มีสองใจ
(ซ้ำ*, **)

เพลงนี้ครูเขียนขึ้นด้วยความน้อยใจ ผิดหวังจากความรัก ตัดพ้อต่อว่าคิดว่าเขารักคนอื่น โดยที่ครูคิดมากไปเอง เมื่อแต่งเพลงนี้แล้ว ครูเล่าให้ฟังว่าอยากหนีไปไกลๆ จากคำร้องบางตอนมีความหมายกินใจดังนี้

“ขอจำ จำจนวันตาย	จำคนหลายใจ ร้อยเล่ห์ลวงคำ
ฉันเกือบเสียคน เพราะคนใจดำ	ฉันเกือบถลำ สิ้นความเป็นคน”

รอยรักในดวงใจ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ยังคงคะเนึง คิดถึงเธออยู่ ไม่รู้ลืมได้
จะทำไฉน ความรักตรึงใน ฤทัยระทม
เคยคลอเคลียกัน ร่วมฝันร่วมชื่น กลับขึ้นกลับชม
จิตตรอมอกตรม ความรักลอยลม เหลือชมฤทัย

ยามคืนมีเดือน เหมือนเดือนใจเศร้า สุดเหงามดวงจิต
ขาดคู่เชยชิด เคยรักสนิท คิดราร้างไป
เพียงชีวาวย สิ้นหมายได้แอบ เธอแนบดวงใจ
ฝากเพียงรอยไว้ เป็นแผลตรึงใจ ฉันให้ระทม

* เธอลืมฉัน สิ้นแล้วหรือนี่
ลืมเคยมี รักหวานชื่นชม
ใจเธอหมุน ไปคล้ายกังหันต้องลม
ร้อยเล่ห์อาวรณ์ ไร้ความแน่นอน

** เป็นรอยระทม ฝังในใจอยู่ ไม่รู้ลืมได้
ไม่มีเลือนหาย รอยรักตรึงใน ฤทัยร้าวรอน
เธอเมินจากไป ไม่หวนคืนกลับ ดูนกกลืนคอน
ฝากรอยอาวรณ์ เป็นแผลสลัก ไว้กับหัวใจ
(ซ้ำ*, **)

ด้วยความคิดถึง คิดถึงคนรักมาก คิดไปว่าเขาเปลี่ยนใจ แต่จริงๆ ไม่ใช่ เพลงนี้เขียนต่อว่าเขาดังคำร้องที่มีการเปรียบเทียบคำอย่างไพเราะมาก

“เป็นรอยระทม ฝังในใจอยู่ ไม่รู้ลืมได้	ไม่มีเลือนหาย รอยรักตรึงใน ฤทัยร้าวรอน
เธอเมินจากไป ไม่หวนคืนกลับ ดูนกกลืนคอน	ฝากรอยอาวรณ์ เป็นแผลสลัก ไว้กับหัวใจ”

รักระทมใจ

ขับร้องโดย จินตนา สุขสถิตย์

ระฆังใจ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ดังแผ่ว แว่วหวาน
เสียงระฆัง ดังจากใจฉัน
บอกสัญญา ณ ว่าฉันรักเธอเข้าแล้ว

เสียงแผ่วๆ ไกล
แต่มีความหมาย อันเพริศแพร้ว
จำเรียงแจ้ว
แว่วๆ สัมผัสใจ

* แผงด้วยมนต์ขลัง
เร้าอารมณ์ พรหมกลืนมาลา
ปลุกหัวใจ ความรักพลัวมา อ่อนไหว

** ฉันฝากความรัก
กับระฆังขาน มนต์ขานชื่นใจ
จงชื่นซึ่งทรวงใน
จงสั่นระฆังใจ ไปให้ยินถึงกัน
(ซ้ำ*, **)

(อ่านที่มาของเพลงหน้า ๒๗)

รักอะไร หมดเปลือง หัวใจเสียจริง
รักแค่เห็นเป็นผู้หญิง
รักไม่จริงเขี้ยวหรือไร

เหมือนมารักเล่น ให้เป็นสนิมใจ
เพิ่มคะแนน ความขำมาให้
โฮ้! ใจเอ๋ย

รักระทม เจ็บจน สุดทน ผินใจ
รักให้เขา รักเท่าไหน
แม้แต่กาย ไม่หวงเลย

แม้ใจไม่ชอบ ที่ไหน จะให้เซย
ใจจะไม่คิด ไม่นึกถึงเลย หรืออย่างไร

* รักเรา ให้เขา จริงจัง
รักด้วยหวัง จริงใจ
รักเขาให้มา น้ำตาไหล
ชื่นชม รักระทมใจเอ๋ย
(ซ้ำ*)

แต่งขึ้นเพื่อให้ จินตนา สุขสถิตย์ เป็นผู้ขับร้อง โดยเขียนถึงความรักของผู้หญิงคนหนึ่งที่ยอมเสีย
ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความรัก แต่ผลที่ได้กลับมามีความสุขทุกขระทม ดังคำร้อง

“รักระทม เจ็บจน สุดทน ผินใจ รักให้เขา รักเท่าไหน แม้กาย ไม่หวงเลย”

และในตอนสุดท้าย

“รักเรา ให้เขา จริงจัง รักด้วยหวัง จริงใจ รักเขาให้มา น้ำตาไหล ชื่นชม รักระทมใจเอ๋ย”

• รักอลวน

ขับร้องโดย ลักขณา ม่วงทอง

ไม่ยอมมีรักให้หนักอูรา ที่ผ่านผ่านมา ฉันได้บทเรียนสอนใจ
สาสมฉันระทมมาแค่ไหน แต่นี้ต่อไปไม่ขอรักใครอีกเลย
จะปิดสองหู จะปิดดวงตา ไม่ปรารถนาหาคู่ใหม่มาซิดเซย
ถล่ำไปก็เพราะใจยังไม่เคย แต่นี้ก็เอย ไม่คิดจะเซยขึ้นชม
ไม่สำคัญ ขาดรักเท่านั้นฉันคงไม่ตาย

จำเป็นอะไร รักเคยให้แต่ความระทม
ใหม่ใหม่ก็หวาน รักนานก็ขม แม้นมัวโง่งม ฉันคงจะหัวใจวาย
จะไม่มีรักให้หนักอูติ อยู่เดียวอย่างนี้ ฉันเองก็มีสุขถมไป
แต่บางที่ไม่รู้สิ ฉันเป็นอะไร หัวใจมันกวดไกว เสียงใจมันเต้นถี่

แต่บางที่ไม่รู้สิฉันเป็นอะไร หัวใจมันกวดไกว เสียงใจมันเต้นถี่
แต่บางที่ไม่รู้สิฉันเป็นอะไร หัวใจมันกวดไกว เสียงใจมันเต้นถี่
แต่บางที่ไม่รู้สิฉันเป็นอะไร หัวใจมันกวดไกว เสียงใจมันเต้นถี่
เสียงใจมันเต้นถี่ เสียงใจมันเต้นถี่ เสียงใจมันเต้นถี่

เรื่องราวในบทเพลงเกี่ยวกับความรักที่เคยผิดหวังมาแล้วหนหนึ่งคิดว่าลืมได้ แต่หัวใจไม่ยอมลืมยังคง
คิดถึงอยู่ตลอดเวลา ดังคำร้อง

“ไม่ยอมมีรักให้หนักอูรา	ที่ผ่านผ่านมา ฉันได้บทเรียนสอนใจ
สาสมฉันระทมมาแค่ไหน	แต่นี้ต่อไปไม่ขอรักใครอีกเลย”

และ

“จะไม่มีรักให้หนักอูติ	อยู่เดียวอย่างนี้ฉันคงมีสุขถมไป
แต่บางที่ไม่รู้สิฉันเป็นอะไร	หัวใจมันกวดไกว เสียงใจมันเต้นถี่”

ละครชีวิต

คำร้องโดย ประยูร เวชประสิทธิ์
ขับร้องโดย ชรินทร์ นันทนาคร

ถ้าเปรียบโลกนี้ ไว้เป็นเวที ละครโรงใหญ่
ซึ่งมีใคร ๆ เป็นตัวประกอบ ของเธอและฉัน
พอเริ่มฉากแรก เราก็รู้จัก และได้รักกัน
ต่างฝ่ายต่างฝัน รักกันด้วยใจ รักไม่เสื่อมคลาย

*เพียงเริ่มฉากสอง น้ำตาหลั่งนอง หมองในดวงจิต
ขวัญแห่งชีวิต เคยซิดเคียดข้าง แล้วมาทางหาย
ไปหลงเมามัว รักตัวประกอบ ปลอ่ยฉันเดียวดาย
เมื่อหมดความหมาย ฉันขอปิดม่าน จบการแสดง
(ซ้ำ*)

เพลงนี้ครูมนัส เป็นผู้แต่งทำนอง และ ประยูร เวชประสิทธิ์ เป็นผู้แต่ง
คำร้อง โดยมีคำร้องมาก่อน จึงแต่งทำนองภายหลัง โดยเปรียบเทียบว่าโลกคือ
โรงละคร มีการแสดงฉากต่าง ๆ มีตัวละครคือมนุษย์มีความรัก มีผิดหวัง สมหวัง
เป็นการปิดม่าน จบการแสดง เปรียบความรักเป็นฉากต่าง ๆ ดังปรากฏใน
บทเพลง

ศรัทธารัก

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

วันหนึ่งเท่านั้น จะซึ่งได้ดี
ว่าฉันนี้ รักเธอเท่าไหน
ถึงเธอจะเมิน พิศवासวาย ก็ตามที

ศรัทธารักฉัน นั้นยังคงมันชั่วชีวิ
เปรียบดังขุนคีรี ไม่มีถล่มลงไป

* วันหนึ่งดอกหนา จะซึ่งสักวัน
และวันนั้น เธอต้องหวั่นไหว
เพราะเธอสร้างกรรม
มีหรือจะพ้นทาง กรรมไป

** ที่ทำกับฉัน ขอให้เป็นสุขด้วย อภัย
หากเธอชั่ววันใด จงกลับมา
ศรัทธานั้น ฉันรักเธอ
(ซ้ำ*, **)

• สุขของเธอ เศร้าของฉัน

ขับร้องโดย สามารถ บริบูรณ์เวช

ถ้าเธอเป็นฉัน เช่นฉันเป็นอยู่อย่างนี้
เธอคงจะมีทุกซ์ใจ ยิ่งไปกว่าฉัน
เธอคงรู้ค่าของความโศกศัลย์
ซ้ำเพราะรักนั้น มันเจ็บปวดเพียงใด

แต่เธอไม่คิดสักนิด แม้แต่เรื่องหลัง
เธอเคยสร้างหวัง สร้างความศรัทธาเพียงไหน
เพื่อเธอทุกอย่าง สร้างเธอเพื่อใคร
ฉันสร้างวังใจ แล้วใครเป็นผู้ทำลาย

ทำลายความหวังพังลงสิ้น
วิมานรักโสภณ กลับเป็นวิมานทราย
เกียรติและเงินตรา ประเมินราคาหัวใจ
เธอจึงโผผินบินไปง่ายดาย นกน้อยในกรงทอง

สักวันเธอจะรู้ว่าสุขจริงไหน
แพร่พรรณห่อกาย ริวลายไม่นานก็หมอง
เดือนยังรู้เศร้า ควรเอาจิตตรอง
นกออยู่กรงทอง หรือเทียมเท่าอยู่กรงใจ

• สุดเอื้อม

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

แรกนั้น เราสองเพียงเจอกัน
ความสัมพันธ์ เรายังไม่มี
ฉันยืมให้ เธอรับไมตรี
เราถึงมีความผูกพัน

ความรัก ทอรังทองสดใส
เราชบกายอ้อมอกสวรรค์
ทนห้ามใจ รอไว้สักวัน
วันรัก วันผูกพัน ตามประเพณี

มานทองเปลี่ยนสีเป็นเศร้า
มองดูเรา เราไร้ศักดิ์ศรี
มีดวงตา ก็เหมือนไม่มี
ล้าล่วง ดวงดอกฟ้า

หากรู้ เป็นไม่ยอมถลำ
ปล่อยมานดำ คลุมครอบชีวา
ดินคู่ดิน ดินหรือจะกล้า
ดิ่งฟ้าเอนราบมาเคียงคู่กับดิน

ในงานวิจัยของ อ. กาญจนา อินทรสุนานนท์ อธิบายว่า ครูแต่งคำร้องเพลงนี้และแต่งทำนองโดยผสมผสานกับทำนองเพลงจีนที่เรียกชื่อเป็นภาษาไทยว่า “น้ำตาตกใน” เท่าที่ค้นพบ สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเพลงจีนชื่อ 用爱将心偷 (Yòng ài jiàng xīn tōu / ย่ง อ้าย เจียง ซิน โทว - ขโมยหัวใจด้วยความรัก) มาจากหนังสือเรื่อง “คมเขื่อนคม” ที่ดังมากในยุคนั้น และระบุว่า คุณสุเทพ วงศ์กำแหง เป็นผู้ขับร้อง แต่ยังไม่พบต้นฉบับเสียงร้องของเพลงนี้

สูงเกินกัน

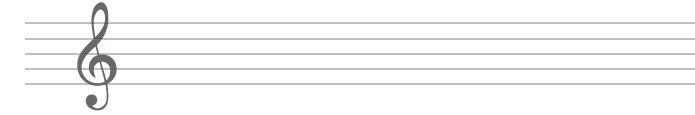
ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

รู้ดีแก่ใจว่า ไกลเกินคว่ำ มาร่วมภิรมย์
รู้ดีต้องตรม หมดลื่นทางสม ชิดชมเธอได้
เธอสูงเกินกว่า คว่ำมาร่วมใจ
มีแต่จะไกล ไกลกันทุกที

รู้ดีสักวันว่า สิ่งทีหวัง จะพังทลาย
รู้ดีว่าใจ จะเจ็บจะช้ำ ช้ำจนเหลือที่
ฉันนี้ด้อยต่ำ ช้ำในฤดี
รักกันทั้งที ศักดิ์ศรีไกลกัน

สุดจะมอง มองหาทาง ทางใด
ยิ่งมอง มองไป ยิ่งไกลห่างไปทุกวัน
เหมือนสนิมมาเกาะ เสาะความคงมั่น
ความรักเธอให้ฉัน นั้นจึงบางเบา

* รู้ดีแก่ใจว่า คงไม่แคล้ว สูญแก้วแสนดี
มณีที่เคยประดับเรือนรัก เรือนใจว่างเปล่า
รอยร้าวดวงหน้า น้ำตาของเรา
เหลือรอยแสนเศร้า เราสูงเกินกัน
(ซ้ำ*)

เสน่ห์อาลัย

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ดูเดือนเพ็ญ เเด่นบนฟ้า
เปลออรา คิดว่าพักตร์นวล
เฝ้าถวิล คิดรัญจวน
กลืนเนื่อนวล หอมซึ่งใจดื่มด่ำ

ฟังเรไร ที่ร่ำร้อง
เหมือนน้อง อ้อนอดน้ำคำ
จวบเดือนคล้อย ลอยลงต่ำ
ยังพรา เสนหาอาลัย

* หนาวลม เมื่อใกล้จะสาง
เจ้าคราง เหมือนจะขาดใจ
ดาวกระพริบตาจ้อง น้องเจ้าอาย
แอบกาย หนาวสั่นครวญคราง

** ในคืนเพ็ญ เช่นคืนนี้
เหลือมี เพียงภาพสลัวกลาง
สวรรค์รัก อับปาง
ทิ้งพี่อ้างว้าง เดียวดาย
(ซ้ำ*, **)

เสนาหา

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ความรัก เอย
เจ้าลอยลมมาหรือไร
มาดลจิต มาดลใจ เสนหา
รักนี้ จจริงจากใจหรือเปล่า
หรือเฝ้า เราให้เฝ้ารำหา
หรือแกล้งเพียงแต่แลตา
ยั่วอุราให้หลงลำพอง
สงสาร ใจฉันบ้าง
วานอย่าสร้างรอยซ้ำ ซ้ำเป็นรอยสอง
รักแรกซ้ำ น้ำตานอง
ถ้าเป็นสอง ฉันคงต้องขาดใจตาย

ฟังक्रमนี้สพุดถึงเพลง เสนหา

สัมภาษณ์โดย อานันท์ นาคคง

ที่มาของการแต่งเพลงเสนาหา
เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙

เบื้องหลังการแต่งเพลง
เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓

ฟังเพลงเสนาหา

สุเทพ วงศ์กำแหง

ธนชัย อุษชิน
(ป๊อด โมเดิร์นด็อก)

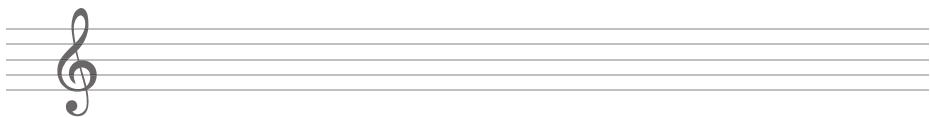

นัสดา วียกาญจน์

หนาวใจ

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

เมื่อคืนนั้น ฟันอนหนาว
เหน็บร้าว (ฮัม) ใจ
เจ้าลืมนสัญญาหรือไร ทิ้งให้พี่หลงคอย
น้ำค้างพรม ลมลอย เดือนคล้อย จนค่อนข้าง
พี่ข่มใจ สุนิทร
อนิจจา ต้องพวาตื่น
เรไรร้อง คิดว่าน้องเจ้าคืน
หลับไม่ไหว หัวใจพี่ตื่น
ตลอดคืนหนาวเหลือคณา
พี่กอดหมอน ไม่คลายหนาว
ยิ่งร้าว (ฮัม) อุรา
เหตุใด น้องจึงไม่มา หรือว่าไปอยู่ไหน
แกล้งใจพี่หรือไร ปล่อยให้หลงคอยเมื่อคืน
ฟันอนหนาว ร้าวรอน
เจ้าคงนอน สุขสันต์ขึ้น
ดวงใจจำ พี่คอยหาทั้งคืน
คำคืนนี้ ให้พี่ได้ขึ้น
อย่าให้หนาว เหมือนคืนนั้นเลย

• หนุ่มเมืองแคน

ขับร้องโดย สุทธิ

เสียงแคนเล่นจากแม่มูล
ช้อยน้อยเมืองแคนแดนดอน ครวญถึงเอื้องแม่ระมิง
ลูกเมืองคุณชอบใคร หัวใจชอบจริง
หวั่นใจสาวแม่ระมิง รักไม่จริง จึงทิ้งช้อยไป

เสียงแคน เล่นแตร เล่นแตร
ฮ้อนเสียง สำเนียง เล่นแตร
วอนสาวแม่อย่าแปรใจ
หนุ่มแม่มูลอ่อนมนต์ เหมือนคนใกล้ตาย
แว่วซึ่งติดตึงคราใด ร้าวในหัวใจเหลือทน

* ทั้งๆ ที่รู้ รักกันอยู่ไกลสุดแสน
ความรักข้ามแดน มันแสนจะหมองหม่น
คิดถึง คิดถึง คิดถึงจนท่วมกมล
หวั่นรักอีสานคนจน จะหมองหม่นเพราะคนเมืองเหนือ

** หวนคืนหันกลับเกิดหนา
ช่วยกันทำไร่ทำนา ดีเสียกว่า สุขเหลือเฟือ
ใกล้เวลาดอกคูณสวยแล้ว รีบมือ
รีบปิกมาเกิดเอื้องเหนือ
ก่อนเชื้อไฟมอดหมดทรวง
(ซ้ำ*, **)

เหมือนคนละฟากฟ้า

คำร้องโดย จงรัก จันทรคณา
ขับร้องโดย ธาณินทร์ อินทรเทพ

มีประโยชน์อื่นอันใด
ที่หัวใจเรารักกันปานจะกลืน
แต่กายต้องห่าง ดังอาทิตย์ไกลกลางคืน
มีดมนทางฝัน ฝันโชดชะตา

ได้แต่หลอกปลอบใจกัน
ว่าสักวัน ความรักสมจินตนา
จนสิ้นใจจาก ได้ครองรักเพียงอุรา
เกินเอื้อมมือคว้า วิวาท์ดูหมดทาง

* ต่างกัน ทุกฐานันดร
ดั่งมีสิ่งขร เช่นประตูกั้นขวาง
ถึงเราสัญญา รักกันว่ามันจริง
แต่ดูเหมือนดั่ง อยู่คนละฟากฟ้า

** คิดสลับ ตัดใจไกล
สุดฝันใจ ด้วยรักแรก ตรึงอุรา
จำฝันใจชม อยู่กับรัก อย่างทรมา
รอวาสนา ชี้อะตา จนกว่าจะตาย
(ซ้ำ*, **)

ฟังเพลงเหมือนคนละฟากฟ้า
ธาณินทร์ อินทรเทพ

อนุสาวรีย์รัก

คำร้องโดย ประยูร เวชประสิทธิ์
ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

พร้าวนอนฟ้า ฟ้าไม่อาจ รับคำกล่าว
อ้อนวอนดาว ดาวก็เกี่ยง เลี่ยงคำไข
จะบอกจันทร์ ก็พลันพราก จากแสนไกล
สุดบอกใคร ให้รู้เห็น เป็นพยาน

ศักดิ์เธอสูง สูงเกินกว่า คว่าครองได้
โอ้! ทางใด รู้ถึงเจ้า เล่าจอมขวัญ
กลุ่มศรียา ในหล้าแหล่ง แข่งนภา
ก็มีฉัน เป็นคะแนน รักอนงค์

กระต่ายลำพอง ไม่หมายครอง ดวงจันทร์ธา
ฉันสกุณา กาก็รู้ ไม่คู่หงส์
หึ่งห้อยนิต ไม่คิดหลง ดาวร่วมพงษ์
รักอนงค์ ไม่จุตรักนั้น จมปรักตม

หากความดี แม้มืออยู่ รู้ประจักษ์
หมดใจรักดี รักมอบให้ ยังไม่สม
แต่สุขใจ ที่ได้รัก จากอารมณ์
เธอนั้นสม เป็นอนุสาวรีย์ รักแห่งเรา

• อ่างว้าง

ความรักที่ เกะกินใจอยู่
ยอดชู้เธอไม่เคยสงสาร
ปล่อยให้คอย คอย คอย จนเนิ่นนาน
มีสุขเพียงฝัน ทรمانสิ้นดี

คิดถึงเธอแถบสายใจขาด
ขอสวาท จะเหลียวแลไม่มี
โปรดรับรู้ หัวใจฉันบ้างสิ
กร่อนลงไปทุกที เมื่อคิดถึงเธอ

* ฟังเพลงคิดถึงคราใด
น้ำตาหัวใจ มันไหลเอ่อ
อยากจะร้อง ภูร้องก้องไปถึงเธอ
ไปถึงเธอ ให้เธอรับหวานคืนมา

** ที่รักเธอน่าจะรู้บ้าง
ความอ่างว้าง ทรมานหนักหนา
ภูเรียกไปไม่มีเสียงตอบมา
มันหนาวเหน็บอุรา อยากฆ่าตัวตาย
(ซ้ำ*, **)

เพลงประกอบภาพยนตร์และละครโทรทัศน์

ผลงาน ครุมนัส ปิติสานต์

ผลงานเพลงในเล่มนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่รวบรวมจาก

- เอกสารส่วนตัว (ต้นฉบับกระดาด นิตเพลง ฯลฯ) ของครุมนัส ที่ครอบครัวเก็บไว้
- งานวิจัยเรื่อง องค์ความรู้ครูเพลง : กรณีศึกษาครุมนัส ปิติสานต์ ของ รศ. ดร. กาญจนา อินทรสุณานนท์
ทุนวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม. ศรีนครินทรวิโรฒ ปี ๒๕๕๔
- ตรวจสอบจากเสียงร้องต้นฉบับเท่าที่ค้นคว้าได้
- ♦ เพลงที่ไม่สามารถตรวจสอบจากเสียงร้องต้นฉบับได้

กฎแห่งกรรม	๑๖๘	บ้านศิลาทราย	๑๙๕
กระสือ	๑๖๙	บาอาลี	๑๙๕
♦ กลับตาลปัตร	๑๗๐	♦ ปมด้อย	๑๙๖
กลืนร่ำ	๑๗๑	بوبฟีฟ้า	๑๙๗
♦ กาวาง	๑๗๒	ฝันกลางฤดูฝน	๑๙๘
กุมารน้อยเทวดา	๑๗๓	♦ พรหมน้อย	๑๙๙
♦ กุ้ยๆ หน้าไม้อาย	๑๗๔	พิภพจักราช	๒๐๐
แก้วพแก้ว	๑๗๕	แม่นาคพระโขนง	๒๐๑
ชวานฟ้าหน้าดำ	๑๗๖	♦ โรงแรมวิปริต	๒๐๒
ขุนแผนผจญภัย	๑๗๗	♦ ลมรักลมหลวง	๒๐๒
♦ คมพยาบาท	๑๗๘	ละอองดาว	๒๐๓
ความรักมักเป็นอย่างนี้	๑๗๙	ใจดาว	๒๐๓
♦ คุณผู้หญิง	๑๘๐	ลับแลใจ	๒๐๔
จันทร์สุริยะคราส	๑๘๑	♦ ลูกเลี้ยง	๒๐๔
จินดาสมุทร	๑๘๒	ศาลาชวนหัว	๒๐๕
♦ จู๊ดจ๊อบในดวงใจ	๑๘๓	สนิมสังคม	๒๐๖
♦ เจ็ดสุริยัน	๑๘๔	สังข์ทอง (เจ้าเงาะ)	๒๐๖
♦ เจ้าสาวชุดสีดำ	๑๘๕	สาวเขียว	๒๐๗
เจ้าหญิงชั้นทอง	๑๘๖	สามปอยหลวง	๒๐๘
เจ้าหญิงแดงอ่อน	๑๘๗	สิงห์ไกรภพ	๒๐๙
♦ เจ้าหลง	๑๘๗	สี่ยอดกุมาร	๒๐๙
♦ ชนวนบาป	๑๘๘	ห้องหุ่น	๒๑๐
♦ ชลธิพิศวาส	๑๘๙	หุ่นไล่กา	๒๑๐
เชนิน้อย	๑๘๙	♦ เหมือนน้ำราดบนพื้นทราย	๒๑๑
ช่างเพื่อนแก้ว	๑๙๐	♦ แหวนมรกต	๒๑๒
ชอนกลิ่น	๑๙๑	อนิลทิตา	๒๑๓
ดอกโคก	๑๙๑	อภินิหารแพรวแดง	๒๑๓
ดาวพระศุกร์	๑๙๒	อมฤตาลัย	๒๑๔
แดนอาถรรพ์	๑๙๓	โอรสหมาป่า	๒๑๕
♦ ป่วงเสน่ห์หา	๑๙๔		

เรียงลำดับชื่อตามตัวอักษร

กฎแห่งกรรม

(เสียงชายพูด)

“ทำดี ดีส่งให้ เห็นผล ทำชั่ว ชั่วก็ดล ชั่วให้

ชั่วติดจืด ตราทน ตีบอก ไร้นา ใครชั่ว ใครดีไซ้ร้ สืบได้ ด้วยกรรม”

มวลมนุษย์ในโลกนี้ เกิดมาต่างมี บุญกรรมประจำตน

ไพเราะผู้ดี มีหรือจน มนุษย์ปุถุชน ไม่อาจหลุดพ้นค้นหา

คอยเบียดเบียนต่อกันเรื่อยมา ใช้เล่ห์ต่างต่างนานา

ไม่นำพาผลกรรมความดี

(เสียงชายพูด)

“มนุษย์เอ๋ย อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว”

กลัวเวรกรรมกันเกิดหนา แผ่ความเมตตาให้กันด้วยไมตรี

โปรดได้คิดชีวิตคน ไม่เห็นใครจะทนหนักให้พ้น เป็นผี

ควรเร่งคิดสร้างสรรค์สิ่งดี เพิ่มบุญเพิ่มบารมี

เพราะความดี เหมือนเงาตามติดตัว

(เสียงชายพูด)

“รอยโค รอยเกวียน วงเวียน แห่งกรรม

ดีชั่ว ตัวเราทำ เป็นกฎแห่งกรรม ของปุถุชน”

เมื่อต้องแต่งเพลงประกอบละครเรื่อง “กฎแห่งกรรม” ครูต้องอ่านหนังสือกฎแห่งกรรม ของ ท. เสียงพิบูลย์ และหนังสือธรรมะหลายเล่ม และตกผลึกมาเป็นบทเพลงที่สื่อถึงเรื่องของบุญกรรม การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สร้างบุญได้บุญ สร้างกรรมต้องใช้นี้กรรมและรับผลแห่งกรรมนั้น รวมถึงในตอนสุดท้ายสื่อเห็นถึงความดีที่ควรจะดำรงไว้

“กลัวเวรกรรมกันเกิดหนา แผ่ความเมตตาให้กันด้วยไมตรี

โปรดได้คิดชีวิตคน ไม่เห็นใครจะทนหนักให้พ้น เป็นผี

ควรเร่งคิดสร้างสรรค์สิ่งดี เพิ่มบุญเพิ่มบารมี

เพราะความดี เหมือนเงาตามตัว”

กระสือ

* กระสือกลางวันมันเป็นหญิง

มีทุกสิ่งธรรมดา ธรรมดา

ยิ้มแย้มช่างเจรจา

งามสง่าน่าชิดเชยชม

ตกกลางคืนมีหัวกับไส้

ทิ้งร่างไปเที่ยวกินคุตตม

สรรหาแต่สิ่งโสम्म

เนาเหม็นเป็นอาหาร

บ้านไหนมีของสกปรก

มันจะไปฉกกินถึงบ้าน

ควักกินล้วงกินนานๆ

กระสือมันมาตามเสาเรือน

กระสือโหดร้ายน่ากลัว

ระวังตัวคืนนี้อาจมาเยือน

ถ้าเห็นดวงไฟเลื่อนๆ

มันละเจ้าผีกระสือ

(ซ้ำ*)

เพลงประกอบละครโทรทัศน์ เรื่อง “กระสือ” ออกฉายทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๐ มีความยาวถึง ๒๐๐ ตอน เป็นเค้าโครงจากเรื่อง ผีพื้นบ้านไทย ซึ่งครุมนันส์ก็อาศัยประสบการณ์จากคำที่แม่เล่าให้ฟังตั้งแต่เด็กว่า กระสือเป็นหญิงสาวสวย กลางคืนจะถอดหัวออกจากร่างไปหากินสิ่งของเนาเหม็น ของสดของคาว แล้วกลับมาเข้าร่างเมื่อฟ้าใกล้สว่าง

• กลับตาลปัตร

* สวัสดิ์จ๊ะ สวัสดิ์ ศตวรรษนี้ ศตวรรษใหม่
สิ่งต่างๆ มันก็เปลี่ยนไป หญิงและชาย กลับตาลปัตร
ศตวรรษเก่าชายเอาเปรียบหญิง รักแล้วทิ้งแอบไปหาใหม่
ชอบบ่นวด เล่นถั่ว เล่นม้า คอยหลบหน้าบ้านเรือน ไม่กลับ
เมียจับได้ ถูกซ้อม ถูกตี แต่เดี๋ยวนี้
รู้มัยๆๆๆ อะไรกลับตาลปัตร

** ถึงฉันเป็นผู้หญิง ก็อย่าทำ ฉันเข้าบาร์ กินเปียร์ กินเหล้า
พกปืนกำ วางท่า จึกกี้ ชีวิตฟรีไม่มีหมองเศร้า
ไม่ยอมตกไปเป็นเบี้ยล่าง พกมีดบาง
รู้มัยๆๆๆ อาวุธฉันร้ายสะบัด

*** ใช้ฉันอยู่กับเหี้ย เฝ้าเรือน กินเงินเดือน ทำครัวหุงข้าว
เสร็จงานบ้านอาบน้ำแต่งกาย รอฉันไปคลุกเคลียคลอเค้า
ฉันดุด่าไม่กลัวจะเถียง ขึ้นสำเนียง
รู้มัยๆๆๆ ผิดหูเมื่อไรเป็นโดนชด

(ซ้ำ*, **, ***)

สวัสดิ์จ๊ะ สวัสดิ์ ศตวรรษนี้ ศตวรรษใหม่
สิ่งต่างๆ มันก็เปลี่ยนไป หญิงและชาย กลับตาลปัตร

เพลงประกอบภาพยนตร์ตลกเรื่อง “กลับตาลปัตร” กำกับโดย ส.อาสนจินดา ฉายที่โรงภาพยนตร์
เอ็มไพร์ในท้องเรื่อง หญิงชอบเอาชนะชาย บังคับให้ทำหน้าที่แทน ส่วนหญิงก็เที่ยวบาร์กินเหล้า ผู้หญิงถืออาวุธ
ซึ่งผู้ชายกลัวมาก

กลืนรำ

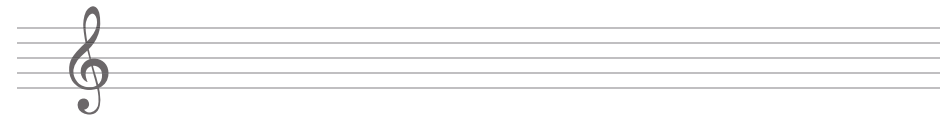
หอมกลืนรำ รำเพย
ชื่นเชย หอมไม่รู้สร้าง
หอมประทิน กลิ่นผินนาง

หอมเนื้อหอมปราง ทั่วสรรพางค์นางหอม
หอมกลืนรำ นางหอม เสน่หา
ชายชิดชมดมดอม แกร่รักเจ้า เฝ้าถนอม
รินไรไม่ตอม เจ้าเนื้อหอมรัญจวน

กลืนรำ ร้างจาง
เจ้าสียัง คร่ำครวญ
กลืนรำ พร่ำกำสรวล
พิศواس รักไม่อาจลืมเลือน

เพียงเจ้ารำวใจ
ดังโลกไร้ดาวเดือน
ขาดกลืนรำเสมือนวิบโยค
โลกทั้งโลกมลาย

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “กลืนรำ” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ปี ๒๕๓๒
นำแสดงโดย นาทยา แดงบุหงา ปาหนัน ณ พัทลุง ศานติ สันติเวชกุล วรรณิศา ศรีวิเชียร เป็นละครเศร้า
ครุมนัสทราบโครงเรื่องก่อนจึงแต่งเพลง เนื้อเรื่องเกี่ยวกับนางเอกที่ชื่อกลืนรำ เป็นคนเทิดทูนความรักมาก สุดท้าย
ก็ตายเพราะความรัก

♦ กาวาง

ชีวิตเกิดมายุ่ต้องหมุนไป
หมุนไปคล้ายดั่งกังหันต้องลม
มันมีทั้งสุขทั้งทุกข์ระทม
สุดแต่ลมชีวิตพัดไปทิศใด

เหมือนดังชีวิตเธอที่เกิดมา
ทิ้งเรือนทิ้งป่ามา เรื่องศิริไลซ์
ไม่รู้ว่่าพ่อตัวนั้นคือใคร
อยู่หรือตายไม่พบเลย

* ดังกับเป็นเช่นกาฝากคบไม้
เกาะกินอาศัยพอเสบาย
ขึ้นเชิงมนุษย์ยากสุดเฉลย
อกเอ๋ย เห็นแล้วมันเศร้า

** ทั้งฟ้าและดินอย่าสิ้นเมตตา
ลูกนกลูกกาพลัดเรือนพลัดเหยา
ถึงไม่มีพ่อไม่ฉ้อโฉดเขลา
ทุกข์ทนเอาเถิดนะเจ้ากาวาง
(ซ้ำ* และ **)

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “กาวาง” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๓ เป็นเรื่องราวของเด็กกำพร้าชาวกรุง ที่ถูกพาไปเลี้ยงดูที่บ้านนอก ภายหลังกลับเข้ามาอยู่ในกรุงใหม่ แม้จะเป็นคนดีแต่ชีวิตลำบาก เพราะไม่มีพ่อแม่ ชีวิตเหมือนกาฝากเอามาวางไว้ ดังชื่อเรื่อง กาวาง

กุมารน้อยเทวดา

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

* กุมารน้อยเทวดา หน้าตาน่ารัก
หนูน้อยรู้จัก กตัญญูทเวที
กุมารน้อยเทวดา เกิดมาเพื่อความดี
หนูน้อยจึงมี เพื่อนดีร่วมใจ

เพื่อนฝูงมีห้าคน ถึงจนก็ไม่ทิวโหย
ไม่รักไม่ชโมย ไม่เป็นพิษเป็นภัย
ทุกคนรักความดีงาม ทุกคนมีน้ำใจ
หกชีวิตไม่เหลวไหล จ้าจี้จ้ำไซให้ป่วยการ (ซ้ำ*)

เจ้าหัวหิน เจ้าพุงป่อง พันยี่น เจ้าค่อมหมอยา
หูกาง ทั้งห้า เพื่อนร่วมน้ำสาบาน
หกใจเหมือนเชือกเส้นเดียว
มัดเกลียวกระชับมัน หกชีวิตสมัครสมาน
เก่งกาจอาจหาญ มีปัญญา
(ซ้ำ*)

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “กุมารน้อยเทวดา” ออกอากาศครั้งแรก ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ผลิตโดยบริษัท สามเศียร จำกัด ของคุณไพรัช สังวริบุตร มุ่งผลิตละครพื้นบ้านไทย กุมารน้อยเทวดาเป็นละครเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความกตัญญู ความดี และเพื่อนดี ซึ่งครุมนัสดสามารถแต่งเพลงละครแนวนี้ให้เป็นที่รักและชื่นชอบทั้งเด็กและผู้ใหญ่

• กุ้ยๆ หน้าไม่อาย

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

กุ้ยๆ หน้าไม่อาย กุ้ยๆ หน้าไม่อาย
เพราะจำไม่ได้ไม่ทันเห็น แท้เป็นบางพ่อเจ้าท่อนลัก
ดูแปลกหน้าไปไม่กล้าทัก ประหลาดใจนักมาทำไม
ผู้หญิงสิงหลคนเมืองนี้ ไม่สมศักดิ์ศรี ไซ้ไหม ไซ้ไหม
เอาอายขายฝากไว้กับใคร หรือจงใจมาฆ่าเมีย

อู๊ย! จำไม่ได้ไม่ทันเห็น แท้เป็นบางพ่อเจ้าท่อนลัก
ดูแปลกหน้าไปไม่กล้าทัก ประหลาดใจนักมาทำไม
ผู้หญิงสิงหลคนเมืองนี้ ไม่สมศักดิ์ศรี ไซ้ไหม ไซ้ไหม
เอาอายขายฝากไว้กับใคร หรือจงใจมาฆ่าเมีย

กุ้ยๆ หน้าไม่อาย กุ้ยๆ หน้าไม่อาย
กุ้ยๆ หน้าไม่อาย กุ้ยๆ หน้าไม่อาย
กุ้ยๆ หน้าไม่อาย กุ้ยๆ หน้าไม่อาย

แก้วนพเก้า

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ
แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ

เพชรแท้สวยแต่เศร้า เพชรเลยเงาไม่สดใส
ทับทิมเสน่ห์รุนแรง ไฟทูลย์สดใส เหมือนดารา

แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ
แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ

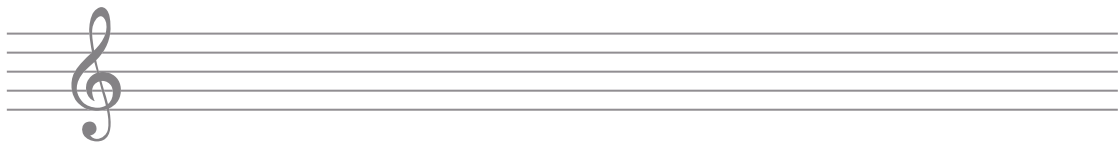
แก้วหนึ่งชน ชน ชน ทั้งแก่น ทั้งชน แ่งน้อย
นิลเนตร ชื่อนมาเป็นพลอย ถึงเธอเป็นพลอย สวยไม่ด้อยใคร

แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ
แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ

มรกตแม่จอมหยิ่ง แม่ยอดหญิงสุดจะร้าย
โกเมนชอบเป็นผู้ชาย ยอดมณีเพทาย สาวสมัยในสังคม

แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ
แก้วนพเก้า แก้วสาว ทั้งแก้วคน แก้วชีวิตอลวน แก้วคน แก้วจิตใจ

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “แก้วนพเก้า” ออกฉายทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๑๘
เป็นหนึ่งในละครพื้นบ้านยอดนิยมในความทรงจำ เล่าเรื่องราวของหญิงสาว ๙ คน ที่มีบุคลิกและนิสัยแตกต่างกัน

ขวานฟ้าหน้าดำ

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

ขวานฟ้าหน้าดำ ขวานฟ้าหน้าดำ

เกิดมาตามบัญชาสวรรค์ มีขวานไว้ปราบอธรรม

ขวานฟ้าหน้าดำ หน้าดำเพราะกรรมทำมา

หน้าดำจิตใจงามเลิศคน พลิตนเพื่อหมู่ประชา

พลัง ปัญญา แก่ล้ากล้าสมชายชาตรี

* เปรี๊ยะๆ ก่อเสียงอสุณีบาด ขวานฟาดเลือนลั่นปฐพี
เปรี๊ยะๆ ยักษ์มารแหวกปานผดคลี ทุกธานีสูญสิ้นดัสกร
สุขสรณกันทั่วทุกถิ่นแคว้น ทั่วแดนไร้สิ้นเดือดร้อน
ขวานฟ้ารารอน จนปัญญาจะรักษาหน้าหายดำ
(ซ้ำ*)

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “ขวานฟ้าหน้าดำ” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๖ เป็นละครพื้นบ้านที่เรียกว่าละครจักรๆ วงศ์ๆ ได้รับความนิยมอย่างสูงในช่วงเวลานั้น เพลงประกอบก็เป็นที่ติดหู โดยเฉพาะท่อนฮุคที่ว่า “เปรี๊ยะๆ เสียงอสุณีบาด ขวานฟาดโลดลั่นปฐพี...”

ขุนแผนผจญภัย

ขับร้องโดย วิเชียร ภูโชติ

เรื่องเก่านมนานปี เราท่านรู้ดี เรื่องขุนช้างขุนแผน

เรื่องรักครั้งวัยรุ่น ก่อเรื่องเคื่องชุ่น สองชุ่นชุ่นแค้น

ขุนช้างเจ้าปัญญา คอยหาเวลายุ่งยิงชิงแพน

วันทองเจ้าคนชื้อเอ๋ย

ขุนช้างเลยตื้อเอามาครอบครองแทน

ศึกรบไม่เศร้าใจ ศึกรักทำไม ให้เจ็บใจแสน

ศึกเหนื่อหรือเสือใต้ ไม่เคยหวั่นไหว มีชัยทั่วแดน

ศึกรักหนักใจหมอง โธ่เอ๋ย! วันทอง ช้างมากอดเจ้าแทน

ยังคิดยิงซ้ำชอกเอ๋ย

อยากจะจับช้างตอก ให้บี้ ให้แบน

คนดีต้องได้ดี พระโปรดปรานีให้เป็นหูดาแทน

ได้เป็นเจ้าเมืองกาญจน์ สะสางการงาน ดับทุกข์สุขแสน

ประชาหน้าตาใส ใครค้าใครขาย สุขใจพ่อแพน

เมืองกาญจน์เปิดโฉมใหม่เอ๋ย

พ่อขุนเที่ยวไปทั่วทุกดินแดน

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์ชุด “ขุนแผนผจญภัย” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ เป็นการนำวรรณคดีไทยมาทำเป็นเรื่องชุด เป็นตอนๆ นับเป็นความกล้าหาญของคนทำโทรทัศน์ในเวลานั้น และประสบความสำเร็จได้รับความนิยมมาก ทำให้นักแสดงที่สวมบทบาทขุนแผน คือ สมชาย ศรีภูมิ (สมโภชน์ แรมประเสริฐ) โด่งดังมาก และเพลงประกอบละครก็ติดหู ร้องกันได้ทั่ว โดยเฉพาะท่อนแรก “เรื่องนมนานปี เราท่านรู้ดีเรื่องขุนช้างขุนแผน”

ความรักมักเป็นอย่างนี้

ขับร้องโดย รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส

ความรักนี้แสนประหลาด รักมีอำนาจเหนือใจ
ทุกคนตื่นรนหาไป บ้างเอาหัวใจไปจองจำ
ความรักหอมหวานยวนยั่ว เผลอตัวเป็นพลาดถล่ำ
ทุกซ์ตรมเท่าไรมีจำ ช้ามาเท่าไรก็ยิ่งไฝหา

- * ความรักไม่มีวันหยุด ไม่เคยสิ้นสุด ฤทธิ์ปรารถนา
ความรักบิวนวอนร้อนไปร้อนมา ยั่วใจจนบ้าแล้วก็ลาลับหาย
ยามรักก็แสนหวานชื่น รักยามขมขื่นอยากตาย
ความรักไม่เคยเดินคู่ใคร ความรักมักเป็นอย่างนี้ (ซ้ำ*)

• คมพยาบาท

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

อยากตัดใจเธอเอามาถือ อยากเชือดเนื้อเอาเกลือมาทา
ทำกับฉันแสนแสน เพิ่มความแค้นเรื่อยมา อยากจะฆ่าให้ตาย
สร้างปัญหาโยนมาให้ฉัน ส่วนเธอนั้น ปรีดีเปรมใจกาย
ทำกับฉันอดสู อยากจะรู้หัวใจ ทำไมถึงได้ใจดำ

- * อภัยสงสารไม่มี ที่ยังมีฉันนี้สิจต้องจำ
คำสาบาน เธอยังผิดคำ
เธอทำฉันซ้ำขึ้นขม

ไม่มีเมียคนใดใจดี ปล่อยให้ผัวมีใหม่มาชม
น้ำผึ้งมาเป็นยาพิษ รักเป็นมิดสองคม
เธอจะต้องตรม เพราะคมพยาบาท (ซ้ำ*)

“คมพยาบาท” เป็นเรื่องราวของเปียและน้อย สองสาวที่ถูกเปลี่ยนตัวในตอนเด็ก เหตุเพราะความอิจฉา
ริษยาของผู้ใหญ่ ลูกคนจนกลายเป็นคนรวย ส่วนลูกคนรวยกลับต้องมาเป็นลูกคนจน ด้วยเนื้อหาที่
เข้มข้น ได้รับความนิยมจนมีการนำมาผลิตซ้ำหลายครั้ง สันนิษฐานว่าเพลงประกอบละครที่क्रमนัสแต่งให้
น่าจะเป็นฉบับที่ออกฉายทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ในปี ๒๕๒๕ สร้างโดยบริษัทดารafil์ม กำกับ
การแสดงโดย มานิตย์ สัมมาบัติ นำแสดงโดย เมธี บันเทิง กมลวรรณ ขวัญศิริ เกษรินทร์ พูนลาภ ปริญญญา
สุขอารมณ์

จันทร์สุริยเคราะห์

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

• คุณผู้หญิง

ขับร้องโดย เศรษฐา ศิระฉายา

คุณผู้หญิงชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ
เป็นต้อย อีกไม่นาน นับวันเราก็คงแก่ไป
เงินนะหรือ จะซื้อวัยสาวไว้ได้
ดูดอกไม้บาน แล้วก็ร่วงโรยรา

* หาสุขให้ใจเกิดคนดี อย่ามัวรอรีให้เสียเวลา
ถ้าหากหัวใจไร้คนนำพา
อิฐหินยังดีกว่านะคุณผู้หญิง
คุณผู้หญิง ยอมรับในความแท้จริง
ชายกับหญิง รักกันมันธรรมดา (ซ้ำ*)

ครั้นทวยเทพ ในวิมาน ชันธุสิต
เปล่งนิมิต ประกายแสง แหล่งสวรรค์
มีดาวร่วง จากฟากฟ้า นภาวรรณ
อัศจรรย์ เห็นทั่วหล้า ยามราตรี

แม้ดาวร่วง จากนภา ใช้อาเพศ
เพียงบอกเหตุ แจ้งประจักษ์ เป็นสักขี
วิญญานเทพ จูติกาล บันดาลมี
สุวิณี ถือกำเนิด เกิดเป็นคน

ณ แคว้นแคว้น เมืองจำปา นครศ
คือขอบเขต ให้ลงมา ปฏิสนธิ
จุติใน ครรภ์หญิง จันทรทาลจนจน
เสวยผล ทุกข์ยาก ลำบากกาย

เทพจุติ ลงมานั้น จันทร์คราส
เพื่อนร่วมชาติ ร่วมชีวิต ลิขิตหมาย
สุริยคราส จูติก่อน เป็นพี่ชาย
สืบเชื้อสาย ร่วมท้อง พี่น้องกัน

เพลง“จันทร์สุริยเคราะห์” (ตัวสะกดตามเอกสาร) เป็นเพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “จันทร์สุริยคราส” ปี ๒๕๒๓ ของดาราฟิล์ม ซึ่งขณะนั้นยังใช้ฟิล์ม ๑๖ มม. ถ่าย และใช้เสียงพากย์ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ แพร่ภาพทุกวันจันทร์ (วันเดียวเท่านั้น) นำแสดงโดย ศุภชัย เอี่ยมอนันต์ เป็นสุริยคราส และวัชรวิสา สังข์สุวรรณ เป็น จันทร์คราส

จินดาสมุทร

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

จินดาสมุทร เด็กน้อยเจ้าน่ารัก
จินดาเจ้ารู้จัก ค่าความรักและกตัญญู
มีแม่เป็นนางยักษ เป็นที่รัก และเป็นทั้งครู
แม่สอนให้เจ้ารู้ คุณความดี มีศีลธรรม

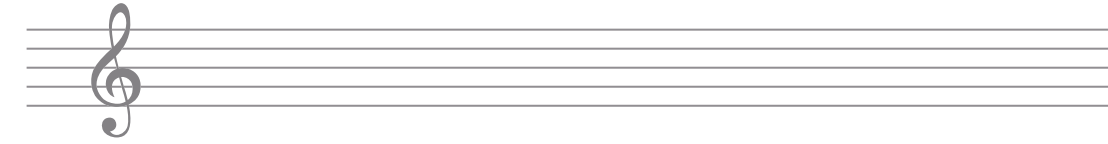
จินดาเป็นยอดเด่น เป็นเพชรที่เลิศล้ำ
แม่สอนเจ้าก็จำ เชื่อถ้อยคำของแม่โดยดี
เจ้าหมั่นท่องมนต์คาถา หมั่นศึกษาครบถ้วนวิธี
ลงน้ำเป็นนาคี เข้าพงพีเป็นสิหราช

* ผีกฝนจนข้าของ กระบองผีมือฉกาจ
ปราดเปรียวเปรี๊ยะปราด สมเป็นชาติเชื้อเจ้าชาย

** จินดาสมุทร สงสารเจ้ากำพร้า
เด็กน้อยคอยถามว่า แม่จำพ่อหนูคือใคร
ทุกวันเจ้าเหม่อมองฟ้า เห็นนกกาบินคลอกันไป
พ่อจำพ่ออยู่ไหน ลูกจะไปติดตามหาพ่อ (ซ้ำ*, **)

*** พ่อจำพ่ออยู่ไหน ลูกจะไปติดตามหาพ่อ
(ซ้ำ *** ๔ ครั้ง)

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “จินดาสมุทร” ผลิตโดย บริษัท
สามเศียร จำกัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๘
สร้างจากนิยายปรัมปราไทย เรื่องการผจญภัยของเด็กที่ออกตามหาพ่อ
ต้องฝ่าฟันอุปสรรคและภัยอันตรายนานับประการ

• จุดเจ็บในดวงใจ

เธอควรคิดตรองดูให้รู้แก่ใจ
ว่าเธอเป็นเช่นไร ใครเขาอยากเสนาหา
หน้าตาอย่างนี้ เหลือที่ใจ ใครคิดนำพา
เธอเป็นดอกหญ้า ราคาไม่มี

เธอลองคิดตรองดูให้รู้ให้ซึ่ง
ค่าเธอเพียงสลึง เขายังไม่ไยดี
ถ้าเป็นดอกฟ้า ร่วงลงมาบนพื้นธรณี
กลีบเกลี้ยงดี พอมีคนชม

* เกิดเป็นกา อย่างลาขึ้นเคียงหงส์
ปีกหักลง น้ำตาจะตก ออกจะตรม
อย่าฝันหวาน วิมานจะพังล่ม
สงสารใจต้องระทม ระบมระบอมตาย

เธอควรรับความจริงสิ่งที่ได้เห็น
ยอมรับเถิดมันเป็น จุดเจ็บในดวงใจ
หยิกเล็บเจ็บเนื้อ คิดจะเถื่อ เนื้อข้าทำไม
พลาดพลั้งลงไป หัวใจยิ่งซ้ำ
(ซ้ำ*)

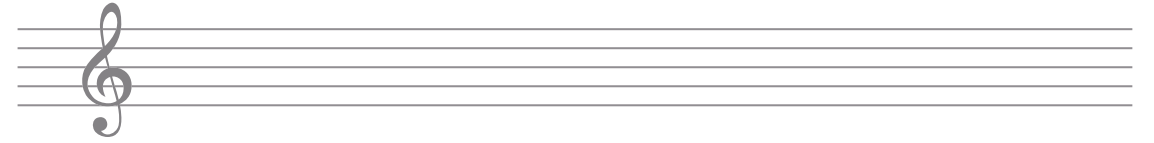
♦ เจ็ดสุริยัน

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

ทั่วแผ่นดิน เดือดร้อนเป็นไฟ
มหันตภัย ในอุ้งมือมาร
ทรราช ฮึกเหิมทุกวัน
มันสำคัญ ว่ามันกล้าหาญ
บังอาจข่มเหกราชา มันเข่นมันฆ่าทำลาย
ทั้งแผ่นดิน เดือดร้อนวุ่นวาย
ไม่มีใครกล้าขวางทางมัน

* สุริยัน ท่านรู้ความจริง นิ่งเฉยนานวัน โลกต้องบรลัย
ทรงหาทาง ล้างอิทธิภัย ช่วยแผ่นดิน เกิดความสุขสันต์
กำเนิดสร้างพระธิดา ร่วมกับห้าวองค์กุมาร
ทั้งเจ็ดองค์ เจ็ดสุริยัน พิชิตมาร ให้พ้นแผ่นดิน (ซ้ำ*)

เพลงประกอบละครจักร ๆ วงศ์ ๆ เรื่อง “เจ็ดสุริยัน” ออกอากาศช่วงเย็น
ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ปี ๒๕๒๙

♦ เจ้าสาวชุดสีดำ

ขับร้องโดย ดาวใจ ไพจิตร

เกิดมาเป็นคนอัปจนใจจริง
ยิ่งเกิดเป็นหญิงยิ่งยากเข็น
บางคนเห็นหญิงเป็นของเล่น
เป็นของลอง เป็นของง่าย
บ้างทำกำแพงแบ่งชนแบ่งชั้น
โธ่! คนเรานั้น บ้าอะไร มีแต่ปัญหาไม่สิ้นสุด
ผุดมาเกิดทำไม ยิ่งคิดๆ ไปซ้ำในกมล

* แม่จ๋า แม่จ๋า เราอยู่กันมา ตามประสายากจน
เดี๋ยวนี้แม่จ่าน้ำตาหลุน น้ำตาหลุนไหล
แม่ขายลูกให้กับเงิน จะเนรคุณก็จนปัญญา
โธ่! พ่อแม่จ๋า ลูกกลุ้มใจเหลือเกิน
ลูกเกลียดวิวาท์ เพราะค่าของเงิน
เมื่อเงินนี้มันเป็นเจ้า ขอเป็นเจ้าสาวชุดสีดำ (ซ้ำ*)

เพลง “เจ้าสาวชุดสีดำ” (ชื่อตามเอกสาร) ในงานวิจัยของ อ. กาญจนา อินทรสุนานนท์ ระบุว่าเพลงประกอบละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ และคุณดาวใจ ไพจิตร เป็นผู้ขับร้องเท่าที่ค้นพบ สันนิษฐานว่า เป็นเพลงประกอบละครเรื่อง “เจ้าสาวในชุดสีดำ” ปี ๒๕๓๒ เป็นละครผีเรื่องที่น่าแสดงโดย ภัศรา บุญยเกียรติ สามารถ พยัคฆ์อรุณ กันตา ดานาว ซึ่งมีผู้จดจำเสียงเพลงและคำร้องที่หลอนติดหูว่า “ขอเป็นเจ้าสาวชุดสีดำ”

เจ้าหญิงชั้นทอง

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เจ้าหญิงชั้นทอง ชั้นทองสวยงามผ่องอำไพ
เกิดมาน่าอัศจรรย์ สรวงสวรรค์อวยพรชัย
แต่กลับมีคนอิจฉา ให้โหราทำนาย
เรื่องดีกลับร้าย ตามนิสยเจ้าเล่ห์มายา
จริงหรือไม่จริง โหราทายสิ่งผิดจากตำรา
ดีหรือไม่ดี สองชีวีแทบมรณา

ได้ตาและยาย เห็นใจให้ร่วมชายคา
ยายไม่ยอมดูดาบ ตากับยายก็ยิ่งเมตตา
ชั้นทองซ่อนอยู่ในชั้น กลางวันแฝงกายออกมา
ปิดเรือนกวาดลาน หาอาหารกับข้าวกับปลา
จริงหรือไม่จริง ยายก็จ้องคอยมองดูตา
ดีหรือไม่ดี ฝีมือใคร สงสัยชាយา

ข่าวคำรำลือ แม้นใครเป็นเจ้าของชั้น
ให้เอาเข้าไปถวาย กับเจ้าชายสุดจินดา
ชั้นใดตรงดั่งในฝัน มีรางวัลเงินตรา
จ้ององ จ้ององ มีชั้นทองก็รีบเอามา
จริงหรือไม่จริง ผูกคนวังเข้าไปพารา
ดีหรือไม่ดี เป็นเศรษฐีทั้งสองยายตา

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “เจ้าหญิงชั้นทอง”
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ปี ๒๕๒๙-๒๕๓๐

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “เจ้าหญิงแต่งอ่อน”
จากนิทานพื้นบ้านเรื่อง “นางแต่งอ่อน” ออกอากาศทางสถานี
โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๓

เมื่อคนคละคนคละปะปน
เมื่อคนสร้างคนจนมีเกิดตาย
เมื่อคนสร้างคนเกิดความอับอาย ทิ้งไปไม่พะวง
เมื่อคนและคนสร้างคนขึ้นมา
คนให้สมยานามว่าเจ้าหลง
ไม่ใช่ผู้ดีมากมีเฝ้าพงศ์ หลงเป็นเด็กวัด

* ผจญโชคบนโลกมายา ดวงชะตาซ้ำสารพัด
สู้อทนเป็นชื่อสัตย์ ไม่เบียดปล่อยใจไหลหลง
ไม่เคยละอายปมด้อยติดตัว สิ่งใดไหนชั่วพากเพียรหักปลง
ละเว้นละกรรม พึ่งธรรมพึ่งสงฆ์ หลงแต่ดั่งาม (ซ้ำ*)
หลงแต่ดั่งาม (ซ้ำ ๓ ครั้ง)

เจ้าหญิงแต่งอ่อน

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เจ้าหญิงแต่งอ่อน มิ่งสมรโสภาลาวัลย์
งามพักตร์ดั่งเพ็ญจันทร์ สิริพ่องพรรณ ทิวสรรพางค์
ปานหงส์เหิมราช ชัตติยะสมเนื่อนวลนาง
ชมภิรมย์สุรางค์ แคสบเนตรนาง
ครวญครางดั่งต้องมนตรา

* มีพี่น้องอีกสององค์ ร่วมวงศ์กษัตรา
วัยราชกุมารา พระสุชาดา ขนิษฐารอง
ครองนครศ เกิดอาเพศ สามองค์พี่น้อง
สงสารเจ้านวลละออง
กับพี่ชายรอง ต้องทนผจญกรรม (ซ้ำ*)

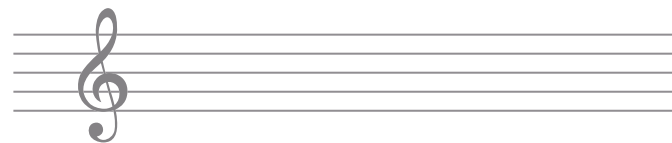
• ขนวนบาป

ขับร้องโดย ดาวใจ ไพจิตร

คนเราเกิดมาใช้เวลาเพื่อเรียนเพื่อรู้
มีนัยน์ตาเพื่่อมองเพื่อดู มีหูเพื่อคอยรับฟัง
สิ่งชั่วสิ่งดีเห็นคนก็มีมากมายหลายทาง
น่าจะจำไว้เป็นตัวอย่าง เพื่อวางแผนทางชีวิตของตน
กลับเมินไม่มอง เป็นทำนองไม่อยากจะเห็น
ยังเผลอมัววกลักรรมกลัเวร ช่อนเร้นเป็นนิสัยตน
ชั่วกับชั่วกลับ เหมือนดังก้นที่มันหมุนวน

เปรียบราตรีที่มีดมัวหม่น จิตใจคนมืดมนไม่จาง
ตัวกรรมที่ทำให้คนเป็นไป
โลกโกรธหลงเหมือนไฟกองใหญ่
บันดาลใจเกิดริษยา หวังเพียงแต่สิ่งได้มา
ไม่สงสารไม่เมตตา อนิจจา อนิจจัง

* หรือคนแค่น คนสร้างคนเพื่อกำทำลาย
วางขนวนแต่ลั่นเลวร้าย ปล่อยใจไม่เคยระวัง
ชอบลิ้มความจริงแล้วยิ่งนิ่งเฉยไม่เคยรับฟัง
สักวันฟ้าผ่าลงกลางหลัง
จะเห็นรอยต่างของขนวนบาป
(ซ้ำ*)

ชะนีน้อย

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เจ้าเป็นกินรี เอ๋ย สุขีในป่า
รูปร่างโฉมมา เอย กว่าใคร กว่าใคร
มีพระฤาษี เอย เป็นที่พึ่งพา
เจ้ามีปัญหา เอย ฤาษีทำนาย
มีผิวไม่ว่า เอย แต่อย่ามีลูก
มีลูกเมื่อไร เอย จะกลายเป็นชะนี

เพราะความรักเป็นเหตุ เป็นเหตุให้ลืมตน
จะแก้ไขไม่พ้น จนฤดี คิดถึงคำทำนาย
มีลูกจะกลายเป็นนางชะนี
นี่ก็ใกล้แล้วละสิ เริ่มมีลูกในอุทร
รักทั้งลูกรักทั้งผิว เรื่องส่วนตัวไม่อาวรณ์
รอให้ลูกเกิดก่อน พร้อมจะจรรพบุญกรรม

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “ชะนีน้อย”
เป็นละครจักร ๆ วงศ์ ๆ ตอนเย็นเรื่องแรกสถานี
โทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ออกอากาศเมื่อวันที่ ๑๐
กรกฎาคม ๒๕๒๙

• ชลธิพิศवास

ขับร้องโดย สังวาล (ไม่ทราบนามสกุล)

ดวงชะตา หรือชลธิ นำชีวี
สองเราพบกัน ยิ่งคิด ใจยิ่งหวั่น
กลัวความสัมพันธ์ จะเป็นเหมือนไฟ
ใจฉัน ทุกวันสับสน ไฟอารมณ์ ร้อนรุ่มสมใน
พิศवासจะหวาน หรือพิศवासจะวาย
ไม่ได้ ไม่อาจจะเน

* ถ้ามใจเธอ จะเป็นเหมือนปลา
น้ำใหม่มา ก็ลืมหืมเพ
มีใจหลายดวง ห่วงหลังลั้งเล
สับสนปนเป บ้างไหม
สำหรับฉัน ฉันลูกทะเล ไม่รวนเร
เมื่อจะรักใคร ฉันพร้อม เป็นโคมทองสองใจ
นำความรักไป สูสวรรค์อันรื่นรมย์
(ซ้ำ*)

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “ชลธิพิศवास”
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๗
นำแสดงโดย เมธี บันเทิง นิลเนตร นฤมล ทัศนวรรณ เสนีย์วงศ์

ช้างเพื่อนแก้ว

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

ช้างๆ ช้างเพื่อนรัก
ชวงสวัสดิ มีไมตรียิ่งนัก
ชวงสวัสดิ ดูทำที่น่ารัก
ช้างตัวโต แต่น้ำใจนั้นดีไม่หยอก

ชอบล้อหลอก เล่นด้วยกันทุกวันยันค่ำ
ช่วยการงานสารพัด ล้วนงานตราตรำ
เข้าก็ทำทุกวันค่ำ ด้วยความรัก

ช้างๆ ช้างเพื่อนรัก
ชวงสวัสดิ มีไมตรียิ่งนัก
ชวงสวัสดิ ดูทำที่น่ารัก

ช้างเป็นเพื่อนที่น้ำใจแสนจะซื่อสัตย์
ใสสะอาดกตัญญูรู้ในคุณท่าน
เมื่อมีภัยช้างพลีกายคุ้มครองป้องกัน
พลีชีพมันมิเคยหวั่นด้วยความรัก

ช้างๆ ช้างเพื่อนรัก
ชวงสวัสดิ มีไมตรียิ่งนัก
ชวงสวัสดิ ดูทำที่น่ารัก

ช้างใจกว้าง อีกพลังแข็งแรงประหลาด
แสนฉลาดฝึกทำงานถึงการล้อเล่น
เดินก๊ว่งไวช้างตั้งใจมิเคยยากเย็น
ช้างก็เป็นศิลปินด้วยความรัก

ช้างๆ ช้างเพื่อนรัก
ชวงสวัสดิ มีไมตรียิ่งนัก
ชวงสวัสดิ ดูทำที่น่ารัก

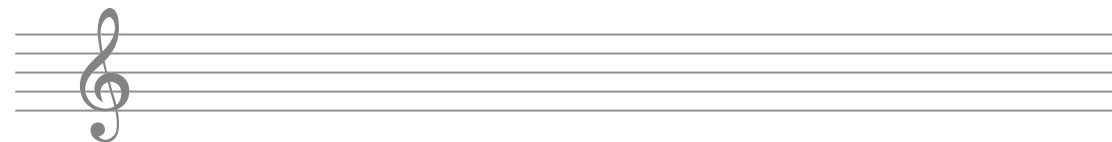
ช่อนกลืน

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เสียงหมาหอนวังเวง (เอื้อน) ยามราตรี
หมามันเห็นญาติ (เอื้อน) ยังมีกรรม
แสงหาคูศล (เอื้อน) ที่คนทำ
บ้างก็มาก่อกรรม (เอื้อน) ไม่จบสิ้น

นำสงสารสาวชื้อ (เอื้อน) ชื้อช่อนกลืน
หูได้ยิน ตาได้เห็นความ (เอื้อน) เป็นอัศจรรย์
ผีมันเรียกหาเจ้า (เอื้อน) ให้ช่วยมัน
ดวงวิญญาณผูกพัน (เอื้อน) ช่อนกลืน เอย

เพลงประกอบละครโทรทัศน์แนวผี เรื่อง “ช่อนกลืน” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗
ปี ๒๕๒๔ ครูเล่าวา นำทำนองเพลงมอญ ดนตรีไทย มาใส่ให้เกิดความไพเราะ ไปพร้อมๆ กับ ความวังเวงน่ากลัว

ดอกโศก

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา และคุณสาธิต (ไม่ทราบนามสกุล)

ช. ดอกโศกเอ๋ย เธออย่าโศกเศร้าเสียใจไปเลย
ญ. ไม่ช้าความจริงก็ต้องเปิดเผย พระท่านไม่เคย ทิ้งผู้ทำดี
ช. หมู่พฤษภา ยังไม่แอบอวยด้วยแสงสุริย์
ญ. อิจฉาของคนกวานวจี พระยังรู้ดีทำไว้ได้คืน

* ช. ใครอิจฉาช่างเขาโศกจำ ชับน้ำตา ขอรอยยิ้มมาให้ชื่น
ญ. ดอกรักชูช่อรอวันรอคืน ขอร้อยมาลัยให้ด้วยรักและภักดี
ช. ตลอดเวลา รักเพิ่มศรัทธา ลั่นดวงฤดี
ญ. ถ้าแมนชายใดดวงใจไม่มี ได้โปรดปราณี ความรักของคนเฝ้ารอ
(ซ้ำ*)

ดาวพระศุภร์

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

คืนนี้ เป็นคืนเดือนแรม
มองนภาไม่แจ่ม แลแอร่ม แคแสงดารา
ดาวสุกใส อยู่ปลายฟากฟ้า
แสงแจ่ม เหนือมวลดารา เป็นทั้งดาวฟ้า ดาวใจ
(ฮัม) เป็นทั้งดาวฟ้า ดาวใจ

ดวงเอ๋ย ดวงใจแม่จ๋า
แม่เหมือนคนเป็นบ้า สร้างลูกเกิด กลับทิ้งลูกไป
ยามลูกนอน ลูกจะได้ใคร ช่วยกอด ช่วยพัติวีให้
ยามหิว ไร ใครจะป้อน
(ฮัม) ยามหิว ไร ใครจะป้อน

แม่รู้มันเป็นกรรมเวร
แต่เพราะความจำเป็น แม่ต้องหักความรักอาวรณ์
มันจะได้เป็นอุทาหรณ์
ฉันชั่ว เพราะความใจอ่อน เดือดร้อนถึงเจ้า ดวงใจ
(ฮัม) เดือดร้อนถึงเจ้าดวงใจ

ขออธิษฐาน ใจ วาจา
ตั้งชื่อลูกของแม่ว่า ดาวพระศุภร์ สุกแสงอำไพ
เจริญรุ่งเรืองดังดาวพรายใส
ขอฝากฟ้าช่วยป้องกัน ช่วยเลี้ยงลูกไว้ แทนแม่
(ฮัม) ช่วยเลี้ยงลูกไว้แทนแม่

เพลงนี้ได้รับรางวัลเมขลาทองคำ สาขาเพลงประกอบละครโทรทัศน์ยอดเยี่ยม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จากละครชื่อเดียวกัน “ดาวพระศุภร์” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ในช่วงปี ๒๕๒๓-๒๕๒๔ นำแสดงโดย พล พลากร และ มลฤดี ยมาภัย ซึ่งได้รับความนิยมมาก เพลงประกอบนี้ก็มีส่วนอย่างยิ่ง

ในหนังสือมหกรรมดนตรี เพลงไทยยุคทอง ๑๒ ครูเพลง ครูเล่าว่า ดาวพระศุภร์เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาน่าประทับใจ เป็นเรื่องน่าเศร้าแท้ที่เกิดขึ้นกับสังคมทุกยุค ทุกสมัย และเป็นคติสอนใจคนอีกด้วย “ผมมีทัศนคติที่ดีกับบทประพันธ์เรื่องนี้ ซึ่งเป็นแรงช่วยผลักดันให้ฉันกรอกรออกมาเป็นเพลง ดาวพระศุภร์ได้” และเล่าว่าแต่งเพลงนี้ตอนตี ๑ ไปจบเอาตอน ๑๐ โมงเช้า ซึ่งเช้าวันนั้นได้นั่งดูดาวศุภร์ขึ้นอยู่ที่ปลายฟ้าด้วย

แดนอาถรรพ์

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เหนือดินมีแดนหนึ่ง สายซึ่งตรึงชีวัน
แต่มีความอาถรรพ์ อัศจรรย์เหลือคณา
เหนือฟ้าเทวาสร้าง เหมือนพลาญด้วยมนตรา
เลศนัยแลคาถา จึงแปลกตากว่าแดนใด

* แดนอาถรรพ์ แดนสวรรค์หรือแดนชั่ว
จึงหมองมัว ด้วยกฎเกณฑ์แห่งความตาย
ล้ำแดนไปใจหวน ชีวันคงมลาย
หากคงความดีไว้ คงไม่ตายด้วยอาถรรพ์
(ซ้ำ*)

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “แดนอาถรรพ์” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ เป็นละครแนวสยองขวัญ-ลึกลับ ครูเล่าว่า เพลงนี้เขียนง่าย เขียนไปตามท้องเรื่อง ใช้เวลา ๓ ชั่วโมงกว่าก็เสร็จ

♦ บ่วงเสน่ห์หา

ขับร้องโดย ดาวใจ ไพจิตร

บ่วงเป็นเครื่องมือของนายพราน
ใช้เพื่อการประหารสัตว์นานา
สัตว์จะตาขาด พลัดไปเป็นดับชีวา
บ่วงนั้นขนานนามว่า
เพชรฆาตแห่งความตาย

แต่บ่วงของคนในวงสังคม
 นั่นก็คืออารมณ์บ่ปญหาใหญ่
 บ่วงนี้ชื่อว่า บ่วงเสนหาทางใจ
 ติดบ่วงนี้เข้าอันใด อาจจะต้องตาย อย่างทรมาณ

* บ่วงเอ๋ยพิษสงเจ้าเหลือร้าย
ฉันทรมไปทั้งใจกาย
อยู่ในเวดดวงชีวา นกกาถูกขัง
นกกยังมีคนเมตตา ฉันทิดบ่วงเสน่หา
ไม่พบเมตตาหลังมาให้เลย
(ซ้ำ*)

บ้านศิลาทราย

จัดโดย ประภาศรี ศรีคำภา

ระวัง สัญญาณอันตราย
ระวัง บ้านมหาภัย
บ้านศิลาทราย อันตราย อันตราย
ระวัง เงามดำๆ จ้องมอง
ระวัง อย่าจับต้องของใดๆ
มันมีอันตราย อันตรายกับชีวิตคน

* ศิลาทรายโหดร้ายหนักหนา
แม้แผ่นศิลามันยังฆ่าคน
ลึกลับ สับสน มหันตภัย
ตายเพียงพริบตา
ระวัง ทั้งคนและผี
ระวัง ภูทับสมิงครา
พิษมันหนักหนา
ระวัง พลาดพลั้งตาย (ซ้ำ*)

บาอาลี

จัดร้องโดย ชัชฎาภรณ์ รักษณาเวช

บาอาลี (ร้องซ้ำ) แม่งามไสริกว่าใคร
 มีความรักซึ่ง ตริ้งดวงใจ
 รักเดียวสนิทใน
 ดวงใจมิคลายสญสิน

บาอาลี (ร้องซ้ำ) อูราเหมือนมีอัคคิน
 เป็นราชินีจอมชีวิติน
 ลึกในร่างฟองพิน
 คือความเหี้ยมโหดทารุณ

* มีชีวิตและบัลลังก์
ด้วยใจหวัง ครองรักอบอุ่น
รักไม่สม เกิดอารมณ์ว้าวุ่น
วุ่นจนบัลลังก์พังพินาศทลาย

**** บาอาลี (ร้องซ้ำ) ร่างจมน้ำพิฬหัวใจสลาย**
เพราะความรักพาตัวตาย
ข้าพาคณอื่นวอดวาย น่าสงสารเอย
(ซ้ำ*, **)

• ปมด้อย

ขับร้องโดย บุษบา รังสรรค์

ใครจะประณาม หยามว่าฉันจน

ฉันไม่เคยหมองหม่น

มีจนเลือกเกิดได้ไหม

ชีวิตก็ส่วน ความจนก็ส่วน มิควรจะอาย

จนมีผู้ดีไพร่ ถือใจนั้นแหละสำคัญ

ฉันจะยากจน ไม่มีพิษภัย

ฉันไม่จนน้ำใจ ใครดีได้จากฉัน

ถึงแม้ยากจนฉันรู้บุญคุณของคนเหมือนกัน

ใช้จนแล้วคิดสั้น ๆ อยากรอยู่สวรรค์แล้วลืมพื้นดิน

ปมด้อยของฉัน แค่เกิดเป็นคนยากไร้

นอนเพียงเสื่อผืนหมอนใบ ภายใจไม่เปื้อนราคะ

ไม่คิดเป็นนกในกรงทอง ให้คนเขามองเขาหมิ่น

ไม่ลืมตัวไม่ลืมกลืนดิน ไม่มีกินไม่ยอมขายตัว

* ใครจะประณาม หยามว่าฉันจน

ฉันไม่เคยหมองหม่น ความจนใช้สิ่งน่ากลัว

ใจฉันสะอาด งามบริสุทธิ์เหมือนดังดอกบัว

ไม่ยอมให้ราคะชั่ว พันพัวเป็นปมด้อยเลย

(ซ้ำ*)

ปอบผีฟ้า

ขับร้องโดย ประภาสรี ศรีคำภา

ผีฟ้าเอ๋ย แสนสุดโสภา

ผีฟ้าเอ๋ย ได้โปรดเมตตา

หมู่เฮาป่วยไข้ บอกไข้หยูกยา

หมู่เฮาบูชา อักผีฟ้าเอ๋ย

ผีฟ้าเอ๋ย ให้ฝน ให้ฟ้า

ผีฟ้าเอ๋ย ให้ผัก ให้ปลา

ให้ป่า ให้ไม้ ให้ข้าว ในนา

หมู่เฮาถว้นหน้า อยู่เป็นสุขเอ๋ย

ผีฟ้าเอ๋ย หมู่เฮาเดินรำ

ผีฟ้าเอ๋ย หมู่เฮาตำข้าว

ดอกไม้ रुपเทียน ปักไว้หัวเสา

ขอเชิญผีเจ้า ม่วนหมู่เฮาเอ๋ย

ผีฟ้าเอ๋ย สุรา อาหาร

ผีฟ้าเอ๋ย ของเปรี้ยว ของหวาน

ผ้าผ่อน เงินทอง เอากองใส่พาน

เพื่อบรรณาการ แก่ผีฟ้าเอ๋ย

ไม่ ไม่ ไม่ ชำออยากได้เลือด เลือด เลือด เลือด

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “ปอบผีฟ้า” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗
ปี ๒๕๑๘ (อ่านเรื่องเล่าเบื้องหลังการแต่งเพลงได้ที่หน้า ๓๓)

แผ่นกลางฤดูฝน

ขับร้องโดย ดาวใจ ไพจิตร

เมื่อมีชีวิต
ทุกคนมีสิทธิ์จะฝัน
ต่างจิตใจกัน
ต่างก็เลือกฝันกันไป

ฝันเป็นเศรษฐี
ฝันมีคนจ้องเอาใจ
ฝันกันจนเหนื่อยไป
ชอบฝันเกินกายของตน

จิตของมนุษย์สุดจะสรร
ชอบเอาความฝัน มาลิตชีวิตคน
แผ่นกลางฤดูฝน
ฝนบ้า ฟ้าบ่น พาจิตคนฝันร้าย

* นรทสวรรณค์
ฝันไม่ศักดิ์สิทธิ์ดังหมาย
ฝันเพียงภาพลวงใจ
เซตฝันเกินกายของคน
(ซ้ำ*)

เรื่องราวของความทะเยอทะยานของผู้หญิงคนหนึ่ง เหมือนฝันอยากรวยอยากดี แต่ไม่ใช่จึงจบด้วย
ความเศร้า เพลงนี้ครูใช้เวลาเขียน ๗ วัน เขียนแล้วจบไม่ได้ พอดีวันที่จะเขียนจบ ฝนตกฟ้าผ่าต้นไม้หลังบ้าน
เลยได้คำร้องที่ว่า “นรทสวรรณค์ ฝันไม่ศักดิ์สิทธิ์ดังหมาย”

♦ พราหมณ์น้อย

ขับร้องโดย ประภาสรี ศรีคำภา

พราหมณ์น้อย
อยู่กับโยคี ร่ำเรียนวิชา มนต์คาถา
ปราชญ์เปรี๊ยะเรื่องฤทธิ์
ฉลาดอาจหาญ มีเมตตารธรรมรู้ถูกผิด
เจ้าพราหมณ์น้อยดังพลอยใส

เพลงหมัดมวย กระป๋องระบอง
ทุกระบวนแคล้วคล่องว่องไว
เสกอาคมเรียกลมเรียกฝน
เรียกสายชลเจ้าฝึกฝนทำได้ตั้งใจ

เป็นเด็กเล็กแต่เป็นเด็กดี มหาโยคี
สอนสิ่งควรรู้ ทำศึกชนะ
ต้องรู้จักศัตรู ต้องดูต้องฟัง หยั่งรู้เราให้เข้าใจ
อยู่กับโยคียายุไกล่สิบปี พราหมณ์น้อยรู้

ถึงคราวออกผจญภัย
จิตเจ้างาม จึงพบเพื่อนร่วมใจ
ร่วมเป็นร่วมตาย
ปราบศัตรูกู้บ้านเมือง

พิภพมัจจุราช

ขับร้องโดย วิเชียร ภูโชติ

ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ

* พิภพมัจจุราช ใครถึงฆาต ดับชีวี
สุพรรณตรวดดูบัญชี
ถ้าทำดี ให้ไปสวรรค์

“ทำชั่ว” “พญายมว่าไงล่ะ”
“ส่งลงไปในรกโลกันต์ (นะสิ)”

ต้นจี่วกระทะทองแดง
เอาดอกแหลมแทง ทุกวัน ๆ

“พญายม” ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ
“สุวาน” ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ
“สุพรรณ”

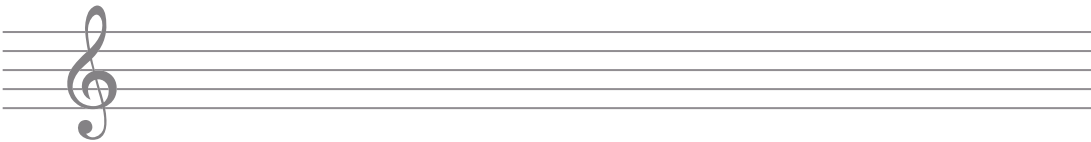
สามแรงแข็งขันทำดี ทำดี
ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ ฮะ

โจ๊ะทิง เท่งทิง โจ๊ะทิง เท่งทิง
โจ๊ะทิง เท่งทิง โจ๊ะทิง

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “พิภพมัจจุราช” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๕ ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๑๑-๒๕๑๓ ถ่ายเป็นฟิล์มขาวดำ เป็นละครชุดที่จบในตอน เนื้อเรื่องเกี่ยวกับยมบาลที่ตรวจสอบบัญชีความดี ความชั่วของมนุษย์ สอนเรื่องกฎแห่งกรรม (อ่านเรื่องเล่าเบื้องหลังการแต่งเพลงได้ที่หน้า ๓๒)

ฟังเพลง พิภพมัจจุราช

แม่นาคพระโขนง

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

โอะละเห้ โห้ โอะละทีก
ดวงใจคนดี ลูกจำ
ดึกแล้วหนา แสงดาวสว่างไสว
ดวงใจอย่ากวน แม่เลย
พี่มากเอย หัวอกเมียร้าย
อาวรณ์ อาลัย ร่ำหา
พี่ร้างไป ไม่เคยเป็นห่วงเป็นใย
มาเฝียวมายา มากจำ

โอะละเห้ โห้ โอะละทีก
นอนเสียดงนอน ลูกจำ
พ่อเขามาแล้ว แม่จะปลุก
ลูกน้อยกลอยใจคนดี ตื่นเอย

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “แม่นาคพระโขนง” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๕ ปี ๒๕๑๑ ซึ่งเป็นยุคทองของละครโทรทัศน์ขาวดำ (อ่านเรื่องเล่าเบื้องหลังการแต่งเพลงได้ที่หน้า ๓๓)

ภายหลังมีการสร้างภาพยนตร์ก็ได้นำเพลงของครูมนัสไปใช้ประกอบในภาพยนตร์ด้วย

• ลมรักลมลาว

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

มองดูทะเล ยามลมแรง
เห็นคลื่นวิ่งแข่ง เข้าหาฝั่ง
แรงคลื่นแรงลม ถาโถมประดัง
เหมือนจะพัง สิ่งที่ยาวทะเลาย

ลมแรงสิ้นแรง ลมชมเขา
เห็นคลื่นโอบเข้า ปลอบขวัญทราย
ทรายรักทะเล ทะเลรักทราย
ไม่เคยโหดร้าย ถ้าไร้แรงลม

* สองฝั่งทะเลใจฉัน คั่นวันขึ้นชม
ลมรักกลมโลม ลมलगถล่มทะเลใจ

** ยามกินหรือนอนนอน
มีรู้จะทาน นานเท่าไร
ฉันกลัวผลกระทบ ฉันทำเขาไป
ลมจ่าอย่าโหดร้าย อย่าทำร้ายฉันเลย
(ซ้ำ*)

ฉันกลัวผลกระทบ ฉันทำเขาไป
ลมจ่าอย่าโหดร้าย อย่าทำร้ายฉันเลย

• โรงแรมวิปริต

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

ทำไมพระพรหมถึงรีบลิขิต ชีวิตเขาเช่นนี้
หรือหันแต่บางบรรพ์
หรือเพราะชื่อโรงแรมที่เขาบากบัน
วิปริตผิดสามัญ ผันความตาย

ตายไปทั้งใจแสนรักแสนห่วง
ลูกยังเล็กเด็กแท้ แม่ก็แทบขาดใจ
ทางชีวิตลิขิตเขาตายเร็วไป
อนาคตที่วางไว้ แหกสลายลงพลัน

สิ่งศักดิ์สิทธิ์โปรดแผ่เมตตา
ต่อเวลาคนน่าสงสาร คนดีเขามีผลงาน
พระพรหมผีบ้าน ช่วยผ่านพ้นลำเค็ญ

* กุศลบุญคุณคำจุนหนุนสร้าง
คืนร่างเขาสักครั้ง เหมือนร่างที่เคยเป็น
พึงพระสงฆ์ พึงธรรมรับกรรมรับเวร
คลายความร้อนสู่ความเย็น ให้พระเห็นความดี
(ซ้ำ*)

ละอองดาว

ขับร้องโดย ฉลอง สิมะเสถียร

ละอองดาว ที่พร่างพราว สกาไฟฟ้า
โอ้! ดาวจ๋า โปรดรู้ ถึงในอกฉัน
ที่หวังคอย ละอองดาวช่วย ชุบชูชีวิต
คอยด้วยใจไหวหวั่น หวาดเกรงพลาดหวังชม

* ละอองดาว อย่าเลยไป ห่างไกลลับตา
โอ้! ดาวจ๋า โปรดรู้ ถึงความชื่นชม
ได้ละอองของดาวเมื่อไหร่ ซ้ำกลายเป็นชม
คอยด้วยความระทมจาก รักจากละอองดาว
(ซ้ำ*)

ใจดาว

ขับร้องโดย สุเทพ วงศ์กำแหง

ใจดาว สะอาดราว ดุจดาวฟ้า
โอ้! ดาวจ๋า โปรดรู้ ถึงในอกฉัน
อกที่คอย น้ำใจดาวช่วย ชุบชูชีวิต
คอยด้วยใจไหวหวั่น หวาดจะพลาดหวังชม

* ใจดาว อย่าลอยไป ห่างไกลลับตา
โอ้! ดาวจ๋า โปรดรู้ถึงความชื่นชม
ได้น้ำใจของดาวเมื่อไหร่ ซ้ำกลายเป็นชม
ใจคงพันระทม ด้วยรัก จากใจดาว
(ซ้ำ*)

ในงานวิจัยของอ. กาญจนา อินทรสุนานนท์ เขียนว่า เพลงละอองดาว และเพลงใจดาว ทั้งสองนี้เป็นทำนองเดียวกัน ครูแต่งเนื้อร้องทั้งคู่ โดยเพลงละอองดาวเป็นเพลงประกอบละครชื่อเดียวกัน ซึ่งยังค้นพบเสียงร้องต้นฉบับของ คุณฉลอง สิมะเสถียร แต่ยังไม่มีพบเสียงร้องต้นฉบับเพลง ใจดาว ที่ขับร้องโดย คุณสุเทพ วงศ์กำแหง

• ลูกเลี้ยง

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เตรียมใจไว้ไม่ทัน ขวัญหาย
ฉันกลายเป็นลูกกำพร้า พ่อพาเมียใหม่มา
แม่อับอายขายหน้า หนีหน้าหลบไป
ฉันเหมือนเรือที่ขาดใบ แม่เลี้ยงใจร้าย
แกล้งทำลายทุกทุกเวลา

ฉันมีพระเจ้าเพียง องค์เดียว
เทิดทูนแสนสุดบูชา
แม่เคยพร่ำพรรณนา
เมย์อมเสียดวงตา รักพ่อกว่าดวงใจ
เป็นเพราะกรรมหรืออย่างไร
จึงมีมารร้าย มุ่งทำลายหัวใจแม่ราญ

แม่ใหม่ซักพ่อเบน เอนเอียง
มีเพียงเป็นแต่เท่านั้น
ลูกยังคอยกอดกัน เผ้าคอยคิดทำหั่น
ไม่คิดเอื้อเจือจน
เหมือนขมั้นกับปูน
แม่เลี้ยงอำมหิตตั้งงูพิษอยู่ร่วมชายคา

ลับแลใจ

ขับร้องโดย สังวาลย์ (ไม่ทราบนามสกุล)

ความรักล่อยผ่านมา
รักจำ รักอย่าผ่านเลยไป
มาสิมาอยู่เป็นขวัญคู่ใจ
อย่าล่อย อย่าร้าง ห่างไกล
อย่าไปพันใจฉันเลย
ความรักได้เวทนา
รักจำ หัวใจใหม่ไม่เคย
จะซ้ำ จะชอก จะขึ้น จะเซย
ไม่สำคัญ รักดีต่อฉัน ฉันเป็นสุขใจ

* (ฮัม) ถึงแม้จะต้องซ่อนรักในอก
น้ำตาต้องตก ฉันคงพอทนไหว
ฉันจะขอรัก รักเธอเรื่อยไป
หัวใจฉันมีลับแล พอซ่อนรักแท้ ไม่ให้แลเห็น
(ซ้ำ*)

หัวใจฉันมีลับแล
พอซ่อนรักแท้ ไม่ให้แลเห็น (ฮัม)

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “ลับแลใจ”
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๖
ยาวประมาณ 36 ตอนจบ นำแสดงโดย อัศวิน รัตนประชา
เกษริน พูนลาภ

ศาลาชวนหัว

ขับร้องโดย ชูศรี โรจนประดิษฐ์ (มีสมมนต์)

ศาลาชวนหัว แสนสุขสนุกสำราญ
ทุกคนรักกัน ยัวเย้ากันสนานสนุก
ไม่ต้องมีห่วงกังวล ทุกคนไม่มีความทุกข์
หิวก็ช่าง อดก็ช่าง ซ่า
เสียงอิจฉาความสุข
(ลา ลา ลา...)

ศาลาชวนหัว ยิ้มได้ฮาได้ทั้งวัน
ทุกคนเหมือนกัน สุขสำราญกันได้เต็มที่
ไม่ว่ามาจากแดนใด หัวเราะกันได้เสรี
ไม่ลั๊กกะปิด ไม่ลั๊กกะเปิด ซ่า
ไม่มีหน้าตากวนนี้
(ลา ลา ลา...)

ศาลาชวนหัว ที่นี้ไม่มีพิษภัย
ผู้ใดได้ไป เรื่องร้อนใจก็หายไปสิ้น
สุขปานแดนสวรรค์ วิมานพวกเราชาวดิน
ง่วงก็นอน เอ้า! หิวก็กิน ซ่า
นี่แหละศาลาชวนหัว
(ลา ลา ลา...)

สนิมสังคม

ขับร้องโดย ดาวใจ ไพจิตร

คนมีหรือว่าคนจน ถ้ากมลเป็นคนไม่ดี
ถึงร่ำรวยเป็นเศรษฐี เมื่อตายเป็นผี คนจะไม่ยล
คนมียศศักดิ์นา ตาบอดหูชา ลืมตัวลืมตน
ลืมศักดิ์ ลืมราศีคน ตายไปไม่พ้นลงอเวจี

* สังคมที่ต้องเฟะพอน
เพราะมัวเราร้อน แต่เรื่องโลกีย์
อารมณ์วุ่นวายวุ่นวาย
นับวันยางอายคงจะไม่มี
สังคมเลื่อยยิ่งเสื่อมโทรม
เพราะว่าคนไม่รักศักดิ์ศรี
สังคมกร่อนเป็นสนิม
เพราะคนไม่อ้อมกอดเลสศักดิ์
(ซ้ำ*)

สังข์ทอง (เจ้าเงาะ)

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

สังข์ทองลูกแม่ งามแพ้วคุณ
มาหาแม่สิ มาหาแม่สิ ออแม่นี้มีไอรุ่น
มีดักละมุน ให้ลูกหนุน ให้ลูกนอน
มีน้ำนมจากทรวงอกหอมหวาน
มาเถิดจอมขวัญ อย่าอาวรณ์
รักแม่รักเจ้าขวัญอ่อน
มาตี๋มมานอนให้สบาย

แปลงร่างเป็นเงาะ เอย เงาะป่าบ้าใบ้
เหาะเหินออกไป เอย ไปจากพารา
มีเพื่อนเล็กๆ เอย พวกเด็กไม่รู้
รูปทองซ่อนอยู่ เอย ภายในเงาะป่า
เจ้าทำทะเล้น เอย เด็กเล่นชอบใจ
หลอกเจ้าเงาะไป เอย อยู่ไร่ปลายนา

นึกถึงมารดา น้ำตาไหลพราก
กรรมสังข์คงสร้าง แต่ปางก่อนมา
เป็นท่วงพระแม่กับยายและตา
แม่จ๋า แม่เป็นฉันใด

แม่คงรำให้ ยายคงรำหาสังข์
เสียงลมพัดดัง ดังแม่ร้องหา
ผุดลุก ผุดนั่ง ไม่ยอมนิทรา
จวบฟ้าสาดแสงแดงแจ๋อรุณ

สาขงเขี้ยว

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

มันเป็นวิญญาณ ปลัดที่เพเนจร
สร้างความเดือดร้อน นับเดือนนับปี
ผุดจากนรก มาจากอเวจี
มันจึงมีแต่ความทิวกระหาย

ต้องกินร่างกาย ต้องได้เลือดคน
กัดกินร่างจน ทุกคนถึงตาย
มันโหดกว่าผี มันเหี้ยมโหดกว่าพราย
มันสาขงร้าย ชื่อสาขงเขี้ยว

* ผู้คนเสียขวัญ เพราะมันเหลือร้าย
มันแปลงรูปร่าง เป็นหญิงไปคนเดียว
ระวังผู้หญิงผมยาว อย่าปล่อยไปรักใคร่
มันเป็นอันตราย ถึงตายแน่เทียว
(ซ้ำ*)

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “สาขงเขี้ยว” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ๒๕๒๓ ครูเล่าว่า เพลงนี้ค่อนข้างแต่งยาก ต้องเขียนให้น่ากลัว กว่าจะลงตัวใช้เวลาถึง ๕ วัน

สามปอยหลวง

ขับร้องโดย เมตตา วงศ์ธานี

สวยงามหาไดปานเปรียบ
เทียบเอื้องน้อย สามปอยหลวง
ดอกลดหล่น เป็นจัน เป็นพวง
เอื้องหลวงเจ้า งามตาแต่

เหลืออง ดังสีทองทาบทา
เอื้องเมืองฟ้า จวนไฟตาแล
ฮัก หลงกลืนและสีเจ้าแต่
เจ้าเอื้องน้อย สามปอยหลวง

* เป็น ศรีเอื้องไพร
จาวเจียงใหม่ ขาบซึ้ง ชานทรวง
เอื้อง สามปอยหลวง
เป็นขวัญคู่ งามเหลือ

** ชิด ชมไม่มีวันหน่าย
เอื้องสดใส เหมือนใจสาวเหนือ
บริสุทธิ์ ไม่ปน ไม่เจือ
เมื่อฮักไผ หัวใจมันเอย
(ซ้ำ*, **)

สิงห์ไกรภพ

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

สง่าดั่งสีหราช ่องอาจ เกรียงไกร
ชาติเชื่อนอเนกษัตริย์
พลัดพรากจากเวียงชัย ไร่บัลลังก์

ขาดพ่อ ไร้แม่ มีแต่ปายัง
ด้วยฤทธิ์ ด้วยพระบุญญา
ยักษ์ให้เวทย์มนต์ขลัง ป้องกันตัว

* สิงห์ไกรภพ เ خيرบสะท้านไปทั่ว
แต่ในเชิงรัก ช่างหนักใจหมองมัว
หมองหม่นใจระริว แค้นแน่นอกขึ้นขม

** สุดดินถึงวิมาน ต้องหันสาสม
พระขรรค์ เปล่งแสงความตาย
พิฆาตฆ่าให้จม ถมแผ่นดิน
(ซ้ำ*, **)
ถมแผ่นดิน ถมแผ่นดิน

สองเพลงละคร สิงห์ไกรภพ และสี่ยอดกุมาร เป็น
เพลงประกอบละครโทรทัศน์แนวนิทานพื้นบ้าน หรือที่
เรียกว่า ละครจักร ๆ วงศ์ ๆ ออกอากาศทางสถานี
โทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ ปี ช่วงเวลาไล่ ๆ กันในปี
๒๕๒๖ นอกจากละครจะได้รับเสียงตอบรับดีมาก ทั้งสอง
เพลงนี้ก็กลายเป็นเพลงที่เด็ก ๆ ร้องกันได้ทั่วเมือง จน
วันนี้ยังนับเป็นเพลงที่ติดตรึงอยู่ในความทรงจำ เรียก
รอยยิ้ม และความอยากร้องตามทุกครั้งที่ได้ยิน

สี่ยอดกุมาร

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

สี่กุมาร หาญกล้า ตรี คทา จักร สังข์
ปราบไปทั่วทั้งไตรจักร ยักษ์มารมิกล้าต่อกร
กำจัดดัสกร มิเคยหวั่นความตาย
สี่คน แรงฤทธิ์ พิชิตสิ่งรอบกาย
เหินฟ้า เดินน้ำ ดำดิน พระอินทร์ให้ฤทธิ์เดชไว้
อาวุธคู่กาย ปราบได้ถึงโลกกันตร์

* ตรี คทา จักร สังข์
สี่ พลัง ยิ่งยง เกรียงไกร
สิบทิศ ท้าแคว้น ทั้งดินแดนใกล้ไกล
เกลียดความอยู่ติรธรรม
เกลียดอำนาจความชั่วร้าย
ประชาอุ้นใจ รักยอดสี่กุมาร
(ซ้ำ*)
รักยอดสี่กุมาร
รักยอดสี่กุมาร
รักยอดสี่กุมาร

ห้องหุ่น

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

หุ่นไล่กา

ขับร้องโดย สุดา ชื่นบาน

ในห้องหุ่น เหมือนถิ่นอาถรรพ์
ทุกตัวหุ่นปั้น ราวกับมันมีชีวิตจริง
รูปปั้นชาวนา (ซ้ำ)
รูปปั้นเจ้าหญิง (ซ้ำ)
คนปั้นรำพึงรำพัน อยากให้รูปปั้นมีชีวิตจริง
คนปั้นรำพึงรำพัน จนวิญญาณมาเข้าสิง
โอ้ย! หลงรักเป็นบ้า น่าสงสารจริง
โอ้ย! หลงรักเป็นบ้า น่าสงสารจริง

มองดูโลกสี เจริญไกล
มีน้ำ มีไฟ มีดีงาม
มองดูกายคน เต้นงามดี
มองดูใจสี กลับเลวทราม
แก่งแย่งชิงดีกัน
ขาด ศีล-สัจจะ-ธรรม
ห้าพันกันวอดวาย

* ตัวฉันเป็นเพียงหุ่นไล่กา
มีหญ้า มีฟาง เป็นร่างกาย
ไม่มีสมอง ที่จะคิด
ไม่มีชีวิต เช่น ใคร ใคร

** ฉันไปอยู่กับคน
ฉันยังทนไม่ไหว
อ้าย อ้าย อ้าย อ้าย
ฉันอาย ฉันอาย ฉันอาย

*** ขอกลับไปเป็นหุ่นไล่กา
ยืนเฝ้าห้องนา สุขสบาย
ไม่เอาแล้วคน
ฉันทนไม่ไหว ฉันทนไม่ไหว ฉันทนไม่ไหว
(ซ้ำ*, **, ***)

เพลงประกอบภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง “หุ่นไล่กา” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สี
กองทัพบกช่อง ๕ ปี ๒๕๑๒ เป็นละครแนวเสียดสีสังคม แม่ผดจะเสกหุ่นไล่กาให้เป็นมนุษย์
ลงไปพิสูจน์ความดี แต่สุดท้ายหุ่นไล่กาก็จะทนกิเลสตัณหาของคนไม่ไหวและขอกลับไป
เป็นหุ่นไล่กาตามเดิม เพลงนี้ครูผสมผสานดนตรีตะวันตกเข้ามา โดยใช้จังหวะ “วาตุซี”
(Watusi) ซึ่งเป็นจังหวะเต้นรำมาสร้างความรู้สึกสนุกสนาน ทันสมัย และแปลกใหม่

• เหมือนน้ำราดบนพื้นทราย

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เคยคิดบ้างไหม น้ำใจของคนห่วยหา
เคยคิดบ้างไหม ทุกเวลาเฝ้าเป็นห่วงใย
สิ่งใดเธอต้องการ รนรานหามาให้
มอบกายและใจ ให้เธอด้วยความศรัทธา

* อย่าทำลาย หัวใจฉันต้องเจ็บช้ำนัง
อย่าเปรียบค่ารัก เป็นของไร้ค่า
หากน้ำใจ ต้องกลายไปเป็นน้ำตา
สิ่งตามมา ยากเกินกว่าทำนาย

** เคยคิดบ้างไหม หัวใจฉันเป็นก้อนเนื้อ
จะเชือดจะเถื่อ ได้ไม่นานต้องรานสลาย
ทำเหมือนความดี ดั่งน้ำหยดบนพื้นทราย
เธอแล้งน้ำใจ กับฉันตลอดมา
(ซ้ำ *, **)

ทำเหมือนความดี ดั่งน้ำหยดบนพื้นทราย
เธอแล้งน้ำใจ กับฉันตลอดมา

♦ แหวนมรกต

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

กษัตริย์ปัญจะคีรีนคร มีนามกรว่าเหมราช
มณีกาญจน์เมียฝ่ายขวา นางวิมาลาเมียฝ่ายซ้าย
มณีกาญจน์เธอแสนดี วิมาลาเทวีร้อยเล่ห์อุบาย
(เอื้อน)

มีพระธิดากันคนละองค์ สองนวลอนงค์งามวิสัย
ชั้นขว้ายเดียวกัน นิสัยนางนั้น ต่างกันไกล
ประกายแก้วผ่องใส
ประกาย मुख เหมือนมีทุกข์ ช่อนในใจ
(เอื้อน)

ประกายแก้วพระธิดา ตอนประสูติออกมา
ดชนีมีแหวนเป็นแหวนมรกต
ประกายเขียวสดผ่องใส แหวนมรกตมีฤทธิ์
คู่ขวัญบุญญาคู่ขวัญพระทัย
(เอื้อน)

แต่ไม่วายต้องขุนเคือง ฝ่ายซ้ายกูเรื่องแต่เลวร้าย
จะนั่งจะนอนไม่เป็นสุข คอยปั่นคอยปลุก อยู่รำไป
ทูลกษัตริย์ ให้ประหาร เลี้ยงไว้เนิ่นนานจะบรรลัย
จะต้องตายทั้งพารา เหตุที่เกิดมาผิดมนุษย์ทั่วไป
(เอื้อน)

จะพึงแหวน แหวนก็หาย ต้องเร่ร่อนไปในพนา
ยังเชื่อมั่นในความดี ทำดีได้ดีตามศาสดา
แหวนมรกตทวนกลับคืน ชีวิตสดชื่นกลับคืนพารา
(เอื้อน)

อนิลทิตา

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

(พูด) อนิลทิตา

อนิลทิตา นางเลิศเลอล้ำลักษณ์
ยามยุรยาตร ดั่งนางพญา เหมราช เจ้าแห่งศักดิ์ศรี
อนิลทิตา นางผู้เรืองอิทธิฤทธิ์ เดชา
งามปานสาวรุ่น ไม่ยอมโรยรา
เพราะเอาเลือดของผู้ชาย

* ชายมากมาย ต้องตายเพราะนาง
บ้างเหลือร่าง รอคอยวันตาย
เรื่องเวทมนต์แรงกล้า พวกผีป่าภูตพราย ยอมแพ้ฝ่ายนาง
อนิลทิตา มีอาถรรพ์ทั่วทั้งสรรพางค์
มีทั้งความโหดภายในใจนาง นั่นคือเลือดและความตาย

(พูด) อนิลทิตา ความตาย (ซ้ำ *)

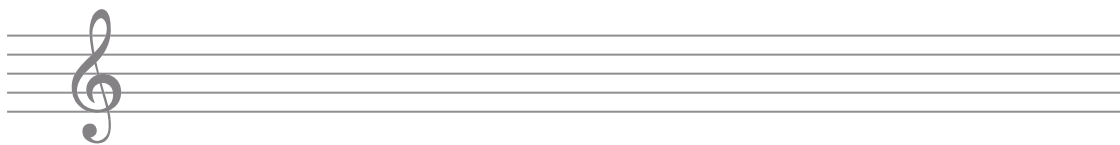
(พูด) อนิลทิตา

อภินิหารแพรแดง

ขับร้อง ประภาศรี ศรีคำภา

เจ้าเกิดมา มีบุญญา มาแต่เยาว์วัย
มีแพรแดงทอกาย คอยคุ้มภัยเจ้าตลอดมา
แพรแดงผืนน้อย มีฤทธิ์ร้ายเหลือคณา
ทั้งสองยายตาเรียกเจ้าว่า แพรแดง

* แพรแดงอภินิหาร จักรวาลไปได้ทุกแห่ง
เป็นอาวุธร้ายแรง คู่ชีวิตคอยพิชิตภัย
บุญบารมี ทั้งความดีที่เจ้าทำมา
เป็นกำแพงแข็งแกร่ง เป็นพลังล้างสิ่งเลวร้าย
สงสารเจ้าแพรแดง ไม่รู้เจ้าเป็นลูกใคร
ถามตา ถามยาย ยายส่ายหน้า ตาไม่รู้
(ซ้ำ *)

อมฤตาลัย

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

เธอมาจากอดีต มีชีวิตแสนอัศจรรย์
เทวีแห่งแดนอาถรรพ์ นามเธอนั้น พันธุมเทวี
งามสง่าเอาจงค์ ทรวดทรงเสริมสง่าราศี
เยื้องย่างดั่งกินรี เทวีอมฤตาลัย

ในดวงจิตส่วนตน มันร้อนรน เหมือนดั่งมีไฟ
รุมรังก่อสมุนานไว้ ทนไม่ไหว ทรमानานปี
อมตะแค่ชีวัน สุขสันต์เพียงร่างแค่นี้
ไร้คู่ชื่นขวัญชีวี นานปีคอยเขาคืนมา

อมฤตาลัย เตรียมไว้ เขาเป็นราชา
บัลลังก์รักคอยรักนานมา ปราบอาณาขอเป็นราณี
เรือนแก้วบัลลังก์ทอง รอสองรักร่วมชีวี
มาเกิดสู่แดนสุชาวดี ที่นี้อมฤตาลัย

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “อมฤตาลัย” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก
ช่อง ๗ ปี ๒๕๑๘ สร้างโดยบริษัท รัชฟิล์ม ทีวี นำแสดงโดย ชัย ราชพงษ์ ศิรดา ศิริวัฒน์

โอรสหมาป่า

ขับร้องโดย ประภาศรี ศรีคำภา

รัตนไทรงาม ถึงยามจะต้องอัปจน
อำมาตย์ฤทธิรณ เป็นคนสร้างนำปัญหา
ครั้นออกประพาสไพร ยกให้เทพฤทธิ์ราชา
รับสั่งขำมนุษย์หมาป่า
ฤทธิรณได้หน้า ราชารับกรรม

* กรรมสนองกรรม ซายาชอกช้า
คลอดลูกเป็นหมาป่า
ผลกรรมแทรกช้าตามมา
บัลลังก์ราชา สะท้านสะเทือน

** อธรรมเปียดเบียนปีศา
ไฟฟ้าทั้งขานบ้านเรือน
ปล้นสะดมล้มตายเกลื่อน
คืนใดมีเดือน สัญญาณเตือนความตาย
(ซ้ำ *, **)

เพลงประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง “โอรสหมาป่า” ออกอากาศทาง
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ปี ๒๕๓๑ เป็นละครพื้นบ้าน นำแสดงโดย
สุริยา ชินพันธ์

พิธีพระราชทานน้ำหลวงอาบศพและ สวดพระอภิธรรม

วันจันทร์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘

- ครอบครัวปิตุสานต์
- สมาคมนักร้องแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ฯ
- กลุ่มคนรักครุมนัส

ช่างภาพ
สุรกานต์ ดะห์ลัน, อรัญญา อรุณสกุล

วันอังคารที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๘

- โรงเรียนวัดทรงธรรม
- โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม
- ชมรมเพลงสันติมิตรสมุทรปราการ

วันพุธที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘

- กองดุริยางค์ทหารอากาศ
- บริษัท ยูนิไทย ออโต้พาร์ท จำกัด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘

- สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
- สมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย

วันศุกร์ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๘

- บริษัท โคลิเทียม พร-คณน์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด

บุคคลและหน่วยงาน
ที่ส่งพวงหรีดไว้อาลัย

ขอขอบคุณ บุคคลและหน่วยงานที่ส่งพวงหรีดไว้อาลัย

๑. กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๒. ไพรัช สังวริบุตร
๓. มูลนิธิศิลปินแห่งชาติ
๔. คณะผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์
๕. เฉลิมกรุงทีวี
๖. บริษัท ลิขสิทธิ์ดนตรี (ประเทศไทย) จำกัด
๗. บริษัท โคลิเซียม พร-คอมน์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด
คุณพรพิมล - คุณชัยยงค์ มั่นฤทัย
๘. สมาคมนักร้องแห่งประเทศไทย ในพระราาชูปถัมภ์ฯ
๙. กมล ทัพคัลไลย
๑๐. บริษัท อาร์ เอ็ม เอส สตูดิโอ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด
๑๑. สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย
๑๒. ดร. วินัย พันธุรักษ์
๑๓. ไพศาล ศิริสินสุข
๑๔. บริษัท ท็อปไลน์มิวสิค จำกัด
๑๕. รายการ The Golden Song เวทีเพลงเพราะ
๑๖. บริษัท ยูนิไทย ออโตพาร์ท จำกัด
๑๗. มูลนิธิเพื่อสาธารณประโยชน์ด้วยกิจกรรมทางศาสนา
๑๘. โก๊ะตุลย์ พันธนนท์ The Golden Song
๑๙. บริษัท ไบโอคอน ไบโอโลจิสส์ (ประเทศไทย) จำกัด
๒๐. เปี่ยมสุข
๒๑. โรงเรียนวัดทรงธรรม
๒๒. วิภา จันทรวงศ์
๒๓. ชมรมเรารักครุมนัส
๒๔. NATHONG นาทอง เทอเรส บาร์ แอนด์ เรสเตอรองต์
๒๕. อารยา ยิ้มเมือง (อู๋) และครอบครัว /
อรชา บุญยะสิทธิ์ (อ๊ะ) และครอบครัว
๒๖. มูลนิธิเมตตาคุณพระโขนง
๒๗. ครูกุ้ง ญัฐปภัสร
๒๘. ศักดิ์ชัย-จิตาภา เดชะวิเศษ

๒๙. ชมรมเพลงสันติมิตรสมุทรปราการ
๓๐. บริษัท จีเซิ่งจา จำกัด
๓๑. สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓๒. กองดุริยางค์ทหารอากาศ
๓๓. สมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย
โดย นายกศรีสุภาภค์ อินทร์ไทร
และคณะกรรมการบริหาร
๓๔. บุรพา - ดร. ญาดา อารัมภีร
๓๕. อรวี สัจจานนท์
๓๖. ครอบครัว เมตไตรย์
๓๗. ศรีไศล สุขาทวุฒิ
๓๘. จินตนา สุขสถิตย์ ศิลปินแห่งชาติ
๓๙. วงโมเดิร์นด็อก
๔๐. ชมพู พรุตดี
๔๑. ดนู อันตระกูล ไหมไทยออร์เคสตรา
๔๒. ดร. ดาวใจ ไพจิตร สุจริตกุล น้ำยาปู ภูทะเล
๔๓. ผิงผิง สรวีย์ The Golden Song
๔๔. ดวงดาว ทินโรจน์ และครอบครัว
๔๕. หนึ่ง จักรवाल
๔๖. นัสดา วัยกาญจน์
๔๗. ดารณี มณีดิษฐ์ รายการคุยกันเถอะเรา
๔๘. เจ้าพระยาสุอิรวดี
๔๙. สมาคมศิษย์เก่า โรงเรียนวัดทรงธรรม
๕๐. คุณต้น จุมภฏ (โก้แก่และโก้ฟิล์ม)
๕๑. พ.ต.อ. อนันต์ เกิดเอี่ยม และครอบครัว
๕๒. นายบรรณมร หาญหมื่น
๕๓. โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์
๕๔. หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ขอขอบคุณ บุคคลและหน่วยงานที่ร่วมทำบุญ

๑. พระครูวชิรรัตนสุนทร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหงส์รัตนาราม
๒. หลวงพ่อทองคำ สำนักปฏิบัติธรรมสันถู
๓. กองดุริยางค์ทหารอากาศ หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน
๔. พ.ต.ท. ดร. ทีฆา โพธิเวส และครอบครัว
๕. คุณกาญจนา เมตไตรย์
๖. สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
๗. คุณธนิต เชิญพิพัฒน์สกุล
๘. คุณวิรัช อยู่ถาวร
๙. คุณวิชัย บุญญะยันต์
๑๐. สมาคมนักร้องแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ฯ
๑๑. สมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย
๑๒. สถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา
๑๓. มูลนิธิศิลปินแห่งชาติ
๑๔. โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม
๑๕. โรงเรียนวัดทรงธรรม
๑๖. คุณพรพิมล - คุณชัยยงค์ มั่นฤทัย
(บริษัท โคลิเซียม พร-คอมน์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด)
๑๗. สวนอาหารนาทอง
๑๘. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ. พรชัย สิมะโรจน์
๑๙. นพ. อัมภายุธ พูลพิทยาธร
๒๐. ดร. ดาวใจ ไพจิตร สุจริตกุล และคุณศศิวิมล (ลูก)
๒๑. ครอบครัวสังวริบุตร
๒๒. คุณละลิตา ฉันทศาสตร์โกศล
๒๓. คุณสมพงษ์ วรรณภิญโญ
๒๔. คุณกิติพงษ์ กุลไพศาลธรรม
๒๕. กลุ่มเรารักครุมนัส
๒๖. คุณจิตติมา เจือใจ
๒๗. คุณอุมาพร บัวพึ่ง
๒๘. คุณทิพย์วัลย์ ปิ่นภิบาล (โพธิ์ทองนาค)
๒๙. คุณนนท์ปัญญา ศุกรโยธิน

๓๐. คุณผุสดี เอื้อเฟื้อ
๓๑. คุณเจนนี่ ธมน จิราอนันต์ (ชมรมเรารักครุมนัส)
๓๒. คุณวินิตรา ทองเรืองกุล
๓๓. คุณจรรยา สวัสดิ์ และคุณอำไพ รัตนสุนธร์
(รพ. สมุทรปราการ)
๓๔. คุณอ๊อด สุมาลย์ แววดศรี
๓๕. คุณสุกิก - คุณดวงเดือน สรรพศรี
๓๖. คุณพีรพัฒน์ สุนทรลัมศิริ
๓๗. คุณเรืองฤทธิ์ - คุณละออง ฮาตระกูล
๓๘. คุณวิจิตร บุญชู
๓๙. คุณอารัตน์ ตะวันฉาย
๔๐. คุณประภัศร สมาคมนักร้องฯ
๔๑. คุณอำนาจ - คุณนิรมล คล้ายไทย
๔๒. คุณศักดิ์ชัย - คุณจิตาภา เดชะวิเศษ
๔๓. คุณพิชฎา พันธวิศาส (เปิ้ล)
๔๔. พลเอก กฤษณ์ - ภริญา ยิ้มสู้
๔๕. ดร. ประพนธ์ กิตติขจร
๔๖. ดร. เมย์ ชมรมเรารักครุมนัส
๔๗. คุณอนงค์นาถ ตรงคงสิน
๔๘. คุณสันติ, คุณอึ้ง, คุณภูริช ปรีวิสุทธิ
๔๙. คุณนภา ศิริพรนากุล
๕๐. คุณกัลยารัตน์ เดชะวิเศษ
๕๑. คุณวิสุทธิ - คุณภัทรบูรณ์ วัฒนสมบัติ
๕๒. คุณสหัสชัย ปิติสานต์ และครอบครัว
๕๓. คุณจันทร์ชจร ลาภบุญทรัพย์
๕๕. คุณวนิดา ธีระศักดิ์ (ศิษย์ชมรมฯ คลองหก)
๕๖. คุณพงษ์ศักดิ์ ธีระพิทยานนท์
๕๗. เบนซ์มัยลาภ
๕๘. คุณไต้ง
๕๙. คุณเกตุสลิณ เดชะวิเศษ

๖๐. คุณดวงพร - คุณแซม
๖๑. อ. อลิสา สร้อยอุหฺร่า และครอบครัว
๖๒. คุณสุรัชย์ - คุณครูอนุชานาญ รัตนรังสรรค์
(ทนายความจังหวัดสิงห์บุรี)
๖๓. คุณกัมมะหฺยี่ สินธุสาร และ คุณปิยฉัตร เพิ่มเติม
๖๔. คุณพลุ่ค เล็กเที่ยง
๖๕. คุณอู่ย เล็กเที่ยง
๖๖. คุณเอกราช - คุณสาธิตา มัจฉาธิคุณ
(ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๖๗. คุณดวงกมล ศตะภูริ - คุณกรวรรณ มั่นเจริญ
(ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๖๘. คุณอภิษฐา โอภษาปณ์ (ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๖๙. คุณภาวิณี เทียนสุวรรณ (ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๗๐. คุณกนกวรรณ คูเอกชัย (ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๗๑. คุณจิรศักดิ์ (ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๗๒. คุณสมยศ (ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๗๓. คุณทัตพร ศรีทัศน์
(นพพรวิ้ว ชมรมเพลงสันติมิตรฯ)
๗๔. คุณศรีรัตน์ บุญญานภาพพันธ์
๗๕. คุณวราทิพย์ บวรโพธิธรรม และครอบครัว
๗๖. คุณดวงพร - คุณฉัตรชัย วาสุภะรัตน์
๗๗. คุณเมตตา - คุณอภิรุจน์
๗๘. คุณลิซ่า (ลูกศิษย์ครูมนัส)
๗๙. คุณธศศรัศม์ วินิจฉัยกุล (ลูกศิษย์ครูมนัสคลองหก)
๘๐. คุณชัยรัตน์ ทัตธรรมโม BKF
๘๑. คุณโน BKF
๘๒. คุณปริญ BKF
๘๓. คุณแต้ก, คุณนัท, คุณมีคุณ BKF
๘๔. คุณทอมมี BKF
๘๕. คุณอ้วน-คุณทนาย
๘๖. ครอบครัวภูมิ แก้วฟ้าเจริญ
๘๗. คุณสุชาติ - คุณสุดา จริยชกร
๘๘. คุณสวิตตา สมจิตรชอบ (ชมรมเพลงแห่งสยาม)
๘๙. คุณจอม ปิตีสานต์
๙๐. คุณชริยา ฎุ่ก่าพล (น้ำปูย)
๙๑. คุณศรีศุภร มุสิกะพงษ์
๙๒. คุณสุวัจ - คุณพัชรินทร์ เดชเทวัญดำรง
๙๓. คุณวัฒนา สมวัฒนา
๙๔. แอนฟิลด์ THE GOLDEN SONG (กฤติน มณีเชียว)
๙๕. คุณอรัญญา (ไฟ)-คุณสุวอร (สุ)
๙๖. คุณจรัญญา ชื่นศิลา (แจง)
๙๗. คุณแดง พัทยา
๙๘. คุณบำรุง - คุณนุชนารถ รามศรี
๙๙. คุณจำเริญ เพ็ชรฤทธิ์
๑๐๐. คุณเจริญ เพชรเม็ดเอี่ยม
๑๐๑. คุณเสมอใจ
๑๐๒. คุณวราวรรณ ต้นติชกุล
๑๐๓. คุณสุชาติ -คุณอัจฉรา ธรรมาพฤกษ์
๑๐๔. คุณรง - คุณต๋อย
๑๐๕. คุณจิตติมา ชูทัพ
๑๐๖. คุณสมชาย อภัยจิตต์
๑๐๗. คุณณัฐปภัสร วรร.วัดทรงธรรม (พี่กุ้ง)
๑๐๘. คุณชานินันท์ อาริยะธนาภาคย์
๑๐๙. คุณพิมพ์กมลน อรรถวิโรจนกร

ขอขอบคุณผู้ไม่ประสงค์ออกนามทุกท่าน

ครอบครัว ปิตีสานต์ ขอขอบคุณจากใจอย่างสุดซึ้งแก่ทุกท่านที่มีส่วนร่วม
โดยเฉพาะศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ. พรชัย สิมะโรจน์
คุณพรพิมล มั่นฤทัย เจ้าของลิขสิทธิ์เพลงครูชาติ อินทรวิจิตร และ ครูมนัส ปิตีสานต์
รวมถึงทุกท่านแม้ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้

“อย่าเรียกผมว่านักแต่งเพลง ผมเป็นแค่นักดนตรี
อย่าเรียกผมว่าอาจารย์ เรียกผมว่า...ครู...ดีกว่า
ผมรู้สึกดีกับคำว่า...ครู...มากกว่า”

ไวโอลินคู่ใจครู